

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BICSKEI PRELÚDIUM ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

Intézmény OM – azonosítója :
039542

Intézményvezető :
Nagy László

Legitimációs eljárás

Szülői Szervezet nevében:

Nevelőtestület nevében:

.....
aláírás

.....
aláírás

aláírás

A dokumentum jellege : Nyilvános

Bicske, 2020. szeptember 1.

Ph.

TARTALOM JEGYZÉK

I. Bevezetés.....	
1.1 A pedagógiai program jogszabályi háttere.....	3
1.2 Az intézmény jogi státusza, intézményi adatok.....	4
1.3 Ars poeticánk.....	8
1.4 Az iskola rövid története.....	10
1.5 Az intézmény szerepe a városunk és környezetének életében.....	12
II. Nevelési Program - A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	
2.1. A Prelúdium Művészeti Iskola pedagógiai alapelvei.....	15
2.2. A Prelúdium Művészeti Iskola értékei.....	20
2.3. A Prelúdium Művészeti Iskola céljai.....	20
2.4 A Prelúdium Művészeti Iskola folyó nevelő-oktató munka feladatai.....	23
2.5 Nevelő-oktató munkánk pedagógiai eljárásai.....	24
2.6. A nevelő-oktató munkánk pedagógiai eszközei.....	25
2.7. A pedagógiai munka feltételei.....	25
III. Művészeti ágak bemutatása.....	28
3.1. Zeneművészeti ág.....	30
3.2. Táncművészeti ág.....	32
3.3. Szín- és Bábművészeti ág.....	33
3.4. Képző- és Iparművészeti ág.....	33
IV. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok a Prelúdium Művészeti Iskolában.....	36
V. Közösségfejlesztés.....	40
VI. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje, a tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység a Prelúdium Zeneiskolában.....	41
6.1. Sajátos nevelési igényű illetve tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekekkel való bánásmódhoz kapcsolódó feladatok.....	41
6.2. Tehetséggondozás.....	42
VII. Pedagógusok helyi, intézményi feladatai.....	45
VIII. A szülők, tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái, azok fejlesztése	47
IX. Gyermek- és ifjúságvédelem.....	48
X. Helyi tanterv.....	50
Zárógondolatok.....	255

I. BEVEZETÉS

1.1 A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE

- ❖ **Magyarország Alaptörvénye**
- ❖ Az **1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról (Kjt.)** valamint az annak végrehajtásáról szóló intézkedés **138/1992. (X. 8.)**, mindezek egybeszerkesztve a Munkatörvénykönyvével
- ❖ Az **1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról**
- ❖ A többször módosított **11/1994. (VI. 8.) MKM - rendelet** a nevelési-oktatási intézmények működéséről
- ❖ A **20/1997. (II. 13.) kormányrendelet** a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról
- ❖ A **277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet** a pedagógus továbbképzésről + **93/2009. (IV. 24.) Korm. rendelet** a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és képzési eredményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendeletmódosításáról
- ❖ A **32/1999. (VIII.18.) OM - rendelet** és **3/2011. (I. 26.) NEFMI - rendelet** módosított **27/1998. (VI. 10.) MKM - rendelet** az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról
- ❖ A **11/1999. (III. 5.) OM – rendelet** módosított **5/1998. (II. 18.) MKM – rendelet** a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről
- ❖ A **41/1999. (X. 13.) OM – rendelet** az Országos Szakértői és Országos Vizsgáztatási névjegyzékről és szakértői tevékenységről
- ❖ A **243/2003. (XII. 17.) Korm. rendelet** a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- ❖ **131/2004. (XI. 13.) OM rendelet** az Országos szakértői, az Országos vizsgáztatási, az Országos szakmai szakértői és az Országos szakmai vizsgaelnöki névjegyzékről, valamint a szakértői tevékenységről
- ❖ A **2011. évi CXCV. törvény** A nemzeti köznevelésről

- ❖ Az emberi erőforrások miniszterének **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelete** a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- ❖ **110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelete** a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- ❖ A Kormány **229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelete** a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- ❖ **26/2013. (II. 12.) Korm. rendelet** A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet módosításáról
- ❖ **121/2013. (XII. 26.) Korm. rendelet az Oktatási Hivatalról**
- ❖ **2019. évi LXX. törvény** a közneveléssel összefüggő egyes törvények módosításáról és a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény hatályon kívül helyezéséről

1.2 AZ INTÉZMÉNY JOGI STÁTUSZA, INTÉZMÉNYI ADATOK

Intézmény neve:

Bicskei Prelúdium Alapfokú Művészeti Iskola
(Prelúdium Művészeti Iskola)

OM azonosítója: 039542

Székhelye: 2060 Bicske, Szent István út 6.

Telephelyei: 2060 Bicske, Szent István út 42.

2060 Bicske, Hősök tere 5.

2064 Csabdi, Szabadság út 37.

8083 Csákvár, Szabadság tér 13.

.....8083 Csákvár, Ady Endre u. 2.

.....8086 Felcsút, Fő út 140.

.....8088 Tabajd, Kossuth Lajos út 31.

2065 Mátyás, Szent István út 4.

8087 Alcsútdoboz, Szabadság út 105.

2066 Szár, Rákóczi Ferenc utca 41.
2060 Bicske, Apponyi Albert u. 2/A
2060 Bicske, József Attila u. 9.
2060 Bicske, Árpád utca 13.
2091 Mátyás, Szent István utca 4.
2091 Etyek, Magyar utca 2.
2091 Etyek, Kossuth Lajos u. 1.
2091 Etyek, Kossuth Lajos u. 5.

Alapításának éve: 1980

Alaptevékenysége: Alapfokú Művészetoktatás 12 évfolyamon

Művészeti ágak: zeneművészet

táncművészet

szín-és bábművészet

képző- és iparművészet

Tanszakok (kimenő rendszerben):

furulya, fuvola, klarinét, kürt, trombita, harsona, tuba, szaxofon, ütő, gitár, zongora, hegedű, gordonka, furulya, citera, népi ének, néptánc, színjáték, *képzőművészeti, harmonika*

(2011/2012. tanévtől felmenő rendszerben)

Zeneművészeti ág:

Klasszikus zene:

- Fafúvós tanszak
- Rézfúvós tanszak
- Akkordikus tanszak
- Vonós tanszak
- Zeneismeret tanszak
- Kamarazene tanszak
- Billentyűs tanszak

- Vokális tanszak

Népzene:

- Vonós és tekerő tanszak
- Vokális tanszak
- Fúvós tanszak
- Pengetős tanszak
- Akkordikus tanszak
- Ütő tanszak
- Zeneismeret tanszak
- Kamarazene tanszak

Elektroakusztikus zene:

- Billentyűs tanszak

Táncművészeti ág:

- Néptánc tanszak

Szín-és bábművészeti ág:

- Színjáték tanszak

Képző- és iparművészeti ág:

Képzőművészeti tanszak

Az intézményalapító szerve: Bicske Nagyközség Közös Tanácsa

Az alapítást elrendelő határozat száma: 27/ 1980. (X. 29.) Th sz.

Az intézmény feletti fenntartói jogokat a Székesfehérvári Tankerületi Központ gyakorolja.

Az intézmény jogállása: önálló jogi személy

Alapító okirat száma: 68/ 2009. (II.26.), 90/2009. (II.26.), 308/2009. (XI.19.), 358/201. (XI.19.), 138/2011. (IV.27.) IX-09/30/530/2012 (VIII.15.)

Az intézménybe felvehető gyermek és tanulók létszáma: 400 fő

Igazgató neve: Nagy László

Székhelye: 2060 Bicske, Szent István út 6.

Telefon: 22/ 265-025, 22/565-109

Email: prelud.bicske@gmail.com

1.3 ARS POETICÁNK

„Mi a művészet? - Ez a mértéktelenül szabad valami, amelynek egyetlen feltétlen kötöttsége sincs, de határtalan szabadságában akármilyen kötöttséget elbír? Szépséggé-rögzített emberi megnyilvánulás.” (Weöres Sándor)

A művészeti iskola alapvetően a harmonikus emberré formálást tűzte ki céljául. A művészetek erejével, eszközeivel hatunk növendékeinkre, s ez a hatás egy életre szól. Az egész világon felértékelődött a művészetoktatás szerepe, s ez nálunk is nyomon követhető.

A művészetoktatásban rejlő lehetőségek a tanulók személyiségének fejlesztése érdekében

A ritmus és a dallam az emberiség ősi öröksége. Üzenetét minden ember – beleértve a csecsemőt is, - ösztönösen érzékeli és felfogja, ugyanúgy, mint gesztusaink jelentését.

A gyermeket nevelő ember feladata átörökíteni ezt az ősi tudást. A tanár feladata pedig az, hogy ezen ősi adottság lerombolása nélkül fejlessze ezt a képességet, és az ösztönből gyakorlati tudást hozzon létre. Ez a feladat összetett és kényes, lényege a pedagógus személyének emberi és szakmai hitelessége.

Élményszintű tanítással a legegyszerűbb rendtől, az emberi hangtól és a ritmustól a legbonyolultabb, mindent egységbe foglaló rendhez, a harmóniához juttathatjuk el a zenét tanuló gyermekeket. Mivel a zene tartalmilag és formailag maga kínálja fel a mindenség megismerésének a lehetőségét, feladatunk az, hogy e művészet titkait a legtermészetesebb módon tárjuk növendékeink elé.

Tartsuk meg a világhírű magyar zenepedagógia minden hagyományos értékét, de ne zárkózzunk el az új lehetőségek kipróbálása, alkalmazása elől sem.

Kísérletezzünk bátran: kíváncsiság viszi előre a világot. Ugyanakkor vessük el a gyermeket túlhajszoló eredmény központúságot. Tartsuk szem előtt, hogy az új élmények befogadásához és feldolgozásához időre van szükség. Alkalmazzunk olyan módszereket napi munkánkban, melyek a zenével, mint művészi eszközzel a zenét tanuló gyermek teljes személyiségére hatnak, jó irányba vezetve őket.

„A gyermeknövekvő, a mindenségre nyitott lény, aki képes magába ölelni minden értéket, melyet szeretettel és helyes iránymutatással adunk át neki.”

(Antoine, de Saint Exupery.)

A zene művészeti értékeit, a nevelés eszközeként felfogó pedagógus feladata a gyermeket bevezetni a zene rendezett, harmóniát sugárzó világába, és ezen a világon keresztül bemutatni mindennapok igazi értékeit. A zeneművek megtanulása és előadása nem lehet cél, csupán eszköz a művészeteken keresztül tükröződő világ helyes felismeréséhez. A zeneművek hallgatása és megtanulása a lélek legmélyebb rétegeiben érinti meg az embert és érinti meg az érzékeny, a jóra, a szépre nyitott gyermeki lelket.

Az ember - a nevelendő gyermek is - szabad, egyszeri és megismételhetetlen lény, aki képes a kapcsolatteremtésre, akinek jövője van és élete valamilyen cél felé irányul. Nem mindegy, hogy milyen cél felé irányítjuk, merre jelöljük meg jövőjét, hogy szabadságát az értékek keresésének irányába tudjuk-e állítani.

Ez a pedagógus felelőssége és lelkiismerete. Ez az alapja a gyermeket vezetni tudó személyes kapcsolatnak, amely az érzelemre és értelemre úgy tud hatni, hogy pozitív cselekvésre készítse a gyermeket.

A gyermek a tanár számára feladat: akit szeretettel és szakmai tudással az életre kell nevelni. Az Ő „saját életére”, ahol a művészet megismert értékei az Ő egyszeri, megismételhetetlen személyiségét gazdagító tényezőkké válnak.

„A zenetanulás különlegesen alkalmas formai nevelésre, mert figyelmet, akaratot, gondolkodást követel: a kitartás, az ízlés és az ítélet magasiskolája lehet nemcsak zenei, de általános értelemben is.”

(Kovács Sándor zenetanár.)

1.4 AZ ISKOLA RÖVID TÖRTÉNETE

Bicskén, említésre méltó szervezett formában működő zeneoktatás nem folyt a korábbi évszázadokban.

A 19. században a gazdagabb iparos réteg igényeit elégítheti ki részben fellelhető magán zeneoktatás, de sajnálatosa módon első világháború ezt a tendenciát visszaveti.

Az 1920-as évek közepén alakul meg egy fúvószenekar, ahol már folyt egyéni hangszeres képzés, egy Pestről kijáró tanár révén, de ez soha nem lépte túl ezeket a kereteket, nem alakult át iskolai képzéssé. A magán zeneoktatás azonban ismét jelen van.

Meg kell említenünk, hogy néhány svábok lakta környékbeli település zenéje, zenei élete így vagy úgy, de hatással volt Bicske lakosságának zenei igényeire, ízlésére, jóllehet Bicskén nem jött létre jelentős német, (sváb) közösség. A fúvószene szeretete azonban a mai napig megmaradt.

Van nyoma annak is, hogy a két háború között divatban volt a házi muzsikálás, a társadalom bizonyos, elsősorban értelmiségi rétegében. Ennek valamilyen formában való felélesztése ma is egyik célkitűzésünk.

A néptánc oktatás elsősorban a sváb lakosság körében jelent meg, mivel a környékbeli települések lakossági összetétele alapján a sváb zene és tánc az elterjedt. Az elmúlt években a magyar népi gyermekjátékok és a néptánc a városban rendkívül széles körben terjedt el. Különféle csoportok működése indult meg, s ma már a városban felnőtt néptánc csoport is működik, melyek főként autentikus magyar táncokat mutat be.

Közvetlenül a II. világháború előtt kezdte meg működését Bicskén Kiss László, akinek énektanári, énekkari karnagyi tevékenysége mellett hangszeres oktatásra is futotta erejéből.

A háború ugyan megakasztotta a folyamatot, de az 50-es évek közepén újra indult az munka, megalakult egy úttörő – fúvószenekar, Kiss László vezetésével, amelyben még mindig nem volt zeneiskolai rendszerű oktatás.

Megemlítenünk még, hogy az ötvenes évek közepén Mészáros Árpád általános iskolai matematika tanár révén jelentős furulyaoktatás indult szakköri keretek között az általános iskolában.

A zeneiskolai rendszerű zeneoktatáshoz Szódy László, operaházi trombitaművész, konzervatóriumi tanár, nyugdíjazása után fúvóskarnagy munkája vezetett el. Szódy László és

felesége, aki szintén az operaház nyugalmazott muzsikusa volt, 1973-ban indított hangszeres képzést Bicskén. Céljuk az volt, hogy egy általános iskolás korú gyermekekből álló fúvós zenekart hozzanak létre. Munkájuk nem várt sikert hozott. Az 1. Sz. Általános Iskolában kezdték meg munkájukat. A rézfúvósokat Laci bácsi, a fafúvósokat Edit néni vezette a be a muzsikálás rejtelseibe, az általuk beszerzett hangszereken. Munkájuk tanulságát iskolánk ma is tisztelve tovább viszi. Megmutatták nekünk és, hogy ha az együttmuzsikálás a zenetanulás kezdeti szakaszától jelen van a pedagógiai munkában, a hatékonyságot nagyban megnöveli, és egy életre szóló indulást jelent a növendékek számára. A zenekar gyorsan és hatalmas tempóban fejlődött, és vált elismertté országos szinten is. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy megjárták jutalomból a csillebérci úttörőtábort, a zánkai úttörővárost, rendszeres fellépői voltak nyáron a Tihanyban a nemzetközi diplomatakat, politikusokat fogadó és nyaraltató üdülőnek. Ugyanebben az időszakban zongoraoktatás is tanfolyami jelleggel, amelyet Hevkán Miklósné, (Miri) vezetett.

Ezekre a bázisokra épülve jött létre a székesfehérvári zeneiskola bicskei kihelyezett tagozata 1977-ben.

Ez a tagozat önállósodott 1980-ban, amikor is létrejött az önálló bicskei Zeneiskola Szödy László és feleségének kitartó munkájának eredményeképpen. Az intézmény vezetője ekkor még Szödy László volt. Az iskolában zongorát, hegedűt, fuvolát, furulyát, klarinétot, - a kürt kivételével – rézfúvós hangszereket oktattak.

1981-ben Csizmadia László vette át a zeneiskola vezetését. Ezt a feladatot nyugdíjazásáig nagy lelkesedéssel és odaadással végezte. Továbbá jelentős szerepet töltött be a fúvószene életben tartása területén is a városunkban.

Az évek folyamán folyamatosan bővült az oktatott hangszerek száma: az 1981-ben megszűnt hegedű oktatás újra indulása mellett, gitár, kürt, harsona, ütőhangszerek, cselló, szaxofon, népi hangszerek, jazz gitár, szintetizátor oktatása került bevezetésre.

Az iskola az önállóság első éveiben nagy megpróbáltatáson ment keresztül, hiszen az iskolai célra megkapott korábbi iskolai kollégium épülete vízbetörés miatt tönkrement, le kellett bontani. Néhány évig különböző intézményekben dolgoztunk.

1986-ra elkészült az átalakítás az 1. sz. Általános Iskola földszintjén, hol a tantermeinket alakították ki. 1988-ra pedig átadásra került a rengeteg társadalmi munkával kialakított hangversenytermünk, az un. Zöld Ház.

Az iskola személyi állománya az elmúlt húsz évben többnyire a szükségleteknek megfelelő mértékben növekedett.

Az addig Bicske város Önkormányzata által fenntartott zeneiskola 1996-ban a Fejér Megyei Önkormányzat hatáskörébe került át.

1999. augusztusában az iskola másik épületbe költözött, ahol 12 évig működött, majd 2011. szeptemberében- újabb költözés után- egy külsejében, funkciójában megfelelő épületben kezdtük meg a tanévet, amely jelenleg is otthona a Bicskei Prelúdium alapfokú Művészeti Iskolának. A meglévő telephelyeink (Bicskei Csokonai Vitéz Mihály Általános Iskola, Bicske városi Óvoda, Csabdi Petőfi Sándor Általános Iskola) bővültek a Bicskei járás általános iskoláival Felcsúton, Alcsútdobozon, Száron, Mányon és csákvári két óvodával.

A 2020/2021-es tanévtől kezdve az Etyeki Nyelvoktató Német Nemzetiségi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolából az alapfokú művészeti iskola a Prelúdium Művészeti Iskola telephelyeként működik tovább. Az etyeki művészeti iskola történetét a 1. sz. melléklet tartalmazza.

1.5 AZ INTÉZMÉNY SZEREPE A VÁROSUNK ÉS KÖRNYEZETÉNEK ÉLETÉBEN

Intézményünk részt vállal annak a kulturális hátrányának a ledolgozásában, mely a vidéki településeket a nagyvárosokkal szemben sújtja. Iskolánk növendékei nem csak Bicskén élő, hanem a környék szinte összes kistelepüléséről bejáró gyerekek, akik hajlandóak áldozatot is hozni azokért az értékekért, amelyek a művészeti iskolát immáron 30 éve fémjelzik. Iskolánk olyan tehetségeket szabadít fel, melyek nem kerülnének felszínre nélkülünk. Tevékenységeinkkel, rendezvényeinkkel kapcsolatot teremtünk, nem csupán a település lakosságával- az óvodás kortól az öregkorig bezárva-, hanem a megye kulturális életével is. Növendékeink, tanáraink jelen vannak szinte minden kulturális rendezvényen, segítve ezzel a tágabb és szűkebb értelemben vett közösségek művészeti és kulturális életének színesebbé tételét.

Kiemelkedő hagyományos rendezvényeink:

- A zene világnapja (október 1.)
- Találkozó a közeli művészeti iskolák számára. Évente aktualizált témát megjelölve.
- Karácsonyi koncert a Bicskei Református Templomban
- Új évi koncert
- Farsangi mulatság
- Kamara koncert

- Fejér Megyei Népdaléneklési verseny területi válogató
- Tanári hangverseny
- Félévente növendék hangversenyek tanszakonként
- Nemzeti ünnepeink alkalmával és egyéb alkalmakkor városi rendezvényeken fellépés
- Családi Nap
- Művészeti tábor: helyben és Zánkán 1-1 turnus összművészeti táborok a tehetséggondozás ill. a népi kultúra ápolása céljából.

Folyamatos felkéréseknek teszünk eleget a megyei, városi ünnepek, továbbá civil szervezetek rendezvényeinek ünnepélyesebbé tételében.

AZ INTÉZMÉNY KÜLSŐ KAPCSOLATAI

Az intézmény fontosnak tartja a külső partnerekre vonatkozó kapcsolati rendszerét, ezért azt megtervezi, kialakítja és működteti. A partnerekkel kialakított kapcsolatrendszeren keresztül felméri a partnerek igényeit, elégedettségét, és befogadja innovatív ötleteiket. Az intézmény kihasználja azokat a lehetőségeket, ahol a környezete számára bemutathatja eredményeit, és feladatvállalásaival megjelenik a szűkebb/tágabb közösség (szakmai szervezet, település) életében is.

Az intézmény külső partneri körének feltérképezése, azonosítása és a hatékony kapcsolattartási rend kialakítása megtörtént.

Az együttműködések tartalma pontosan szabályozott, a partnerek bevonása az intézményi folyamatokba és elégedettségük mérése, az eredmények visszacsatolása megtörténik.

Az intézmény szerepet vállal a közvetlen környezet, a szűkebb közösség támogatásában, továbbá az intézményben közösségi vagy egyéni szinten megjelenik a társadalmi szerepvállalás is. *Etyeki telephelyünk külső kapcsolatait a 2. sz. melléklet tartalmazza.*

AZ INTÉZMÉNY LEGFONTOSABB PARTNEREI

Csokonai Vitéz Mihály Általános iskola, Szent László Általános Iskola, Vajda János Gimnázium és Szakközépiskola, Kossuth Zsuzsa Gyermekotthon, Alcsútdoboz, Felcsút, Csabdi, Mány, Szár általános iskolái, Csákvári Óvoda, Tabajd Művelődési Ház Bicske Városi Óvoda, Bicske Város Önkormányzata, Bicskei Egységes Művelődési Otthon és Könyvtár,

Fúvószenekarok Szövetsége, Magyar Zeneiskolák Szövetsége, Országos Pedagógiai Intézet, Bicskei Fesztivál Fúvószenekar, Aranysas Gyógyszertár, Bicskei Egészségügyi Központ, Bicskei Kertbarátok Köre, Városi TV. Bicske, Bicskei Művelődési Közalapítvány, Randevú Cukrászda.

AZ EGYES PARTNERI KAPCSOLATOK TARTALMA

Az intézmény az azonosított partnerekkel kapcsolatos tevékenységekről tartalomleírással is rendelkezik.

Az intézmény terveinek elkészítése során egyeztet az érintett külső partnerekkel.

Rendszeresen megtörténik a kiemelt kulcsfontosságú partnerek igényeinek, elégedettségének megismerése.

Az intézkedési tervek kialakításába és megvalósításába az intézmény bevonja külső partnereit.

TÁJÉKOZTATÁS A PARTNEREK RÉSZÉRE AZ INTÉZMÉNY EREDMÉNYEIRŐL

Amennyiben az adott partner érintett az intézmény eredményeiben, úgy tájékoztatást kap levélben, elektronikus úton, valamint mindenki számára elérhető az iskola honlapja, ahol rendszeres tájékoztatást nyújtunk elért eredményeinkről.

AZ INTÉZMÉNY RÉSZVÉTELE A KÖZÉLETBEN (TELEPÜLÉSI, JÁRÁSI/TANKERÜLETI, MEGYEI, ORSZÁGOS SZINT)

Intézményünk rendszeres résztvevője városi rendezvényeknek, ünnepélyeknek. Igény esetén szereplőket biztosítunk településen belül is, de több esetben szerepeltünk már megyei rendezvényen is. Ez várhatóan a jövőben is így lesz. Hagyományt teremtettünk településünkön a Fúvószenekari és néptánc találkozóval. Elindult egy újabb projektünk, melynek keretében a város óvodáiba, gyáraiba, különböző intézményeibe, a tankerületbe látogatunk kis koncertekkel, melyeknek a vizitzene nevet adtuk. Iskolánk, valamint a zene népszerűsítésére tanáraink minden év április hónapjában kis mesedarabbal készülnek az iskolák tanulóinak, megismertetve ezzel hangszereiket, munkánkat.

II. NEVELÉSI PROGRAM - A PRELÚDIUM MŰVÉSZETI ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉTRÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

2.1 A PRELÚDIUM MŰVÉSZETI ISKOLA ALAPELVEI

Pedagógiai tevékenységünk során rendkívüli szerepet szánunk a nevelésnek, valamint a különféle **kompetenciák fejlesztésének**. Ezért tevékenységünk alapja az értékközvetítésre, az alkotásra épül. Képességfejlesztésre készítő, cselekvés alapú pedagógia, amely célkitűzései specifikusak, értékelése teljesítmény szempontú, középpontjában a tanulás áll, amely gyakorlatorientált, teljesítményre tervez és egyéni haladásra készít.

A tananyag összeállításának elvei:

- az egyéni fejlesztésre is alkalmasság,
- differenciált módszereket alkalmaz,
- tanuló- és tevékenységközpontú,
- korszerű pedagógiai kultúrára és tanulásszervezésre épül.
- Az SNI-s és a kiemelten tehetséges gyermekek esetében a szaktanár haladási tervet dolgoz ki, és a javaslatára a nevelőtestület határoz arról, hogy jóváhagyja-e az egyéni fejlesztést.

A nyolc kulcskompetencia mellett a legnagyobb súlyt a kulturális kompetencia kapja, mely a gondolatok, élmények, érzések különböző módon – többek közt zene, tánc, szobrászat, dráma, festészet – történő kreatív kifejezésének fontosságát foglalja magába.

Gyermekközpontúság

- *Az eredményes művészeti nevelés feltételeinek és lehetőségeinek megteremtését az iskolai előkészítő szakaszban, óvodáskorban kell megkezdeni. Együttműködünk a többi oktatási intézménnyel. A pedagógiai innováció keretében kidolgozzuk és működtetjük azokat a prevenciós és korai tehetséggondozó módszereket, amellyel az iskolákba bekerülő tanulók eredményesebbek lehetnek tanulmányaik során. A pedagógiai módszereinkkel, munka-formáinkkal sokszínűen alkalmazkodunk, a gyerekek életkori sajátosságaihoz, eltérő adottságaihoz, képességeihez, elősegítve a készségek és a tudás magas szintű elsajátítását mindenki számára.*

- *A „katedra” pedagógiát, a frontális ismeretátadást, az egyoldalú intellektuális ismeretek helyét, felváltjuk az aktivitásra ösztönző „felfedező” tanulással, mely a gyerekek ösztönös érdeklődésére, természetes kíváncsiságra épít. Cél inkább a tanulási módszer, a művészi gondolkodásmód elsajátítása. A nevelő dolga a tanuló szabad önkifejezésének, önmegvalósításának támogatása, olyan szeretettéjes légkör megteremtése, amelyben minden gyerek művészi kifejezőképessége szabadon megnyilvánulhat.*

➤ **Személyiségfejlesztés**

- *A gyermeki individuum megismerését, és elfogadását elősegítő prevenciós munkát már az óvodások körében elkezdjük. A helyesen felismert személyiségjegyek teszik lehetővé az egyéni bánásmód kialakulását, és ezek ismeretében készülhetnek fel a pedagógusok a differenciált tanulás megszervezésére.*
- *A differenciálás, iskolánk hatékonyságának feltétele. Ez kétirányú stratégiát jelent: felzárkóztatást, és tehetséggondozást. Lehetőség nyílik egyéni képzési tervek kialakítására. Sok függ a családi háttértől is, ezért iskolánk differenciált képességfejlesztő munkája nem nélkülözheti a szülők, a család, együttműködését.*
- *A művészetoktatásban kialakításra kerültek az egyéni oktatási-nevelési programok igénybevételének lehetőségei és feltételei.*
- *Az oktatás-nevelés során fontos célnak tekintjük a tanulók önismeretének fejlesztését, az önbizalom megerősítését, az önmenedzselés képességének kialakítását. Ehhez olyan lehetőségeket biztosítunk, amelyekben minden gyerek megtalálja a saját sikerterületét, és a kialakított tevékenységi formákon keresztül folyamatos pozitív megerősítést kap, sikerélményhez jut.*
- *A sikerorientáltság kialakításában fontos szerepet kapnak a motivációs technikák. A művészi képességek fejlődését önmagukhoz és másokhoz viszonyítva folyamatos visszajelzések közben élik meg tanulóink.*
- *Munkánkban kulcsszerepe van a teljesítmény reális, ám ösztönző értékelésének, a jutalmazásnak és az önértékelési képesség kialakításának.*

➤ **A kommunikációs készségek fejlesztése**

- *A mások előtti megszólalásra, a prezentációs technikák alkalmazására, a művészeti iskola a szereplési helyzetek lehetőségeit széleskörűen felhasználva, az egészséges önbizalom kialakításával készítheti fel eredményesen a tanulókat. A kommunikáció*

magasabb szintjeként sajátos, egyetemes „művészeti nyelvvél” is gazdagodnak a nálunk tanuló gyerekek.

➤ **Az érzelmi-társas intelligencia kialakítása**

- Különösen értékes az alkotókészség, a kreativitás, melyet a művészeti oktatás-nevelés alakíthat ki a tanulóknál. A tevékenység jellegéből adódóan a kreativitást, a társas együttműködést, a másság elfogadását, toleranciát, az alkotó emberi teljesítmény tiszteletét is elsajátítják a művészeti nevelésben résztvevők.

➤ **Esélyegyenlőség, tolerancia**

- Az integrált oktatási-nevelési szemlélet, együttneveléssel történő megvalósítását célként kell kitűzni. A sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési-tanulási-magatartási (BTM) zavarral küzdő gyerekek száma országsszerte nő. Egyrészt több az olyan veleszületett képességzavar, amelyet ma már a pedagógia felismer és képes kezelni, másrészt a modern társadalom nem tűr semmilyen hátrányos megkülönböztetést.
- A részképesség-zavarral, vagy magatartási-, viselkedési zavarral küszködő gyerekek közösségbe illeszkedéséhez pozitívan hozzájárulhat a gyerekek művészetoktatásban szerzett sikerélménye.
- A szociális-kulturális hátrányok kompenzálása az esélyegyenlőség kialakításának előfeltétele. A gyerekek jelentős hányada érkezik, valamilyen szempontból „hátrányos” családi körülmények közül. A szegénység, a széthullott családok, a szülők iskolázottsága, vagy kulturális elmaradottsága nem segíti a gyerekek fejlődését, és gyakori a családi ház érdektelensége is. Az iskola prevencióval - a korai felismerés és a szociális gondozás eszközrendszerével - sokat tehet ezekért a gyerekekért.
- Az együttnevelés, az integrálás során a jó képességű, rendezett családi körből érkező gyerekek pedig megtaníthatók a másság elfogadására, a toleranciára, és kifejleszthető a szociális érzékenységük is.

➤ **Test és szellem egészséges nevelése**

- A gyermekek testi fejlettsége gyakran elmarad a szellemi teljesítőképeség mögött. A civilizációs ártalmak már gyermekkorban kialakulnak az egészségtelen életmód következtében.
- Az iskola feladata a gyermeki „munkakörnyezet” egészségügyi kívánalmaknak megfelelő kialakítása: az optimális munkafeltételeknek megfelelő berendezés, a jó

megvilágítás, a rendszeres szellőztetés, a higiéniai szükségletek kielégítése, a megfelelő mozgástér, a zenei munkaképesség kialakítása és megőrzése.

- *A hangszertanulás és a néptánc speciális fizikai igénybevételt jelent, ezért a szakmai munkaképesség-gondozásra kiemelt figyelmet fordítunk.*
- *A gyerekek szocializálása, közösségbe bevonása egyre nehezebb nevelési feladat. A nevelőmunkának a csoportbeli elszigetelődés, a magány felismerése és feloldása fontos feladata, hiszen az iskolai társas kapcsolatok, barátságok jelentik a gyerekek számára az egyik legpozitívabb élményt.*

➤ **Környezettudatosságra nevelés**

- *Az egészséges, balesetmentes, esztétikus, gyermekbarát környezet kialakításával az első lépést az iskola teszi meg a környezettudatosság irányába.*
- *A tisztaságra nevelés, a rendre-, rendezettségre szoktatás során felelősségtudat alakul ki a gyerekekben a szűkebb és tágabb környezetük iránt.*
- *Az anyagokkal való bánásmód megtanítása kapcsán a képző- és iparművészeti tanszak keretében a tárgykultúra elsajátításával növelhető a természeti és építetett környezet iránti igény és felelősség a tanulóknban.*

➤ **Demokratizmus**

- *A demokrácia szabályainak megtanításával az életre, a munka világára, a hétköznapi életben való önérvényesítésre készít fel az iskola.*

➤ **Humanizmus, az egyetemes kultúra értékeinek közvetítése**

- *A humanizmus világnézet, erkölcsi fogalom, olyan értékrendszer és magatartás, amely művelődéstörténeti értelemben az ember sajátosan emberi tulajdonságainak kibontakoztatását segíti elő. A kiművelt ember műveltségének foka egyben erkölcsi minőség mértéke is.*
- *Az egyetemes kultúra kincseiben az emberi önfenntartó erőt kell látni és ezért fontos ennek az értéknek a közvetítése.*

➤ **Magyarságtudatra, hazafiságra nevelés**

Az elmúlt évszázadokban meggyengült a magyarság identitástudata és önbecsülése, hozzájárulva az emberek egészségtelen életviteléhez, hitehagyottságához és önértékelési válságához. Mindezek miatt nagy szükség van a nemzeti tradíciók, a tárgyilagos hazafiság és az egészséges magyarságtudat helyreállítására. Az ilyen hazafiság Európa-építés is, tehát új minőség, melynek kialakításában nagy felelőssége van a helyi közművelődésben is szerepet vállaló művészetoktatásnak.

➤ **Helyi nemzetiségi kultúra ápolása és a hagyományok őrzése**

Európa politikai egysége a nemzeti kultúrák egyenkénti méltósága és közös kapcsolatrendszere nélkül értelmetlen. Etyek értékei közé tartozik a helyi német nemzetiség több százéves múltja, hagyománya éppúgy, mint az Etyeken és Bicskén élő erős asszimilációs törekvést mutató roma nemzetiség sajátos kultúrája. A helyi nemzetiségi kultúrák néprajzi hagyományainak ismerete, a hagyományok, ünnepek jelenléte a hétköznapi életben hozzásegítheti az itt élőket egy korszerű interetnikus szemlélethez.

➤ **Az élethosszig tartó tanulás-, művelődés igényének kialakítása**

Az európai csatlakozási folyamat óta a magyar oktatáspolitikai is kiemelt figyelmet fordított a felnőttképzésre, 2001-ben megszületett a felnőttoktatási törvény, mely szabályozza az iskolából kikerült generációk iskolarendszerű és nem hagyományos iskolarendszeren kívüli képzését. A célkitűzés, hogy mindenki képes legyen élete bármely szakaszában új tudást, új szakértelmet elsajátítani, hogy alkalmazkodó-képes maradjon, és megfelelően a rohamosan változó környezet elvárásainak. Művészeti iskolánk képzésébe tandíj fizetése mellett bekapcsolódhatnak a község felnőtt lakosai is.

➤ **A helyi közösségi életet serkentő kohézió**

A helyi életminőség javítása érdekében társadalmi- és közösségfejlesztési programokat kell indítani. Támogatni kell civil- és non-profit szervezetek, egyesületek, alapítványok, amatőr művészeti együttesek létrejöttét, segíteni kell működésüket.

2.2. A PRELÚDIUM MŰVÉSZETI ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ÉRTÉKEI

- Intézményünkben folyó nevelő-oktató fontos szerepet tölt be a hagyományok ápolásában, nemzeti értékek megőrzésében, különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában.
- A nevelőtestület aktivitása, együttműködési képessége és innovatív attitűdje biztosítja a permanens szakmai fejlődést.
- Közösségépítő tevékenység pl. a kamara csoportok, zenekarok, működtetésével, koncertek, Családi Nap, táborozások, előadások szervezése
- Fontosnak tartjuk az egyéni képzés keretén belül az átlagos képességű gyermekekkel való foglalkozást. Az SNI-s és a kiemelten tehetséges gyermekek esetében a szaktanár egyéni haladási tervet dolgoz ki a hatékonyság maximálása érdekében, majd javaslatára a nevelőtestület határozza a haladási terv elfogadásáról.

2.3 A PRELÚDIUM MŰVÉSZETI ISKOLA CÉLJAI

2.3.1 Általános nevelési célkitűzéseink

Minden iskola elsődleges célja az ismeretátadás, értékközvetítés, személyiség formálás. A tanítási –tanulási folyamat során strukturált tudást közvetítünk az ismeretek megszerzésének a megértés, az alkalmazás, képességének kialakításával. Az alapfokú művészeti iskola elsődlegesen a tehetséggondozás feladatára jött létre. Arra törekszünk, hogy tanulóink adottságaiknak, képességeiknek, érdeklődésüknek megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljenek. Tehetségük felismerése után és fejlesztésekor olyan alapfokú művészetoktatásban vegyenek részt, mely megalapozza a művészi kifejezőképességet, és felkészíti a szakirányú továbbtanulásra. Ez az oktatási forma fontos szerepet tölt be továbbá a hagyományok ápolásában, nemzeti értékek megőrzésében, különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában.

Az alapfokú művészetoktatás megalapozza a művészi kifejezőképességet, valamint a tehetséges, művészeti pályát választó tanulókat felkészíti a szakirányú közép-, vagy felsőfokú továbbtanulásra.

- Minden tanuló számára biztosítjuk a választott művészeti ágban az alapkészségek elsajátítását, mely a további önálló ismeretszerzéshez, a művészeti kreativitáshoz, helyi művészeti csoportokba való bekapcsolódásra ad alapot.
- A tehetséggondozás során alapot adunk a művészeti pályára való felkészüléshez. Biztosítjuk a tanulóknak szakmai fórumokon, találkozókön, fesztiválokön, versenyeken való részvételét.
- Célunk, hogy növendékeink képesek legyenek a művészetek befogadására, értékre és művelésére.

Iskolánk a partnerközpontúságot és az intézmény szolgáltató jellegét szem előtt tartva az igényeknek megfelelő kínálatot biztosít a művészeti ágak tanszaki kínálatából.

- A művészeti iskolában folyó, személyiség-fejlődést segítő nevelést, gyakorlat-centrikus, gyermekközpontú pedagógiai elvekre épülő, a tanulók életkori sajátosságainak megfelelően kialakított tevékenységrendszeren keresztül valósítjuk meg.

2.3.2. Stratégiai célkitűzéseink

A művészetoktatás egészét átfogó harmonikus viszonyrendszer megteremtése és fenntartása, a minőségközpontú szemlélettel:

- Társadalom – Iskola között
- Tanárok – Tanulók között
- Tanulók – Tantárgyak (tantárgyi tartalmak) között

Az intézmény kulturális szolgáltató tevékenységének továbbberősítése

A képzési kínálat megőrzése és szükség szerinti bővítése.

2.3.3. Operatív célkitűzésink:

- Az tantervi követelmények elsajátítása évfolyamonként az intézmény helyi tanterve alapján,
- készségek és képességek az egyéni adottságoknak megfelelő fejlesztése,
- megfelelő motiváltság, teljesítmény- és sikerorientált beállítottság kialakítása,

- a növendékek a művészeteket saját szintjükön művelni, befogadni képes, művészet értő személyiséggé váljanak.
- A szakirányú továbbtanulásra való felkészítés.
- Amatőr alkotó közösségek számára utánpótlás nevelés.
- Szabadidő értelmes eltöltése annak érdekében, hogy növendékeink kulturált, igényes, művészeteket kedvelő és egészséges felnőtté váljanak.

A pedagógiai az igényesség, a növendék jogainak, méltóságának a tiszteletben tartása, a velük szembeni megértés, türelem, igazságosság jellemzi. Az érzelmileg elszegényedő korunkban az emberek életének elviselhetővé alakításában döntő szerep hárul a kisközösségekre, amelyek közül az értéket teremtő, művészi értéket létrehozó amatőr együttesek szerepe a legjelentősebb, legtartósabb. Ezek a kisközösségek, a hozzájuk kapcsolódó zenei táborokkal a közösségnevelés legfontosabb színterei. (A közösségi ember ismérvei: tolerancia, egymásra figyelés, alkalmazkodó képesség, felelősség érzet, egymáshoz tartozás érzése, segítőkészség.)

Az iskola feladatai közül nem lehet fontosabb, mint a tanulókat felkészíteni, alkalmassá tenni minden szempontból erre a tevékenységre.

E célokat szolgálják a mindjobban tért hódító kamaraegyüttesek.

Azon nagyobb közösségek, (pl. zenekar), amelyeket több korosztályhoz tartozók alkotnak, amelyekben a fiatalabbak többféle viselkedési mintát követhetnek, másolhatnak, felbecsülhetetlen szerepet töltenek be a felnövekvő nemzedék nevelésében, szocializációjában. Törekednünk kell arra, hogy növendékeinkben kialakuljon a teljesítmény- és sikerorientált beállítódás, az egészséges önbizalom, hogy növendékeink képesek legyenek a művészetek befogadására, értésére és művelésére, és nyitottságra a többi művészeti ág iránt.

A tanulók személyiségének fejlődése szempontjából fontos szerepet kap a zenetanár személyisége és a zeneoktatás azon sajátossága, hogy az oktatás egyéni, ill. kiscsoportos keretek között zajlik.

A személyiségfejlesztésben fontos momentumok a motiváció erősítése élményekkel, a sikerek és kudarcok megfelelő kezelése, az eredményesség egyik alapjának, a helyes tanulásnak, gyakorlásnak a megtanítása.

Emellett rendkívül fontos, hogy a hatáskörzetünkben, amely alatt Bicske városát és környékét értjük, egyetlen kiemelkedő képességeket, tehetséget felmutató gyerek se kallódhasson el. Őket fel kell fedezni, lehetőséget adni számukra, hogy képességeiket kibontakoztathassák, esetleg elinduljanak a pályán.

2.4. A PRELÚDIUM MŰVÉSZETI ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA FELADATAI

2.4.1. A kijelölt célokból fakadó feladataink

- Ismertesse a művészeti ágak alapvető ismeretanyagát, és elsajátításának technikáit.
- Alapozza meg a művészeti kifejezőkészségek kialakítását.
- Bontakoztassa ki a növendékek alkotó fantáziáját.
- Fejlessze a növendékek személyiségét, és improvizációs készségét.
- Alakítsa ki a tanulóknak a reális valóságglátást, a pontos, fegyelmezett, koncentrált, igényes munkát.
- Mindennek kialakításban rendkívül fontos a fokozatosság elvének betartása, az önállóság, felelősség, és fegyelem egyensúlyának elérése.
- Nagy értéknek tekintjük a mesterség tiszteletének kialakítását, a megalapozott és megbízható tudás igényét és követelményét.
- *Érdekes, motiváló feladatok, célok megvalósítása: projektek, pályázatok, háziversenyek, saját rendezvények*
- *A növendékek felelősségtudatának, a kitartóképességének és az érzelemviláguk gazdagodásának fejlesztése.*
- Módszertani megújulás az EFOP-3.2.6-16-2016-00001 A tanulók képességkibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben c. pályázat keretein belül. „Az EFOP-3.2.6-16-2016-00001 Tanulók képességkibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben” című projekt keretében, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem partnerintézményeként az átvett szakmai programok tananyagát, módszertanát alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben (beleértve a fakultációkat, a projekt alapú és az epochális tanulásszervezése formákat is), valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, a helyi tntervi és tantárgyi programoknak megfelelően a szakkörökben, a szabadidős tevékenységek során, nyári táborokban.”

2.4.2. A tanulói kulcskompetenciák kialakítása, melyeket a társadalom elvár

- *A jó kifejező készség elsajátítása az adott művészeti ág „nyelvén”.*
- *Az egyetemes kultúra értékeinek, a néphagyomány, a környezet- és tárgykultúra életkori sajátosságoknak megfelelő szintű ismerete.*
- *Az önálló ismeretszerzés képessége a hagyományos és az új típusú kultúra-közvetítő eszközök alkalmazásával.*
- *A tanult ismeretek alkalmazásának képessége, kreativitás, alkotói magatartás és szokások.*
- *Másokkal való együttműködés képessége, érzelmi-társas intelligencia*

2.5. NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁNK PEDAGÓGIAI ELJÁRÁSAI

A személyiségfejlesztés céljait szolgálja a művészeti tevékenységre nevelés, az értelmi, érzelmi, akarat, esztétikai képességek fejlesztése, és a szükségletek alakítása. A tanulói közösségeken keresztül fejlesztjük a tanulók önismeretét együttműködési készségét, kommunikációs képességeit, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzékét, empátiáját.

A nevelés két tényezője – tanuló és tanár – egyenrangú félként vesz részt a folyamatban.

A tanárirányító, kezdeményező szerepe érvényesül a pedagógiai légkör kialakításában, a növendék aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységük megszervezésében, személyiségük fejlesztésében.

A 6-8 éves növendékeket fokozatosan vezetjük át a játékközpontú cselekvésből az iskolai tanulás tevékenységébe. Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

Már az egyéni és kiscsoportos tevékenységben is, majd egyénre szabott személyiségfejlesztő munkánkban nagy jelentőséget tulajdonítunk az élményre épülő játékos oktató, alkotó munkának.

A hangversenyeken, előadásokon való szereplés, produkció nagy lehetőség az érzelmi, akarat tényezők – kitartás, koncentrációképesség – fejlesztésében.

Fejlesztjük növendékeink kreativitását, odafigyelünk az egészséges terhelésükre, személyre szóló értékelést adunk róluk. Formáljuk a személyiség erkölcsi arcát, gyakoroltatjuk a helyes magatartásformákat. E kompetenciák fejlesztése valós élethelyzetekben való megmérettetéseken keresztül valósul meg.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munkamérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerében megfelelő visszajelzést adunk tanulóink fejlődéséről.

2.6. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁNK PEDAGÓGIAI ESZKÖZEI

Minden tanuló számára, az életkori jellemzők figyelembe vételével, képességeinek, érdeklődésének megfelelő programokat, tevékenységi formákat biztosítunk.

Növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzését.

Személyes példamutatással neveljük tanulóinkat toleranciára, a különbségek elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására és egyéb egyetemes értékekre.

Nevelő-oktató munkánkban elsősorban a pozitív motiváció eszközével élünk. (Dicséret, jutalmazás, pozitív megerősítés, sikerélményhez juttatás.)

Büntetést nagyon ritkán alkalmazunk.

Nevelő-oktató munkánkban az alábbi nevelési módszereket alkalmazzuk:

- Meggyőzés, felvilágosítás, tudatosítás.
- Megbízás, ellenőrzés, értékelés, gyakorlás.
- Szabad és irányított, spontán vagy tervezett, egyéni vagy csoportos beszélgetés.

Az iskolatípus alapvetően a tehetséggondozás feladatára jött létre. Arra törekszünk, hogy tanulóink adottságaiknak, képességeiknek, érdeklődésüknek megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljenek. Tehetségük felismerése után és fejlesztésekor olyan alapfokú művészetoktatásban vegyenek részt, mely megalapozza a művészi kifejezőkészséget, és felkészít a szakirányú továbbtanulásra. Ez az oktatási forma fontos szerepet tölt be továbbá a hagyományok ápolásában, nemzeti értékek megőrzésében, különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában.

2.7. A PEDAGÓGIAI MUNKA FELTÉTELEI

Az intézmény működésének minőségét nagymértékben meghatározza a rendelkezésre álló tárgyi és humán infrastruktúra, ezért különösen fontos az adottságok között annak számbavétele, hogy az intézmény a rendelkezésre álló lehetőségeit hogyan használja ki. Az intézmény a tanulási-tanítási folyamat tárgyi környezetét a pedagógiai céljainak megfelelően alakította ki. Az intézményi szervezetfejlesztés célja az együttműködő, motiváló szakmai környezet kialakítása.

Kulcsjellemzők:

- Az intézmény infrastrukturális környezete az intézmény pedagógiai programja és alaptevékenysége alapján, annak megfelelően kerül kialakításra, fejlesztése folyamatos.
- Az intézmény tudatos szervezetfejlesztést végez a minőségi nevelő-oktató munka optimális feltételeinek megteremtése érdekében.
- Megtörténik a munkatársak bevonása az intézmény döntési folyamataiba, a döntések előkészítésébe. A munkatársak felelősségi, illetve hatásköre egyértelműen meghatározásra került (lásd SZMSZ) és annak alapján történt meg a munkatársak felhatalmazása a feladatok elvégzésére.
- Intézményünk ösztönzi és támogatja az egyéni, a csoportos és a szervezeti szintű tanulási lehetőségek kihasználását, a képzésekben való részvételt. (SZMSZ)

2.7.1. TÁRGYI, INFRASTRUKTURÁLIS FELTÉTELEK

Az intézmény rendszeresen felméri a pedagógiai program megvalósításához szükséges infrastruktúra meglétét, jelzi a hiányokat a fenntartó felé.

Az intézmény lehetőségeihez mérten alkalmazza az IKT-eszközait a nevelő-oktató munkájában.

2.7.2. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Az intézmény rendszeresen felméri a szükségleteket, reális képpel rendelkezik a nevelő-oktató munka humán erőforrás szükségletéről.

A humán erőforrás szükségletben bekövetkező hiányt, a felmerült problémákat idejében jelzi a fenntartó számára.

A pedagógiai munka megszervezésében, a feladatok elosztásában a szakértelem és az egyenletes terhelés kiemelt hangsúlyt kap.

A pedagógusok végzettsége, képzettsége megfelel a nevelő, oktató munka feltételeinek, az intézmény deklarált céljainak.

A vezetők felkészültek a pedagógiai munka irányításának, ellenőrzésének feladataira.

2.7.3. SZERVEZETI FELTÉTELEK

Az intézmény rendelkezik továbbképzési programmal, melynek elkészítése a munkatársak bevonásával, az intézményi szükségletek és az egyéni életpálya figyelembe vételével történt.

Az intézmény követi a továbbképzési programban, beiskolázási tervben leírtakat.

Az intézmény vezetése személyesen és aktívan részt vesz a szervezeti és tanulási kultúra fejlesztésében, melyet a közösen meghozott, elfogadott és betartott normák, szabályok jellemzik. Az intézményi tervek elkészítése az intézmény munkatársainak és partnereinek bevonásával történik. Alkalmazotti közösségünk munkájára, együttműködésére a magas szintű belső igényesség, hatékonyság jellemző, gyűjtjük és megosztjuk a jó tanulásszervezési és pedagógiai gyakorlatokat az intézményen belül és kívül. A továbbképzések tapasztalatait megosztjuk egymással, belső továbbképzési konzultációs programokat szervezünk.

Iskolánk számára fontosak hagyományaink, ezek megjelennek az intézmény alapidokumentumaiban, tetten érhetők a szervezet működésében és a nevelő-oktató munka részét képezik.

Az intézményben dolgozók és külső partnereik ismerik és ápolják az intézmény múltját, hagyományait, nyitottak új hagyományok teremtésére.

A munkatársak felelősségének és hatáskörének meghatározása egyértelmű, az eredményekről rendszeresen beszámolnak.

A feladatmegosztás a szakértelem és az egyenletes terhelés alapján történik.

A felelősség és hatáskörök megfelelnek az intézmény helyi szabályozásában (SzMSz) rögzítetteknek, és támogatják az adott feladat megvalósulását.

Folyamatosan megtörténik az egyének és csoportok döntés-előkészítésbe történő bevonása - képességük, szakértelmük és a jogszabályi előírások alapján.

Ennek rendje kialakított és dokumentált.

Az intézmény munkatársai képességük, szakértelmük, érdeklődésük szerint javaslatokkal segítik a fejlesztést, az intézmény pozitívan viszonyul a felmerült ötletekhez, megvizsgálja azok beilleszthetőségét a fejlesztési folyamatokba, továbbá lehetőségeket teremt az innovációt és a kreatív gondolkodást ösztönző műhelyfoglalkozásokra, fórumokra.

A legjobb gyakorlatok eredményeinek bemutatására, követésére, alkalmazására nyitott a testület és az intézményvezetés.

2.8. NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁNK EREDMÉNYESSÉGE

Az intézmény pedagógiai programjának egyik prioritása a tanulás-tanítás eredményessége.

Intézményünkben folyó nevelő-oktató munka során folyamatosan szükséges annak vizsgálata, hogy a pedagógiai programban megfogalmazott célok elérése reális-e az elért eredmények alapján.

Ennek érdekében az intézményben folyó nevelő-oktató munka eredményességét jelző mutatókat folyamatosan gyűjtjük, értelmezzük, elemezzük.

A tanulói teljesítményeket folyamatosan figyelemmel kísérjük, dokumentáljuk, és az egyes területek értékelési eredményeit összekapcsoljuk.

Az intézmény vezetése az értekezletek során, faliújságon keresztül gondoskodik a tanulási eredményességről szóló információk belső nyilvánosságáról.

A kiemelkedő pedagógusi, tanulói teljesítményeket év végén külön díjjazzuk: oklevelek, Év pedagógusa, Év diákja díjak, Szödy László díj

III. AZ EGYES MŰVÉSZETI ÁGAK OKTATÁSÁNAK CÉL- ÉS FELADATRENDSZERE

Iskolánk cél- és feladatrendszerét részletesen a 3/2011. (I.26.) NEFMI rendelettel módosított 27/1998. (VI.10.) MKM rendelet az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról határozza meg. Intézményünkben a zeneművészeti, táncművészeti, valamint a képző- és iparművészeti ágakra speciálisan vonatkozó feladatokra a helyi tantervben később részletesen kitérünk.

3.1. Alapelvek, célok

- *Az alapfokú művészetoktatási intézmény a zeneművészet, táncművészet, képző- és iparművészet, valamint a színművészet és bábművészet területei iránt érdeklődő tanulók számára biztosítja készségeik, képességeik fejlesztését, alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását. Az alapfokú művészetoktatás követelménye*

és tantervi programja a speciális művészeti készségek és ismeretek fejlesztését képező tartalmakat és tudásszintet meghatározó alapidokumentum. A követelmény és tantervi program segítséget nyújt ahhoz, hogy az alapfokú művészetoktatás valamennyi hazai intézményében az alapvető nevelési és oktatási tartalmak egységesen és arányosan érvényesüljenek.

- *A követelmény és tantervi program határozza meg azokat a kötelező és alapvető tartalmakat, amelyek adott művészeti ágon belül az alapfokú művészetoktatási intézmények közötti átjárhatóságot biztosítják. Az egységesítést szolgáló közös alapra építhetik az alapfokú művészetoktatási intézmények pedagógiai programjukat, azon belül helyi tantervüket, melyet a helyi igények és célok figyelembevételével fogalmazhatnak meg.*
- *Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a követelmények teljesítésével történő képesség- és személyiségfejlesztésen van.*
- *A tantervi szabályozás rugalmassága révén hozzájárul az integrált oktatás–nevelés megvalósításához, az **esztétikai–művészeti tudatosság és kifejezőkészség kompetenciaterület fejlesztéséhez.***
- *A tananyag a különböző művészeti területek azon alapvető tartalmait foglalja magába, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a zene-, a tánc-, a képző- és iparművészeti, valamint a szín- és bábművészeti műveltség megalapozásához, a különböző kompetenciák fejlesztéséhez.*
- *A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A művészetoktatás a készség- és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.*
- *A művészetoktatás tantervi programja az egyes művészeti területek követelményeire, a művészeti ágak sajátos nevelési és oktatástörténeti értékeire, a művészeti nevelés tapasztalataira, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a magyar művészeti nevelés nemzetközileg is elismert gyakorlatára épül.*
- *Az összművészeti nevelés sikeressége érdekében lehetőséget biztosítunk növendékeinknek a különböző művészeti ágakon való párhuzamos tanulásra.*

3.2. ZENEMŰVÉSZETI ÁG

3.2.1. KLASSZIKUS ZENE

Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói

- *Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.*
- *A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.*
- *Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.*
- *A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres- és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására, az önálló ismeretszerzés képességére, a hagyományos és az új típusú kultúráközvetítő eszközök alkalmazásával.*
- *A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.*
- *Kiemelten fejleszti a közösséggel való együttműködés képességét, az érzelmi és társas intelligenciát.*

A Prelúdium Művészeti Iskola tradicionálisan a zeneművészeti ágon történő tevékenységnek köszönheti megalakulását, főként a fúvószene szeretete hozta létre, mint ez kiolvasható az iskolatörténeti szövegrészben.

Az elmúlt több mint 30 év alatt kialakult, meghonosított tanszakok, főtárgyak iránt az érdeklődés főként a magas színvonalú és eredményes tehetséggondozó, fejlesztő, valamint továbbtanulásra felkészítő tevékenység, valamint a kimagasló nemzetközi, országos és megyei versenyeredmények eredményeképpen töretlen. Az eredeti képzés a kezdetekhez képest (fúvós, ütő, zongora, hegedű) az évek során kibővült gordonkával, gitárral, szintetizátorral, valamint népi furulya, népi ének, népi hegedű – korábban citeraoktatással is.

Vonós és fúvós tanszakainkon egyaránt cél a növendékek mielőbbi bevonása vonós és fúvószenekaraink munkájába, valamint minél szélesebb körű kamarazenélési lehetőségek

biztosítása. Tanórán kívüli programok műsorok összeállításában való részvételre, azokon való fellépésekre minden tanszakon nyílik lehetőség.

2007-ben e művészeti ágon intézményünk elnyerte a Művészeti Iskolák Minősítő Eljárásának eredményeképpen a Kiváló Alapfokú Művészetoktatási Intézmény címet.

3.2.2. NÉPZENE

Az alapfokú népzeneoktatás célrendszere és funkciói

- *Az alapfokú művészetoktatás tantervi programja keretében folyó zenei nevelés lehetőséget ad népzenei tanszakok működtetése révén a nemzeti, népi hagyományok átadására, az egyetemes kultúra, az európai műveltség közvetítésére, az értékmegőrzés formáinak kialakítására, a klasszikus zene és népzene egymást gazdagító, organikus kapcsolatának kiteljesítésére.*
- *Az alapfokú népzeneoktatás az életkori sajátosságok figyelembe vételével a hagyományos kultúra értékeinek egységes szemléletű feldolgozására nevel, fejleszti az alkotó magatartást, a variációképző-, rögtönzőkészség kialakítását, az önkifejezést, megalapozza az általános zenei műveltséget.*
- *Az énekes és hangszeres népzene anyanyelvi szintű elsajátíttatásával a hagyományos kultúra értékeinek tiszteletére, őrzésére, gyarapítására, továbbadására nevel, lehetőséget nyújt a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek tudatosítására, a kreativitás, az esztétikai érzékenység alakítására.*
- *Az oktatási folyamat – kihasználva a még élő tradíció nyújtotta pedagógiai lehetőségeket – megismerteti a tanulókkal a népzene sajátos gondolkodásmódját, a dallam– és harmóniavilág és a formai szerkezet összefüggéseit, a ritmus és intonáció értelmezésének a nyelvi sajátosságokkal is összefüggő hangsúlyviszonyait, a különböző zenei műfajok sajátosságait.*
- *Célja az is, hogy felkészítsen a zene emocionális és intellektuális befogadására, a társas zenei aktivitásra.*
- *A népzene – és hagyományos közegében tanulásának folyamata is – alapvetően közösségi megnyilvánulás, ezért tanításában a kamarazenének, a hangszeres–énekes együttműködésnek kiemelt jelentősége van. A társas zenélés, valamint az ehhez gyakran társuló néptánc elmélyíti, megerősíti a tanulók megszerzett egyéni tudását, közösségformáló ereje által hat az emberi interakciók fejlődésére, megteremti a*

kapcsolatot a hagyomány és ennek a mindennapi életben történő alkalmazása között.

3.3. TÁNCMŰVÉSZETI ÁG

Az alapfokú néptánc-oktatás célrendszere és funkciói

- *A néptánc közérthetősége révén felbecsülhetetlen mértékű segítséget jelent a kultúrák közti kapcsolatteremtésben és az egészséges emberi kapcsolatok kialakításában.*
- *Oktatása elősegíti néphagyományunk megismerését, tovább éltetését és újraalkotását, kulturális örökségünk megbecsülését.*
- *A Kárpát–medencei tánc-hagyomány sokszínűsége tükröződik vissza az alapfokú művészetoktatás tantervében.*
- *A tanórai keretek mellett fontos szerepet játszik a tánc színpadi megjelenítése is, amely egyrészt a művészi megtapasztalás élményét teszi lehetővé a tanulók számára, másrészt kulturális szerepvállalása révén a nagyközönség számára is hozzáférhetővé teszi táncos hagyományainkat.*
- *A néptánc-oktatás célrendszerében jelentős szemléletmód-változás következett be, középpontba került a tanulók technikai felkészültségének megalapozása, amely során alkalmassá válnak a különböző táncok újraalkotására, szabad és kötött formákban történő megjelenítésére. Előtérbe került a helyi táncanyag, tánc-hagyomány tanításának elsődlegessége, amely végigkísérheti az egész oktatási folyamatot.*
- *Nagyobb szabadságot biztosít a pedagógus számára a képzés megtervezésében, ugyanakkor biztosítja az intézmények közötti átjárhatóságot.*
- *A spirális elrendezés elősegíti, hogy a különböző képességű tanulók a képzési szintek végére azonos módon rendelkezzenek az elvárt ismeretekkel, képességekkel, kompetenciákkal, megteremti az összevont osztályokban történő oktatás kereteit, lehetőségét.*
- *A néptánc oktatása során a kulturális értékek közvetítése nem elsősorban a képességek függvénye, hanem a képességek fejlesztésének lehetséges színtere.*
- *Lehetővé teszi mindenki számára – beleértve a kisebbségeket, valamint a hátrányos helyzetű gyermekeket is – az önkifejezés és azonosulás esztétikai útjának elérését, segítve ezzel a személyes kreativitás kibontakozását és az egyéniség fejlődését.*

3.4. BÁB- ÉS SZÍNműVÉSZETI ÁG

Dráma és színjáték tanszak indítására kapott engedélyt intézményünk a 2015/16-os tanévtől kezdve, mely döntés lehetőséget nyújt az iskolánk számára, hogy az évek óta tervezett Bicskei Zenés Gyermekszínházat létrehozassuk.

- A képzésben a tanszakot indító szakemberek döntése alapján kötelező tárgyként a zene is ének tantárgy kerül beemelésre. az egyéb tanszakokról – más művészeti ágakról – a tanulóknak lehetősége van a drámafoglalkozásokon való részvételre szakköri keretek között. A drámapedagógiai foglalkozásokon különféle játékokon keresztül mentális oldások segítségével valósul meg a gyermekek személyiségfejlesztése.
- Nagy segítséget jelent a gátlások leküzdésében és az önkifejezés fejlesztésében, valamint a színpadraszoktatás egyik lépcsőfoka. Mivel itt csoportos megjelenésekről van szó és a gyermekek többnyire ezért oldottabban tudnak színpadra állni, továbbá előny az is, hogy jelentősen javul a gyermekek interperszonális kompetenciája. Ez segít abban, hogy az önálló színpadralépésük magabiztossá váljon.
- **interaktivitás és együttműködési készség** - mely feltételezi a személyközi kapcsolatok aktivitását, a kooperációt és improvizációt,
- tanulók **önkifejezési készségének kialakítása** és mélyítése a személyre szabott feladatok, drámapedagógiai játékok alkalmazása révén,
- **szociális érzékenység és empátia**, az én-tudatosság, önszabályozás és önállóság fejlesztése.

3.5. KÉPZŐ- ÉS IPARMűVÉSZETI ÁG

Az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás célrendszere és funkciói

*Az etyeki telephelyen működő képző és iparművészeti ág az Etyeki Műhely hagyományait folytatja. A hagyományos kézműves oktatás szervesen épül az iparművészeti területek tematikájába. Az oktatás műhelygyakorlatokban folyik, fő területe a **Kézműves** és a **Textil műhely**.*

*A kézműves oktatás célja a **komplexitás**, a természetes anyagok megismerése, az ősi anyagalakítási módok alkalmazása játékok, tárgyak készítéséhez. A növendékek megismerkednek az alaptechnikákkal, a nemezeléssel, szövessel-fonással, agyagmunkával, textilfestéssel, batikolással, papíralakítással. A technikák fokozatos megismerésével és*

alkalmazásával készülnek a saját tervezésű babák-bábok, mesefigurák, agyagedények, tarisznyák, szőnyegek, maszkok, társasjátékok, kendők, terítők, saját tervezésű ruhadarabok, tértextilek, domborművek, zászlók.

A munkának fontos eleme a **csoportos alkotások létrehozása** is. Közösén készítenk nagyméretű textilképeket, nemezsőnyegeket, díszletképeket. A tárgyakat és a képeket dekorációként alkalmazzuk az iskolai környezet alakításában. Kötelező tárgy a Rajz - Festés - Mintázás, továbbá a Vizuális alapozó gyakorlatok valamint a Grafika és festészet alapjai, mely megfelelő technikai ismeretekkel alapozza meg a műhelymunkát. A munka **művészettörténeti és néprajzi ismeretekre** épül, melyek a növendékek életkori sajátosságainak megfelelően kerülnek bevezetésre.

- Az alapfokú művészetoktatás célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a külvilág tudatos érzékeléséhez, tanulmányozásához, valamint a belső látás és a képzelet finomításához, tudatosításához. A tanulók belső világának gazdagítása teszi lehetővé, hogy egész személyiségük használni és hasznosítani tudja az összegyűjtött és egyre tudatosabban szelektált vizuális információkat.
- Az élményszerű tapasztalások és képzetek teremtik meg az önmeghatározások és önkifejezések egyre differenciáltabb formáit.
- Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság – alakítására, a látás kiművelésére és tudatosítására.
- A követelmény és tantervi program bővíti a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet.
- A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata finomítja a kezűgyességet, technikai érzékenységet, valamint erős érzelmi-motivációs bázist teremt, mely fejleszti a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének képességét is.
- A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő tanulók szellemi és gyakorlati képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését.
- A képzés nagymértékben elősegíti a tanulók személyiség-fejlődését és biztosítja a

tehetséggondozás lehetőségét. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, a kézműves hagyományokra, valamint a klasszikus és kortárs képző- és iparművészeti, médiaművészeti értékekre építve gyarapítja ismereteiket s alakítja készségeiket.

- *Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon fejleszthetik vizuális műveltségüket és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.*
- *A vizuális művészeti oktatás megismerteti a tanulókkal az adott művészeti ág műfaji sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait.*
- *A képzés célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és tovább éltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében.*

A képző- és iparművészeti ág sajátosságai

- ***tevékenységközpontúság*** - a tanulók a vizuális tananyagtartalmakat, feladatokat gyakorlati, tapasztalati módon, különböző tevékenységek által, komplex témákba ágyazottan dolgozzák fel, amelyben a cselekvésből származó tapasztalat adja a tanulás alapját,
- ***feladattudatosság*** - egy témával, témakörrel való hosszabb idejű elmélyült foglalkozás, mely elősegíti a tanulók türelmének, kitartásának fejlődését,
- ***alkotói magatartás*** - amelyben fontos szerepet kap a nyitottság, az egyéni látásmód, a lényegkiemelés, a problémaérzékenység és problémamegoldás képessége,
- ***komplexitás*** - amely átjárhatóságot biztosít a képző- és iparművészeti, a népművészeti és médiaművészeti területek között, illetve az egyéb művészeti ágak között,
- ***folyamatszerűség*** az egyes feladatok végig vitelében és a szervesen kapcsolódó, egymásra épülő feladatsorokban, projektekben,
- ***kreatív cselekvőképesség*** - melynek fontos részterülete a kísérletező kedv, bátorság, lényeglátás, szituativitás, döntésképeség, nézőpontváltás, sorrendmódosítás,

IV. SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK A PRELÚDIUM MŰVÉSZETI ISKOLÁBAN

A személyiség kialakulásával, fejlődésével, fejleszthetőségével kapcsolatos tényezők közül a nevelés személyiségformáló hatása a legjelentősebb.

Az ezzel kapcsolatos iskolai feladatok négy területre bonthatók:

- az értelem kiművelésére,
- a segítő életmódra nevelésre, (szocializáció)
- az egészséges és kulturált életmódra nevelésre,
- és a szakmai képzés alapozására.

Képzési rendszerünkben az első és a negyedik terület kap nagyobb hangsúlyt, de a másik két területre is nagyon odafigyelünk.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok rendszerét a pedagógiai alapelveinkből, céljainkból, feladatainkból és az eljárásokból vezettük le.

Legfontosabb tényezőnek a nevelő-nevelt emberi viszonyát tekintjük.

A művészeti nevelés biztosítja a személyes tapasztalatszerzést, mint tanulási módszert. A tanulók saját élményként tapasztalják meg a művészeti stílusok, irányzatok, kifejezésformák sokszínűségét.

A művészeti neveléssel lehetőséget biztosítunk arra, hogy minden tanuló élje át a sikerélmény érzését, ezzel fejlődjön önismerete, erősödjön egészséges önbizalma.

Megértik a tanulók, hogy a legértékesebb emberi alapképesség az alkotni tudás. Kialakul az értékes alkotások iránti igény.

A népi kultúra megismerése a mai műveltség számára fontos információkat hordoz.

Művészeti iskolába járó növendékek „szép” iránti elkötelezettsége, igényessége fokozatosan megnyilvánul a munkához, tanuláshoz való hozzáállásukban, magatartásuk kulturáltságában is.

Az iskolatípus alapvetően a tehetséggondozás feladatára jött létre. Arra törekszünk, hogy tanulóink adottságaiknak, képességeiknek, érdeklődésüknek megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljenek. Tehetségük felismerése után és fejlesztésekor olyan alapfokú művészetoktatásban vegyenek részt, mely megalapozza a művészi kifejezőkészséget, és felkészít a szakirányú továbbtanulásra. Ez az oktatási forma fontos szerepet tölt be továbbá a hagyományok ápolásában, nemzeti értékek megőrzésében, különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában.

Az **ÖSSZMŰVÉSZETI NEVELÉS** a Bicskei Prelúdium Alapfokú Művészeti Iskola sajátos tehetséggondozó programja, jó gyakorlata, amely a tanulók személyiségformálásának fontos színtere. A program több éves folyamat során alakult ki mai formájára, melyben az elmúlt években már komoly szakmai sikereket könyvelhetett el. Az összművészeti nevelése dráma- zene és tánc, valamint a képzőművészeti ágak összekapcsolódásával kerül megvalósításra. A szakmai programot tanévenként a programban résztvevő pedagógusok határozzák meg úgy, hogy a felkészülési időszak végén egy tárgyasult alkotás –zenés színházi előadás jön létre. Az alkotási folyamatban a gyermekek mindegyike részt vesz minden művészeti területen az alkotó munkában, valamint az előadáson is több területen mutatják be tudásukat. Így lehetőséget biztosítunk ezekkel a létrejövő produkciókkal a gyermekek számára a művészeti ágak közötti átjárhatóságra is.

A tehetséggondozó programok finanszírozását pályázati forrásból próbáljuk megvalósítani. Sikertelen pályázatok esetén az önkormányzat, civil szervezetek támogatási forrásaira is támaszkodunk.

Az összművészeti nevelés a népi kultúra területére is kiterjesztésre került a 2017/18-as tanévtől kezdve. Ennek keretében hagyományápoló közösségi rendezvényeken, intézményi tanórán kívüli eseményeken tudnak a gyermekek megismerkedni egymás művészeti ágával. Továbbá a zenészek számára lehetőség nyílik néptánc szakkörökbe, a táncosoknak népzenei kamaracsoportok munkájába bekapcsolódni.

A komplex tehetséggondozás kiterjesztése érdekében Zánkán az összművészeti tehetséggondozó táborban vehetnek részt a népzénész és néptáncos növendékek, valamint a klasszikus zenei, báb- és színművészeti ág növendékei.

Célunk, hogy a növendékek minél szélesebb spektrumban ismerjék meg az iskolában folyó művészeti nevelés területeit, lehetőségeit. Tehetségük, személyiségük minél teljesebb kibontakoztatása, fejlesztése valósulhasson meg az összművészeti nevelés segítségével a komplexitás jegyében.

Feladataink a személyiségfejlesztés során:

- *Pozitív megerősítés, a motivációs bázis támogatása élményekkel, helyes kritikával, értékeléssel. Helyes önértékelés kialakítása.*
- *A sikerek és kudarcok közös feldolgozása, megbeszélése a szülők bevonásával.*
- *A helyes gyakorlás - mint az eredményesség egyik záloga - megtanítása fejlesztése, motiválása.*
- *Az esztétikai érzék, ízlés fejlesztése.*

- *A szereplési szorongás leküzdésének segítése.*
- *Alapvető célunk a személyiségfejlesztés során, hogy a művészetpedagógiai sajátos eszközeit is felhasználjuk a kapcsolatteremtési képesség fejlesztésében.*
- *Feladataink eredményes végzéséhez szükségünk van a szülők segítségére, ezért célunk a velük való jó kapcsolat kialakítására és fenntartására.*
- *Célunk a személyiség komplex fejlesztése, a harmonikus, önmagát és társait helyesen megítélő ifjú emberré való nevelés.*

Ennek eszközei:

- *órai bejegyzés az ellenőrzőbe,*
- *rendszeres szülői értekezlet, a gyermekek teljesítményének, szereplési szituációknak közös megélése és feldolgozása,*
- *a fejlődési ütem, a személyes problémák megbeszélése, a megoldások közös keresése,*
- *szülői óralátogatások biztosítása, felkészítés az otthoni gyakorlás segítésére,*
- *szükség esetén családlátogatás, szociális és kulturális helyzet felmérése,*
- *a szülők érdeklődésének felkeltése az iskola közösségi programjai iránt, bevonásuk ezek szervezésébe, megvalósításába.*

IV.1. SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL ÉS KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS ÖNÉRTÉKELÉSI SZEMPONTOK ÉS ELVÁRÁSOK A PRELÚDIUM MŰVÉSZETI ISKOLÁBAN

A beszámolóokban és az intézményi önértékelésben követhetők az eredmények (különös tekintettel a pedagógusok tevékenységére).

A tanulók személyes szociális készségeinek és képességeinek megismerésére az egyéni oktatásban erre kiváló lehetőség adódik szinte bármelyik tanórán. Valamint a szülővel való kapcsolattartás is folyamatos.

A figyelem középpontjában a tanulók kulcskompetenciáinak fejlesztése áll.

A pedagógusok módszertani kultúrája kiterjed a személyes és szociális képességek fejlesztésére.

A pedagógusok megosztják egymással ez irányú módszertani tudásukat.

A fejlesztés eredményét folyamatosan nyomon követik, s ha szükséges, fejlesztési korrekciókat hajtanak végre.

A fejlesztés megvalósulása nyomon követhető az intézmény dokumentumaiban, a mindennapi gyakorlatban (tanórai és tanórán kívüli tevékenységek).

A kiemelt figyelmet igénylő tanulók mindegyikénél rendelkeznek a pedagógusok megfelelő információkkal, és alkalmazzák azokat a nevelő, fejlesztő és oktató munkájukban.

Az intézmény vezetése és érintett pedagógusa információkkal rendelkezik minden tanuló szociális helyzetéről.

Az intézmény-támogató rendszert működtet:

- Tehetséggondozó célzó egyéni foglalkozást szervez, ahol ez szükséges.
- Célzott programokat tár fel. (Tehetséggondozó pályázatok.)
- Alapítványi támogatások.

Az önálló tanulás támogatása érdekében az intézmény pedagógiai programjával összhangban történik a nevelési-oktatási módszerek, eljárások kiválasztása vagy kidolgozása, és azok bevezetésének megtervezése.

Az alulteljesítő, tanulási nehézségekkel küzdő és sajátos nevelési igényű tanulók megkülönböztetett figyelmet kapnak.

Az intézmény pedagógusai az intézmény pedagógiai programjával összhangban alkalmaznak korszerű nevelési-oktatási módszereket, eljárásokat, technikákat; használják a tanulás tanításának módszertanát, a sajátos művészetpedagógiai módszereket.

Az intézményben a tanulók teljesítményének értékelése a törvényi előírások, a pedagógiai programban megfogalmazottak alapján egyedi és fejlesztés-központú.

Az intézmény vezetése – a pedagógiai programban meghatározottak szerint – számon kéri a tanulói teljesítmények pontos feldolgozását és nyomon követését is.

A stratégiai programokban és az operatív tervekben szereplő közösségfejlesztési feladatokat megvalósítja az intézmény.

A beszámolókból követhetők az alapelvek és a feladatok megvalósításának eredményei, különös tekintettel az intézményi hagyományok ápolására, a támogató szervezeti kultúrára.

A tanulók közötti, valamint a tanulók és pedagógusok közötti kapcsolatok jók.

Az intézmény gondoskodik a pedagógusok, valamint a tanulók közötti folyamatos információcseréről és együttműködésről.

Az intézmény közösségi programokat szervez.

- rendszeres hangverseny látogatások,
- művészeti táborok,
- tehetséggondozó programok.

A szülők a megfelelő kereteken belül részt vesznek a közösségfejlesztésben.

Bevonják a tanulókat, a szülőket és az intézmény dolgozóit a szervezeti és tanulási kultúrát fejlesztő intézkedések meghozatalába.

A részvétellel, az intézmény működésébe való bevonódással és a diákok önszerveződésének lehetőségeivel a tanulók és a szülők elégedettek.

IV.2. MESTERPROGRAMOK AZ ISKOLÁBAN

Intézményünkben egy innovatív mesterprogram megvalósítása folyik a korábbiakban feltüntetett partnerek bevonásával. A mesterprogram igazodik az intézményben meghatározott szakmai célokhoz és feladatokhoz. A program megvalósulási területei:

- fuvola tanszak egységesítése
- Összművészeti tehetséggondozó program tervezése, szervezése és megvalósítása – tanórán kívüli keretek között, 2 tábor megvalósításával
- városi óvodákkal való szakmai kapcsolat erősítése

V. KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS A PRELÚDIUM ZENEISKOLÁBAN

A közösségfejlesztés során a társakhoz való kötődést, alkalmazkodást, összetartozás érzését, illetve a közösen elvégzett eredményes munka elégedettségét tapasztalják meg a különböző szakmai foglalkozások során tanulóink.

Iskolánkban különféle állandó rendezvényeken keresztül valósul meg, továbbá munkacsoportokban, versenyekre, találkozókra való felkészítésben és részvételben van jelen. Közösségi feladatok szervezésében segítségünkre van a nevelőtestület munkáját segítve a szülői szervezet, a diákönkormányzat és az intézmény által alapított alapítvány, valamint az

újonnan alakult intézményi tanács. Fontosnak tartjuk együttműködésünket a városban élő alkotó közösségekkel, kibővítvé ezzel az intézmény közösségét.

A közösségfejlesztés a különböző intézményünkben működő művészeti csoportokban és szorosan intézményünkhöz kapcsolódó művészeti csoportokon keresztül is megvalósul (kamaracsoporthoz, csoportos főtárgyi csoportokban, komplex összművészeti nevelésben résztvevők csoportjában, valamint a zenekarokban).

A Bicskei Fúvószenekar tradicionálisan megalakulásától fogva szervesen kapcsolódik a Bicskei Prelúdium Alapfokú Művészeti Iskola tevékenységéhez, életéhez. Az együttes egysületi formában működik. A Bicskei Fúvószenekari Egyesület és intézményünk szakmai kapcsolata jelentősen megerősödött az utóbbi időszakban az utánpótlás-nevelés és a zenekari kultúra, gyakorlat megszerzése érdekében.

Fontosnak tartjuk, hogy ezen céljaink megvalósítása érdekében az érintett szaktanárok a fúvószenekari munkában jelenlétükkel támogassák növendékeiket a zenekari foglalkozásokon.

VI. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE, A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG A PRELÚDIUM MŰVÉSZETI ISKOLÁBAN

6.1. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNNYEL ILLEVE TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL KÜZDŐ GYERMEKEKKEL VALÓ BÁNÁSMÓDHOZ KAPCSOLÓDÓ FELADATOK

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Iskolatípusunk önkéntes, egyéni motivációt kívánó oktatási formája gyakran eleve kiszűri, vagy sokszor el sem juttatja a zenetanuláshoz a tanulók közül a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő gyermekeket. Ugyanakkor mással nem pótolható lehetőségünk adódik – szintén a sajátos, egyénre szabott nevelési-oktatási forma miatt – arra, hogy a hozzánk kerülőket ebben segítsük. Ezt a feladatot a személyiségfejlesztés, a tehetséggondozás és a felzárkóztatás során végezzük el, szükség esetén külső szakember bevonásával.

Felelősségünk és feladatunk az átlagos vagy gyengébb képességű tanulókkal való foglalkozás is. A szorongásos, tanulásban akadályozott vagy sérült gyermekek művészeti tevékenységének fejlesztésére ugyanúgy figyelünk, mint a kiemelkedő tehetségek gondozására.

A művészeti nevelés társas élményeivel, a szabadidő hasznos eltöltéséhez adott orientációs mintával a művészetoktatás eredményesen hozzájárulhat a gyerekek érzelmi neveléséhez, a deviáns magatartások megelőzéséhez és kezeléshez.

Pedagógiai feladatok

- gyermekekkel, idevonatkozó adatokkal kapcsolatos adatgyűjtés
- egyéni munkaterv készítése a tanszakokon a rendelkezésünkre álló információk alapján
- integrált csoportban a foglalkozásokon differenciált bánásmód
- szükség esetén fejlesztőpedagógussal, pszichológussal való szakmai konzultáció
- folyamatos kapcsolattartás a gondviselővel

6.2.TEHETSÉGGONDOZÁS

6.2.1. Tehetség-felismerés és a tehetséggondozás feladatai

6.2.1.1. A művészi tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek

- *A művészeti tehetség felismerése számos tényezőn alapul, kibontakoztatásához a helyes út megtalálása gyakran véletlenek sorozatán át vezet.*
- *Objektíven mérhető elemei: az átlagosnál jobb ritmusérzék, hallás, harmóniai- és formaérzék, mely, rendszerint magasabb szintű szociatív képességgel és logikai készséggel párosul.*
- *A tehetség önmagában azonban nem elegendő a magas szintű teljesítmény eléréséhez. Ehhez kitartás, szorgalom, akaraterő, türelem és gondos gyakorlás szükséges.*
- *A művészeti képesség vizsgálatával megpróbáljuk felismerni az alapvető adottságok, képességek szintjét (hallás, ritmusérzék, értelmi fejlettség, mozgáskészség, rajzkészség).*
- *A helyesen végzett előkészítő munkával (óvodai néptánc, zenei előképző, hangszeres előképzés) korán, játékos formában, az életkori sajátosságoknak megfelelően ismerhetjük meg a gyermekek adottságait, képességeit, ezek fejleszthetőségét. Így a kiválasztásra és a korrekcióra is jobb, több lehetőség adódik, a gyermek személyiségének sérülése nélkül.*

- *A főtárgy (hangszer, népi ének, néptánc, képzőművészet) kiválasztása a tanulók és a szülők részéről sok szubjektív elemet tartalmaz. (Egyéni érdeklődés, jó ismerős-, illetve szimpatikus tanár szerinti hangszerválasztás, egyéni benyomások, vagy emlékek a szülők részéről, stb.) Ez nem mindig találkozik a megfelelő szellemi és fizikai adottságokkal. Minden művészeti terület tanulásához más-más adottság szükséges.*
- *A tehetséggondozás egyik feladata, hogy lehetőséget teremtsen a tanulók számára a főtárgyi korrekcióra. Terelje abba az irányba a növendékeket, amely a legmegfelelőbbnek tűnik a személyiség fejlődése, a tanulás eredményessége szempontjából.*
- *Nem csupán a technikai tudás elsajátítása a célunk, hanem mindazon – a program bevezetőjében leírt – célok elérése, mely által egészségesebb, harmonikusabb felnőtté válhatnak tanítványaink.*
- *A **tehetséggondozásban** az önkéntesség elve úgy érvényesül, hogy a művészi élmény, mint örömforrás eléréséhez az egyéni adottságok, a tehetség fejlesztéséhez programunk segítséget nyújt, de az abban foglaltakat a pedagógiai folyamatban részt vevőknek vállalniuk kell. Ennek érdekében az „A” tagozaton nem teszünk különbséget a minimálisan elvárható teljesítmény szintjén a tanulók között, azonban az értékelés tükrözi (érdemjegy, szorgalomértékelés, írásban és szóban) az egyéni teljesítmény és előmenetel különbözőségét. „B” tagozaton azonban a tehetséggondozásra kiemelt tanulóknak vállalniuk kell a több óraszámot és a szükség szerinti otthoni több gyakorlást is.*

6.2.1.2 A tehetséges tanulók tanulásának, felkészítésének megszervezése

- ✓ *A tehetséggondozást az átlagostól eltérő, jobb képességű tanulók esetén a „B” tagozatra való irányítással, ennek magasabb szintű követelményrendszerével is segítjük.*
„B” tagozatos tanuló lehet az, aki az átlagosnál jobb képességeit eredményesebb teljesítményével, szorgalmával igazolja. Tanszaki meghallgatáson, vizsgán ennek megfelelő szintű tananyag tudásáról ad számot, szaktanára javaslatával a nevelőtestület egyetért.
- ✓ *A „B” tagozatról az „A”-ra visszaléphet az a tanuló, aki a számára előírt minimális követelményeknek nem kíván, vagy nem tud megfelelni. Ez történhet kérelem alapján (szülő, tanuló), vagy a szaktanár, ill. a nevelőtestület javaslatára. A „B” tagozatra*

történő besorolást és ennek változásait a szaktanár előkészítő munkája alapján az intézményegység-vezető hagyja jóvá.

- ✓ *A tehetség gondozása, fejlődésének elősegítése nem csupán a kiemelkedő teljesítmény elérését célozhatja meg. A tehetséggondozásnak összhangban kell lennie az alapvető személyiségfejlesztési célkitűzésekkel is.*
- ✓ *Több pozitív eredményünk mutatja, hogy a művészi képességek sokszor eredményesebben fejleszthetők más képességekhez viszonyítva. Úgy kívánunk minden növendékünk felé fordulni, hogy a benne rejlő értékeket megtaláljuk, feltárjuk, és fejlődéséhez utat nyissunk.*

6.2.1.3 A tehetségkutatás tanórán kívüli formái

➤ Előkészítő szint

A tehetség korai felismerését, a tanítványi kötődés kialakítását óvodáskorban és az általános iskola első osztályával párhuzamosan kezdjük meg. Etyeken speciális „beavató” tehetségkutató foglalkozásokat tartunk, ahol a gyerekeket valamennyi művészeti ágban kipróbáljuk (hangszerbemutatók, rendhagyó ének és rajzórák, táncházak, óvodai néptánc-foglalkozás)

6.2.1.4 A tehetséggondozás módjai tanórai keretben

➤ Alapfok, továbbképző évfolyamok

- *Elkülönített (B tagozatos) oktatás az alapfok 2. osztályától: emelt óraszámú egyéni, vagy kiscsoportos, képzéssel.*
- *Gyorsítás: a kiemelkedő képességű tanulók esetében a tanulási szakaszok megrövidítésének lehetősége (beszámoló összevont évfolyam tananyagából).*
- *Dúsítás: a tananyag nehezítése, egy-egy téma mélyebb kidolgozása.*

Felkészítés felsőbb zenei-, és más művészeti tanulmányokra

Külön fejlesztést és több gyakorlást igényel, ha a tehetséges tanuló művészeti pályára szeretne lépni. Ehhez az iskola a feltételeket így biztosítja:

- ✓ *kiscsoportos vagy egyéni szolfézs, zeneelméleti felkészítés a felvételit megelőző két évben*
- ✓ *a felvételit megelőző legalább három évben heti 2x 45 perces egyéni főtárgyi óra (B tagozat)*
- ✓ *felvételizők rendszeres meghallgatásai, szakértő, szaktanácsadó bevonásával*
- ✓ *otthoni gyakorlás további segítése*
- ✓ *előzetes meghallgatásokra való felkészítés és elkísérés.*

Tanulmányi versenyek

- *Az országos művészeti szaktárgyi versenyeket háromévenként, tantárgyanként hirdeti meg az ezekért felelős minisztérium. Ennek megfelelően a versenyekre felkészítés alkalmazkodik a három éves ciklusokhoz.*
- *A művészeti pályára készülő tanuló részvétele mindenféleképpen kívánatos.*
- *A versenyek előkészítése során törekszünk arra, hogy a tehetséges és szorgalmas tanulók minél nagyobb számban, de önkéntes alapon mérhessék meg tudásukat. Ezért a versenyek válogatói előtt rendezünk:*
 - ✓ *növendékhangversenyeket, közös órát (szülők bevonásával)*
 - ✓ *tanszaki meghallgatásokat*
 - ✓ *házi versenyeket.*

6.2.1.5 Tehetséggondozás a tanórán kívüli foglalkozások keretében

A kreativitás kialakulását a hibáktól való félelem csökkentésével, a bizalom légkörének megteremtésével, a játékos, majd később a téthelyzetek folyamatos megteremtésével segítjük elő (meghallgatásokra, versenyekre, találkozókra, fesztiválra, pályázatra való felkészítés).

A tehetséggondozás minél szakszerűbb ellátása érdekében a 2013/2014-es tanévben **TEHETSÉGPONT** lett intézményünk, 2016. október 1-étől **Kiválóra Akkreditált Tehetségpontként** működik a Prelúdium Tehetségpont.

Fontos alapelvnek tekintjük, hogy zenei pályára csak kifejezetten tehetséges gyereket irányítsunk. Még akkor is, ha kisebb tehetséggel is be lehet jutni zenei szakközépiskolákba! Összeszedtük azokat a feladatokat, amikkel szembe kerül egy pedagógus, aki egy igazán tehetséges gyermekre talál.

- Tisztáznia magában, hogy képes-e arra, hogy a tanulóban rejlő lehetőségeket kibontakoztassa, mindenfajta önérdek nélkül.
- Mérje fel a család hozzáállását a „tényhez”, vizsgálja meg objektíven, a szülőkkel történő elbeszélgetéssel, hogy a család maga hogyan viszonyul a gyerek tehetségéhez. Fel kell venni a kapcsolatot a tanuló közismereti iskolájával, ezen belül is a tanítóival, és kideríteni, milyen általános adottságokkal rendelkezik a tanuló.

VII. PEDAGÓGUSOK HELYI, INTÉZMÉNYI FELADATAI

A pedagógusok helyi, intézményi feladatait az SZMSZ 3. fejezete illetve a munkaköri leírások, továbbá az éves munkaterv, a mindenkor tanterv felosztás szabályozzák.

Az osztályfőnöki munka tartalma, és az osztályfőnök kijelölése és feladatai:

KIJELÖLÉS

- Az alapfokú művészeti iskolában osztályfőnöki feladatot ellátó pedagógus a tanulók meghatározott csoportjának oktatásszervezési feladatait ellátó szaktanár. Részletes feladatait munkaköri leírása tartalmazza.
- Osztályfőnöki feladatok ellátásának elosztását minden év elején a munkaterv és a tanterv felosztás készítésekor kell meghatározni.
- Osztályfőnöki megbízás feltétele, legalább 8 egyéni tanuló, illetve legalább 4 tanulócsoport.

FELADATA

A nevelési-oktatási feladatok elosztása során gondoskodik a tanulók beosztásáról, hozzá beosztott tanulókból a csoportok kialakításáról, az iskola felelősvezetőjének útmutatásai, a helyi tantervben meghatározott szakmai szempontokat figyelembe véve. Szervezi és működteti osztályát, csoportjait. Osztályfőnöki feladatait a rendes munkaidő tanítással le nem kötött részében végzi.

- az osztályba, csoportjaiba beosztott tanulókkal kapcsolatos tanügyi adminisztráció elvégzése
- szülőkkel való kapcsolattartás
- rendszeres kapcsolattartás a kötelező és választható tárgyakat tanító tanárokkal
- az iskola szervezeti és működési szabályzatának megfelelően a tanulók előmenetelének előkészítése az osztályozó értekezletre
- házirend, tűz és balesetvédelmi szabályok ismertetése a tanév elején, továbbá egyéb védelmi intézkedések megismertetése különös tekintettel a hangszeres oktatás sajátosságaira.

BELSŐ KAPCSOLATOK, EGYÜTTMŰKÖDÉS, KOMMUNIKÁCIÓ

Az intézmény belső kapcsolatrendszerének középpontjában a támogató szervezeti struktúra áll, amely a pedagógusok szakmai együttműködésén alapszik.

Intézményünkben a 2020/2021 tanévtől kezdve a munkaközösségek vezetőit tanszakvezetők váltják. Ennek megfelelően 4 tanszakvezető dolgozik intézményünkben az alábbiak szerint:

1. fafűvós, népzene, néptánc
2. etyeki telephely
3. rézfűvós, zeneismeret, dráma
4. billentyűs, vonós, akkordikus, pengetős

melynek részletes rendjét az SZMSZ 1.6. szabályozza.

A nevelő-oktató munkánk egyik alapfeltétele, hogy tervszerűen működő, folyamatos megújulásra képes, innovatív közösségek alakuljanak ki intézményünkben. A szervezeten belüli információáramlás hatékonyan kialakított rendje szintén alapja a magas szintű szakmai munkáknak. Az intézmény vezetése támogatja, ösztönzi az intézményen belüli szakmai közösségek együttműködését és az intézmény céljainak elérése érdekében támaszkodik a munkájukra.

- Az intézmény pedagógiai tevékenységével kapcsolatos feladatok és fejlesztések a munkatársak közötti szakmai együttműködés legfontosabb elemei.
- A szakmai közösségek és az egyes pedagógusok részt vesznek a nevelő-oktató munka módszertani fejlesztésében, a belső tudásmegosztásban.
- Az intézmény tervszerűen kialakított, hatékonyan működő kommunikációs rendszert alakított ki.
- Az intézmény munkatársai számára biztosított a munkájukhoz szükséges információkhoz és ismeretekhez való hozzáférés
- A tanszakok bevonásával történik a pedagógiai folyamatok megvalósításának ellenőrzése, értékelése.

VIII. A SZÜLŐK, TANULÓK ÉS A PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, AZOK FEJLESZTÉSE

8.1. A SZÜLŐK ÉS A PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

- Szülői értekezletek. Feladata: a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, a szülők tájékoztatása. (Az iskola céljairól, lehetőségeiről, az iskola egészének életéről stb.)
- Fogadóóra. Feladata: a szülők és pedagógusok személyes, zártkörűbe találkozása, egy-egy tanuló problémáinak, fejlődésének megbeszélésére.
- Nyílt tanítási napok. Feladata: a szülők betekintést nyerjenek az iskolai nevelő-oktató munka hétköznapijaiba.
- Írásbeli tájékoztatók. Feladata: a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival összefüggő eseményeiről, a különböző iskolai programokról, lehetőségekről.
Eszköze: tájékoztató füzet, levél, faliújság, honlap, újság
- Alkalmi beszélgetések. Ezeken túlmenően a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell gyermekük fejlődéséről, előmeneteléről.

Az általános intézményi feladatok megvalósításában a szülők elsősorban a szülői szervezeten keresztül kerülnek bevonásra. Így van lehetőség az ötleteikkel színesíteni az intézmény életét, munkájukkal támogatni az intézmény rendezvényeinek lebonyolítását.

8.2. A TANULÓK, A SZÜLŐK, AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZÉVÉTELI JOGAI, GYAKORLÁSÁNAK RENDJE

Diákönkormányzat és Szülői Munkaközösség az SZMSZ Érdekvédelmi szervezet fejezetében szabályozza működésüket.

IX. GYERMEK ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget védelem illeti meg. Az őt érintő döntésekben a gyermek mindenkori érdekeit figyelembe kell venni. A gyermek alapvető érdeke, hogy számára biztosított legyen a speciális művészeti képzés lehetősége.

Figyelmünk kiterjed:

- szenvedélybetegségek megelőzésére
- továbbtanulási és pályaválasztási tanácsadásra
- alapvető gyermeki jogok biztosítására
- hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének megteremtésére

- sérülékeny fiatalokkal való külön törődésre

A pedagógusok példamutatása, személyisége, szociális kompetenciájának fejlettsége, kommunikációs készsége a mindennapi életben és munkájában rendkívüli fontossággal bír a gyermek és ifjúság védelmi munka során. Az zeneiskolában folyó gyermek és ifjúságvédelmi munka az osztályfőnökök feladatkörébe tartozik, intézményszintű megszervezése pedig az igazgató feladata.

A BICSKEI PRELÚDIUM ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

HELYI TANTERVE

2020.

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (IV. 10.) MKM rendelet módosításáról szóló 3/2011. (I. 26.) NEMFI rendelet szerint az intézmény pedagógiai programja kiegészül az új tantervi elemekkel, melyeket első alkalommal a 2011/2012. tanévben megkezdett képzésekre felmenő rendszerben kell alkalmazni.

Általános rész

A Bicskei Prelúdium Alapfokú Művészeti Iskolában a 27/1998.(VI.10.) MKM rendelet 3. §-ának (3) bekezdése, a művelődési és közoktatási miniszter által kiadott, "Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja" - továbbiakban központi tanterv -, valamint a 3/2011. (I.26.) NEFMI rendelete alapján történik a zeneművészeti ág és a néptánc oktatása.

Iskolánk tantestülete ezt a programot elfogadta és ennek értelmében végzi az oktató-nevelő feladatait.

A Prelúdium Iskola helyi tantervében ettől eltérő változások az egyes tanszakok programjánál külön kerülnek kiemelésre.

Általánosságban el lehet mondani, hogy a kisvárosi adottságokból adódóan, - amelyhez még társul a nagy területen való fekvés is, - általános gyakorlat iskolánkban, hogy a hangszeres "A" tagozatos tanulók a négy kötelező szolfézs elvégzése után a **zeneismeret, zeneismeret/zenetörténet ill. a koncert-fúvószenekar** elnevezésű komplex tantárgyat tanulhatják, mint kötelezően választható tárgyat.

Továbbá bevezettük az **előkészítő hangszer** fogalmát, amely azt a hangszert jelenti, amelyet átmenetileg azok a tanulók választhatnak, akik olyan hangszeren kívánnak tanulni, amelyhez bizonyos testi fejlettség elérése szükséges. (Tuba, harsona, szaxofon stb.)

A fúvós hangszerek tanulásának megkezdése előtt célszerű meggyőződni a tanuló megfelelő **egészségi állapotáról**. Ne később derüljön ki, hogy olyan betegségben szenved, amely gátolja az adott fúvós hangszeren való játékát, ill. káros lehet a tanuló egészségére. (Ajánlatos az orvostól véleményt kérni.)

Az iskola növendékeknek maximum hat foglalkozás vehető igénybe a térítési díj befizetése ellenében.

Kötelezően választható tárgyak: szolfézs, zeneismeret, zeneismeret-zenetörténet, zongora, koncert-fúvószenekar, kamarazene, kórus

Választható tárgyak: zeneismeret, zeneismeret-zenetörténet, kamarazene, fúvószenekar, énekkar, második hangszer.

Korrepetíció: a hangszeres / kivéve zongora, gitár / és ének tanszak elengedhetetlen kiegészítő tárgya.

Tanórán kívüli foglalkozások: hangverseny látogatás, hangversenyszervezés, zenei témájú kirándulás szervezése, versenyek, bemutatók rendezése, művészeti csoportok működtetése, tehetséggondozás. (Ld. SzMSz)

A kamarazenélés az első években a főtárgyi óra keretében valósul meg.

A továbbképzősök és a "B" tagozatosok képzése megegyezik a központi tantervekben lefektetettekkel.

A szolfézs - és a hangszeres előképző elvégzése nem kötelező.

Képzési szakaszok, idők

Az 1998-ban életbe lépett „*Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 32/1999. rendelettel módosított 27/1998.(VI.10.) MKM rendelet* - tanszakonkénti előírásait betartva kívánunk iskolánkban oktatni. Ezek szerint:

Képzési szakaszok

A képzés teljes ideje - évek szerint:

Hosszú tanszakok: max. 12 év

Rövid tanszakok: max. 10 év

A képzés szakaszai: előképző (1. ill. 2. év)

alapképző / alapfok/ hosszú tanszakon: 3-8. év végéig =

1-6. hangszeres osztály)

rövid tanszakon: 3-6. év végéig

1-4. hangszeres osztály)

továbbképző - hosszú tanszakon: (9-12. év végéig =

7-10. hangszeres osztály)

rövid tanszakon: 7-10 év végéig

5-8. hangszeres osztály)

A **felsőbb osztályba lépés feltétele** azt a minimális tananyagot (gyakorlatokat) jelenti, amelyek **bizottság** előtt való korrekt megszólaltatása lehetőséget ad arra, hogy a tanuló **elégséges osztályzattal** a következő évfolyamba léphessen.

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett. A tanulók az alapfok elvégzése után **művészeti alapvizsgát** tehetnek, amely egyben a továbbképzőbe való továbbhaladás feltétele.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálnak legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg. A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata. Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

Előrehozott vizsga:

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

A tanításhoz használt tankönyvek, kották kiválasztásának elvei

A tanulóknak évfolyamonként egy hangszeres és két szolfézs tankönyv megvásárlása kötelező. (Vastagon kiemelték közül.) Ez olyan könyv legyen, amelyből egész évben, folyamatosan dolgoznak. A szülőkkel megbeszélve, egyéb gyűjtemények, könyvek megvásároltatása is lehetséges. Ezen kívül egyéb kiadványok is használhatók, ám ezeket a tanulók kikölcsönzik az iskola könyvtárából arra a néhány hétre, amíg egy-két darabot megtanulnak belőle. Olyan könyvet, amely nincs meg az iskola könyvtárában, nem lehet szerepeltetni a felsorolt tankönyvlistán. (Pl. meg van a tanár könyvtárában. Természetesen ilyen kiadványt is lehet használni, de a fénymásolt formát lehetőleg kerüljük.)

Törekedni kell, hogy minél több magyar és kortárs zene szerepeljen a tanításban.

A szülőket terhelő éves tankönyvköltség ne haladja meg: az 1 – 3 évfolyamon a 4.000.-, a felsőbb évfolyamokon a 6.000.- forintot.

Helyi tantervek

Hangszeres és vokális tanszakok- egyéni képzés „A” TAGOZAT

Óratervek

Az „A” tagozatos óratervek magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0–2)	(0–2)	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2
Összes óra:	(4–6)	(4–6)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak számai

(2)+6+4 évfolyam: fuvola, klarinét, szaxofon, trombita, kürt, harsona–tenorkürt–baritonkürt, tuba, gitár, ütő, zongora, hegedű, gordonka

ZONGORA

A felvételt kérő gyermekek meghallgatása :

- gyermekdalok éneklése
- ritmus visszatapsolása
- dallam visszaéneklése
- kommunikációs készség
- memória- és fantáziavizsgálat
- fizikai adottságok, egészségi állapot, " kondíció "

Minimális követelmények (a továbbhaladáshoz):

Hangszeres előkészítő osztályokban :

- helyes ülés mód
- gyermekdalok és mondókák
- dallamok hangszeres megszólaltatása külön- és kétkezes változatban

Alapfok

1. osztályban :

- folyamatos kottaolvasás / mérővel / violin- és basszuskulcsban
- tájékozódás a billentyűzeten / oktávok /
- staccato és legato játék
- kezek függetlenítése ritmikában, billentésmódban
- ritmusértékek : egész, fél, negyed, nyolcad
- nyújtópont / negyed- és félértékű hanghoz /
- unisono, tükörkép, dallam megszólaltatása egyszerű kíséretekkel
- 2/4, 3/4, 4/4 ütemmutatók, felütés
- pentachordjáték, pozíció-érzet
- négykezes

2. osztályban

- dúr és összhangzatos moll skálák 3# és 3b előjegyzésig, előjegyzés
- kettősfogás, hármashangzat
- szinkópa, éles ritmus, triola, tizenhatod, kis nyújtott ritmus
- 3/8 és 6/8 ütemmutatók
- barokk- és klasszikus táncok.

3. osztályban

- kézfüggetlenítés dinamikában / dallam + kíséret /
- Alberti- és keringőbasszus - pedálhasználat
- repetíció
- romantika előkészítése karakterdarabokkal
- szonátaforma - T. S. D.
- kamarazene / négykezes, illetve más hangszer zg. kísérete /
- kvintoszlop, skálák 5#, 5b-ig
- önállóan megtanult művek.

4. osztályban

- skálajáték több oktávon, etűdök
- polifónia
- új ütemmutatók : 5/8, 2/2, változó ütem
- ékesítések : praller, mordent

- tudatos memorizálás
- stílusismeret
- előforduló idegen szavak ismerete.

5. osztályban

- futam, kromatikus hangsor, akkordjáték
- formai ismeretek / periódus, két- és háromtagú forma, rondó, variációs forma /
- a polifon szerkezet tudatos értelmezése
- kortárs zene
- a tanult művek stílusos előadása.

6. osztályban

- Bach zenéje mellett az olasz és a francia barokk zene ismerete
- klasszikus szonátatételek és azok hangnemi összefüggései
- skálajáték 5#,5b-ig
- tremolo, trilla, doppelschlag
- a romantikus zene előadasmódjának fejlesztése.

Továbbképző osztályokban :

- az előző évek tudásanyagának megőrzése és fejlesztése, zenei műveltség elmélyítése, zenélési kedv ébrentartása, kamarazenélés.

Eszközigény :

- jó minőségű zongora
- megfelelő méretű és akusztikájú, hangszigetelt tanterem
- megfelelő kottatár, zenei műszótár
- 2 db változtatható magasságú zongoraszék tantermenként,
- zsámoly,
- metronóm,
- magnetofon, CD lejátszó.
- hangolókulcs

Tankönyvjegyzék:

Komjáthy: Zongoraiskola I-II.
 Teöke Marianne: Zenetarisznya
 Aszalós Tünde: A zongorázó gyermek
 Papp Lajos: Zongora ABC I-II.
 Papp Lajos: Meseképek
 Kurtág: Játékok
 Papp Lajos: 27 kis zg.darab
 Teöke: Válogatott etüdök I-VI.

Régi táncok gyermekeknek
 Kabalevskij: 12 könnyű zg.darab
 Türk: Gyermekekévek
 Magyar szerzők könnyű zg.darabjai
 Bartók: Gyermekeknek I-IV.
 MikrokozmoszI-VI.
 Schumann: Jugend Album
 Szabó F.: Válogatott zg.darabok
 Bach és Händel könnyű zg.darabjai
 Bach: Notenbüchlein für A.M. Bach
 Az első Bach Tanulmányok
 Csajkovszkij: Gyermekealbum
 Kadosa: 55 kis zg.darab
 Weiner: 20 könnyű zg.darab
 Majkapar: Kis zg.darabok
 Kodály: Gyermeektáncok
 Könnyű szonatinák zg-ra
 Szonatina album (Hoffmann)
 A gyermek Mozart
 Kabalevskij: Válogatott zg.darabok
 Könnyű zg.muzsika a 18.sz-ból
 Mendelssohn: Lieder ohne Worte
 Gyermekeadarabok
 Schubert: Táncok
 Teöke: Batárom a zg.
 Találkozások a zg-nál
 Zongoráskönyv (Bognár, Darvas) 1-2, 3-4, 5.
 Bach: 18 kis preludium
 Mozart: 6 bécsi szonatina
 Régi mesterek szonátái
 Scarlatti: Szonáták
 Debussy: Gyermekekuckó
 Chopin: Mazurkák
 Keringők
 Grieg: Lyrische Stücke
 Korai német zongoramuzsika
 Telemann: 12 fantázia
 Bach: Kétszólamú invenciók
 Haydn: Szonáták I-IV.
 Beethoven: Bagatellek
 Variációk
 Clementi: Szonatinák
 Szonáták
 Bartók: 10 könnyű zg.darab
 Rameau: 10 zg.darab
 Händel: Könnyű táncok és darabok
 Weiner: 30 zg.darab
 Haydn: 6 szonatina zongorára

Durkó: Törpék és óriások
 A szonatina mesterei (Csurka) I-II.
 Magyar szerzők szonatina albuma
 Mozart: 6 német tánc
 Kadosa: 12 kis gyermekdarab
 Farkas: 5 könnyű zgdarab
 Csajkovszkij: Évszakok
 Debussy: Suite Bergamasque

HEGEDŰ

Az évfolyamok tananyaga:

Előképző:

- a hegedűtartás és a vonófogás önálló alkalmazása.
 - vonóvezetés (billentés nélkül) üres D és A húron, tanári segítséggel,
- pengetés: ismerje a D és A húr hangkészletét, önállóan tudja elpengetni kotta nélkül a következő gyermekdalokat: Cicuskám kelj fel,
 Szeretnék szántani, Gólya gólya gilice, Aki nem lép egyszerre.

Alapfok

1. osztály A tagozat:

- Önálló vonóvezetés, billentéssel összekapcsolva.
- Skálák ismerete egy oktávon keresztül: G-dúr, D-dúr, Á- dúr.
- Vonások: legató: két hang kötése, játékkésztség egész és fél vonón, nyújtott ritmus kötve.
- Intonáció: "magas" és "mély" második ujj ismerete.
- Zongorakíséretes darab kotta nélkül, minimum egy db. nehézségi szintje
 pl. : Haydn: Dalocska, Rebikov: Cseh tánc, Mozart: Francia gyermekdal tb.

Felsőbb osztályba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eljátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit.

Pl. Dénes-Kállay: Hegedűiskola I. 81. és 100. gyak.

2. osztály:

- Skálák ismerete egy oktávon keresztül: C-dúr, és moll-ok 3#-ig. (?)
- Vonások: legató: négy hang kötése, nyújtott ritmus külön.
- Intonáció: ujjak nyújtása, csúsztatása, dupla húrok ismerete: kettősfogas- játék: N6, K6.
- Zongorakíséretes darab, kotta nélkül, minimum egy darab. Nehézségi szintje
 pl. Bach: Részlet a Parasztkantátából, Lully: Dal stb.

Felsőbb osztályba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eljátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit.

Pl. Dénes-Lányi: Hegedűiskola II. 31. és 111. gyak.

3. osztály:

Az első fekvés teljes terjedelmének használata. Ismert gyermekdalok játéka II. és III. fekvésben hallás után.

- Skálák ismerete két oktávon keresztül: G-dúr és A-dúr.
- Fekvésváltás: üres húr húzása alatti II. és III. fekvés.
- Zongorakíséretes darab kotta nélkül: min. kettő darab, nehézségi szintje Pl. Schubert: Keringő, Csajkovszkij: Régi francia dal stb.

Felsőbb osztályba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eltátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit.

Pl. Dénes-Lányi: Hegedűiskola II-IV. /

II. fejezetből a 4. gyak., az I. fejezetből a 12. gyak.

4. osztály:

- Fekvés: III. és II. fekvés ismerete. A fekvésváltás fajtáinak ismerete, egyszerűbb fajtáinak alkalmazása.

- Vonás: nagy és kis detache, Martele, legato nyolc hang kötése és staccato.
- Skálák: 3#- 3 b-ig dúr és moll skálák két oktávon keresztül fekvésekben és fekvésváltással is.
- Zongorakíséretes darab minimum kettő, kotta nélkül. Nehézségi szintje pl. Mozart: Andantino.

Felsőbb osztályba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eltátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit.

Pl. Dénes – Lányi: Hegedűiskola III-IV. / I.

fejezetből az 5. gyak. a II. fejezetből a 7. gyak.

5. osztály:

Legyen képes az emeltvonós és staccato játékmód alkalmazására.

Ismerje a játszott anyagban előforduló zenei szakkifejezéseket.

- Skálák ismerete: 5#- 5 b-ig dúr és moll skálák két oktávon, fekvésekben és fekvésváltással is.
- Fekvések: V: és IV. fekvés ismerete és használata.

- Zongorakíséretes darab min. kettő, kotta nélkül, nehézségi foka pl.

Pergolesi: Siciliano.

Felsőbb osztályba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eltátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit.

Pl. Kayser op. 20. 1. gyak. (I. kötet) Dacla: op. 68. 1. gyak.

6. osztály:

Alkalmazzon folyamatos vibrátót az éneklő jellegű műveknél. Legyen képes az évfolyam anyagánál könnyebb műveket lapról játszani.

Tudja a vonót önállóan beosztani, alakuljon ki játékkészség V.

fekvésig,

(fekvésben és fekvésváltással is.)

Zongorakíséretes darab min. kettő, kotta nélkül, nehézségi szintje pl. Weiner:

Magyar népdalok stb.

Felsőbb osztályba lépés feltétele: Dacla op. 68. 4. gyak.

J. Dont op. 38. 2. gyak.

A továbbképző anyaga megegyezik a központi tantervével.

Kiemelve a társas muzsikálást, esetleg a zenekari játékot..

Fő célja a zenei műveltség elmélyítése, a zenélési kedv ébrentartása.

7. évfolyam: *Felsőbb osztályba lépés feltétele: Kayser op.20. III.köt. 29.gyak.*

8. évfolyam: *Felsőbb osztályba lépés feltétele: Dont op. 38. II. 12.gyak.*

9. évfolyam: *Felsőbb osztályba lépés feltétele: Mazas: Etüdes speciales op. 36. I/1.gyak.*

Eszközigény: A tanulók létszámának megfelelő mennyiségű, különböző méretű hegedű
megfelelő méretű és akusztikájú tanterem, pianínóval,
2 db. kottatartó,
Egészalakos tükör,
CD lejátszó,magnó,
Metronóm
Kottatár, zenei műszótár

A használható kották jegyzéke:

Dénes-Kállai-Lányi-Mező:Hegedűiskola I.- II. -III.-IV.

Dénes-Szészné: Hegedű ABC

Sándor-Járdányi-Szervánszky: Hegedűiskola I.-II-III-IV.- V.-VI

Balsay:Nyuszifüzetek

Zaharina: Előadási darabok

Papp L:Csordapásztorok

Lenkei: Hegedűmuzsika kezdőknek

Falk G: A hegedű szárazfája

Maffat: Alte Meister I- II

Brodsky: Régi zene hegedűre

Szervánszky: 10 könnyű hegedű-zongora darab

Hajdu: Kanásztánc, Kolomejka

Szelényi Előadási darabok

Schradiack: Ujjgyakorlatok

Feigerl: 24 gyak. I - II

Wohlfart: 40 etüd

60 etüd

Konyusz: Kettősfogások az első fekvésben

Maffat: Alte Geigenstücke

Nagy Sándor: Barokk táncok I - II

Bartók-Zathureczky: Gyermekeknek

Bartók-Mozi: 10 szlovák népdal

Bloch: Hangsoriskola I.-II. III

O. Sevcik: Ujjgyakorlatok

Kayser: 36 gyakorlat op.20 I-II

Dont: Gradus ad Parnassum op.38.
 Doncla: Etüdök op.68.
 Lányi-Lenkei-Mező: Előadási darabok I-II
 Mozart: Duók, triók
 12 könnyű duó
 Beriot: Duók
 Pleyel: Duók
 Bartók: Duók
 Pejtsik: A vonós kamarazene iskolája I-IV
 Szervénszky: Duók
 Különböző előadási darabok.

GORDONKA

A főtárgyi óra keretén belül minél többet kamarázzon a növendék elsősorban tanárával, esetleg másik (lehetőleg magasabb osztályba járó) növendékkal.
 A kamarazene ill. zenekar az alapfok 3-4. osztályától javasolt.

A gordonka tanszak osztályonkénti minimális követelményei évvégén.

Előképző: A hangszer és a vonó felépítése, részei.

Hangszertartás és vonófogás kialakítása. Pizzicato . Détaché vonás. Egyenletes sebességű vonás. Két hang kötése. Az első fekvés szűk fogásmódban. Gyakorlatok, gyermekdalok, népdalok. "Gólyanóta," "Pünkösdlő".

Alapfok

1. osztály: Kétféle ritmusértéket tartalmazó népdal, vagy előadási darab eljátszása szomszédos húrokon, egy oktáv hangterjedelemben. "Boci-boci," "Békanóta" N. Baklanova: Dalocska. F. Schubert : Bölcsődal ; G-dúr , F. Kummer : Etüd .

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eljátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit.

Pl.Pünkösdlő, Haydn: Dal, Weinver: Esik az eső, Béka nóta

2. osztály: Szűkfogásos etüd eljátszása . Népdal vagy gyermekdal keretében. Klasszikus darabok eljátszása az évfolyamnak megfelelő szintű hangszerkezeléssel.

S. Lee, R. Száposnikov: Etüdök; Lully: Menuett ; Hajdu: Dalocska

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eljátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit.

Pl.Csajkovszkij: Régi francia dal, Baklanova: Mazurka, Haydn: Menuetto

3. osztály: Rövid détaché vonás, négy és nyolc legato vonás, tágfogásos hangsor. Régi tánctétel . C-dúr ,D-dúr , Á-dúr etüdök N. Baklanova: Mazurka és tarantella.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eltátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit.

*Pl.Beethoven: Ecosaise, Varlamov: Orosz népdal, Bengráf: Magyar tánc,
Mozart: Menuetto*

4. osztály: Nagyobb terjedelmű darabok. Klasszikus vagy romantikus darab stílusos előadása az első négy fekvésben. Etüdök. W. Mozart: Menüett. J. S. Bach : Dal

Magasabb évfolyamba lépés feltétele:

Pl.Bach: Menuetto, Handel: Győzelmi ének, Vivaldi: C-dúr koncert I. tétel

5.osztály: Közepes terjedelmű és mérsékelt tempójú etüd az első négy fekvésben.

Az első négy fekvés folyamatos használatát igénylő előadási darab eljátszása. G.Schlemüller: Scercéno. J.S. Bach: Menüett.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eltátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit.

*Pl.Pergolesi: Nina, - Saltus Hungaricus, Schumann: Bölcsődal, Corelli:
Saraband és Gavott*

6. osztály: Nagyobb terjedelmű , differenciált vonókezelést kívánó etüd és két különböző karakterű előadási darab eljátszása. S. Lee: Etüdök. Dodzauer: Etüdök. G. Handel: Bourre.

Továbbképző a központi tanterv alapján.

Eszközigény: A tanulók létszámának megfelelő mennyiségű, különböző méretű gordonka
megfelelő méretű és akusztikájú tanterem, pianínóval,
2 db. kottatartó,
CD lejátszó,magnó,
Metronóm
Kottatár, zenei műszótár.

Tankönyvjegyzék:

Friss Antal: Gordonkaiskola I-II.

Gárdián Gábor: Gordonkaiskola

Pejtsik Árpád: Gordonkaiskola I-II-III.

Sebastian Lee: Negyven könnyű gyakorlat

Csáth Emőke: Előadási darabok gordonkára

Brodszky Ferenc: Régi zene gordonkára

FUVOLA

A felvételt kérő gyermek meghallgatása.

Egyéb adottságok vizsgálata: ép fogazat, megfelelő fizikai adottságokkal, jó kommunikációs készségekkel rendelkezzen.

(Bizonyos esetekben célszerű orvosi igazolást kérni a hangszer tanulásához.)

Általános céljaink a fuvolatanításban:

helyes légzés, szép fuvolahang, helyes kéz-, test-, fej-, hangszertartás, hallás, ritmusérzék fejlesztése, pontos kottaolvasás, a zene iránti szeretet erősítése, dallamköltésre való képesség fejlesztése, a fuvola története, fafúvós hangszercsalád

Célunk, hogy megtanítsuk: a helyes légzéstechnikát, laza szájtartást, dinamikát és intonációt a rendszeres és helyes gyakorlási módszert

Fejlesszük a tanuló zenei képességeit, hangszeres technikáját, improvizációs tevékenységét (kreativitását), lapról játszási készségét, zenei memóriáját

Hangszeres előkészítő: (kanyarfejes fuvola, fife, gyermekfuvola):

Az általános iskola második évfolyamos tanulóinak nagy része alkalmas a fuvolatanulás megkezdésére. A hangszeres előkészítő évfolyam a képességek kibontakoztatását szolgálja.

D'-A''hangok. Egyszerű ritmusértékek ismerete

Tagolás alapfogalmai: ismétlőjel, korona, záróvonal, a levegővétel jele, motívum, periódus, prima volta, seconda volta.

Légzőgyakorlatok, helyes kéz-, test-, fej-, hangszertartás hangindítás (huhogás), tenuto, staccato, legato.

Tananyag:

Lőrincz – Paragi: Furulya ABC Bántai – Sipos: Fuvola ABC Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. Béres János: Furulyaiskola I.

Czidra László: Furulyamuzsika kezdők számára

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két gyermekdal vagy magyar népdal kotta nélkül.

– Két gyakorlat a tanult hangterjedelem minél teljesebb használatával.

A l a p f o k

1. évfolyam:

Hangterjedelem: d' - d''' -ig.

A fuvola helyes összerakása, karbantartása, tisztítása.

Rekeszlégzés "huhogással" való megalapozása.

Szép, masszív fuvolahang elérése.

Hangsorok: 2#- 1b-ig. (Dúr - moll.)

Társas zenélés tanárral, később felsőbb évfolyamos növendékkal.

A beszámoló kötelező anyaga: Jeney I. 55.gyak., Bántai Válogatott etüdök I. 18. gyak., Haydn: Arietta.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

1 hangsor: C dúr vagy á-moll, staccato, legato, csak alapskála.

2 különböző karakterű gyakorlat: Jeney:I.60 és Bántai-Kovács:Válogatott etüdök fuvolára I.13.

2. évfolyam:

Hangterjedelem: c' - A'''-ig.

Dúr - moll hangnemek ismerete 2# - 2 b-ig. Hármashangzat és felbontása.

A légzéstechnika állandó fejlesztése hangképző gyakorlatok alkalmazásával:

Eördögh: Technikai olvasógyakorlatok I.

Torok, nyelv lazaságának kontrollálása.

Dinamikai árnyalás: f, mf., p.

Memóriafejlesztés.

Társas zenélés, zongorakíséretes darabok, duók, triók.

A beszámoló kötelező anyaga: 1 skála, két különböző karakterű etüd, (pl. Jeney I. 94. gyak. szintjén) egy zongorakíséretes darab kotta nélkül.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

1 skála (1#- 1b), alap+ hármashangzat.

2 kül. kar. Gyak: Jeney I 86, B-K:I.22.

Gluck: Boldog lelkek tánca.

3. évfolyam:

Hangterjedelem bővítése: c' – á'''-ig.

Felhangrendszer megismerése és gyakorlása .

Törekvés a hangtalan és egyre gyorsabb levegővételre, és a rekesztámasz automatikussá tételére.

Különböző karakterű és tempójú etüdök biztonságos eljátszása.

Társas zenélés az óra keretén belül: ld. 2. oszt.

A beszámoló kötelező anyaga: Jeney II. 37. gyak., szintjén két etüd, egy skála és egy zongorakíséretes darab kotta nélkül.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

1 skála (2#-2b) + tercmenet

2 kül. kar. Gyak: Jeney II. 22. és B-K: I. 14.
Kocsár: Saltus Hungaricus

4. évfolyam:

Hangterjedelem: c' – h''' -ig.
Dúr - moll hangnemek 4# - 4 b-ig.
Kettős nyelvütés (dupla nyelv) használata.
Hangnemi kitérések felismerése, elemzése a tanár segítségével.
Könnyebb ékesítések (előke, parányzó, trilla) alkalmazása.
Év végi beszámoló anyaga: ld. 3. osztály. Etüd Jeney II. 78. gyak szintjén.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

1 skála (3#-3b) hármashangzat felbontás is.
2 kül. kar. Gyak. Jeney II.36 és B-K: II. 32.
Händel: Ária és Menüett

5. évfolyam:

Hangterjedelem: c' - c'''-ig.
Dúr - moll hangsorok 5# - 5 b-ig.
Egységes hangszín kialakítása mindhárom regiszterben.
A vibrató tanulásának elkezdése.
Memóriafejlesztés nagyobb terj edelmű művek segítségével.
Társas zenélés lehetőleg zenekarban is.
Évvégi beszámoló: mint a korábbi években. Etüd Köhler op. 33-as I. 1.gy. szintjén.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

1 skála (4#-4b)
2 gyak: Jeney II. 68 és B-K:II.21.
Bach: h.-moll Menüett

6. évfolyam:

Dúr - moll skálák 6# - 6 b-ig.
Kromatikus skála
Önálló gyakorlási módszerek kialakítása, a felmerülő problémák Elemző megoldása.
A zenei műveltség megalapozása, zenei könyvek olvastatása, hangversenylátogatás rendszeressé tétele stb. segítségével.
Az évvégi beszámoló anyaga: ld. korábbi évek. Etüd: Köhler op. 33. I. 9.gy. szintjén.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

1 skála (5#-5b)
1 nagyobb lélegzetű összetett feladatot tartalmazó etüd: B-K: II.12 vagy
Köhler: Etüdök I.1.
Járdányi: Szonatina f

A továbbképző tanterve megegyezik a központival.

7. osztály (I. továbbképző):

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

1 skála: (6#-6b)

1 etüd: Köhler Op. 66-ból 1. vagy Köhler:I.5.
Popp: Orosz cigánydal

8. osztály:

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

1 skála: (7#-7b)

1 etüd: Köhler Op. 66-ból 7. vagy B-K:II. 46.

Fauré: Berceuse

9. osztály:

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

1 skála:

1 etüd: Köhler Op. 33-ból II.18. v. Fuvolaetüdek középfokra:6.

10. osztály:

Kitekintés a jazz és az értékes könnyűzene irányába.

Alakuljon ki a tanulóban olyan értelmi-érzelmi kapcsolat a zenével, hogy a mindennapi zenélés-zenehallgatás életszükségletté váljon.

1 skála

1 etüd Fuvolaetüdek középfokra: 13

Dávid: Szonáta

Eszközigény:

a tanulók létszámának megfelelő mennyiségű fuvola
megfelelő méretű és akusztikájú tanterem, pianínóval,
3 db. kottatartó, hangológép, metronóm,
magnó, CD-lejátszó, 1 - 2 kanyarfej,
egész alakos tükör,
kottatár, zenei műszótár.

Kottajegyzék

Iskolák, etüdek:

Andersen:	24 etüd fuvolára (Kovács L.)
Bántai-Kovács:	Válogatott etüdek fuvolára I- III.
Bántai-Kovács:	Skálaiskola I.
Bántai-Kovács:	Skálaiskola II.
Bántai-Sípos:	Fuvola ABC
Béres János:	Fuvolaiskola I-III.
Csupor László:	Ujjgyakorlatok
Das Flötenbuch Friedrich des Grossen (Tagliche Übungen)	
E. Köhler:	Etüdek fuvolára op 33 I-III.
E. Köhler:	25 Romantikus etüd fuvolára op 66
E. Köhler:	Virtuóz etüdek fuvolára op 75 I-II.
Eördögh J.:	Középfokú technikai és olvasógyak. I-III.
Fuvolaetüdek középfokra (Jenei Zoltán)	
Gariboldi:	30 etüd
Gariboldi:	Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak

Hangversenyetűdök fuvolára (Kovács L.)	
Jean-Jean:	Modern etűdök
Jeney Zoltán:	Fuvolaiskola I-II.
Lőrincz-Paragi	Furulya ABC
M Moyse:	Exercises Journaliers pour la Flute
M. Moyse:	Cinquante Études Melodiques
M. Moyse:	De la Sonorité
M.Moyse:	Études et Exercises Techniques
M.Moyse:	Exercises ou Études de Berbiguier pour Flute
Platonov:	30 etűd
Platovov:	A fuvolajáték iskolája
Tomaszewski:	Wybor Etuid na Flet I-IV.
Wehner:	12 nagy etűd (Bántai)

Szólóművek, zongorakíséretes darabok, duettek és kamaraművek

3 Gavotte (Bántai-Sipos)	
3 Minuetti (Bántai-Sipos)	
3 olasz arietta (Csetényi)	
3 Polonaise (Bántai-Sipos)	
3 tambourin (Bántai-Sipos)	
Bántai-Kovács:	Furolamuzsika I. II.
Bántai-Kovács:	Könnyű kamarazene fuvolára
Bántai-Sipos	Kis előadási darabok fuvolára
Bántai-Sipos:	Könnyű előadási darabok fuvolára
Bárcsak volna fuvolán (Csetényi)	
Barokk táncok fuvolára és zongorára (Nagy)	
Bartók Béla:	Este a székelvényknél
Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. II. (Bántai-Sipos)	
Beethoven:	Sonata a due flauti
Bononcini:	Táncok és szonáták I. II. (Máriássy)
C. Wanausek	10 miniatűr 4 fuvolára
Chaminade:	Concertino
Cimarosa:	Koncert két fuvolára és zenekarra
Czidra László:	Furulyamuszika kezdők számára (válogatva)
Csajkovszkij:	Fuvolák tánca (Diótörő)
Csupor László:	Furoladuók kezdők számára I. II.
Csupor László:	Könnyű fuvolatriók
D. Scarlatti:	Három szonáta
Dávid:	Szonáta
Debussy:	A kis néger
Debussy:	Syrinx
Devienne:	18 kis fuvoladuó
Doppler:	Magyar fantázia (2 fuvola és zongora)
E. Köhler:	Válogatott duók (Tőssér)
Enescu:	Cantabile e Presto
Farkas Ferenc:	Bihari román táncok
Farkas Ferenc:	Szonatina
Fauré:	Berceuse
Fauré:	Fantázia
Fauré:	Sicilienne

Gluck:	Boldog lelkek tánca (4 fuvolára)
Hajdu M.:	Magyar pásztordalok
Handel:	Hallei szonáták
Hangversenydarabok fuvolára (Szebenyi-Nagy)	
Haydn:	12 menüett fuvolára és gitárra (Mosóczi-Vági)
Haydn:	Londoner trio
Hoffmeister:	Fuvolatrió (Kakukk, Tyúk, Csacsi)
J. Chr. Bach:	Szonáták
Járdányi Pál:	Szonatina
Jeney Zoltán:	Fuvoladuók I-III.
Kamarazene kezdők számára I. II. (Máriássy-Vígh)	
Loeillet:	12 szonáta I-IV.
Marcello:	12 szonáta fuvolára I. II. (Máriássy)
Mező:	Szvit
Mozart:	Ave verum (4 fuvola)
Mozart:	C-dúr andante
Mozart:	Rondo, D-dúr
Mozart:	Szonáták (G-dúr, C-dúr, D-dúr, A-dúr)
Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.)	
Pergolesi:	Fuvolaverseny (G-dúr)
Ph. E. Bach	Szonáták
Platonov:	Afuvolajáték iskolája (fuvola és zongora)
Poulenc.	Sonate
Quantz:	G-dúr fuvolaverseny
Romantikus album (Bántai-Sipos)	
Romantikus fuvolavirtuózok I. II.	
Rössler- Rosetti:	G-dúr fuvolaverseny
Rössler-Rosetti:	D-dúr fuvolaverseny
Schumann:	Három románc
Sinisalo:	3 miniatűr
Stadler:	Divertimento per due flauti (Pröhle)
Szervánszky:	Szonatina
Telemann	a-moll szvit
Telemann:	C-dúr szonáta
Telemann:	F-dúr szonáta
Telemann:	Largo e vivace (4 fuvolára)
Telemann:	Sechs Duette I. II.
Valentine:	12 Szonáta (Kalmár)
Veracini:	12 szonáta I-IV.
Vivaldi.	La tempesta di mare (F-dúr fuvolaverseny)
Vivaldi:	6 szonáta
Vivaldi:	Fuvolaversenyek (V. F-dúr, IV. G-dúr,)
Vivaldi:	Il Gardellino (D-dúr fuvolaverseny)
Vivaldi:	La notte (g-moll fuvolaverseny)
Zempléni:	Fuvolatrió

KLARINÉT

A klarinétozni kívánó növendék a zenei előképzővel párhuzamosan megkezdheti hangszeres előtanulmányait furulyán.

Klarinétozni – kivételes esetektől eltekintve, - az ált. iskola 4. osztályával párhuzamosan kezdhet.

Az ennél fiatalabb gyerekek csak akkor kezdenek meg tanulmányaikat klarinéton, ha alkatilag kellően fejlettek, kialakult végleges, ép fogazatuk, megfelelő a légzés teherbíró képessége.

A túl korai kezdésnek görcsös, rossz beidegződések, erőlködés a következménye, amely később akadályozhatja a laza hangszerjátékot.

Hangszeres előképző:

Hangterjedelem: e – a¹-ig. a törzshangok.

Módosított hangok: b, b', fisz'

A tanuló tudjon az adott hangterjedelemben hangnevekkel olvasni.

Ismerje a hangszer összerakását, tisztítását, megfelelő legyen a kéz- és testtartása.

Biztos legyen a hangszer megszólaltatása, megfelelő légzéstechnikával.

Alapfok

1.osztály

Hangterjedelem: e – a²-ig.

Hangkészlet: a végzett anyagban előforduló módosított hangok.

Hangsorok: 1# - 1b- ig. (Esetleg 3-as hangzatok felbontása.)

Legato, tenúto a megadott hangterjedelem kihasználásával.

Társas zenélés tanárral, felsőbb évfolyamos növendékekkel.

Biztos, tisztán intonált hangok.

Felsőbb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eljátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit.

Pl. Kovács I. 107 és 125.

2.osztály

Hangterjedelem: e – c³-ig kromatikusan.

Légzéstechnika állandó tökéletesítése.

Dinamika: p, mf, f, cresc. dim.

Hangindítás gyorsítása a torok lazaságának megőrzésével.

Hangsorok: 2#-2b-ig a megadott hangterjedelemben, hármashangzatokkal.

Társas zenélés: duók, triók, zongorakíséretes darabok.

Felsőbb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eljátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit.

Pl. Kovács I. 171 és Perényi: 32.

„B” tagozat a központi tanterv alapján.

3. osztály

Hangterjedelem: e – f[”]-ig.

Hangsorok: 3#-3b.

Légzéstechnika további csiszolása, támasz kialakítása. Dinamika: pp,ff.

Díszítések: hosszú és rövid előke, paránytrilla.

Staccato, marcato játék.

Regiszterváltás finomítása.

Felsőbb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eljátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit.

Pl. Kovács I. 262. Perényi: 60.

4. osztály

Hangterjedelem: e – g[”]-ig.

Segédfogások, tisztítófogások.

További díszítések: trilla, utóka, mordent. Moduláció.

Telt hanzás minden regiszterben.

Hangsorok: 4#-4b-ig, dúr és összh. moll hangsorok.

Hármashangzatokkal, D7 felbontással.

Lapról játék.

Kamara és zenekari játék.

Felsőbb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eljátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit.

Pl Kovács II. 64 Perényi 142

5. osztály

A hangterjedelem bővítése a kisujj–billentyűknél mindkét fogásvariáció ismerete és alkalmazása.

Bonyolultabb segédfogások, tisztítófogások.

További díszítések: a trilla, utóka, kettős ékesítés (mordent) írásmódja.

A légzés–, nyelv– és ujjtechnika területén megszerzett ismeretek és készségek további elmélyítése.

Felsőbb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eljátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit.

Pl Kovács II 221 Perényi 201

6. osztály

A légzés–, nyelv– és ujjtechnika területén megszerzett ismeretek és készségek további elmélyítése, tökéletesítése.

Minden regiszterben kiegyenlített telt hang kialakítása.

Ismerje a tanuló hangszerének intonációs hibáit és törekedjen javításukra.

A megfelelő nád kiválasztásának szempontjai.

Különböző hangindítások és hangbefejezések tökéletesítése a nyelv differenciált alkalmazásával.

Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása.

Felsőbb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eljátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit.

Pl Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II-III

A továbbképzőben történő továbbtanuláshoz művészeti alapvizsga kötelező a 2005/06-os tanévtől.

Továbbképző: a központi tanterv alapján.

Eszközigény: a tanulók létszámának megfelelő mennyiségű klarinét,
megfelelő méretű és akusztikájú hangszigetelt tanterem,
pianínóval, egész alakos tükörrel,
kottatartók, hangológép, nádvágó, metronóm,
megfelelő kottatár. (Szóló és kamaradarabok.)
zenei műszótár.

Tankönyvjegyzék

Klarinét ABC

Perényi: Klarinét etüdök

Balassa: Tanulmánygyűjtemény klarinétra

Kovács: Mindennapos gyakorlatok

Berkes: Kis előadási darabok kl-ra I-II.

Kovács: Klarinétozni tanulok I – II.

Balassa: Klarinétiskola I – II.

Kocsis – Berkes: Barokk és klasszika

Kocsis – Berkes: Nagyromantika

Kuszing: klarinétmuzsika I-II.

Klosé: 30 etüd

Klosé: 45 artikulációs gyak.

Klosé: Karakterisztikus etüdök

Klosé: Napi gyakorlatok

Jean-Jean: Progresszív és melodikus etüdök I – II.

Kroepsch: Etüdök I – IV.

Delécluse: 20 könnyű etüd (Leduc A. L. 21242)

Giamperieri: Raccolta di esercizi e studi (Ricordi ER 2183)

Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc A. L. 17089)

Kratochvil: 66 etüd

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II.(PWM 4594)

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok III. (PWM 4905)

Müller (I.): Etűdök (Ricordi 00132700)
Périer: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L. 19075)

SZAXOFON

Általában a szaxofon tanulmányok az általános iskola 5. 6. évfolyamával párhuzamosan kezdhetők. Ha a gyermek fizikai adottságai nem megfelelők, akkor csak később javasolt. (Okait ld. klarinétnál.) Előkészítő hangszerként előbb a furulya, majd a klarinét javasolt.

A tanulmányok megkezdéséhez nem kötelező az előkészítő hangszer. A szaxofon tanulása ezek nélkül is elkezdhető, a fentebb leírtak figyelembevételével.

A tanulmányok elsősorban esz-altón kezdődjenek.

Alapfok

1.osztály

A hangszer kezelése, (összeállítás, tisztítás, karbantartás). A nyakló helyes beállítása.

Törzshangok: d'-c''-ig

Módosított hangok: fisz, bé, esetleg cisz, esz.

Rekeszlégzés megalapozása és fejlesztése.

Hangképzés gyakorlása.

Hangsorok: 1#-1b-ig.

Felsőbb évfolyamba léles feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eltátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit. Szax. ABC 48. 50.

2.osztály

Helyes tartás, támasz.

Hangterjedelem: c'-d''-ig. Módosított hangok: bé,esz,gisz.

Hangsorok: 3#-2b-ig. (Dúr, összh. moll.)

Crescendo, diminuendo, p, mf, f.

A különböző hangindítások.

Legató és tenútós játék.

Felsőbb évfolyamba léles feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eltátszása, amely

tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit. Perényi: 222

etűd szaxofonra 30.gy.

Szax. ABC: 107.

„B” tagozat a központi tanterv alapján.

3.osztály

Kromartikusan az összes hang. (h-e'')

Segédfogások.

Hangképzés és befúvás továbbfejlesztése, hangindítás finomítása a légzés segítségével.

Dinamika: pp, ff.

Dúr és moll skálák 5#-3b-ig, hármashangzattal és tercmenettel.
Előkéek és egyszerű trillák.
Lapról olvasás gyakorlása.
Kamarazene, zenekar előkészítése.

Felsőbb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eljátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit. Sax. ABC 2/24 Perényi: 222/98.

4. osztály

Az összes hang: b – f”-ig.
Díszítések: előke, mordent, bonyolultabb trillák,
Moduláció, alteráció.
Hangindítás finomítása, a nyelvtechnika differenciált alkalmazása.
Ujjtechnika fejlesztése, ujjak lazítása.
Hangsorok 5#-5b-ig.
Kamarazene, zenekari játék.

Felsőbb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eljátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit. Sax ABC 2/84 Perényi 222/123

5. osztály

A légzés szerepének állandó kontrollja, csak zenei indítatásból, nem mechanikusan.
A hangképzés állandó gyakoroltatása, a hangideál keresése.
Hangindítás, a nyelvtechnika differenciált alkalmazása, fejlesztése.
A helyes ajakvibrato kialakítása.
Kromatikus skála legalább két oktávon keresztül.
Az ujjtechnika fejlesztése, az ujjak lazítása.
A staccato játékmód fejlesztése.
A lapról olvasás állandó gyakorlása a 4. évfolyam anyagának megfelelő színvonalon.

Felsőbb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eljátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit. Bumcke: Etűdök szaxofonra III 7

6. osztály

A hangképzés állandó gyakoroltatása, a hangideál keresése.
Hangindítás, a nyelvtechnika differenciált alkalmazása, fejlesztése.
A helyes ajakvibrato fejlesztése.
Kromatikus skála legalább két oktávon keresztül.
Az ujjtechnika fejlesztése, az ujjak lazítása.
A staccato játékmód fejlesztése.
A lapról olvasás állandó gyakorlása a 5. évfolyam anyagának megfelelő színvonalon.
A formai ismeretek tudatos alkalmazása.
Kamarazene, zenekari gyakorlat.

Felsőbb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eljátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit. Schuster Gy.: Szaxofoniskola IV. 12

A továbbképzőben történő továbbtanuláshoz művészeti alapvizsga kötelező a 2005/06-os tanévtől.

Továbbképző: (A központi tanterv alapján.)

I. (7.) évfolyam Az eddig tanultak elmélyítése. Kitekintés a jazz-re, könnyűzenére.

II. (8.) évfolyam Az eddig tanultak rendszerezése, összefoglalása.

Eszközigény: a tanulók létszámának megfelelő mennyiségű szaxofon,
(elsősorban esz-alto)
megfelelő méretű és akusztikájú hangszigetelt tanterem,
pianínóval, egész alakos tükörrel,
kottatartók, hangológép, nádvágó, metronóm,
megfelelő kottatár. (Szóló és kamaradarabok.)
zenei műszótár.

Tankönyvjegyzék:

Perényi: 222 etüd szaxofonra

Perényi: Szax. ABC I-II.

Schuster Gy: Szaxofoniskola I-IV.

Herrer: Szaxofoniskola

Kraszna: Szax.muzsika

Perényi: Szax.duók

Előadási darta-bok alt szax.ra I-IV.

Giampieri: 16 tanulmány

J. Harle : Easy Classical Studies (Universal Edition UE 17770)

Schuster Gy.: Szaxofoniskola IV. (Edit. Simonffy 029)

Londeix: Szaxofoniskola IV. (Schultz Blasmusik-verlag A/850)

TROMBITA

A szolfézs kiselőképző és előképző mellett a trombitálni kívánó tanuló **előkészítő hangszerként** választhatja a furulyát. Ritka esetben 7 éves korában annyira fejlett, hogy megkezdheti a trombita hangszeres előképzőt. (Feltétel: állandó fogak megléte, fizikai fejlettség.)

A főtárgyi óra keretében minél előbb kerüljön sor társas muzsikálásra a tanárral, vagy másik rézfúvós növendékkel. Ez legalább annyira fontos mint a korrepetíció.

Az alapfok 3. 4. osztályától javasolt a kamarazene és a zenekar.

Amennyiben a tanulmányok folyamán kiderül, hogy a trombita nem felel meg a tanuló adottságainak, javasolni lehet, hogy más, nagyobb rézfúvós hangszeren tanuljon tovább. (Harsona, tenorkürt, baritonkürt, tuba.) Erre nézve nagyon jó tapasztalatokkal rendelkezik zeneiskolánk.

Alapfok

"A" tagozat

1. évfolyam: A tanuló ismerje a hangszere felépítését. Ismerje és alkalmazza a helyes légzéstechnikát. Tudja az előforduló hangok fogásait. Ismerje és alkalmazza a helyes testtartást és hangszer fogását.

Ritmus: Ismerje az egész, fél, és nyolcad hangjegyértéket és ezek szünetjeleit. Ismerje a 4/4-es, 2/4-es, 3/4-es ütemeket.

Hangterjedelem: h-c2-ig

Felhasználható irodalom: Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola I. kötet

Sződy: Trombitaiskola I. kötet

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat eljátszása vizsgabizottság előtt, amely tartalmazza a tanévben tanult dallami, ritmikai elemeket. Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola I. kötet 50-es és 92-es gy.

2. évfolyam: A testtartásban előforduló hibák korrigálása. A helyes légzéstechnika gyakorlása. A dinamika kialakítása (forte- piano). A skálák ismerete és alkalmazása (1#-1b-ig). Ismerje és használja a nyújtópontot a negyed és nyolcad hangok mellett.

Ritmusok: Nyújtott és éles ritmusok ismerete és alkalmazása.

Hangterjedelem: g-d2-ig

Felhasználható irodalom: Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola I.-II. kötet

Sződy: Trombitaiskola I. kötet

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat eljátszása vizsgabizottság előtt, amely tartalmazza a tanévben tanult dallami, ritmikai elemeket. Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola I. kötet 128-as és 143-as gy.

„B” tagozat a központi tanterv alapján.

3. évfolyam: A tanuló ismerje a darabokban előforduló zenei kifejezéseket. Ismerje a Dúr és moll hangsorokat (2#-2b-ig). A dinamikai skála szélesítése (crescendo, diminuendo). A társas zenélés megkezdése. (Közös játék a tanárral.)

Ritmusk: Ismerje és alkalmazza a tizenhatod értéket és annak szünetjelét. Tudja és ismerje a 3/8-os, és a 6/8-os ütemeket.

Hangterjedelem: g-c2-ig

Felhasználható irodalom: Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola II-III. kötet

Sződy : Trombitaiskola II. kötet

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat eljátszása vizsgabizottság előtt, amely tartalmazza a tanévben tanult dallami, ritmikai, karakterbeli elemeket.

Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola II. kötet 1-es és 3-as gy.

4. évfolyam: A tanuló ismerje a hangkészletet a teljes hangterjedelemben. A zenei anyagban szereplő stílusjegyek és tempójelzések ismerete. A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben (kamara csoport, vagy zenekar). A dinamikai határok tágítása (piano- mezzoforte-forte). A nyelv és ujjtechnika tovább fejlesztése technikai gyakorlatok segítségével.

Ritmusok: Az eddig tanult összes ritmus kevert használata.

Hangterjedelem: fisz-f2-ig

Felhasználható irodalom: Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola III. kötet.

Sződy: Trombitaiskola II. kötet

Arban : Trombitaiskola

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat eljátszása vizsgabizottság előtt, amely tartalmazza a tanévben tanult dallami, ritmikai, karakterbeli elemeket. Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola II. kötet 35-ös és 47-es gy.

5. évfolyam: A tanuló ismerje fel a zenei anyagban előforduló hangnemi kitéréseket. Az előforduló tempójelzések ismerete. A kamarazenélés előtérbe helyezése. A teljes dinamikai skála megvalósítása (pianissimo-fortissimo-ig)

Hangterjedelem: fisz-a2-ig

Felhasználható irodalom: Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola IV. kötet

Clodomir: Etüdök

Arban: Trombitaiskola

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat eljátszása vizsgabizottság előtt, amely tartalmazza a tanévben tanult dallami, ritmikai, karakterbeli elemeket. Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola II. kötet 94-es és 96-os gy.

6. évfolyam: A hangszeres órákon szerzett ismeretek használata a zenei darabokban. A társas zenélés teljes előtérbe helyezése. A zenei kifejezések és tempo jelzések teljeskörű ismerete. A nyelv és ujjtechnika tovább fejlesztése. A dinamikai skála teljes ismerete és kihasználása.

Hangterjedelem: fisz-h2-ig

Felhasználható irodalom: Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola IV. kötet

Clodomir : Etüdök

Arban: Trombitaiskola

A **továbbképzős** évfolyamok anyaga megegyezik a központi tanterv programjával.

A tanulók beszámoltatása félévkor közös óra keretében történik, év végén bizottság előtt, melynek tagjai a rézfúvós szaktanárok és az iskola igazgatója vagy helyettese.

Eszközigény: a tanulók létszámának megfelelő mennyiségű trombita, tenorkürt

Megfelelő méretű és akusztikájú, hangszigetelt tanterem, pianínóval, egész alakos tükörrel,

2 db. kottatartó, hangszerolaj,

metronóm, hangológép, magnó, CD lejátszó,
kottatár,
zenei műszótár.

Tankönyvjegyzék:

Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola I – IV.

Sződy: Trombitaiskola I – II.

Clodomir: Etüdök

Arban: Trombitaiskola

Colin: Trombitaiskola kezdőknek

Különböző előadási darabok.

KÜRT

A kürt oktatása megegyezik a központi tantervben foglaltakkal, az alábbi kiegészítésekkel.

A szolfézs kiselőképző és előképző mellett a tanulók választhatják előkészítő hangszerként a furulyát. A választott főtárgyat általában 9-10 éves korban lehet elkezdni.

A főtárgyi óra keretében minél előbb kerüljön sor társas muzsikálásra a tanárral, vagy másik rézfúvós növendékkel. Ez legalább annyira fontos mint a korrepetíció.

Az alapfok 3. osztályától javasolt a kamarazene és a zenekar.

Amennyiben a tanulmányok folyamán kiderül, hogy a kürt nem felel meg a tanuló adottságainak, javasolni lehet, hogy más, nagyobb rézfúvós hangszeren tanuljon tovább. (Harsona, tenorkürt, baritonkürt, tuba.)

"A" tagozat

1. évfolyam: A tanuló ismerje a fél, negyed, nyolcad hangértéket és a megfelelő szünetjeleket. Ismerje a módosítójeleket. Ismerje az előforduló hangok fogásait. Ismerje és alkalmazza a helyes test- és hangszertartást. A tanuló ismerje és alkalmazza a helyes légzéstechnikát.

Kerüljön sor egyszerű kantiléna gyakorlatokra is.

Ritmuskok: 4/4-es, 2/4-es, 3/4-es ütem.

Hangterjedelem: a – d”

Évvégi beszámoló kötelező anyaga: Kökényessy I.: 83. 89.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eltátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit.

Pl. Egy könnyű kantiléna, 2 változatban. Kökényessy I. : 76.

2.évfolyam: A helyes légzés megtartása. A tanuló ismerje és alkalmazza a nyújtópontot. A tanuló ismerje hangszere részeit. A dinamika

elsajátítása és begyakorlása (forte és piano)

Ritmuskok: éles ritmus, nyújtott ritmus, szinkópa .Ismerje és alkalmazza a 3/8-os, 6/8-os ütemeket.

Hangterjedelem: a – é”

Felhasználható irodalom: Mint 1. osztály.

Évvégi beszámoló kötelező anyaga: Kökényessy I. : 198. 206.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eltátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit.

Egy könnyű kantiléna, 2 változatban,

Kökényessy I : 125, 136

3. évfolyam: A kottaolvasás tovább fejlesztése. A tizenhatod érték és annak szünetjelének ismerete. A dúr skála ismerete és alkalmazása 2b-ig (sima skála). A társas zenélés megismerése. (együtt zenélés a tanárral) A játék mód kiszélesítése (legato játék, kvart és kvint kötések)

Ritmusképletek: Kvintolák és szextolák.

Hangterjedelem: f – e”

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eltátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit.

Egy kantiléna 3 változatban.

Kökényessy II. 80. 91.

4. évfolyam: A tanuló tudja a játékában alkalmazni a váltakozó ütemeket.

A manuális készség továbbfejlesztése technikai gyakorlatokkal.

Tudja alkalmazni a különböző kevert ritmusokat. Skála gyakorlatok 3#- 3b-ig.

A társaszenélés továbbfejlesztése három, négy szólamú művek játszásával. A nyelv technika továbbfejlesztése technikai gyakorlatokkal.

Ritmusképlet: Kevert ritmusok

Hangterjedelem: f – e”

A tanulók beszámoltatása a trombitával megegyező módon történik.

A **továbbképzőben** az oktatás a központi tanterv szerint.

Eszközigény: a tanulók létszámának megfelelő mennyiségű kürt, megfelelő méretű és akusztikájú, hangszigetelt tanterem, pianínóval, zongoraszékkel, egész alakos tükörrel, 2 db. kottatartó, hangszerolaj, metronóm, hangológép, magnó, CD lejátszó, kottatár

Tankönyvjegyzék

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I – II.

Poleh: Dal-, darab-, etüdgyűjtemény no.1.

Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre

Kling: Kürtiskola

O. Franz: Kürtiskola

Kopprasch: Etüdek I.

Geisler: Kürtiskola

Thevet: 60 etüd

HARSONA,

(Baritonkürt)

(Tenorkürt)

A hangszer oktatása megegyezik a központi tantervben leírtakkal, az alábbi kiegészítésekkel.

A szolfézs kiselőképző és előképző mellett a tanulók választhatják **előkészítő hangszerként a furulyát**. Amennyiben a tanuló 8 éves korára nem erősödik meg kellőképpen, **átmenetileg trombitán** tanulhat, mint előkészítő hangszeren.

A választott főtárgyat általában **9-10 éves** korban lehet elkezdni.

Amennyiben szükséges, a harsona tanulmányokat rövid időre baritonkürt előzheti meg szintén előkészítő hangszerként.

NB: A tanulók fizikai fejlődése annyira eltérő, hogy általános szabályokat, elveket nem lehet felállítani.

A korrepetíció mellett a főtárgyi óra keretében történő társas együttműzsikálás legalább annyira fontos mint a zongorakíséretes játék.

A kamarazene és a zenekari játék az alapfok 3. osztályától javasolt.

Alapfok

"A" tagozat

1. évfolyam: A tanuló ismerje a fél, negyed, nyolcad hangértéket és a megfelelő szünetjeleket. Ismerje a módosítójeleket. Ismerje az előforduló hangok fogásait. Ismerje és alkalmazza a helyes test- és hangszertartást. A tanuló ismerje és alkalmazza a helyes légzéstechnikát.

Ritmusok: 4/4-es, 2/4-es, 3/4-es ütem.

Hangterjedelem: F-c1-ig

Felhasználható irodalom:

Steiner-Völgyi-Zilch : Harsona iskola I. kötet

Steiner : Harsona ABC

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgálhatóság előtti eltátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit.

Varasdy I 94 és 98

Harsona ABC 14.o.6.gy és 30.o. 3.gy.

2.évfolyam: A helyes légzés megtartása. A tanuló ismerje és alkalmazza a nyújtópontot. A tanuló ismerje hangszerre részeit. A dinamika elsajátítása és begyakorlása (forte és piano)

Ritmusok: éles ritmus, nyújtott ritmus, szinkópa .Ismerje és alkalmazza a 3/8-os, 6/8-os ütemeket.

Hangterjedelem: F-d1-ig

Felhasználható irodalom: Steiner-Völgyi-Zilch: Harsona iskola I. kötet.

Steiner : Harsona ABC

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgálhatóság előtti eltátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit.

Harsona ABC 35/7 és 38/7

Varasdy I. 167, 177, 178, 159

3. évfolyam : A kottaolvasás tovább fejlesztése. A tizenhatod érték és annak szünetjelének ismerete. A dúr skála ismerete és alkalmazása 2b-ig (sima skála). A társas zenélés megismerése.(együtt zenélés a tanárral)A játék mód kiszélesítése (legato játék , kvart és kvint kötések)

Ritmusképletek: Kvintolák és szextolák

Hangterjedelem: F-f1-ig

Felhasználható irodalom: Steiner-Völgyi-Zilch: Harsona iskola II. kötet

Steiner : Harsona ABC

Steiner: Előadási darabok

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eltátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit.

Varasdy II. 183 és 193

Harsona ABC 40/4 és Hasse: Két tánc

4. évfolyam: A tanuló tudja a játékában alkalmazni a váltakozó ütemeket. A manuális készség továbbfejlesztése technikai gyakorlatokkal. Tudja alkalmazni a különböző kevert ritmusokat. Skála gyakorlatok 2#- 3b-ig. A társaszenélés továbbfejlesztése három, négy szólamú művek játszásával. A nyelv technika továbbfejlesztése technikai gyakorlatokkal.

Ritmusképlet: Kevert ritmusok

Hangterjedelem: F-g1-ig

Felhasználható irodalom: Steiner-Völgyi-Zilch: Harsonaiskola

Steiner : Harsona ABC

Müller: Etüdök, Hidas: Hat könnyű ea.darab

A tanulók beszámoltatása a trombitával megegyező módon történik.

A **továbbképzőben** az oktatás a központi tanterv szerint.

Eszközigény: a tanulók létszámának megfelelő mennyiségű harsona, tenor, bariton

Megfelelő méretű akusztikájú, hangszigetelt tanterem, pianínóval, egész alakos tükörrel,

2 db. kottatartó, hangszerolaj,

metronóm, hangológép, magnó, CD lejátszó,

kottatár

Tankönyvjegyzék

Steiner: Harsona ABC

Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola I-IV.

Ujfalusi-Steiner: Előadási darabok

Ujfalusi-Pehl-Perlaki: Harsonaiskola I-II.

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Steiner-Völgyi-Zilch: Harsonaiskola

Marcello: Szonátatételek

Kopprasch: Technikai etüdök

Müller: Technikai gyakorlatok

Collin: Kötésgyakorlatok

Arban: Dupla- és triplanyelves gyakorlatok

Különböző előadási darabok gyűjteményekből.

Hidas: Hat könnyű darab

Hasse: Két tánc

Steiner: Előadási darabok

TUBA

A tubára jelentkező tanulóknak zenei kiselőképző és előképző mellett választható előkészítő hangszer a furulya.

A zenei előképző elvégzése után előkészítő hangszerként trombitát, tenor- kürtöt vagy baritont választhat.

A tubán való tanulás általában csak a tanulók 10 éves korában kezdődhet el, amikor fizikailag megerősödött. (Ritkán 8-9 éves korban megkezdheti a hangszeres előképzőt tubán.)

A tenorkürt, baritonkürt tanulása általában valamivel előbb kezdődhet.

Az alapfok 3. osztályától javasolt a zenekar vagy a kamarazene.

"A" tagozat

Minimális követelmények ill. tananyag:

1.évfolyam: A tanulónak ismernie kell a helyes test- és hangszertartást. A tanuló tudja alkalmazni a helyes légzés technikát. A helyes hangindítás elsajátítása és alkalmazása. A tanulónak ismernie és olvasnia kell a 2/4-es és 4/4-es ütemeket.

Ritmus: egész, fél, negyed, nyolcad hangok és a negyed szünetjel ismerete és alkalmazása.

Hangterjedelem: F-f-ig

Felhasználható irodalom: Jakab Gedeon : Tubaiskola I. kötet

Varasdy-Sztán: Trombitaiskola I. kötetének 1-100.

gyakorlatának basszuskulcsos átirata.

Wolf: Tubaiskola 1-5. gyakorlata.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eltájtása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit. Jakab Gedeon Tubaiskola I. kötet 35-ös és 37-es gy.

2. évfolyam: A helyes légzés megtartása. A tanuló ismerje a kottában előforduló módosító jeleket (b, feloldó jel). Újabb tempojelzések megtanulása és alkalmazása (3/4-es és 5/4-es ütem).

Ritmikai ismeretek bővítése (nyolcad szünet, szinkópa).

A tanuló ismerje a gyakorlatokban megjelenő zenei kifejezéseket.

Ismerje és használja a dinamikai jeleket (forte és piano).

Hangterjedelem: C-b-ig

Felhasznált irodalom: Jakab Gedeon : Tubaiskola I. kötet

Wolf: Tubaiskola 6-15. gyakorlat

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eltájtása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit. Jakab Gedeon tuba iskola I. kötet 70-es gy., és Wolf tuba iskola 13-as gy.

3.évfolyam: A kottaolvasás továbbfejlesztése. A nyújtópont ismerete és használata.

Dúr skála gyakorlat 2b-ig (sima skála).Újabb ütemfajták alkalmazása és ismerete (3/8-os, 6/8-os).A társas zenélés megismerése (közös játék a tanárral). A ritmikai ismeretek bővítése (nyújtott ritmus, éles ritmus, tizenhatod).

A dinamikai ismeret kiszélesítése (mezzoforte, mezzopiano, crescendo, de crescendo).

Hangterjedelem: kontra B-c1-ig

Felhasznált irodalom: Jakab Gedeon : Tubaiskola I. kötet

Ujfalusi-Pehl-Perlaki: Tubaiskola

Wolf: Tubaiskola 16-23. gyakorlat

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eltátozása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit. Jakab Gedeon : Tubaiskola I. kötet 127-es gy., és Wolf: Tubaiskola 18-as gy.

4. évfolyam: Ritmikai ismeretek bővítése (triolák, kvintolák).Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás dúrban és mollban 3b-2#-ig.

A tanuló tudja az előadási darabot stílusosan előadni és zeneileg megformálni.

Hangterjedelem: kontra B-d1-ig.

Felhasznált irodalom: Jakab Gedeon: Tubaiskola I kötet

Ujfalusi-Pehl-Perlaki: Tubaiskola (84-es gyakorlat)

Wolf : Tubaiskola 23-45. gyakorlatok

Továbbképzősök követelményszintje megegyezik a központi tantervekével.

Eszközigeány: a tanulók létszámának megfelelő mennyiségű tuba,
(lehetőleg 4 gépes.)

Megfelelő méretű és akusztikájú, hangszigetelt tanterem, pianínóval,
2 db. kottatartó, hangszerolaj,
metronóm, hangológép, magnó, CD lejátszó,
kottatár

A tanulókat ösztönözni az alap hangszeres irodalom megvásárlására.

Tankönyv jegyzék: *Jakab Gedeon : Tubaiskola I-II. kötet*

Varasdy-Sztán: Trombitaiskola I. kötetének 1-100.

gyakorlatának basszuskulcsos átirata.

Wolf: Tubaiskola

Clodomir: Trombita iskola I. kötetének tuba átirata

Shoemacer: Legato tubaiskola

Bellonin: Tubaiskola

Kietzer: Tubaiskola I-II.kötet

Arban: Trombita iskola tuba átirata

Különböző előadási darabok

KLASSZIKUS GITÁR

A Műv. és Közokt. Min. által 1988-ban kiadott Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja a gitár képzésben a gyerekek korosztályának megfelel. A felhasználható irodalom címszó alatt felsoroltak a gyerekek egyéni fejlődését biztosítja.

A gitár tanszak osztályonkénti minimális követelményei év végén.

Előképző: Kétféle ritmusértéket(negyed, nyolcad) tartalmazó egyszólamú gyermekdalok és egyszerű népdalok eljátszása. A B C D ; A bundának nincs gallérja; Serkenj fel kegyes nép ; Gólya , gólya gilice.

1. osztály: Egyszólamú népdalok eljátszása. m, ill. p. ujjakkal, szabad és ráhúzott pengetéssel. Harcsa van a vízben; Esik az eső; Virág ének; C-Dúr, G-Dúr.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

Hangok nevei. Üres húrok. Egyszólamú népdalok az első fekvésben.

G-dúr skála 1 oktávon.

Puskás gitáriskola: 1.2.3.gyak.p

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eljátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit. Pl. Népdal, Papp Lajos: Gyakorlat

2. osztály: Könnyű két szólamú darabok eljátszása. M. Carcassi: Andantino; Carulli: Moderato; M. Carcassi: Preludium; G- Dúr; D-Dúr; a-moll; 2-3 etüd.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

G-dúr skála 2 oktávon.

Egyszerűbb 2 szólamú darabok az első 3 fekvésben.

Etüdök:

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eljátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit. Pl. Carulli: Allegretto és Francia tánc.

3. osztály: Kétoktávós G- Dúr (második fekvésből indítva) . Az első fekvés összekapcsolása más fekvésekkel egy mérsékelt tempójú etüdben vagy előadási darabban. J. Küffner: Andante, keringő.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eljátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit. Kovács Barna: Gyakorlat és Carcassi: Allegretto

4. osztály: Könnyű barokk vagy klasszikus táncművek stílusos megszólaltatása. Anon: Magyar tánc, Menüett; F. Carulli: Tánc.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eljátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit. Losy: Szvitből: Air vagy Capriccio és Bourrée

5. osztály: Mérsékelt tempójú etüd , amely különböző fekvéseket érint. Romantikus vagy XX. századi rövid darabok eljátszása. Carcassi: Andante, etüdök; N. Koszt : Etüdök; F. Carulli : Larghetto; Giuliani: Allegro.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Két olyan gyakorlat vizsgabizottság előtti eljátszása, amely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, karakterbeli, dallami, ritmikai elemeit. Carulli: Larghetto és Brouwer: Etüd

6. osztály: Tudni kell a barokk szvit két különböző karakterű (gyors, lassú) tételét, egy terjedelmesebb etüdöt. Játsszon romantikus és XX. századi zeneszerzők műveiből. Anon:
Szvit, Ária, Menüett; F. Carulli : Etüd; Paganini darabok; Szendrey-Karper L.:
Gitárgyakorlatok IV - IV.

Továbbképző: Követelmények a központi tanterv szerint.

Eszközigény: megfelelő méretű, akusztikájú, hangszigetelt tanterem,
kottapult, lábtartó (zsámoly),
hangológép,
megfelelő kottatár.
CD lejátszó, magnó, metronóm

Tankönyvjegyzék

Puskás: Gitáriskola

Nagy - Mosóczi: Gitáriskola I-V.

Szendrei: Gyak. Gitárra I-X.

Brouwer: Etüdök I-X.

HARMONIKA

A harmonikatanítás feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a harmonika alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét, akusztikai sajátosságait, regisztereit, azok elnevezéseit,
- a hangszer történetét, fajtáit, a rokon billentyűs hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést

- helyes hangszer-, test-, kar- és kéztartást,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező harmonikahangot,
- sokszínű billentéskultúrát,
- kidolgozott légszekrényvezetést,
- a művek karakterének megfelelő regisztrálási képességet,
- gyors és megbízható regiszterváltási készséget,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- a két kéz függetlenségét,
- a különböző testrészek összehangolt munkáját.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- dūr és moll skálákat különböző tempókban és billentésmódokkal, párhuzamosan és ellenmozgásban, oktáv, terc, szext és decima távolságban,
- hármas- és négyeshangzatokat akkordfogásban, különböző felbontásokban, futamokban, a skálákhoz hasonló módokon,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat,
- technikai gyakorlatokat, etüdöket.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Fejlessze a tanuló

- zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,
- metrum- és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartást,
- hangszerkezelését, technikáját, a kezek függetlenségét az ujjgyakorlatok, etűdök, skálák alkalmazásával,
- légszekrénykezelését,
- muzikalitását a hajlékony dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával.

Tanítsa meg az alapvető karbantartási feladatokat.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A törzshangok olvasása g–kulcsban c1–c2 hangterjedelemben.
- A törzshangok olvasása f–kulcsban c–c1 hangterjedelemben.
- Egész, fél, negyed, nyolcad érték és szünetjel.
- Az egykórusos regiszterek használata (kezdő tanulónál előnyös).
- A légszekrény-váltás jelei.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A szíjak helyes beállítása.
- A lehetőség szerinti helyes hangszertartás és ülés beállítása.
- A jobb és a bal kéz helyes tartásának beállítása.
- Kitartott hangok játéka azonos hangon, változó hangon.
- Egy levegőre kettő, három, négy legato hang, billentyűn, illetve a balkéz–gombokon, kényelmes hangtartományban.
- Törzshangok a billentyűkön, illetve a balkéz–gombokon.
- Non legato egész és fél ritmusértékű hangok pontos hanghosszúsága.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola I.

Követelmény

Pentachord hangterjedelmű gyakorlatok kitartott hangokkal, külön kézzel vagy váltott kézzel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két külön kezes vagy kétkezes gyakorlat, gyermek– vagy népdal.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A törzshangok olvasása g–kulcsban c1–g2 hangterjedelemben.
- A törzshangok olvasása f–kulcsban F–c1 hangterjedelemben.
- Egész, fél, negyed, nyolcad érték játéka az előző évinél erőteljesebb hangerővel.
- Az alkalmazott regiszterek kiválasztásának szempontjai.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A tanuló növekedésének következményeként a szíjak beállításának ellenőrzése.
- A tanuló növekedésének következményeként a helyes hangszertartás és ülés beállítása.
- A jobb és a bal kéz helyes tartásának ismételt beállítása.
- Egy levegőre kettő, három, négy legato hang, billentyűn, illetve a balkéz–gombokon, kényelmes hangtartományban.
- Törzshangok a billentyűkön, illetve a balkéz–gombokon.
- Non legato egész és fél ritmusértékű hangok pontos hanghosszúsága.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola I.

Követelmény

Pentachord hangterjedelmű gyakorlatok kitartott hangokkal, külön kézzel vagy váltott kézzel.

Az év végi vizsga anyaga

- Két külön kezes vagy kétkezes gyakorlat, gyermek– vagy népdal.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A harmonika a hangszerek családjában.
- A harmonika részei és sajátosságai.
- A harmonika kezelésének, gondozásának és karbantartásának legalapvetőbb ismeretei.
- A törzshangok olvasása c1–g2, valamint F–d1 hangterjedelemben.
- A végzett anyagban szereplő módosított hangok ismerete.
- Az egész, fél, negyed, nyolcad érték és szünetjel.
- A 2/4-es, 3/4-es, 4/4-es ütem.
- A bal kéz dúr és moll akkordjainak mechanikus jelzése.
- A tagolás alapfogalmai: ütem, ütemvonal, ismétlőjel, korona, záróvonal, a levegőváltás jelei.
- A gyakorlatokhoz kapcsolódó tempójelzések.
- Különböző kitartottságú hangok ismerete, legato, tenuto, staccato.
- Egyes–kettes ujjak ujjalátévése.
- Szükség esetén prima volta, seconda volta.

- Az alkalmazott regiszterek kiválasztásának szempontjai.
- Az egykórusos regiszterek használata (kezdő tanulóknál előnyös).

A hangszerkezelés fejlesztése

- A szíjak helyes beállítása.
- A helyes hangszertartás és ülés beállítása.
- A jobb és a bal kéz helyes tartásának beállítása.
- Gyakorlatok külön kézzel, unisono és kétszólamú játék dó– és la–pentachord hangkészletben.
- Telt mf alaphang kialakítása.
- A légszekrény helyes kezelésének beállítása, egyenes hangindítás, hangzárás.
- Az utolsó hang légszekrényes zárása.
- Előre megtervezett légvezetés.
- A jobb kéz dallamkísérete dúr és moll akkordokkal.
- A tenuto hangok pontos, egyenletes és megtervezett hanghosszúsága különféle ritmusértékek esetén.
- Különböző dinamika: hangos és halk játék.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola I.

Követelmény

Jól beállított hangszertartás, kéztartás.

Előre megtervezett légvezetés.

A jobb kéz dallamának kísérete dúr akkordokkal.

Gyakorlatok kitartott hangokkal, váltott kézzel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Négy kétkezes mű, gyermek– vagy népdal.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A hangterjedelem kibővítése kromatikusan C–c3–ig.
- A tizenhatod érték és szünetjel, a nyújtópont, triola, szinkópa.
- A bal kéz dominánsszeptim–akkordjainak mechanikus jelzése.
- Prima volta, seconda volta, da capo al fine utasítások.
- Dúr skálák 2#, 2b előjegyzésig, hármashangzatok.
- A jobb kéz dallamának kísérete a bal kéz dúr szext– és dúr kvartszext akkordjaival, vagyis tercváltó és kvintváltó basszuskísérettel.
- A gyakorlatokhoz kapcsolódó újabb tempójelzések; ritenuto.
- Ujjalátévés, hétfokú dallam.
- A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten. Azonosság, hasonlóság, különbség felismerése.
- A crescendo, decrescendo jelek ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A hangszer– és kéztartás további alakítása.

- Az alaptempók gyorsítása a tanuló készségeivel összhangban.
- A jobb kéz dallamának kísérete dúr, moll, dominánsszeptim akkordokkal, dúr szext és kvartszext fordításokkal.
- Differenciált dinamika: f, mf, p.
- Előre megtervezett légvezetés megnövelt légszekrényutakon.
- A szünet előtti utolsó hang zárása légszekrénnel.
- A bal kéz egyszerű dallamjátéka kísérő funkciós környezetben.
- A tanult darabok mintegy harmada fejből megtanulandó.
- A különböző artikulációjú szólamok esetén a hangok hosszúságának pontos beállítása.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola I.

Czerny – Bartók K.: Harmonikaetűdök

Követelmény

A jobb kéz ujjalátévés nélküli dallamának kísérete dúr és moll akkordokkal.

Előre megtervezett légvezetés rövidebb légszekrényutakkal.

Telt mf alaphang.

Az utolsó hang légszekrényes zárása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Három gyermekdal vagy népdal.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A hangterjedelem kibővítése kromatikusan C–e3–ig.
- Kettősfogások jobb kézben.
- Dúr skálák 3#, 3b előjegyzésig; dúr hármashangzatok.
- Összhangzatos moll skálák 2#, 2b előjegyzésig; moll hármashangzatok.
- Crescendo – decrescendo.
- A bal kéz hármashangzatainak felismerése kottaképről, a hagyományos lejegyzés megismerése.
- A tanult anyagban szereplő művek formai elemzése, a barokk táncok főbb jellegzetességeinek megismerése.
- A bal kéz módosított hangjainak biztos ismerete.
- A helyes ujjrendkészítés főbb szabályai.
- A 3/8-os, 4/8-os, 6/8-os ütem.
- A harmonika regiszterkapcsolói, a regisztrálás mint formaalkotó elem.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A bal kéz dallamjátékának fokozott fejlesztése.
- A jobb kéz kétszólamú játékának kísérete dúr, moll és dominánsszeptim akkordokkal, dúr szext és kvartszext fordításokkal.
- Kétszólamú tisztán polifon játék két kézzel.
- Az árnyalt és fokozatos, lépcsők nélküli dinamikai formálás fejlesztése.
- A hosszabb hangok légszekrényes formálása.

- A regisztrálás technikájának fejlesztése.
- Kamarazene az adott lehetőségek szerint.
- Repetíciós technika megvalósítása váltott ujjakkal.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola I.

Czerny – Bartók K.: Harmonikaetűdök.

Bartók K.: Harmonika átiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből

Követelmény

A jobb kéz ujjalátévéses dallamának kísérete dúr, moll és dominánsseptim akkordokkal, valamint dúr szext és kvartszext fordításokkal.

Előre megtervezett légvezetés hosszabb légszekrényutakkal.

Differenciált dinamika.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Egy barokk táncjáték,
- Két előadási darab.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési ismeretek

Ismeretek

- Akkordfogások a jobb kézben.
- Dúr és összhangzatos moll skálák 4#, 4b előjegyzésig, két oktávon keresztül; dúr és moll hármashangzatok.
- Dalforma (ABA), rondóforma.
- A játszott anyag formai elemzése, a tánc típusok jellegzetességeinek megismerése.
- Az alteráció fogalma.
- A hangszer külső karbantartása: a billentyűk, gombok és a légszekrény tisztítása.
- Páratlan nyolcadszámú ütemfajta.
- Bal kézben kíséret moll akkordok kvartszext fordításaival.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A légvezetés állandó fejlesztése.
- A dinamika határainak kiterjesztése f, mf, p, pp.
- A regisztrálás technikájának továbbfejlesztése.
- A rövidebb hangok légszekrényes formálása.
- Basszuskulcsban lejegyzett anyag játéka jobb kézben, a hangmagasságnak megfelelően regisztrálva.
- A skálázás tempójának fokozása, különféle ritmusvariációk.
- Zenei gondolatok légszekrényel történő indítása, zárása.
- A sforzato technikai megvalósítása, zenei indokoltsága.
- Kisebb terjedelmű klasszikus szonatinák illetve előadási darabok.
- Kamarazene az adott lehetőségek szerint.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola I–II.

Czerny – Bartók K.: Harmonikaetűdök
Bartók K.: Harmonikaátiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből
Bartók K.: Harmonika–album
Lukács D.: Mai magyar szerzők művei harmonikára
Vas G.: Dallamos basszusetűdök
Vas G.: Az ifjú harmonikás I.
Vas G.: Muzsikáló gyermekvilág
Bogár I.: Szonatina–album

Követelmény

Kétszólamú tisztán polifon játék két kézzel.
Barokk táncjáték stílusos előadása.
Basszuskulcsban lejegyzett anyag olvasása jobb kézben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Egy barokk mű,
- Egy szonatina–játék,
- Egy előadási darab.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A hangterjedelem kibővítése kromatikusan C–a3–ig.
- A dúr és összhangzatos moll skálák, két oktávon keresztül, hármashangzatokkal is.
- Díszítések (trilla, mordent).
- A moduláció fogalma, egyszerű hangnemi kitérések felismerése a tanár segítségével.
- Négyeshangzatok és fordításaik.
- A hangszer belső tisztítása, a jobb és bal kéz mechanika karbantartása.
- Bal kézben kíséret moll akkordok szext fordításaival.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A légszeregytechnikai elemek automatikussá tétele.
- A dinamika határainak kiterjesztése: ff, f, mf, mp, p, pp a tiszta intonáció megtartása mellett.
- A kéztechnikai elemek gyorsítása, elmélyítése, tökéletesítése.
- Hosszabb zenei gondolatok egy légszeregyúttal történő összefogása, tekintettel az ötödik évfolyamban elvárható nagyobb hangszer adta lehetőségekre.
- A hangszínváltók használata.
- Nagyobb terjedelmű klasszikus szonatinák és előadási darabok.
- A futamtechnika és a tempótartási készség fejlesztése.
- Az önálló munka alapjainak lerakása.
- A legfontosabb zenei karakterek (dolce, espressivo, grazioso, parlando stb.) kifejezése.
- Kamarazene lehetőség szerint más hangszerekkel is.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola I–II.
Czerny – Bartók K.: Harmonikaetűdök

Czerny – Bartók K.: Gyakorlatok
Bartók K.: Harmonika átiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből
Bartók K.: Harmonika–album
Lukács D.: Mai magyar szerzők művei harmonikára
Vas G.: Dallamos basszusétűdök
Vas G.: Az ifjú harmonikás I–II.
Vas G.: Muzsikáló gyermekvilág
Bogár I.: Szonatina–album

Követelmény

Differenciált dinamika és artikuláció.
A regiszterkapcsolók stílusos használata.
A légszekrénytechnikai elemek stílusos használata.
Előre megtervezett légvezetés hosszabb légszekrényutak esetén is.
A művek zenei igényének megfelelő tempók, tempótartás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Egy barokk mű,
- Egy szonatina–tétel,
- Egy előadási darab.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Dúr és összhangzatos moll skálák két oktávon keresztül, hármashangzatokkal.
- A tananyagban előforduló összetettebb zenei formák elemzése, felismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Ez a tanév az elmúlt tanévek zenei és hangszertechnikai ismereteinek összefoglalására, megérlelésére szolgál.
- Virtuózabb jellegű művek, etűdök tempójának gyorsítása, a futamtechnika fejlesztése, tempótartás készségének fejlesztése.
- Törekvés az önálló munkára.
- Kamarazene, lehetőség szerint más hangszerekkel is, minél változatosabb összeállításban.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola II.
Czerny – Bartók K.: Harmonikaetűdök
Czerny – Bartók K.: Gyakorlatok
Bartók K.: Harmonika átiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből
Bartók K.: Harmonika–album
Lukács D.: Mai magyar szerzők művei harmonikára
Vas G.: Dallamos basszusétűdök

Vas G.: Az ifjú harmonikás I–II.
Vas G.: Muzsikáló gyermekvilág
Bogár I.: Szonatina–album
Kardos–Veszprémi: Klasszikus táncok és virtuóz darabok harmonikára I.

Követelmény

Helyes hangszertartás, kéztartás.
Telt, erőteljes mf alaphang.
Előre megtervezett légvezetés.
A légszekrénytechnikai elemek automatikus használata.
A záróhangok légszekrényes zárása.
Differenciált dinamika, valamennyi dinamikai tartomány használata.
A zenei formát visszatükröző légvezetés.
A bal kéz valamennyi funkciójának használata.
Kifejező játékmód, szépen vezetett crescendo, decrescendo ívek.
A regisztrálás lehetőségeinek kihasználása.
A zeneművek stílusának, karakterének megfelelő előadásmód.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Egy barokk mű,
- Egy szonatina–tétel,
- Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B” tagozat minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek. A „B” tagozat elsődleges célja, hogy a hatodik évfolyamos tanuló megfelelő felkészültséggel rendelkezzen ahhoz, hogy sikeres felvételi vizsgát tegyen a zeneművészeti szakközépiskolák harmonika tanszakára.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A hangterjedelem kibővítése kromatikusan C–d3–ig.
- A dúr skálák felépítése, játéka 2#, 2b előjegyzésig, terc– és szextmozgásban, hármashangzat–felbontással, lehetőség szerint két oktávon keresztül.
- Tizenhatod érték és szünetjel, nyújtópont, triola, szinkópa.
- Prima volta, seconda volta, da capo al fine utasítások.
- A bal kéz dominánsseptim–akkordjainak mechanikus jelzése.
- Kíséret bal kézzel, dúr szext– és kvartszextakkordokkal, vagyis tercváltó és kvintváltó basszus kísérettel.
- A gyakorlatokhoz kapcsolódó újabb tempó– és karakterjelzések, ritenuto.
- Ujjalátévés, hatfokú dallam.
- A tanult művek formai és harmóniai elemzése a tanuló életkorának és zenei adottságainak megfelelő szinten. Azonosság, hasonlóság, különbség felismerése.

- A crescendo, decrescendo jelek ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A hangszer és kéztartás hozzáigazítása a tanuló változó fizikai adottságaihoz.
- Az alaptempók gyorsítása a tanuló készségeivel és a játszott művek karakterével összhangban.
- A jobb kéz dallamának kísérete dúr, moll és dominánsseptim akkordokkal, dúr szext– és kvartszextfordítással.
- A bal kézben a dallamjáték alapjainak a lerakása.
- Differenciált dinamika: f, mf, mp, p dinamikák.
- Előre megtervezett légvezetés megnövelt légszekrényutakon.
- A szünet előtti és a legutolsó hang légszekrényes zárása.
- A kezdőhangok légszekrényes indítása.
- A bal kéz egyszerű dallamjátéka kísérő funkciós környezetben.
- A tanult darabok mintegy harmada fejből megtanulandó.
- Különböző artikulációjú hangok esetén a hangok pontos hosszúsága.

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola I.

Czerny – Bartók K.: Harmonikaetűdök

Követelmény

A jobb kéz ujjalátéveses dallamának kísérete dúr, moll és dominánsseptim akkordokkal.

Előre megtervezett légvezetés.

Telt mf alaphang.

A kezdő– és záróhangok légszekrényes indítása, zárása.

A bal kéz egyszerű dallamjátéka kísérő funkciós környezetben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Három gyermekdal vagy népdal.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

A hangterjedelem kibővítése kromatikusan C–f3–ig.

- Dúr és összhangzatos moll skálák, 3#, 3b előjegyzésig, terc– és szextmozgásban, hármashangzat–felbontással, lehetőség szerint két oktávon keresztül.
- A bal kéz hármas– és négyeshangzatainak felismerése kottaképről, a hagyományos lejegyzés megismerése.
- A tanult anyagban szereplő művek formai és harmóniai elemzése, a barokk táncok főbb jellegzetességeinek megismerése.
- A helyes ujjrend készítésének főbb szabályai.
- 3/8–os, 4/8–os, 5/8–os, 6/8–os ütem.
- A harmonika regiszterkapcsolói, a regisztrálás, mint formaalkotó elem.
- A regisztrálás technikájának alapjai.
- Crescendo és decrescendo ívek.
- Kettősfogások jobb kézben.

– Repetíciós technika.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A bal kéz dallamjátékának fokozott fejlesztése.
- A jobb kéz kétszólamú játékának kísérete dúr, moll és dominánsszeptim akkordokkal, dúr szext– és kvartszext fordításokkal, valamint moll kvartszext fordításokkal.
- Kétszólamú tisztán polifon játék két kézzel.
- Az árnyalt és fokozatos, lépcsők nélküli dinamikai formálás fejlesztése.
- Hosszabb, majd rövidebb hangok légszekrényes formálása.
- A regisztrálás technikájának fejlesztése.
- Repetíciós technika megvalósítása váltott ujjakkal.
- Basszuskulcsban lejegyzett anyag játéka jobb kézben, a hangmagasságnak megfelelően regisztrálva.
- Kamarazene az adott lehetőségek szerint.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola I.

Czerny – Bartók K.: Harmonikaetűdök

Bartók K.: Harmonika átiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből

Követelmény

Kétszólamú tisztán polifon játék két kézzel.

A jobb kéz ujjalátévéses, kétszólamú dallamának kísérete dúr, moll és dominánsszeptim akkordokkal, dúr szext– és kvartszext fordításokkal, valamint moll kvartszext fordításokkal.

Előre megtervezett, a művek szerkezetét visszatükröző légvezetés hosszabb légszekrényutakkal.

Differenciált dinamika.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Egy barokk táncjáték,
- Két előadási darab.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A hangterjedelem kibővítése kromatikusan C–a3–ig.
- Dúr és összhangzatos moll skálák 4#, 4b előjegyzésig, terc és szextmozgásban, hármashangzat felbontással, lehetőség szerint két oktávon keresztül.
- Dalforma (ABA), rondóforma.
- Az alteráció és a moduláció fogalma.
- Díszítések (trilla, mordent).
- Akkordfogások a jobb kézben.
- A többszólamú játék alapjainak lerakása.
- A hangszer külső karbantartása, a billentyűk, gombok és a légszekrény tisztítása.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A skálázás tempójának fokozása, különféle ritmusvariációk.
- A légvezetés állandó tökéletesítése.
- Rövid hangok légszekrényes formálása.
- A dinamika határainak kiterjesztése f, mf, mp, p, pp.
- A regisztrálás technikájának továbbfejlesztése.
- Basszuskulcsban lejegyzett anyag játéka jobb kézben, a hangmagasságnak megfelelően regisztrálva.
- Kisebb terjedelmű klasszikus szonatinák, előadási darabok, kétszólamú barokk táncok játéka.
- Zenei gondolatok légszekrényvel történő indítása, zárása, kisebb és nagyobb zenei formák esetén is.
- A pergőjáték fejlesztése.
- A sforzato technikai megvalósítása, zenei indokoltsága.
- Egyszerűbb háromszólamú polifon darabok.
- Kamarazene az adott lehetőségek szerint.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola I–II.

Czerny – Bartók K.: Harmonikaetűdök

Czerny – Bartók K.: Gyakorlatok

Bartók K.: Harmonika átiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből

Bartók K.: Harmonika–album

Mai magyar szerzők művei harmonikára

Vas G.: Dallamos basszusetűdök

Vas G.: Az ifjú harmonikás I–II.

Vas G.: Muzsikáló gyermekvilág

Bogár I.: Szonatina–album

Követelmény

Kétszólamú, élénkebb tempójú polifon játék két kézzel.

Lassabb tempójú, egyszerűbb háromszólamú mű.

Barokk táncjáték stílusos előadása.

A jobb kéz élénkebb tempójú, regisztrált, többszólamú játékának kísérete dúr, moll és dominánsszeptim akkordokkal, valamint dúr, moll szext– és kvartszext fordításokkal.

Basszuskulcsban lejegyzett anyag olvasása jobb kézben, a megfelelő hangfekvésű regiszterek alkalmazásával.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Egy barokk mű,
- Egy szonatina–tétel,
- Egy előadási darab.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Dúr és összhangzatos moll skálák 5#, 5b előjegyzésig, terc–, szext– és ellenmozgásban, hármashangzat–felbontással, két oktáv hangterjedelemben.

- Négyeshangzatok és fordításaik.
- A hangszer belső tisztítása, a jobb és bal kéz mechanika karbantartása.
- Többeszólamú játék.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A légszekrénytechnikai elemek automatikussá tétele.
- A dinamika határainak kiterjesztése ff, f, mf, mp, p, pp, a tiszta intonáció megtartása mellett.
- A kéztechnikai elemek gyorsítása, pontosítása.
- Hosszabb zenei gondolatok egy légszekrényúttal történő összefogása, tekintettel az ötödik évfolyamban elvárható nagyobb hangszer adta lehetőségekre.
- A regiszterkapcsolók használata a zenei karakter és a hangfekvés függvényében.
- Nagyobb terjedelmű klasszikus szonatinák és előadási darabok.
- Három- és többeszólamú polifon művek.
- A futamtechnika fejlesztése, tempótartás.
- Az önálló munka alapjainak lerakása.
- A legfontosabb zenei karakterek (dolce, espressivo, grazioso, parlando stb.) megalapozása és fejlesztése.
- Kamarazene lehetőség szerint más hangszerekkel is.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola II. kötet
 Czerny – Bartók K.: Harmonikaetűdök
 Czerny – Bartók K.: Gyakorlatok
 Bartók K.: Harmonika átiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből
 Bartók K.: Harmonika–album
 Lukács D.: Mai magyar szerzők művei harmonikára
 Vas Gábor: Dallamos basszusétűdök
 Vas Gábor: Az ifjú harmonikás I–II
 Szonatina–album
 Régi angol orgonazene I–VI. (válogatva)
 Egyszerűbb kortárs irodalom

Követelmény

Differenciált dinamika és artikuláció.
 A regiszterkapcsolók és a légszekrénytechnikai elemek stílusos használata.
 Előre megtervezett légvezetés hosszabb légszekrényutak esetén is.
 A művek zenei igényének megfelelő tempók, karakterek megvalósítása.
 Legalább háromszólamú polifon mű előadása.
 Virtuóz, pergőtechnikát igénylő művek előadása. Tempótartás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Egy barokk mű,
- Egy szonatina–tétel,
- Egy előadási darab.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Dúr és összhangzatos moll skálák, két oktávon keresztül, ellenmozgásban, terc– és szextmozgásban.
- A harmonika basszus oldali elrendezésének fokozott kihasználása a „B” tagozatos tanulók valamennyi évfolyamában, a tanulók zeneelméleti tudásának fejlesztésére, elmélyítésére, a tonika, domináns és szubdomináns funkciók játékanak és meghallásának tudatosítására, valamint transzpozíciós feladatokban.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A tanuló önállóságának fejlesztése.
- A zenei–technikai problémák megoldásának szempontjai.
- A tanuló igényének felkeltése a tudatos hangképzésre.
- Skálák, etűdök és virtuóz technikát igénylő darabok tempójának fokozása.
- A jó levegőgazdálkodás, az egyenletes légszekerényvezetés, valamint az egyenletesen vezetett crescendo–decrescendo ívek megvalósítása, fejlesztése.
- A művek karakterének megfelelő regisztrálás szempontjai, a regisztrálási technika fejlesztése.
- Igényesebb, gyorsabb tempójú két– és háromszólamú művek előadása, ügyelve a tiszta szólamvezetésre, a pontos tagolásra, a világos, érthető megformálásra.

Ajánlott tananyag

Czerny – Bartók K.: Harmonikaetűdök

Czerny – Bartók K.: Gyakorlatok

Bartók K.: Harmonikaátiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből

Lukács D.: Mai magyar szerzők művei harmonikára

Bogár I.: Szonatina–album

Kardos – Veszprémi: Klasszikus táncok és virtuóz darabok

Régi angol orgonazene I–VI. (válogatva)

A függelékben található művekből válogatva

Egyszerűbb kortárs irodalom

Követelmény

Helyes hangszertartás, kéztartás.

Telt, erőteljes mf alaphang.

Törésmentes légszekerényváltás, előre megtervezett légvezetés.

A légszekerénytechnikai elemek automatikus használata.

A záróhangok, szünet előtti hangok légszekerényes zárása.

Differenciált dinamika, valamennyi dinamikai tartomány ízléses használata.

A zenei formát visszatükröző légvezetés.

A bal kéz valamennyi funkciójának használata.

Kifejező játékmód, szépen vezetett crescendo, decrescendo ívek.

A regisztrálás lehetőségeinek kihasználása.

Különböző korok és stílusok előadási darabjainak ízléses, igényes előadása.

Pontos levegőgazdálkodás hosszabb légszekerény utak esetén, differenciált dinamika és kifejező játék mellett is.

Tudja a tanuló a tanult kéz– és légszekerény technikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Legyen képes a tanuló egyszerűbb műveket zeneileg és technikailag önállóan is megoldani.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Egy barokk mű,
- Egy szonatina tétel,
- Egy szabadon választott mű.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló

- a zeneművek stílusához jól illeszkedő regiszterek, hangszínek kiválasztásának alapvető szempontjait, a regiszterkapcsolók jeleit, a regiszterek oktávfekvéseit,
- a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Tudja

- hangszerét helyesen tartani,
- a légszekerény–technikai elemeket automatikusan használni.

Legyen képes

- előre megtervezett légvezetéssel játszani,
- a záróhangokat légszekerénnyel zárni,
- differenciált dinamika alkalmazására,
- valamennyi dinamikai tartomány alkalmazására,
- a zenei formát visszatükröző légvezetésre,
- a bal kéz valamennyi funkciójának használatára,
- szépen vezetett crescendo, decrescendo ívek megvalósítására,
- a hangszer regisztrálási lehetőségeit kihasználni,
- zeneműveket fejből is előadni.

Rendelkezzék

- évfolyamának megfelelően kiművelt hangszeres technikával,
- helyes kéztartással,
- telt, erőteljes mf alaphanggal,
- kifejező játékmóddal,
- a zeneművek stílusának, karakterének megfelelő előadasmóddal,
- a hangszer karbantartására vonatkozó alapvető ismeretekkel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak koncertszerű bemutatásával:

- Egy élénk tempójú etűd,
- Egy barokk mű,
- Egy szonatina,
- Egy harmonikadarab kortárs szerzőtől,
- Egy szabadon választott mű.

A teljes anyagot kotta nélkül kell előadni.

Művészeti alapvizsga követelményei

Művészeti alapvizsga részei
A vizsga gyakorlati részből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Harmonika főtárgy

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy etűd; Bartók Karola: Harmonikaetűdök (EMB 4673), 54., 59., 67. számú Czerny–etűd nehézségi szintjén.

– Egy barokk mű, egy barokk tánc vagy egy prelúdium; Bartók Karola: Harmonika átiratok (Bach és Händel kisebb zongoraművei) 15., 23., 27. nehézségi szintjén.

– Egy szonatina tétel; Bartók Karola–Bogár István Szonatina–album harmonikára (EMB 5267); Beethoven (EMB 5267 kötetben), Steibelt (EMB 5267 kötetben), Haslinger szonatinája (EMB 5267 kötetben) nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab; Bartók Karola: Kis előadási darabok harmonikára (EMB 5320), Csajkovszkij: Olasz dal, Bogár István: Bolgár tánc, Bartók Karola: Harmonika–album, Schumann: Tüzes lovas nehézségi szintjén.

– Egy periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Dúr és összhangzatos moll skálák 6#, 6b előjegyzésig, ellenmozgásban, terc– és szextmozgásban; hármashangzat–felbontások.

– Egy élénk tempójú etűd; Bartók Karola: Harmonikaetűdök (EMB 4673)/65., 71. számú Czerny–etűd nehézségi szintjén.

– Egy többszólamú barokk mű; Bartók Karola: Harmonika átiratok – Bach és Händel kisebb zongoraművei /28., 30., 31. nehézségi szintjén.

– Egy szonatina vagy egy nehezebb szonatina tétel, Bartók Karola–Bogár István: Szonatina–album harmonikára (EMB 5267); Sugár Rezső (EMB 5267 kötetben), Hajdú Mihály (EMB 5267 kötetben), vagy Bogár István szonatinája (EMB 5267 kötetben), Diabelli (EMB 5267 kötetben), Kuhlau szonatinatételei (EMB 5267) nehézségi szintjén.

– Egy harmonikadarab kortárs szerzőtől; Bogár István: Hat kis darab, Kis szvit, Csajkin: Kis rondó (EMB 5320) nehézségi szintjén.

– Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test– és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Dúr és összhangzatos moll skálák a teljes klaviatúra hangtartományában.
- Hármashangzat bontások.
- A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendezett ismerete.
- Alapvető hangszerészeti ismeretek, a hangszer külső és belső tisztítása.
- A zenei műveltség elmélyítése ismeretterjesztő könyvek, hangverseny-látogatások, hangfelvételek stb. segítségével.
- Ismerkedés a hangszer koncertirodalmával.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az alsó fokon megszerzett készségek szinten tartása és tökéletesítése.
- A tanuló önállóságának fejlesztése, a zenei és technikai problémák megoldásának szempontjai.
- Skálák, etűdök és virtuóz technikát igénylő darabok tempójának fokozása.
- A lapról játék fejlesztése, a jó levegőgazdálkodás, az egyenletes légszekerény vezetés, a pontos légszekerény váltás, valamint az egyenletesen vezetett crescendo és decrescendo ívek megvalósítása, fejlesztése.
- Igényesebb, gyorsabb tempójú két-, illetve háromszólamú művek előadása, ügyelve a tiszta szólamvezetésre, a pontos tagolásra, a világos, érthető megformálásra.
- Rendszeres kamarazenélés, lehetőleg más hangszerekkel is.
- Zenekari játék lehetőség szerint.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola II.

Bogár I.: Szonatina–album

Vas G.: Az ifjú harmonikás I–II.

Vas G.: Muzsikáló gyermekvilág

Bartók K.: Harmonikaetűdök

Bartók K.: Harmonikaátiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből

Bartók K.: Harmonika–album

Czerny – Bartók K.: Gyakorlatok a magasabb évfolyamok számára

Lukács D.: Mai magyar szerzők művei harmonikára

Kardos – Veszprémi: Klasszikus táncok és virtuóz darabok harmonikára I–II.

Kardos – Veszprémi: Zeitgenössische Spielmusik für Akkordeon I–III. (Hofmeister)

Dohnányi: Ujjgyakorlatok

Bertini: 45 tanulmány

Trevor: Régi angol orgonazene I–VI. (Oxford)

J. S. Bach: 18 kis prelúdium

Hübschmann: 3 Miniaturen für Akkordeon (Hofmeister)

Grudzinski: Szonatina II–III. (lengyel kiadás)

Havlíček: Koncertetűdök (Cseh állami zeneműkiadó)

Telemann: D–dúr fuga (Übungswerk, Hugo Hermann feldolgozása, Hohner)

Weiner L.: Rókatánc

Gerster: Szvit 3 tételben (Neue Spielmusik für Akk. Heft 1., Hohner)

H. Luck: 5 Spielstücke und Variationen über ein Kinderlied (Leipzig)

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók

D. Scarlatti: Szonáták

J. S. Bach: 8 kis prelúdium és fuga orgonára

Hübschmann: Szonatina (Zeitgenössische Spielmusik Heft 5., Hofmeister)

H. Luck: Alte und neue Spielstücke Heft 2.

Köhler: Introdution und Tanz (Konzertante Studien für Akk. Leipzig)

Köhler: Konzertante Akkordeonmusik International (Leipzig)

Stracina: Svet a Deti

Harris: Ostinátók

Grothe: Norvég népdalok

Ketelbey: Perzsavásár

Joplin: Ragtime-ok

Követelmény

Az alapfok évfolyamaiban elért színvonal eredményes megőrzése, lehetőség szerinti továbbfejlesztése.

Különböző korok és stílusok előadási darabjainak ízléses, igényes előadása lehetőleg kotta nélkül.

Törésmentes, pontos légszekrényváltás, megtervezett légszekrényvezetés.

A légvezetés tükrözze vissza a zenei formát.

A regisztrálás lehetőségeinek kihasználása.

Tudja a tanuló a tanult kéz- és légszekrény technikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Legyen képes a tanuló kamarazenei művekben közreműködni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– 10–12 perc időtartamú, lehetőleg különböző stílusú, karakterű, valamint tempójú klasszikus zenei anyag koncertszerű előadása.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési ismeretek

Ismeretek

– Dúr és összhangzatos moll skálák, a teljes klaviatúra hangtartományában, ellenmozgásban is.

– Hármashangzatok, domináns szeptimakkordok és felbontásaik élénkebb tempóban.

– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendezett ismerete, szokatlan kétkezes ritmikai képletek megismerése.

– Alapvető hangszerészeti ismeretek, a meglazult síp visszaolvasztása.

– A zenei műveltség elmélyítése ismeretterjesztő könyvek, hangverseny-látogatások, hangfelvételek stb. segítségével.

– Ismerkedés a hangszer koncertirodalmával.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az alsó fokon megszerzett készségek tökéletesítése.

- A tanuló önállóságának fejlesztése, a zenei és technikai problémák megoldásának szempontjai.
- A tanuló igényének felkeltése a tudatos hangképzésre.
- Skálák, etűdök és virtuóz technikát igénylő darabok tempójának fokozása.
- A lapról játék fejlesztése, a jó levegőgazdálkodás, az egyenletes légszekrényvezetés, a pontos légszekrényváltás, valamint az egyenletesen vezetett crescendo és decrescendo ívek megvalósítása, fejlesztése.
- A művek karakterének megfelelő regisztrálás szempontjai, a regisztrálási technika fejlesztése.
- Igényesebb, gyorsabb tempójú két-, illetve háromszólamú művek előadása, ügyelve a tiszta szólamvezetésre, a pontos tagolásra, a világos, érthető megformálásra.
- Rendszeres kamarazenélés, lehetőleg más hangszerekkel is.
- Zenekari játék lehetőség szerint.

Ajánlott tananyag

Vas G.: Az ifjú harmonikás I–II.

Bartók K.: Harmonikaetűdök

Bartók K.: Harmonikaátiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből

Bartók K.: Harmonika–album

Czerny – Bartók K.: Gyakorlatok a magasabb évfolyamok számára

Kardos – Veszprémi: Klasszikus táncok és virtuóz darabok harmonikára I–II

Bertini: 45 tanulmány

Trevor: Régi angol orgonazene I–VI. (Oxford)

J.S.Bach: 18 kis prelúdium

Hübschmann: 3 Miniaturen für Akkordeon (Hofmeister)

Grudzinski: Szonatina II–III. (lengyel kiadás)

Havlíček: Koncertetűdök (Cseh állami zeneműkiadó)

Brehme: Szvit 4 tételben (Trossingen Musik, Hohner)

Telemann: D–dúr fuga (Übungswerk, Hugo Hermann feldolgozása, Hohner)

Weiner L.: Rókatánc

Gerster: Szvit 3 tételben (Neue Spielmusik für Akk. Heft 1., Hohner)

H.Luck: 5 Spielstücke und Variationen über ein Kinderlied (Leipzig)

J.S.Bach: Kétszólamú invenciók

J.S.Bach: 8 kis prelúdium és fuga orgonára

Hübschmann: Szonatina (Zeitgenössische Spielmusik Heft 5., Hofmeister)

L.von Knorr: Szvit (Hohner, Trossingen)

H.Luck: Alte und neue Spielstücke Heft 2.

Köhler: Introduktion und Tanz (Konzertante Studien für Akk. Leipzig)

Brehme: Herbestelegie und Capriccio (Trossingen, Hohner)

Hübschmann: Musik für Akkordeon

Hübschmann: Konzertante Akkordeonmusik International (Leipzig)

Stracina: Svet a Deti

Trojan: Tarantella

Harris: Ostinatók

Helmesberger: Ball–Szene

Joplin: Ragtime–ok

Követelmény

Az alapfok évfolyamaiban elért színvonal lehetőség szerinti továbbfejlesztése a tanuló zenei ízlésének figyelembevételével.

Különböző korok és stílusok előadási darabjainak ízléses, igényes előadása lehetőleg kotta nélkül.

Törésmentes, pontos légszekrényváltás, megtervezett légszekrényvezetés.

Pontos levegőgazdálkodás hosszabb légszekrényutak esetén.

A légvezetés tükrözze vissza a zenei formát.

A regisztrálás lehetőségeinek kihasználása.

Tudja a tanuló a tanult kéz- és légszekrénytechnikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Legyen képes a tanuló kamarazenei művekben való közreműködésre.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– 12–15 perc időtartamú, lehetőleg különböző stílusú, karakterű, valamint tempójú klasszikus zenei anyag koncertszerű előadása.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Dúr és összhangzatos moll skálák a teljes klaviatúra hangtartományában, ellenmozgásban, és tercmozgásban.
- Hármashangzat, domináns– és szűkített szeptimakkordok és felbontásaik.
- Shake technika.
- A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendezett ismerete, szokatlan kétkezes ritmikai képletek megismerése, időosztásának kiszámolása.
- A nyelvsípek tulajdonságai, a hangmagasság hangerőfüggése mély és magas sípoknál.
- Alapvető hangszerészeti ismeretek, szelepcsere.
- A zenei műveltség elmélyítése ismeretterjesztő könyvek, hangverseny–látogatások, hangfelvételek stb. segítségével.
- Ismerkedés a szokatlan felépítésű hangszerek koncertirodalmával.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A tanuló önállóságának fejlesztése, a zenei és technikai problémák megoldásának szempontjai.
- A tanuló igényének felkeltése a tudatos hangképzésre.
- Skálák, etűdök és virtuóz technikát igénylő darabok tempójának fokozása.
- A lapról játék fejlesztése, a jó levegőgazdálkodás, az egyenletes légszekrényvezetés, a pontos légszekrényváltás, valamint az egyenletesen vezetett crescendo és decrescendo ívek megvalósítása, fejlesztése.
- A művek karakterének megfelelő regisztrálás szempontjai, a regisztrálási technika fejlesztése.
- Igényesebb, gyorsabb tempójú két-, illetve háromszólamú művek előadása, ügyelve a tiszta szólamvezetésre, a pontos tagolásra, a világos, érthető megformálásra.
- Rendszeres kamarazenélés, lehetőleg más hangszerekkel is.
- Zenekari játék lehetőség szerint.

Ajánlott tananyag

Vas G.: Az ifjú harmonikás I–II.

Vas G.: Muzsikáló gyermekvilág

Vas G.: Harmonikaátiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből

Vas G.: Harmonika–album
 Czerny – Bartók K.: Gyakorlatok a magasabb évfolyamok számára
 Kardos – Veszprémi: Klasszikus táncok és virtuóz darabok harmonikára I–II.
 Kardos – Veszprémi: Zeitgenössische Spielmusik für Akkordeon I–III. (Hofmeister)
 Dohnányi: Ujjgyakorlatok
 Bertini: 45 tanulmány
 Trevor: Régi angol orgonazene I–VI. (Oxford)
 J. S. Bach: 18 kis prelúdium
 Hübschmann: 3 Miniaturen für Akkordeon (Hofmeister)
 Grudzinski: Szonatina II–III. (lengyel kiadás)
 Havlíček: Koncertetűdök (Cseh állami zeneműkiadó)
 Brehme: Szvit 4 tételben (Trossingen Musik, Hohner)
 Telemann: D–dúr fuga (Übungswerk, Hugo Hermann feldolgozása, Hohner)
 Weiner L.: Rókatánc
 Gerster: Szvit 3 tételben (Neue Spielmusik für Akk. Heft 1., Hohner)
 H. Luck: 5 Spielstücke und Variationen über ein Kinderlied (Leipzig)
 J. S. Bach: Kétszólamú invenciók
 J. S. Bach: 8 kis prelúdium és fuga orgonára
 Hübschmann: Szonatina (Zeitgenössische Spielmusik Heft 5., Hofmeister)
 L. von Knorr: Szvit (Hohner, Trossingen)
 H. Luck: Alte und neue Spielstücke Heft 2.
 Köhler: Introduktion und Tanz (Konzertante Studien für Akk. Leipzig)
 Brehme: Herbestelegie und Capriccio (Trossingen, Hohner)
 Hübschmann: Musik für Akkordeon
 Reinbothe: Konzertante Akkordeonmusik International (Leipzig)
 Stracina: Svet a Deti
 Trojan: Tarantella
 Helmesberger: Ball–Szene
 Mitscha: Szvit
 Joplin: Ragtime–ok

Követelmény

Az előző évfolyamokban elért színvonal lehetőség szerinti továbbfejlesztése a tanuló zenei ízlésének figyelembevételével.

Különböző korok és stílusok előadási darabjainak ízléses, igényes előadása lehetőleg kotta nélkül.

Törésmentes, pontos légszekrény váltás, megtervezett légszekrény vezetés.

Pontos levegőgazdálkodás hosszabb légszekrény utak esetén, differenciált dinamika és kifejező játék mellett is.

A légvezetés tükrözze vissza a zenei formát.

A regisztrálás lehetőségeinek kihasználása.

Tudja a tanuló a tanult kéz– és légszekrény technikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Legyen képes a tanuló egyszerűbb műveket zeneileg, technikailag önállóan megoldani.

Legyen képes kamarazenei művek előadására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– 12–15 perc időtartamú, lehetőleg különböző stílusú, karakterű, valamint tempójú klasszikus zenei anyag koncertszerű előadása.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Dúr és összhangzatos moll skálák 6#, 6b előjegyzésig, a teljes klaviatúra hangtartományában, ellenmozgásban, terc– és szextmozgásban.
- Hármashangzat, domináns– és szűkített szeptimakkordok és felbontásaik élénkebb tempóban.
- Shake technika élénkebb tempóban és erőteljesebb hangerővel.
- A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendezett ismerete, élénk tempójú biztos játéka.
- A nyelvsípek tulajdonságai, a hangmagasság hangerőfüggése mély és magas sípoknál.
- Alapvető hangszerészeti ismeretek, a hangszer hangolásának alapjai.
- A zenei műveltség elmélyítése ismeretterjesztő könyvek, hangverseny–látogatások, hangfelvételek stb. segítségével.
- Ismerkedés a különféle gombos és konverteres harmonikák koncertirodalmával.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A tanuló önállóságának fejlesztése, a zenei és technikai problémák megoldásának szempontjai.
- A tanuló igényének felkeltése a tudatos hangképzésre.
- Skálák, etűdök és virtuóz technikát igénylő darabok tempójának fokozása.
- A lapról játék fejlesztése, a jó levegőgazdálkodás, az egyenletes légszekerény vezetés, a pontos légszekerény váltás, valamint az egyenletesen vezetett crescendo és decrescendo ívek megvalósítása, fejlesztése.
- A művek karakterének megfelelő regisztrálás szempontjai, a regisztrálási technika fejlesztése.
- Igényesebb, gyorsabb tempójú többszólamú művek előadása, ügyelve a tiszta szólamvezetésre, a pontos tagolásra, a világos, érthető megformálásra.
- Rendszeres kamarazenélés, lehetőleg más hangszerekkel is.
- Zenekari játék lehetőség szerint.

Ajánlott tananyag

Bogár I.: Harmonikaiskola II.

Bogár I.: Szonatina–album

Bogár – Bartók K.: Társas zene 2–3–4 harmonikára

Vas G.: Az ifjú harmonikás I–II.

Bartók K.: Harmonikaetűdök

Bartók K.: Harmonika átiratok Bach és Händel kisebb zongoraműveiből

Bartók K.: Harmonika–album

Czerny – Bartók K.: Gyakorlatok a magasabb évfolyamok számára

Kardos – Veszprémi: Klasszikus táncok és virtuóz darabok harmonikára I–II.

Kardos – Veszprémi: Zeitgenössische Spielmusik für Akkordeon I–III. (Hofmeister)

Bertini: 45 tanulmány

Trevor: Régi angol orgonazene I–VI. (Oxford)

J. S. Bach: 18 kis prelúdium

Hübschmann: 3 Miniaturen für Akkordeon (Hofmeister)

Grudzinski: Szonatina II–III. (lengyel kiadás)

Havlíček: Koncertetűdök (Cseh állami zeneműkiadó)

Brehme: Szvit 4 tételben (Trossingen Musik, Hohner)
 Telemann: D–dúr fuga (Übungswerk, Hugo Hermann feldolgozása, Hohner)
 Weiner L.: Rókatánc
 Gerster: Szvit 3 tételben (Neue Spielmusik für Akk. Heft 1., Hohner)
 H. Luck: 5 Spielstücke und Variationen über ein Kinderlied (Leipzig)
 J. S. Bach: Kétszólamú invenciók
 J. S. Bach: 8 kis prelúdium és fuga orgonára
 Hübschmann: Szonatina (Zeitgenössische Spielmusik Heft 5., Hofmeister)
 L. von Knorr: Szvit (Hohner, Trossingen)
 H. Luck: Alte und neue Spielstücke Heft 2.
 Köhler: Introduktion und Tanz (Konzertante Studien für Akk. Leipzig)
 Brehme: Herbestelegie und Capriccio (Trossingen, Hohner)
 Hübschmann: Musik für Akkordeon
 Reinbothe: Konzertante Akkordeonmusik International (Leipzig)
 Stracina: Svet a Deti
 Trojan: Tarantella
 Helmesberger: Ball–Szene
 Mitscha: Szvit
 Ketelbey: Perzsavásár
 Joplin: Ragtime-ok

Követelmény

Az előző évfolyamokban elért színvonal lehetőség szerinti továbbfejlesztése egy harmonikus zenei összkép kialakítása.

Különböző korok és stílusok előadási darabjainak ízléses, igényes előadása lehetőleg kotta nélkül.

Törésmentes, pontos légszekrény váltás, megtervezett légszekrény vezetés.

Pontos levegőgazdálkodás hosszabb légszekrény utak esetén, differenciált dinamika és kifejező játék mellett is.

A légvezetés tükrözze vissza a zenei formát.

A regisztrálás lehetőségeinek kihasználása.

Tudja a tanuló a tanult kéz– és légszekrény technikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Legyen képes a tanuló egyszerűbb műveket zeneileg, technikailag önállóan megoldani.

Legyen képes a tanuló kamarazenei művek előadásában közreműködni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– 12–15 perc időtartamú, lehetőleg különböző stílusú, karakterű, valamint tempójú klasszikus zenei anyag koncertszerű előadása.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

A harmonika fejlődése az utóbbi évtizedekben különféle hangszertípusok irányába is differenciálódott. A követendő irányokat a nagy nemzetközi harmonikaversenyek eredményei jelölik ki, hiszen a hangszerjátékosok érdeklődése a versenyeken tendenciózus sikereket elért hangszerfajták irányába fordul. A hagyományos „Standard–basszusos” billentyűs harmonikák klasszikus zenei alkalmazása megteremtette a kromatikus balkezű harmonikák kifejlesztése iránti igényt, és ezek a harmonikafélék az 1970–80–as évektől a középfokú harmonikaoktatás alapvető hangszerfajtáivá váltak. Fontos, hogy ezek a hangszerfajtáknak az elsajátítása nem

igényel a szokásostól eltérő pedagógiai irodalmat, a hangszer megszólaltatásának technikai, zenei törvényszerűségei (de belső felépítése, sípjai és hangzása is) megegyeznek a hagyományos harmonikák kezelésének szabályaival, viszont a hangszerek a billentyűs harmonikától mintegy másfél oktávval nagyobb hangterjedelme, az akkordban lefogható

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Dúr és összhangzatos moll skálák a teljes klaviatúra hangtartományában a S.B. (Standard Basszus) manuálon.
- Kromatikus skála terc– és szextmozgásban a B.B. (Bariton Basszus) manuálon.
- Hármashangzatok és felbontásaik a teljes klaviatúra hangtartományában.
- Ismerje meg a tanuló a bariton balkezes koncertharmonika zenei és technikai sajátosságait.
- Ismerje meg a tanuló a B.B. manuál használatát.
- Ismerje meg a tanuló a szép hangon való játék alapjait.
- Ismerje a tanuló a játszott művek formai struktúráját.
- A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendezett ismerete.
- Alapvető hangszerészeti ismeretek, a hangszer külső és belső tisztítása.
- A zenei műveltség elmélyítése ismeretterjesztő könyvek, hangverseny–látogatások, hangfelvételek stb. segítségével.
- Ismerkedés a hangszer koncertirodalmával.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az alsó fokon megszerzett készségek szinten tartása és tökéletesítése.
- A tanuló önállóságának fejlesztése, a zenei és technikai problémák megoldásának szempontjai.
- Skálák, etűdök és virtuóz technikát igénylő darabok tempójának fokozása.
- A lapról játék fejlesztése, a jó levegőgazdálkodás, az egyenletes légszekrény vezetés, a pontos légszekrény váltás.
- Rendszeres kamarazenélés, lehetőleg más hangszerekkel is.
- Zenekari játék lehetőség szerint.

Ajánlott irodalom

Dohnányi: Ujjgyakorlatok

Bertini: 45 tanulmány

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok

Szabolcsi Bence: A XVI. és XVII. század magyar tánczenéje

Bach–Bartók: Tizenhárom könnyű kis zongoradarab

Trevor: Régi angol orgonazene

Lukács Dénes: Darabgyűjtemény

T.Lundquist: Allerlei

A.Gröthe: Norvég népdalok

Harris: Accordion Miniatures

Bartók Béla: Gyermekeknek

Bartók Béla: Duók

Stracina: Svet a Deti

Követelmény

Az alapfok évfolyamaiban elért színvonal eredményes megőrzése, lehetőség szerinti továbbfejlesztése.

Különböző korok és stílusok előadási darabjainak ízléses, igényes előadása lehetőleg kotta nélkül.

Törésmentes, pontos légszekrény-váltás, megtervezett légszekrény-vezetés.

Tudja a légszekrény-kezelés technikai alapjait, tudjon egy zenei gondolatot légszekrénnyel indítani, zárni.

Ismerje és legyen képes a legfontosabb zenei karakterek alkalmazására.

Legyen képes dinamikai és karakterváltásokra.

A légvezetés tükrözze vissza a zenei formát.

Legyen képes a zenei tartalom kifejezésének igényével, a tempo, a karakter és a stílus követelményeinek megfelelően előadni a műveket.

A regisztrálás lehetőségeinek kihasználása.

Tudja a tanuló a tanult kéz- és légszekrény-technikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Legyen képes a tanuló kamarazenei művekben közreműködni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd
- Kis darabok a B.B. manuálon.
- Egy kortárs harmonikadarab a S.B. manuálon.
- Egy szabadon választott mű

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési ismeretek

Ismeretek

- Dúr és összhangzatos moll skálák, a teljes klaviatúra hangtartományában, ellenmozgásban is a S.B. manuálon
- Dúr skálák B.B. manuálon.
- Hangszerfajta váltása esetén a már elért színvonal mielőbbi elérése, ill. meghaladása.
- Hármashangzatok, domináns szeptimakkordok és felbontásaik élénkebb tempóban.
- Ismerje a tanuló a gyors kéztechnika alapjait, a kéz tizenhatod mozgású egyenletes vezetését, az ujjak alacsony, aktív, pontos munkáját.
- A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendezett ismerete, szokatlan kétkezes ritmikai képletek megismerése.
- Alapvető hangszerészeti ismeretek, a meglazult síp visszaolvasztása.
- A zenei műveltség elmélyítése ismeretterjesztő könyvek, hangverseny-látogatások, hangfelvételek stb. segítségével.
- Ismerkedés a hangszer koncertirodalmával.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az alsóbb évfolyamokban megszerzett készségek szinten tartása és tökéletesítése.
- A tanuló önállóságának fejlesztése, a zenei és technikai problémák megoldásának szempontjai.
- A tanuló igényének felkeltése a tudatos hangképzésre.
- Skálák, etűdök és virtuóz technikát igénylő darabok tempójának fokozása.
- Legyen képes a gyors, törésmentes légszekrény-váltásra és megtervezett légszekrény-vezetésre,

- Legyen képes a már tanult légszekrény–technikai elemek gyorsabb alkalmazására.
- A lapról játék fejlesztése, a jó levegőgazdálkodás, az egyenletes légszekrény–vezetés, a pontos légszekrény–váltás, valamint az egyenletesen vezetett crescendo és decrescendo ívek megvalósítása, tökéletesítése.
- A művek karakterének megfelelő regisztrálás szempontjai, a regisztrálási technika fejlesztése.
- Igényesebb, gyorsabb tempójú két–, illetve háromszólamú művek előadása, ügyelve a tiszta szólamvezetésre, a pontos tagolásra, a világos, érthető megformálásra.
- Keresse a zenei mondanivaló kifejezésének lehetőségeit. Az adott zenei tartalom színes, érdelemgazdag megszólaltatásának igénye irányítsa hangszeres mozgásait.
- Rendszeres kamarazenei, lehetőleg más hangszerekkel is.
- Zenekari játék lehetőség szerint.

Ajánlott tananyag

Dohnányi: Ujjgyakorlatok

Bertini: 45 tanulmány

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok

D.Scarlatti: 150 szonáta

J.S.Bach: Kétszólamú invenciók

J.S.Bach: Francia szvit tételek

J.S.Bach: Angol szvit tételek

Bartók Béla: Duók

Szabolcsi Bence: A XVI. és XVII. század magyar tánczenéje

Bach–Bartók: Tizenhárom könnyű kis zongoradarab

Trevor: Régi angol orgonazene

Szolotarjov: Gyermekszvit

H.Brehme: Szvit

T.Lundquist: Allerlei

T.Lundquist: Kétszólamú invenciók

T.Lundquist: Botany Play

J.D.Berlin: Szonatina

A.Gröthe: Norvég népdalok

Követelmény

Az alsóbb évfolyamokban elért színvonal eredményes megőrzése, lehetőség szerinti továbbfejlesztése a tanuló zenei ízlésének figyelembevételével.

Különböző korok és stílusok előadási darabjainak ízléses, igényes előadása lehetőleg kotta nélkül.

Törésmentes, pontos légszekrény–váltás, megtervezett légszekrény–vezetés. Pontos levegőgazdálkodás hosszabb légszekrény–utak esetén.

A légvezetés tükrözze vissza a zenei formát.

A regisztrálás lehetőségeinek kihasználása.

Tudja a tanuló a tanult kéz– és légszekrény–technikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Legyen képes a tanuló egyszerűbb műveket zeneileg, technikailag önállóan megoldani.

Legyen képes kamarazenei művek előadására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etűd

– Egy kétszólamú, élénkebb tempójú barokk mű.

- Egy kortárs harmonikadarab
- Egy szabadon választott mű

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Dúr és összhangzatos moll skálák a teljes klaviatúra hangtartományában, ellenmozgásban, és tercmozgásban a S.B. manuálon
- Összhangzatos moll skálák a B.B. manuálon.
- Hármashangzatok, domináns– és szűkített szeptimakkordok és felbontásaik.
- Ismerje meg a tanuló az önálló munka alapjait.
- Shake technika.
- A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendezett ismerete, szokatlan kétkezes ritmikai képletek megismerése, időosztásának kiszámolása.
- A nyelvsípek tulajdonságai, a hangmagasság hangerőfüggése mély és magas sípoknál.
- Alapvető hangszerészeti ismeretek, szelepcsere.
- A zenei műveltség elmélyítése ismeretterjesztő könyvek, hangverseny–látogatások, hangfelvételek stb. segítségével.
- Ismerkedés a szokatlan felépítésű hangszerek koncertirodalmával.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az alsóbb évfolyamokban megszerzett készségek szinten tartása és tökéletesítése.
- A tanuló önállóságának fejlesztése, a zenei és technikai problémák megoldásának szempontjai.
- A tanuló igényének felkeltése a tudatos hangképzésre.
- Skálák, etűdök és virtuóz technikát igénylő darabok tempójának fokozása.
- A lapról játék fejlesztése.
- A jó levegőgazdálkodás, az egyenletes légszekrény–vezetés, a pontos légszekrény–váltás, valamint az egyenletesen vezetett crescendo és decrescendo ívek megvalósítása, fejlesztése.
- Legyen képes a már tanult légszekrény–technikai elemek gyorsabb alkalmazására.
- A művek karakterének megfelelő regisztrálás szempontjai, a regisztrálási technika fejlesztése.
- Legyen képes a három– illetve négyszólamú művek előadására, a többszólamú művekben a tiszta szólamvezetésre, a pontos tagolásra, a világos érthető megformálásra.
- Legyen a tanulónak igénye a zeneművek ideális megformálása.
- Rendszeres kamarazenélés, lehetőleg más hangszerekkel is.
- Zenekari játék lehetőség szerint.

Ajánlott tananyag:

Dohnányi: Ujjgyakorlatok

Bertini: 45 tanulmány

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok

D.Scarlatti: 150 szonáta

J.S.Bach: Kétszólamú invenciók

J.S.Bach: Francia szvit tételek

J.S.Bach: Angol szvit tételek

Trevor: Régi angol orgonazene

Frescobaldi: Liber organi
 J.D.Berlin: Szonatina
 Bartók Béla: Gyermekeknek
 Bartók Béla: Duók
 J.Matys: Prelúdium és variációk
 Szolotarjov: Gyermekszvitek
 H.Brehme: Szvit
 H.Brehme: Paganiniana
 T.Lundquist: Kétszólamú invenciók
 T.Lundquist: Botany Play
 Haydn: Darabok zenélő órára
 Beethoven: Darabok zenélő órára

Követelmény

Az alapfok évfolyamaiban elért színvonal lehetőség szerinti továbbfejlesztése a tanuló zenei ízlésének figyelembevételével.

Különböző korok és stílusok előadási darabjainak ízléses, igényes előadása lehetőleg kotta nélkül.

Legyen képes törésmentes, pontos légszekrényváltásra, megtervezett légszekrényvezetésre.

Legyen képes pontos levegőgazdálkodásra hosszabb légszekrényutak esetén, differenciált dinamika és kifejező játék mellett is.

A légvezetés tükrözze vissza a zenei formát.

Tudjon a tanuló ritmikailag pontos, stílusos díszítéseket játszani.

Tudjon nagyobb terjedelmű műveket előadni.

Legyen képes a szubjektív zenei élményét átélten, esztétikailag igényesen kifejezni.

A regisztrálás lehetőségeinek kihasználása.

Tudja a tanuló a tanult kéz- és légszekrénytechnikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Legyen képes a tanuló egyszerűbb műveket zeneileg, technikailag önállóan megoldani.

Legyen képes kamarazenei művek előadására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy kétszólamú, élénkebb tempójú barokk mű,
- Egy háromszólamú, kontrapunktikus barokk mű,
- Egy kortárs harmonikadarab,
- Egy szabadon választott mű.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Dúr és összhangzatos moll skálák, két oktávon keresztül, ellenmozgásban, terc- és szextmozgásban a S.B. manuálon.
- Skálák a B.B. manuálon
- Hármashangzat, domináns- és szűkített szeptimakkordok és felbontásaik.
- Shake technika.
- A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendezett ismerete.
- A nyelvsípek tulajdonságai, a hangmagasság hangerőfüggése mély és magas sípoknál.

- Alapvető hangszerészeti ismeretek, a meglazult síp visszaolvasztása, szelepcsere, a hangszer külső és belső tisztítása.
- A zenei műveltség elmélyítése ismeretterjesztő könyvek, hangverseny-látogatások, hangfelvételek stb. segítségével.
- Ismerkedés a hangszer és a különféle hangszertípusok koncertirodalmával.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az alsóbb évfolyamokon megszerzett készségek szinten tartása és tökéletesítése.
- A tanuló önállóságának fejlesztése, a zenei és technikai problémák megoldásának szempontjai.
- A tanuló igényének felkeltése a tudatos hangképzésre.
- Skálák, etűdök és virtuóz technikát igénylő darabok tempójának fokozása.
- A lapról játék fejlesztése.
- A jó levegőgazdálkodás, az egyenletes légszekerény-vezetés, a pontos légszekerény-váltás, valamint az egyenletesen vezetett crescendo és decrescendo ívek megvalósítása hosszú légszekerény-utak esetén is.
- A művek karakterének megfelelő regisztrálás szempontjai, a regisztrálási technika fejlesztése.
- Legyen képes a három- illetve négyszólamú művek előadására, a többszólamú művekben a tiszta szólamvezetésre, a pontos tagolásra, a világos érthető megformálásra több tételes változatos karakterű művek esetén is.
- Rendszeres kamarazenélés, lehetőleg más hangszerekkel is.
- Zenekari játék lehetőség szerint.

Ajánlott tananyag

Dohnányi: Ujjgyakorlatok

Bertini: 45 tanulmány

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok

D.Scarlatti: 150 szonáta

J.S.Bach: Kétszólamú invenciók

J.S.Bach: Francia szvit tételek

J.S.Bach: Angol szvit tételek

J.S.Bach: Tokkáták

J.S.Bach: Triószonáták

J.S.Bach: Wohltemperiertes Klavier

J.S.Bach: Prelúdiumok és fűgák

Trevor: Régi angol orgonazene

Frescobaldi: Liber organi

J.D.Berlin: Szonatina

Bartók Béla: Gyermekeknek

Bartók Béla: Duók

J.Matys: Prelúdium és variációk

V.Trojan: A lerombolt katedrális

Szolotarjov: Gyermekszvitek

H.Brehme: Szvit

H.Brehme: Paganiniana

T.Lundquist: Kétszólamú invenciók

T.Lundquist: Botany Play

W.Jacobi: Koncertrondó

Haydn: Darabok zenélő órára

Beethoven: Darabok zenélő órára
Bogár István: Toccata és fuga

Követelmény

Különböző korok és stílusok előadási darabjainak ízléses, igényes előadása lehetőleg kotta nélkül.

Törésmentes, pontos légszekrény-váltás, megtervezett levezetés.

Pontos levegőgazdálkodás hosszabb légszekrény-utak esetén, differenciált dinamika és kifejező játék mellett is.

Legyen képes a tanuló saját kézalkatának megfelelő, célszerű ujjrendet készíteni.

Legyen képes a tanuló a zeneművek szerkezetét tükröző megtervezett légszekrény-vezetést készíteni.

A regisztrálás lehetőségeinek kihasználása.

Tudja a tanuló a tanult kéz- és légszekrény-technikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Legyen képes a tanuló egyszerűbb műveket zeneileg, technikailag önállóan megoldani.

Legyen képes kamarazenei művekben való közreműködésre.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Egy Bach mű,
- Egy barokk szonáta,
- Egy kortárs harmonikadarab.

További követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje és legyen képes megfelelően előadni a kortárs külföldi és magyar szerzők harmonikaműveit.

Legyen képes

- a tanult kéz- és légszekrény-technikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani,
- az alapfok évfolyamaiban elért színvonalának eredményes megőrzésére, annak lehetőség szerinti továbbfejlesztésére,
- pontos levegőgazdálkodásra hosszabb légszekrény-utak esetén, differenciált dinamika és kifejező játékmód mellett is,
- különböző korok és stílusok előadási darabjainak ízléses, igényes előadására,
- egyszerűbb műveket zeneileg és technikailag önállóan megoldani,
- kamarazenei művek előadásában közreműködni.

Rendelkezzék

- kiművelt hangszeres technikával,
- helyes kéztartással,
- telt, erőteljes mf alaphanggal,
- kifejező játékmóddal,
- a zeneművek stílusának, karakterének megfelelő előadásmóddal,
- a hangszer karbantartására vonatkozó alapvető ismeretekkel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- lehetőség szerint a bariton balkezes koncertharmonika zenei és technikai sajátosságait,
- a gyors kéztechnika alapjait, a kéz tizenhatod mozgású egyenletes vezetését, az ujjak alacsony, aktív, pontos munkáját,
- a „shake” technikát,
- a művek karakterének megfelelő regisztrálás szempontjait,
- a hangszer koncertirodalmát,
- a művek harmóniai, formai szerkezetét, valamint a játszott művek stílusjegyeit.

Legyen képes

- a pontos levegőgazdálkodásra, egyenletes légszekrény-vezetésre, pontos, gyors, törésmentes légszekrény-váltásra, valamint egyenletesen vezetett crescendo, decrescendo ívek megvalósítására,
- két-, három-, illetve négyszólamú művek előadására,
- saját kézalkatának megfelelő, célszerű ujjrendeket készíteni,
- a többszólamú művekben tiszta szólamvezetésre, pontos tagolásra, világos, érthető megformálásra,
- művészi kifejezőmód, megfelelő stílusismeret és technikai felkészültség birtokában zenei élményt nyújtani,
- kifejező és dinamikailag árnyalt hangon játszani,
- a zeneművek érzelmi tartalmát átélteni,
- szubjektív zenei élményét esztétikailag igényesen kifejezni,
- olyan művészi szándékú kifejezőmódra, amely összefüggő egységben tükrözi zenei tudását, képzelőereje fejlettségét, valamint előadókészsége érettségét.

Tudja a tanult kéz- és légszekrény-technikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Tudjon

- nagyobb terjedelmű műveket előadni,
- kamarazenében – lehetőleg más zenekari hangszerekkel – közreműködni,
- műveket önállóan is elsajátítani,
- ritmikailag pontos, stílusos díszítéseket játszani,
- pontosan kottát olvasni a zenei karakter, a hangok, a ritmus, az ujjrend, a légvezetés, a regisztrálás pontos figyelembevételével.

Legyen igénye a zeneművek ideális megformálására.

Rendelkezzék megfelelő alaptónussal.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Harmonika főtárgy

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Különböző stílusú, karakterű, valamint tempójú klasszikus zenei anyag; Czerny: G-dúr etűd 74.; G. F. Händel: d-moll Courante; Kabalevskij: Scherzo (EMB 5320 kötetben); Bogár István: Hat kis darab (EMB 14372 kötetben) nehézségi szintjén.
- Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy reneszánsz blokk; Szabolcsi Bence: A XVI. és XVII. sz. magyar tánczenéje c. munkájából, Chorea 20, Alia 43, Tantz 52 nehézségi szintjén.
- Két szonáta vagy toccata; D. Scarlatti, Seixas, Carvalho műveiből, D. Scarlatti: a–moll szonáta, d–moll szonáta, D–dúr szonáta, Seixas: h–moll toccata, Carvalho: g–moll toccata nehézségi szintjén.
- Három szvit–tétel vagy egy fuga; J. S. Bach műveiből, h–moll francia szvitből Allemande, Menuet, Gavotte; c–moll fuga nehézségi szintjén.
- Egy mű a Trevor–kiadású Régi angol orgonazene c. füzetekből, vagy egy Frescobaldi Canzona; John James: a–moll voluntary, Anonymous: Cornet voluntary, Starling Goodwin: Cornet voluntary nehézségi szintjén.
- Két harmonikadarab kortárs szerzők műveiből; W. Jacobi: Rondó, H. Brehme: Szvit, Bogár István: Toccata és fuga, Szolotarjov: Ferraponti kolostor nehézségi szintjén.
- Zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test– és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Legalább egy–egy darab 120, 80 és 40 basszusos harmonika a tanteremben,
kölsönhangszerek lehetőség szerinti számban, nagyságban, minőségben.

Metronóm.

Kottaállvány.

Forgatható zongoraszék, vagy különböző magasságú székek a tanulók testalkatának megfelelően.

ÜTŐHANGSZER

A tantervi program **lényege**, hogy az oktatáson keresztül a hangszert választott gyerekek zenei képességét fejlesztjük, (ritmusérzék, hallás: dinamika, hangszínekülönbségek, stb....) ezen keresztül

megalapozzuk zenei műveltségüket, hogy később képesek legyenek a főbb zenei stílusok sajátosságainak felismerésére, a zene magasabb szintű elsajátítására, megismerésére.

A személyiség fejlődésben fontos szerepet tölt be a **nevelői, irányítói** szerep, segítve ezzel a gyermek cselekvési kedvének kibontakozását. A csoportos foglalkozások teret biztosítanak a tanulók önállóságának fejlesztéséhez, alkalmazkodás készségük, ízlésük-igényességük, nyitottságuk szélesítéséhez bizonyos zenei kultúrák, műfajok iránt. Fontos szerepe van **"az egyén"** képességéhez, tehetségéhez mérten biztosítani az önmegvalósítás lehetőségét is.

Célként tekintjük: az ütőhangszert választó gyermekek e tanszakon folyó szakmai tevékenység iránti érdeklődésének felkeltését; az egészséges önbizalom, önértékelés kialakítását; a zenei ízlés formálását; a hangszeres játék színvonalának egyre magasabb szintű elsajátítását, bizonyos (művészeti, zenei) irányzatok iránti érdeklődésre nevelést; a kimagaslóan teljesítő, az átlagosnál jobb képességű, és továbbtanulni vágyó tanulók segítését a zenei pályaválasztásban.

Tantervi program

Hangszeres előképző

Nem kötelező

1.osztály: egyszerű ritmusok hallás utáni visszakopogása vagy tapsolása, negyed, nyolcad hangok egykezes játéka a dobon és a hozzá tartozó szünetjelek írása, ismerete.

2. osztály: A dobverő szimmetrikus fogásának megtanulása, ritmusértékek: egész, fél, negyed nyolcad hangok és szünetjelek ismerete, ezek váltott kézzel való játéka a dobon.

Alapfok:

1.osztály: Az ütőhangszerek ismerete, szimmetrikus verőfogás megtanulása, 4/4 és 12/8-os számolás megtanulása, játéka; szinkópa, nyújtott, éles ritmusok ismerete, ezek két kézzel való játéka a dobon.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele:

2. osztály: Tizenhatodos számolás ismerete, annak játéka, dinamikai jelek (p, mp, mf, f) ismerete; egyszerű kétszólamú gyakorlat egyedül és duóban való megszólaltatása.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele:

3.osztály: Az "á-b-c"-és hangok ismerete a vonalrendszerben a kis "A"-tól háromvonalas "C"-ig, 2-3 hangból álló egyszerű dallam játéka dallamhangszeren, sorszinkópa, az árnyalt dinamika (pp, p, mp, mf, f, ff, crescendo, decrescendo) megvalósítása, több dobra írt ritmus játéka a dobokon.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele:

4. osztály: Triola, nagytriola játéka 4/4-ben is, aszimmetrikus metrumú (5/8, 7/8,) nyolcados ritmus játéka, 2/2 (alla breve) játékmód, egyes-kettes előkék, C-dúr-a-moll skálák, illetve 2#-2b-s előjegyzésű kisebb dallamok, darabok játéka dallamhangszeren, hangsúlyok játéka a dobokon.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele:

5. osztály: Hármás előkék játéka, tizenhatodos kvintola, szextola, tizenhatod triola ismerete, játéka; a duplán pontozott ritmusok ismerete, tremoló (pergetés) előkészítése, a másik szólam figyelésére való készség elsajátítása a kamarazenében (duó-trió játékban), más ütőhangszereken való egyszerűbb játékmód megvalósítása. (nagydob, cintányér, csörgődob, timpani. stb..)

Magasabb évfolyamba lépés feltétele:

6.osztály: Négyes, és kiütött (hármás, négyes) előkék, tremoló játéka a dobokon, 3#-3b előjegyzéssel ellátott dallamok, (esetleg zenekari szólamok) játéka dallamhangszeren.

Továbbképző I-IV. Osztály:

I. osztály: Az alapfok 1-6. osztályában előírt követelmények tudása, egyéb ütőhangszerek (timpani, összeütős cintányér, nagydob,) kifinomultabb ütéstechnikájának megtanulása ("stop" ütés, "dampfer"-elés).

Magasabb évfolyamba lépés feltétele:

II. osztály: Egyszerűbb, nyolcados ritmus játéka dobfelszerelésen(drumset), a kéz-láb függetlenítés megtanulása, beat ütések 2-4-es hangsúlyozással, egyszerű lábdob variációkkal, ütéstechnika finomítása.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele:

III. osztály: Alapvető, ún.: tánczenei ritmusok (beat, samba, rumba, cha-cha-cha, fox, ragtime, shuffle, swing, rocky, rock and roll, stb...) egyszerűbb variációinak játéka, megtanulása drumset-en; kézrendek (Rudiments) alkalmazása a dobokon,

Magasabb évfolyamba lépés feltétele:

IV. osztály: Ismerkedés más, modernebb zenei ritmusokkal (funky, fusion, slow, slow-rock, stb...), egyenletes játékra való törekvés, zenére való rádobolás gyakorlása (tempótartás érdekében), a kéz-láb szinkron és a függetlenítés fejlesztése, az eddig tanultak ismétlése, finomítása, felkészülés a magasabb szintű kamara és zenekari játékra, a zenei ritmusvilág stílusjegyeinek elsajátítására.

Jazzdob

Eszközjegyzék:

Dallamhangszerek: 4 oktávós xilophone, 4 oktávós marimba, glockenspiel (harangjáték), vibraphone.

Dobok: pedállal hangolható üstdob-pár, 2-es vagy 3-as bongó (esetleg roto-tom), 2db pergődob, 1-2 tom-tom, zenekari nagydob, dobfelszerelés.

Kisebb ütőhangszerek: 2db triangulum, 2db csörgődob, guiro, maracas (pár), cobasa, vibraslap, síp, 2db-os fadob (wood block), 4-5db-os békasor (temple block), kolomp (cow bell), agogo, claves (tik-fa).

Cintányérok: összeütős zenekari cintányér, min. 3db függesztett cintányér állvánnyal, lábcintányérpár.

Egyéb: hangszigetelt tanterem (min. 40nm-es), egy zongora (vagy pianínó) CD lejátszó, kazettásmagnó, metronóm, a hangfelvételek kihangosítására alkalmas erősítő-berendezés,

hangfalak, min. 6db kottatartó, a fent említett hangszerek megszólaltatásához szükséges verők, ütők.

Kottajegyzék:

1. **Balázs-Zempléni: Ritmusgyakorlatok kezdőknek.**
2. **Heinrich Knauer: Kisdobiskola.**
3. Balázs-Zempléni: Ritmusgyakorlatok három dobra.
4. Béres László: Furulyaiskola I-II-III.
5. Martonosi György: Modern dobiskola I-II-III.
6. Nesztor Iván: Jazzdobiskola I-II-III-IV.
7. Szendőfi Péter: Advanced Play-along II.
8. Dave Hassel: Graded Course for drum kit Book 1
9. Joe Porcaro: Drumset Method.
10. Rick Latham: Advanced Funk Studies.
11. Wolfgang Basler:
Elementar kisdobiskola
Rudiment Schule für Kleine Trommel
12. Zempléni László: Ütős muzsika kezdőknek.
13. Váray László: Transcriptions percussion instruments.
14. **Vigdorovits Sándor: Ütőhangszerek iskolája.**
15. **Zempléni László: Ütős -A B C.**
16. **3 Gavotte (fuvola kotta)**

SZINTETIZÁTOR

A szintetizátor oktatásban való részvétel alapfeltétele, hogy a tanulás megkezdését minimum két év klasszikus zongora tanulás előzze meg.

1. osztály

Az évfolyam minimális követelményei:

Rendelkezzék a tanuló megfelelő kéztartással, billentéstechnikával, és tudjon megfelelő ujjrenddel játszani.

Ismerje a dúr és moll hármashangzatok felépítését, a szekund, terc, kvart és kvint hangközöket, tudja ezeket bal kézzel játszani.

Tudjon két kézzel játszani a hangszeren.

Tudjon két különböző karakterű előadási darabot játszani

Louisy: Cseresznyevirág és

Elvis P.: Love me tender nehézségi szintjén.

A 2. osztály

Ismerje a tanuló a dúr és moll hármashangzatok fordításait, ezek klasszikus- és tánczenei jelöléseit.

Tudjon pontozott ritmusokat játszani a hangszeren.

Ismerje a szűkített hármashangzat fogalmát.
Tudja a dúr és moll skálákat 4#, 4b előjegyzésig.
Tudja bal kézzel a dúr és moll hármashangzatokat játszani.
Tudjon két különböző karakterű előadási darabot játszani arranger kísérettel
Francis Lay : Love story és
Hugh: I can't give you nehézségi szintjén.

A 3. osztály

Ismerje és tudja alkalmazni a következőket:
Arranger, intro, ending, start-stop, chord intelligent, fill in, split stb..
Ismerje, és tudja játszani a szeptim akkordokat, tudjon többféle tánczenei stílust.
Tudjon triolát és szinkópát játszani, ismerje, és tudja alkalmazni a bővített, és a suspend fogalmát.
Tudjon játszani előadási darabot arranger kíséret nélkül, bal kéz ritmusbontással, kísérettel.
Tudjon hármashangzatfelbontásokat játszani, és transzponálni azokat.
Tudjon tenuto és legato játszani.

Tudjon két különböző karakterű előadási darabot játszani kísérettel
Victor Young : Around the world és
Abrev: Tico tico nehézségi szintjén.

Az 4. osztály

A skálák előjegyzésének ismerete 7# 7b előjegyzésig.
Tudjon a tanuló létrehozni 7-9-11-13-as akkordokat a felhangsor hangjaiból.
Ismerje a díszítő hatos fogalmát, az add szócska jelentését.
Tudjon olyan darabot is játszani, amelyben a jobb kéz is játszik harmóniahangokat.
Tudja alkalmazni a dúr négyeshangzatot és fordításait bal kézben.
Tudjon játszani két különböző karakterű előadási darabot
Barrosa : Brasil és
Howard: Fly me to the moon nehézségi szintjén.

A 5. osztály

Ismerje a tanuló az összes tánczenei jelölést. Ismerje a modális hangsorokat, valamint a dúr és moll hangsor fokaira épülő hármashangzatokat.
Tudjon beat, rock, slow és swing stílusban játszani a hangszeren arranger kísérettel, és anélkül.
Tudjon darab közben hangszínt váltani, kiállni. Tudjon bal kézzel kísérni arranger nélkül.

6. osztály

Tudja és ismerje a tanuló a szintetizátor minden funkcióját, tudja kezelni azt, beleértve a MIDI-t is. Tudja kezelni a szintetizátor erősítésére szolgáló erősítő berendezést.
Tudjon a dúr és az összhangzatos moll hangsor fokair építeni négyeshangzatokat, valamint alkalmazni azokat a tanult művekben.
Tudjon beat, rock, swing, beguine, rumba, bossa nova, samba, cha cha cha stílusú Számokat arranger kísérettel, és anélkül, önálló bal kéz kísérettel.
Tudjon három különböző stílusú darabot eljátszani az év végi beszámolón.

Felhasználható irodalom

Fehér József : Gorsium szintetizátoriskola I
Fehér József : Gorsium szintetizátoriskola II
Fehér József : Gorsium szintetizátoriskola III
Fehér József : Gorsium szintetizátoriskola IV
Komjáthyiné : Zongoraiskola I-II
Bartók Béla : Mikrokozmosz I-II
Bartók Béla : Gyermeknek I-II-III
Esze Jenő : Tanuljunk zongorázni tánczenét
Kulcsár Zoltán: Dallamszerkesztés, szekvenciaszövés, rögtönzés keyboardon
Lehotka Gábor : Gorsium orgonaiskola – 2000
Simon Collin : Így működik a számítógépes multimédia

Eszközjegyzék

A szintetizátor tantárgy tanításához a következő eszközök szükségesek:

- egy nem túl nagy méretű, szellőztethető, jól hangszigetelt alacsony páratartalmú helyiség, amelyben az elektromos hangszerek használatához az érintésvédelmi feltételek adottak
- olyan szintetizátor-keyboard, amelynek dinamikus billentése van, minimum öt oktávós és adottak rajta a főbb ritmusszekciók. A szintetizátor rendelkezze MIDI rendszerrel, lehessen bővíteni RAM-kártyáról vagy floppy-lemezről (ROLAND E 66, vagy Roland G 1000.).
- Állítható hangszerállvány, egy állítható magasságú szék
- Jó minőségű zongora, vagy piano, esetleg súlyozott billentésű digitális zongora.
- Magnetofon, amely tud közvetlenül a szintetizátorról hangfelvételt készíteni (ezzel lehet elősegíteni a tanulók önkontrollját)
- Mozgatható stúdió, ahol megtalálhatók az alapfelszereltséghez tartozó berendezések: erősítő berendezés, egy keverő pult és az erősítési technikához tartozó effektek, processzorok stb.
- Kottaállomány, amely tartalmazza a felhasználható irodalomban felsorolt kottákat, lehetőleg több példányban. A kottaállományt ajánlatos lehetőleg évenként legalább egyszer az újonnan megjelent kottákkal gyarapítani.

MAGÁNÉNEK

A magánének-tanítás legfőbb sajátossága, hogy a technikai, zenei képzés mellett alapfeladata az énekhang (mint hangszer) kiépítése, képzése. Erre csak a mutálás befejezése után kialakult hangképző szervek (felnőtt gége, illetve hangszalagok) alkalmasak, így a magánének-tanulást 15–18 éves korban lehet elkezdni (ez nemtől és hangfajtól függően változik).

A magánének tantárgy tanításának a célja, feladata

– adjon helyes alapot a tanulók hangi adottságai és zenei képességei optimális kifejlesztéséhez,

- felkészítse a tanulókat a vokális társas muzsikálásra,
- nyújtson segítséget az énekhang és beszédhang karbantartásában.

A magánének tantárgy tanításának szakirányú feladatai

Ismertesse a tanulókkal

- az emberi hang anatómiai, működésbeli, hangfaji sajátosságait, technikai lehetőségeit,
- a vokális irodalmat, annak jeles alkotó– és előadóművészeit,
- a különböző éneklési technikák (legato, staccato, portato, leggiero, tenuto) alkalmazását.

Alakítson ki

- helyes légzési módot,
- tiszta intonációs képességet,
- a tanuló saját hangterjedelmében egységes hangszínt,
- árnyalt dinamikai megoldásokat,
- igényt és képességet a rezonáns üregek és a rekesz minél szakszerűbb alkalmazására,
- érthető és szép szövegmondást,
- helyes hangeszményt.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- beéneklő–, hangképző–, hangterjedelem–növelő gyakorlatokat,
- rezonancia– és rekesz–gyakorlatokat,
- szövegmondó feladatokat,
- koloratúra–, trilla– és díszítő gyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a tanuló saját hangjának helyes hangfaji megítélésére,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról éneklési készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg és énektechnikailag igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas éneklésre.

Tanítsa meg a tanulókat hangképző szervük egészségi állapotának felmérésére, és a szükséges egészségügyi tennivalókra.

Előképző évfolyam

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Készségfejlesztés

Könnyed, természetes testtartás, lazítógyakorlatok.

Összetett, azaz mélylégzés.

A továbbiakban megegyezik az első évfolyam anyagával, de a tanuló életkori sajátosságait figyelembe véve, a neki megfelelő szűkebb hangterjedelemben.

Követelmény

A magyar népdalok stílusos éneklése.

4–5 kíséret nélküli, vagy kis hangterjedelmű, kísérettel ellátott népdal.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két kíséret nélküli, vagy kis hangterjedelmű, kísérettel ellátott népdal.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Készségfejlesztés

- Könnyed, természetes testtartás, lazító gyakorlatok.
- Összetett, azaz mélylégzés. (Az élettani légzés, beszédlegzés, énekes légzés fogalmai).
- A mélylégzés gyakorlása, fekvő, ülő és álló helyzetben.
- A levegő egyenletes, folyamatos áramoltatása. (Kilégzés *sz, s* hangzókkal).
- A helyes artikuláció.
- A nyelv elhelyezkedése különböző hangzóknál.
- Magán- és mássalhangzók.
- A helyes állejtés gyakorlása.
- Beszédtechnikai gyakorlatok.
- A helyes artikuláció gyakorlása egyszerű szövegyakorlatokkal.
- Tiszta intonáció.
- A rezonancia fejlesztésének megkezdése *m, n, ny, ng* hangzókkal: csukott és nyitott szájas zönggyakorlatok, magánhangzókkal, illetve mássalhangzókkal kapcsolatosan is.
- A skálák hangterjedelme ne haladja meg az oktávot. A skálákban szomszédos hangok, illetve maximum terclépések szerepeljenek. A szöveges skálák használata ajánlatos (pl. mondókák).

Ajánlott tananyag

Bárdos: Érik a szőlő (Zeneműkiadó)
Molnár – Kern: Daloskert (Zeneműkiadó)
Járdányi: Röpülj páva (Zeneműkiadó)
Ránki: Fekete szőlő (EMB)
Ádám J.: Virágim, virágim (EMB)
Bartók – Kodály: Magyar népdalok (EMB)
Szép a páva (EMB)
Bodza K.: Énekiskola I. (Tankönyvkiadó)
Kerényi: Százszínű csokor (EMB)
Magyar népzene (lemezantológia)
Schola cantorum I–XI.
Régi magyar dalok gitárkísérettel I–III. (EMB)
Ádám J.: A dal mesterei I–III. (EMB)
Kerényi: Énekiskola I–II. (EMB)

Váginé: Dalgyűjtemény I–II. (Tankönyvkiadó)
Molnár J.: Eufonetika
Montágh: A tiszta beszéd (Calibra)
Adorján I.: Hangképzés, énektanítás (Eötvös József)
Kerényi: Az éneklés művészete (EMB)
Fischer: A beszéd művészete (Gondolat)
Jelinek G.: Út a természetes énekléshez (Akkord)

Követelmény

Könnyed, laza testtartás.
A mélylégzés alapjainak elsajátítása.
A helyes beszédtechnika alapjainak elsajátítása.
A tiszta intonáció igényének elsajátítása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két népdal (az egyik esetleg kíséret nélkül),
– Egy műdal.
A dalokat kotta nélkül kell előadni, a műdalokat zongorakísérettel.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Készségfejlesztés

– Lágy és pontos hangindítás.
– A laza szájnyitás, állejtés begyakorlása.
– A rezonancia fejlesztésének folytatása, a középfekvés erősítése.
– A nyelv elhelyezkedése különböző vokálisokkal: zöngítés csukott és nyitott szájú zöngégyakorlatokkal.
– A legato éneklés megalapozása sziszegőkkel. A levegő egyenletes, folyamatos áramoltatása.
– Kis hangterjedelmű (szekund, terc, kvint) skálagyakorlatok minden vokálissal. Szöveges skálagyakorlatok.
– Beszédtechnikai gyakorlatok a hangerő és a rezonancia fejlesztésére.
– A beszédhibák javítása.

Ajánlott tananyag

Az első évfolyamnál felsorolt kötetek, valamint:
Ádám J.: A dal mesterei (további kötetek) (EMB)
Kodály: Magyar népzene (a sorozat könnyebb darabjai) (EMB)
Sík – Szabados: Műdalok (Rozsnyai Kiadó)
Kerényi: Énekiskola III. (EMB)

Követelmény

Helyes légzéstechnika továbbfejlesztése.
Laza állejtés, lágy hangindítás.
Helyes szövegkiejtés énekelt szövegben.
Barokk és klasszikus stílus ismerete.

Zenei előírások ismerete, értelmezése.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy népdal,

– Két különböző stílusú dal.

A műveket kotta nélkül kell előadni, a műdalokat zongorakísérettel.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Készségfejlesztés

– A hangterjedelem (ambitus) bővítése. Skálák egyre nagyobb hangterjedelemben és váltakozva: alulról, illetve felülről indítva.

– Technikai gyakorlatok (a staccato, tenuto és legato éneklés tökéletesítése).

– A rezonancia tudatos alkalmazása.

– A vokálisok teljes kiegyenlítésének megkezdése színben, rezonanciában.

– A dinamikai előírások egyre pontosabb megoldása.

– Hosszabb frázisok éneklése.

Ajánlott tananyag

Haydn, Mozart, Beethoven dalkötetei

Mendelssohn, Schumann, Schubert dalkötetei

Kerényi: Énekiskola III. (EMB)

Bartók: Nyolc magyar népdal (Boosey & Hawkes)

Farkas, Sugár, Kósa dalai (EMB)

Vaccai: Metodo pratico (Peters)

Lütgen: Kehlfertigkeiten (Peters)

Parisotti: Arie antiche I–III. (Ricordi)

Követelmény

A levegő egyenletes áramoltatása.

Legato éneklés.

Szövegkiejtés továbbfejlesztése.

Zenei és szöveghangsúlyok.

Rezonancia fejlesztése.

Hangterjedelem növelése.

Romantikus stílus ismerete.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két népdal, illetve népdalfeldolgozás,

– Egy barokk vagy klasszikus dal,

– Egy XX. századi magyar mű vagy romantikus dal.

A műveket kotta nélkül, zongorakísérettel kell előadni.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Készségfejlesztés

- A hang befejezésének gyakorlása.
- Egyenletes, gyorsabb futamok éneklése.
- Díszítések, trilla–előkészítő gyakorlatok.
- A művekben előforduló koloratúrák tiszta, könnyed megoldása.
- Az éneklésben előforduló technikai hibák önálló javítása.

Ajánlott tananyag

Kodály: Magyar népzene I–XI. (középnépszerűségű darabok) (EMB)

Kodály: Énekszó (EMB)

Bartók: 20 magyar népdal (Boosey & Hawkes)

Bach: Geistliche Lieder (Breitkopf)

Brahms, Csajkovszkij, Muszorgszkij dalkötetei

Követelmény

Az ajánlott anyag elvégzése

Hangterjedelem dinamikai és színbeli kiegyenlítése

A vokálisok színbeli kiegyenlítése

Staccato éneklés

A posztromantikus és a XX. századi zenei stílusok ismerete

Memóriafejlesztés

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy magyar népdalfeldolgozás,
 - Egy barokk vagy klasszikus dal,
 - Egy romantikus dal,
 - Egy XX. századi magyar mű.
- A műveket kotta nélkül, zongorakísérettel kell előadni.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Készségfejlesztés

- A rezonancia tökéletesítése.
- A hangszín és hangerő egysége.
- Díszítések, trilla.
- A recitativo éneklés készségének továbbfejlesztése. Barokk és klasszikus recitativo (Bach, Händel; Haydn, Mozart).

Ajánlott tananyag

Az eddigi kötetek, továbbá:

Händel–áriák

Kodály: Négy dal (EMB)

Brahms, Wolf, Mahler dalkötetei

Különbféle kiadásban megjelent áriaalbumok

Követelmény

Az ajánlott anyag elvégzése
A rezonanciák továbbfejlesztése
Az önálló gyakorlás kialakítása
A színpadi viselkedés, megjelenés kialakítása
A recitativo éneklés
A különböző műfajok (opera, oratórium, kantáta) ismerete

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy XX. századi magyar mű,
– Egy romantikus dal,
– Egy szabadon választott dal,
– Egy ária (kantátából, oratóriumból, operából).
A műveket kotta nélkül, zongorakísérettel kell előadni.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Készségfejlesztés

– Tiszta intonálás, lágy éneklés, a rezonancia jó alkalmazása, tiszta érthető szövegmondás.
– Az éneklés teljes önkontrollja.
– A teljes zenei (éves) anyag fölényes technikájú éneklése.

Ajánlott tananyag

R. Strauss, Ravel, Dvořák, Britten, Debussy, Honegger, De Falla művei
További opera– és oratórium–albumok

Követelmény

Az ajánlott anyag elvégzése.
Hangszeres és énekes partnerekkel való együttműködés.
Az éneklés teljes önkontrollja.
Dinamikai és hangszínbeli árnyalás tökéletesítése.
A könnyű műfajok/sanzon, kuplé, operett, musical ismerete.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy nehezebb magyar népdalfeldolgozás,
– Egy romantikus vagy későromantikus dal,
– Egy szabadon választott ária (kantátából, oratóriumból vagy operából),
– Egy XX. századi mű.
A műveket kotta nélkül, zongorakísérettel kell előadni.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Készségfejlesztés

- Lágy és pontos hangindítás.
- A laza szájnyitás, állajtás begyakorlása.
- A rezonancia fejlesztésének folytatása, a középfekvés erősítése.
- A nyelv elhelyezkedése különböző vokálisokkal: zöngítés csukott és nyitott szájú zönggyakorlatokkal.
- A legato éneklés megalapozása sziszegőkkel. A levegő egyenletes, folyamatos áramoltatása.
- Kis hangterjedelmű (szekund, terc, kvint) skálagyakorlatok minden vokálissal. Szöveges skálagyakorlatok.
- Beszédtechnikai gyakorlatok a hangerő és a rezonancia fejlesztésére.
- A beszédhibák javítása.
- A zenei és a szöveghangsúly megvalósításának technikai eszközei.
- A zenei memória fejlesztése.

Követelmény

A zenei memória fejlesztése.
A rezonancia fejlesztésének alapjai.
Helyes légzéstechnika továbbfejlesztése.
Laza állajtás, lágy hangindítás.
Helyes szövegkiejtés énekelt szövegben.
Barokk és klasszikus stílus ismerete.
Zenei előírások ismerete, értelmezése.

Ajánlott tananyag

Az első évfolyamnál felsorolt kötetek, valamint:
Ádám J.: A dal mesterei (további kötetek) (EMB)
Kodály: Magyar népzene (a sorozat könnyebb darabjai) (EMB)
Sík – Szabados: Műdalok (Rozsnyai Kiadó)
Kerényi: Énekiskola III. (EMB)

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy népdal,
 - Két különböző stílusú műdal,
 - Egy duett, tercett vagy hangszeres (nem zongora–) kísérettel ellátott mű.
- A műveket kotta nélkül, a műdalokat zongorakísérettel kell előadni.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Készségfejlesztés

- A légzőkapacitás növelésére irányuló gyakorlatok.
- Egyszerűbb díszítő elemek, trilla-előkészítő gyakorlatok.
- A hangterjedelem (ambitus) bővítése. Skálák egyre nagyobb hangterjedelemben és váltakozva: alulról, illetve felülről indítva.
- Technikai gyakorlatok (a staccato, tenuto és legato éneklés tökéletesítése).

- A rezonancia tudatos alkalmazása.
- A vokálisok teljes kiegyenlítésének megkezdése színben, rezonanciában.
- A dinamikai előírások egyre pontosabb megoldása.
- Hosszabb frázisok éneklése.
- Technikai gyakorlatok az „A” tagozatnál nagyobb mennyiségben és biztonságosabb technikai megoldással.

Ajánlott tananyag

Haydn, Mozart, Beethoven dalkötetei
 Mendelssohn, Schumann, Schubert dalkötetei
 Kerényi: Énekiskola III. (EMB)
 Bartók: Nyolc magyar népdal (Boosey & Hawkes)
 Farkas, Sugár, Kósa dalai (EMB)
 Vaccai: Metodo pratico (Peters)
 Lütgen: Khehlfertigkeiten (Peters)
 Parisotti: Arie antiche I–III. (Ricordi)
 Gluck: Lieder
 Bach: Geistliche Lieder (Breitkopf)
 Váginé: Dalgyűjtemény II–III. (Tankönyvkiadó)
 Kodály: Énekszó
 Huzella, Váry, Szokolay, Hajdu, Reinitz és mások dalai.

Követelmény

A hangterjedelem növelése.
 A rezonancia tudatos alkalmazása.
 A levegő egyenletes áramoltatása.
 Legato éneklés.
 Szövegkiejtés továbbfejlesztése.
 Zenei és szöveghangsúlyok.
 Rezonancia fejlesztése.
 Hangterjedelem növelése.
 Romantikus stílus ismerete.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy igényesebb népdalfeldolgozás vagy XX. századi magyar mű,
 - Egy könnyű barokk, illetve klasszikus ária vagy romantikus dal,
 - Egy szabadon választott mű,
 - Egy kamaramű.
- A műveket kotta nélkül, zongorakísérettel kell előadni.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Készségfejlesztés

- A hang befejezésének gyakorlása.
- Egyenletes, gyorsabb futamok éneklése.

- A művekben előforduló koloratúrák tiszta, könnyed megoldása.
- Az éneklésben előforduló technikai hibák önálló javítása.
- A hangterjedelem bővítése.
- Nehezebb díszítési gyakorlatok.
- A skálagyakorlatok tudatos és önálló alkalmazása.
- A levegővezetés és támasz fogalmának tudatosítása.
- Az eddigi megszerzett készségek alkalmazása a zenei előírások megvalósításában.
- Az olasz bel canto kezdetei, a recitarcantando egyszerűbb darabjai (Monteverdi és kortársai).
- A német bel canto iskola (Schütz, Telemann).

Ajánlott tananyag

Kodály: Magyar népzene I–XI. (középnépszerűségű darabok) (EMB)

Kodály: Énekszó (EMB)

Bartók: 20 magyar népdal (Boosey & Hawkes)

Bach: Geistliche Lieder (Breitkopf)

Brahms, Csajkovszkij, Muszorgszkij dalkötetei

Hindemith, Mahler, Wolf, Debussy, Fauré, Kabalevskij, Prokofjev, Grieg,

Dvořák, Britten dalkötetei

Händel–áriák (Peters)

Ária–albumok (EMB, Peters)

Követelmény

A levegővezetés és támasz fogalmának tudatosítása.

Az eddig megszerzett készségek alkalmazása a zenei előírások megvalósításában.

Az ajánlott anyag elvégzése.

Hangterjedelem dinamikai és színbeli kiegyenlítése.

A vokálisok színbeli kiegyenlítése.

Staccato éneklés.

A posztromantikus és a XX. századi zenei stílusok ismerete.

Memóriafejlesztés.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy XX. századi mű,
- Egy barokk vagy klasszikus dal,
- Egy romantikus vagy későromantikus dal,
- Egy szabadon választott opera– vagy oratórium–ária,
- Egy kamaramű.

A műveket kotta nélkül, zongorakísérettel kell előadni. A vizsga anyagából legalább két művet magyarul kell énekelni.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Készségfejlesztés

- A rezonancia tökéletesítése.

- A hangszín és hangerő egysége.
- Díszítések, trilla.
- Bonyolultabb dinamikai gyakorlatok.
- Az állóképesség, fizikai terhelhetőség fokozása.
- A recitativo éneklés készségének továbbfejlesztése.
- Barokk és klasszikus recitativo (Bach, Händel; Haydn, Mozart)

Ajánlott tananyag

Kodály: A magyar népzene I–XI. (nehezebb darabok) (EMB)

Bartók: 20 magyar népdal (Boosey & Hawkes)

Liszt–dalkötetek (EMB)

Sztravinszkij, Milhaud, Poulenc, Respighi, Honegger művei

Követelmény

Díszítések, trillák, könnyebb futamok.

Az állóképesség fokozása.

A rezonanciák továbbfejlesztése.

Az önálló gyakorlás kialakítása.

A színpadi viselkedés, megjelenés kialakítása.

A recitativo éneklés.

A különböző műfajok (opera, oratórium, kantáta) ismerete.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy XX. századi mű,
- Egy oratórium– vagy kantátaária,
- Egy romantikus vagy későromantikus dal,
- Egy klasszikus, vagy romantikus ária,
- Egy kamaramű.

A műveket kotta nélkül, zongorakísérettel kell előadni. A vizsgaanyagból legalább két művet magyarul kell énekelni.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Készségfejlesztés

- Tiszta intonálás, lágy éneklés, a rezonancia jó alkalmazása, tiszta érthető szövegmondás.
- Az éneklés teljes önkontrollja.
- A teljes zenei (éves) anyag fölényes technikájú éneklése.
- Bonyolultabb koloratúra–gyakorlatok, trilla és nehezebb díszítő elemek.
- A legato, staccato, portato, leggiero, tenuto éneklés biztonságos alkalmazása.
- A hangterjedelem teljes kiépítése.

Ajánlott tananyag

Az eddigi kötetek, továbbá:

Kodály: Öt dal (EMB)

Kodály: Megkésett melódiák

Bartók: Öt dal op. 15, op.16

Az ifjú Bartók (EMB)

Rachmanyinov, Berg, Webern, Schönberg dalai

Kósa, Kadosa, Petrovics, Balassa, Kurtág, Farkas Ferenc és mások dalai

Oratórium– és kantáta–kötetek

Kortárs magyar, fiatal szerzők (esetleg még kiadatlan) művei

Követelmény

A teljes zenei anyag fölényes technikájú éneklése.

A hangterjedelem teljes kiépítése.

Hangszeres és énekes partnerekkel való együttműködés.

Az éneklés teljes önkontrollja.

Dinamikai és hangszínbeli árnyalás tökéletesítése.

A könnyű műfajok/sanzon, kuplé, operett, musical ismerete.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Négy különböző stílusú mű,

– Egy ária,

– Egy kamaramű.

A műveket kotta nélkül (kivéve oratóriumária és kamaramű), zongorakísérettel kell előadni.

A vizsgaanyagból legalább két művet magyarul kell énekelni.

Követelmények a program elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

– az emberi hang anatómiai, működésbeli, hangfaji sajátosságait, technikai lehetőségeit,

– a vokális irodalmat, annak jeles alkotó– és előadóművészeit,

– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,

– a tanult művek zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Tudjon

– az énekléshez szükséges módon helyesen lélegezni,

– könnyed izomérzet mellett az előadandó mű kívánalmai szerinti hangot adni,

– tisztán intonálni,

– hangfájának hangterjedelmén belül színben egyöntetűen, dinamikailag pedig árnyaltan énekelni,

– bánni rezonáns üregeivel, illetve rekeszével, és azokat maximálisan kihasználni,

– érthető és szép szövegmondással énekelni és beszélni,

– összhangot teremteni a szöveg és a zenei anyag között,

– értelmezni és megvalósítani tempóbeli és dinamikai előírásokat a tanult darabokban,

– zeneműveket az évfolyamának és egyéni képességeinek megfelelően stílushűen,

művészi kifejezéssel megszólaltatni.

Legyen képes

- rendszeres gyakorlásra, a saját hangképző szerv feletti ellenőrzésre,
- helyes hangeszemély kialakítására, elsősorban saját hangjának helyes hangfaji megítélésére, ezen belül az eszményi hangzás elérésére.

Rendelkezzék

- megfelelő zenei memóriával, koncentráció- és állóképességgel,
- jó előadói készséggel, művészi fantáziával, a közönséggel való kapcsolatteremtési készséggel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

- koloratúra-gyakorlatok, és díszítő elemek,
- a legato, staccato, portato, leggiero, tenuto éneklés biztonságos alkalmazása,
- a hangterjedelem teljes kiépítése.

Nagyobb anyag igényesebb feldolgozásával magasabb szint elérése.

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- Egy népdal vagy népdalfeldolgozás
- Egy preklasszikus, barokk vagy klasszikus dal,
- Egy romantikus dal.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Magánének főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy népdalfeldolgozás; Farkas Ferenc: Béres legény... (EMB 1502 kötetben), Molnár-Kern: Szól a kakas már... (EMB 2251 kötetben), Zöld erdőben, zöld mezőben... (EMB 2251 kötetben) népdalfeldolgozások, ill. a Százszínű csokor c. kötet (EMB 5040) dalai: Pierlala, francia népdal, Vira, portugál népdal nehézségi szintjén.
- Egy preklasszikus, barokk vagy klasszikus dal, esetleg ária; A dal mesterei I. II. (EMB 1751, 2110) kötet: Scarlatti: Meddig tart e kínos élet (EMB 1751 kötetben), Caldara: Fényben fürdik a táj (EMB 1751 kötetben), Morley: Leány és legény (EMB 1751 kötetben) Haydn: Az elhagyott (EMB 1751 kötetben), Beethoven: Szeretlek (EMB 2110 kötetben) nehézségi szintjén.
- Egy romantikus dal; Schubert: A vadrózsa (EMB 2110 kötetben), Jókedv (EMB 2110 kötetben), Könnyzápor (EMB 2110 kötetben), Schumann: Az árva (EMB 2262 kötetben), Az elhagyott lányka (EMB 2262 kötetben), Zöld hímes rét (EMB 2262 kötetben), Mendelssohn: A dalnak lenge szárnyán (EMB 2110 kötetben), Szívek,

ha végül válnak (EMB 2110 kötetben), Viszontlátásra (EMB 2110 kötetben), Aratódal (EMB 2110 kötetben), ill. A dal mesterei II. III. (EMB 2110, 2262). kötet dalainak nehézségi szintjén.

A műveket lehetőleg kotta nélkül kell énekelni.

„B” tagozat

– Egy dal Kodály: A magyar népzene (Universal) sorozatból; (Kocsi szekér, kocsi szán..., Ludaim, ludaim, Bárcsak engem valaki megkérne... nehézségi szintjén.

– Egy preklasszikus, barokk vagy klasszikus dal, vagy ária; Caldara: Szívem szép álma (EMB 2909 kötetben); Carissimi: Így élni nem tudok (EMB 2909 kötetben); Händel: Jöjj és járjad (EMB 2909 kötetben); Ó, jaj, vajon csak emlék (EMB 3118 kötetben); Pergolesi: Nina (EMB 2909 kötetben); Beethoven: Rózsalánc (EMB 4470 kötetben); Mozart: Barbarina áriája a Figaro házassága c. operából, illetve A dal mesterei: IV (EMB 2909), V (EMB 3118), VII/a (EMB 4470) kötetek dalai nehézségi szintjén.

– Egy romantikus dal; Csajkovszkij: Csak az, ki vágyban ég (EMB 5378 kötetben); Egy szót sem, ó, kérlek (EMB 5378 kötetben); Áldás; Brahms: Útban a kedveshez (EMB 2262 kötetben); Vasárnap (EMB 4472 kötetben); Kárbaveszett szerenád (EMB 4472 kötetben), Wolf: Harmatos reggel (EMB 2262 kötetben), illetve A dal mesterei VII/c (EMB 4472), Énekiskola III (EMB 12288), Csajkovszkij: Dalok (Peters) és románcok (EMB 5378) darabjai nehézségi szintjén.

– Egy XX. századi szerző dala; Farkas: Gitárdalok (EMB 12897), Kósa: Veronika dala; Gyermekdalok (EMB 12508) nehézségi szintjén.

A műveket kotta nélkül kell énekelni.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- helyes légzés, testtartás,
- intonáció,
- helyes ritmus és tempó,
- zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- állóképesség,
- előadásmód, tartalmi érzékenység,
- technikai és művészi megvalósítás,
- hangszínek iránti differenciáló képesség,
- szép, érthető szövegmondás.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Jól felhangolt zongora vagy pianínó.

Metronóm.

Teljes alakot visszaadó tükör.

NÉPI FURULYA

A népi furulya tanításának célja, hogy az alapfok - 6 év - elvégzése után a tanuló képes legyen hagyományos magyar népzenei darabok stílushű, hiteles és zenei élményt adó megszólaltatására, a népzene önálló továbbtanulására kották, hangzó anyagok és esetleg saját gyűjtés alapján.

A tanulónak ki kell fejleszteni azt a képességét, amely a népzene előadása közben a stílus adta keretek között egy fajta rögtönzést jelent és semmiképpen a dallamok "kottahű" másolását.

A tanulók jussanak el a beszélt anyanyelvhez hasonlóan a zene anyanyelvi szintű tudásának közelébe. Az oktatásban, de főként az otthoni tanulásban elengedhetetlen a hangzó anyagok rendszeres hallgatása. A kottakép szinte csak támaszkodó vagy emlékeztető az előadás alatti "rögtönzéshez".

Továbbtanulási lehetőségeket jelenleg a tanárképző főiskolákon lassan beinduló népi hangszeres szakok jelentenek.

Hangszer: hatlyukú furulya.

Második hangszerként a furulyák egyéb fajtái (tilinkó, hosszú-furulya stb.), duda, citera, koboz választható.

A hangszeres beszerzéséhez a tanári segítség elengedhetetlen, mert kereskedelmi forgalomban elfogadható minőségű hangszer nem kapható.

A tananyag

A bevezetőben említett stílushű játék elsajátításának érdekében egyszerre csak egy tájegység, ún. zenei dialektus furulyán megszólaló jellegzetes dallamvilágát tanuljuk a következő sorrendben:

1. Juhász Zoltán: Furulyaiskola II. Székelyföld
2. Juhász Zoltán: Furulyaiskola III. Gyimes
3. Juhász Zoltán: Furulyaiskola IV. Dél - Dunántúl

12 évesnél fiatalabb tanuló a következő kiadványokkal kezdi tanulmányait:

1. Gergelits Márta: Furulya előkészítő 1 - 2
2. Dévai János: Furulyaiskola I.

(A tankönyveket a Magyar Művelődési Intézet adta ki.)

A tanulásnál fontos szerepe van a kiadványokhoz tartozó hangzó anyagoknak, de felhasználhatók egyéb megjelent népzenei kazetták, lemezek, CD-k is.

Követelmények:

Amennyiben az előkészítő füzetekkel kezdődik a tanulás, a javasolt ütemterv fél-egy évvel eltolódik.

A beszámolókon lehetőleg kotta nélkül kell játszani az alábbiakban részletezett tananyagokat. Nagyon fontos, hogy a kiadványokban szereplő összes dallamot megismerje a tanuló.

Az első két - három évfolyamon szigorúbban kell ezt tartani, a felső évfolyamokba jutó tanulók már a megszerzett ismereteik alapján szabadabban haladhatnak előre az anyagban.

A beszámoló anyaga:

1. évfolyam: Székelyföld:

három betlehemes dallam,
két-két lassú csárdás az udvarhelyi és csíki anyagból,
három gyors csárdás és marosszéki táncdallam az
udvarhelyi dallamok közül.

2. évfolyam: Székelyföld:

két rubáto dallam (keserves)
két marosszéki vagy gyorscsárdás a felcsíki anyagból,
egy féloláhos vagy verbunk dallam.

3. évfolyam: Gyimes

Az 1 - 27. sz. dallamok közül két lassú magyaros és
két sebes magyaros.

4 - 5. évfolyam: Választható a Gyimesi vagy a Dunántúli iskola, de lehet a kettőt
párhuzamosan is tanulni.

Évvégi követelmény, hogy a különböző táncokhoz tartozó, különböző tempójú

dallamokból legalább két - két darab szerepeljen.

Gyimes: két lassú magyaros,
két sebes magyaros,
kettős-tánc.

Dunántúl: két ugrós dallam,
két csárdás dallam.

6. évfolyam:

A fenti anyag folytatása a rubáto dallamokkal kiegészítve.

Hangzó anyagokról való dallamtanulás gyakorlása. Ebben az évfolyamban a jól haladó
növények el tudják kezdeni a palóc tájegység furulyadallamainak tanulását.

A **továbbképző évfolyamokon** az alapfok szerinti sorrendben a tájegységek furulya
dallamainak bővítése valamint újabb tájegységek tanulmányozása: Szilágyság, Mezőség, Moldva
stb.

Ajánlott kiegészítő kiadványok:

Juhász Zoltán: Az utolsó dudás. Pál István nógrádi pásztor zenei öröksége)

Juhász Zoltán: Kukucska Ernő nógrádi dudás és furulyás hagyatéka.

Nesztor Iván: Gyimesi furulyamuzsika.

Nesztor Iván: Harmatos a borostyánfa levele.

Magyar furulyások Erdélyben és Moldvában.

(Kazetta: szerk. Juhász Zoltán)

Moldvai csángómagyar furulyás dallamok.:Hodorog András

(Kazetta: szerk: Balog Sándor)

CITERA

A **citera tanításának célja**, hogy az alapfok 6. évfolyamának elvégzése után a tanuló képes legyen magyar népdalokat vagy hangszeres népzenei szemelvényeket a hangszernek megfelelő stílusban, hagyományhűen megszólaltatni.

Ugyanakkor fontos, hogy képes legyen a megismert tájegységek jellegzetességei adta kereteken belül improvizatív játéokra.

Cél. Hogy egyedül és csoportban egyaránt képes legyen játszani, éneket, táncot kísélni.

Feladatunk, hogy a tanuló megismerje a citera jellegzetes tájegységeit, a kiemelkedő „adatközlő” muzsikusokat, a különböző játéktechnikákat.

Hangszer: prím ill. tenor citera

Második hangszerként javasolt az iskolában oktatott bármely más népi hangszer: furulya, kaval, tilinkó, palóc furulya, flóta, hosszúfurulya ill. népdaléneklés.

Tananyag:

A gyermekdalokból kiindulva az ugrós, csárdás dallamokon, énekes dalokon át az egyes tájegységekre jellemző citerás gyűjtési anyagok:Pl.

Dél-Dunántúl	Erdély	Nyírség
Nagykúnság	Gyimes	Jászság
Alföld	Moldva	Szolnok megye
Hajdúság	Szlavónia	Bács-kiskun

Minimális követelmények:

(Előképző: A pengetési irányok elsajátítása, egyenletes negyed és nyolcad pengetés. A negyed szünet pontos betartása. Gyermekdalok éneklése citerán megszólaltatott ritmuskísérettel, a dalok citerázása.)

Alapfok:

1. évfolyam:

Gyermekdalok megszólaltatása citerán hozzáénekléssel. Mérsékelt tempóban egyenletes negyed és nyolcad mozgás, a pengetési irányok pontos elsajátítása. Hangsúlyos és hangsúlytalan pengetés. Az alsó hangtartomány használata.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Egy legalább három dallamból álló dalcsozor vizsgabizottság előtti eljátszása, mely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, stílusbeli ill. dallami, ritmikai elemeit.

2. évfolyam:

3 – 4 dalból álló dalcsozorok megszólaltatása. Tremoló játék kitartott hangokon. Alsó és felső hangtartomány használata, a kettő biztos váltása. Nyomóeszköz, a szinkópa pengetés nélküli használata. A tizenhatodos osztás alapjai.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Egy legalább három dallamból álló dalcsozor vizsgabizottság előtti eljátszása, mely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, stílusbeli ill. dallami, ritmikai elemeit.

3. évfolyam

Rubató és giusto dallamok megszólaltatása. Pontozott ritmusok. Dallamhúrok behangolása. Biztos hangtartomány-váltás. Helyes ujjrend alkalmazása. Csárdás dallamok előadása feszes játékmódban.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Egy legalább három dallamból álló dalcsozor vizsgabizottság előtti eljátszása, mely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, stílusbeli ill. dallami, ritmikai elemeit.

4. évfolyam

A dél-alföldi tájegység dallamainak játéka. Nyomóeszköz biztos használata, glissandózás. A pengetés, egyszerűbb díszítések önálló alkalmazása. Egyszerű „esztam-kíséret”.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Egy legalább három dallamból álló dalcsozor vizsgabizottság előtti eljátszása, mely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, stílusbeli ill. dallami, ritmikai elemeit.

5. évfolyam

Dél-dunántúli és nagykovási dallamok. Stílusos tremolójáték. Tizenhatodos díszítések körülírással. A nyomóeszköz használatának további tökéletesítése. A citera valamennyi húrjának behangolása. Húrfogás lassú dúvó és esztam kíséretű dallamok játéka során.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Egy legalább három dallamból álló dalcsozor vizsgabizottság előtti eljátszása, mely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, stílusbeli ill. dallami, ritmikai elemeit.

6. évfolyam

Alföldi, hajdúsi, erdélyi dallamok, gyimesi, moldvai énekek megszólaltatása. A különböző tájegységek dallamdíszítéseinek ismerete, az eddig tanultak biztos alkalmazása. .

Magasabb évfolyamba lépés feltétele: Egy legalább három dallamból álló dalcsozor vizsgabizottság előtti eljátszása, mely tartalmazza a tanév legalapvetőbb technikai, stílusbeli ill. dallami, ritmikai elemeit.

Továbbképző évfolyamok:

Az alapfokon elsajátítottak pontos használata, a játéktechnikai szint továbbfejlesztése. A tanult tájegységekből kialakított repertoár bővítése, új tájegységekkel való ismerkedés.

Ajánlott kiadványok:

Az **előképző során** bármilyen gyermekjáték gyűjtemény.

Alapfok és továbbképző évfolyamaiban:

A magyarság népzeneje – Bargyas Lajos (Bp. 1981. Zeneműkiadó)

Az erdélyi és a moldvai magyarság népi tánczeneje – Pávai I. (1993. Teleki L. Al.)

Citera és citerajáték Szeged környékén. – Sárosi Bálint

Citeraiskola - Balogh Sándor

Jeles napok dalai – Keréyi György

Lőrincréve népzeneje – Kiss Lajos

Magyar citera antológia.

Magyar hangszeres népzene lemezalbum – Sz:Sárosi Bálint

Magyar népdalstílusok I – II - Járdányi Pál

Magyar népzene I – II lemezalbum Sz: Rajeczky Benjamin

Magyar népzene tára

Magyar népzenei antológia – Sz: Olsvai Imre

Magyarországi citeramuzsika – hanglemez, kazetta

Pátria lemezsorozat

Tegnap a gyimesben jártam – Kallós Zoltán, Martin György

Zenei anyanyelvünk – Sárosi Bálint.

Felhasználható bármely más népzenei kiadvány, ill. hangzóanyag, mely eredeti ill. ahhoz hű felvételeket tartalmaz.

NÉPI HEGEDŰ

A népi hegedűtanítás feladatai

A hegedű főtárgy tanításának célja olyan zenészek képzése, akik képesek a magyar népzene hangszeres darabjait a zenei hagyományokhoz hűen, hitelesen, stílusosan megszólaltatni hangszerükön.

A program ismertesse meg a tanulókkal

- a hegedű akusztikai sajátosságait,
- a hangszer hangolását,
- a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit,
- a megfelelő vonóvezetést, balkéz–technikát,
- a kezek pontosan összehangolt mozgását.

Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer–karbantartási feladatokra.

Ismertesse meg

- a hegedű alkalmazási területeit a magyar népzenei hagyományban,
- a különböző tájegységek jellemző tánc típusait, táncait, az ezekhez kapcsolódó dallamanyagot és hangszeres zenét,
- hangszerük jellegzetes, hagyományos repertoárját, ennek irodalmát,
- a program elvégzéséhez szükséges hangszertechnikát,
- azokat a jellegzetes hangszertechnikákat, amelyekkel a hegedű a magyar népzene sajátos előadásmódjának megfelelően (jellegzetes hangképzés, hangsúlyozás, ritmizálás és díszítés, ezek általános és különleges formái) szólaltatható meg,
- a magyar népzeneire jellemző és a népi hegedűjátékban előforduló improvizációs módszereket,
- a primás szerep feladatait,
- a tanult dallamanyag kíséretmódját és annak kíséretét (hegedűn vagy kontrán),
- a különböző tájegységekre jellemző hagyományos vonós együtteseket (bandákat) és ezek hangzását.

A képzés alapozza meg és fejlessze a tanuló formaérzékét, zenei képességeit (hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, érzékenységét a dinamika és a hangszín változásaira, stílusérzékét, zenei képzelőerejét) és zenei kifejezőkészségét.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Mondókák, gyermekdalok, gyermekjátékok, népdalok, táncok (szóval, énekelve, játszva, táncolva), illetve ezek kísérete énekkel, tapssal, dobogással, dobbal, gardonnal.
- A mozgás, a ritmus, a dallam és az anyanyelv összefüggései.
- A magyar népzeneben jellemző ritmusfordulatok megtanítása (egyenletes–, nyújtott– és élés

ritmus valamint a szinkópa).

– Kamarazene – ritmust adó eszközökkel, hangszerekkel.

Követelmény

A gyermek ismerjen meg minél több gyermekdalt, népdalt.

Legyen képes – alapfokon – tájékozódni nyelvünk, dalaink, hangszeres zenénk ritmusvilágában.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Gyermekjátékok, táncok.

– Ének és ritmikus mozgás – ritmuskísérettel (10–15 dallam, illetve mondóka).

– Kamarazene ritmusadó eszközökkel, hangszerekkel (kanál, fakalapács, bűgattyú, kerepelő, kanna, köcsögduda, dob, gardon).

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ismerkedés a vonós hangszerekkel.

– Ritmusképzés rezgőhúrral.

A bőgő (cselló) megszólaltatása

– Pengetés egy húron egyenletes lassú, majd változó tempóban.

– Mozgás kísérése pengetéssel.

– A húr megrezgetése vonóval.

– A vonó vezetése egy húron, egyenletes lassú majd változó tempóban.

– Hangsúlyozás vonóval.

– Egyenletes, majd váltakozó ritmusú hangok játéka.

– Különféle vonásmódok (pl. hangsúlyosan, hangsúlytalanul kezdődő, hosszú illetve rövid vonások).

– Mozgás kísérése külön játszott hangokkal (két húron is).

A brácsa (kontra, hegedű–kontra) megszólaltatása

– A hangszer tartása.

– Hangképzés, vonóvezetés egyenletes lassú, majd változó tempóban.

– A hűrok egyűthangzása (hűrsűkok), hangzatok megszólaltatása.

– Hangsűlyozás.

– Egyenletes és változó ritmusű hangzatok.

– Különféle vonásmódok (pl. hangsűlyosan, hangsűlytalanul kezdűdű, hosszú illetve rövid vonások).

– Mozgás kísérése különjűtszott hangokkal.

A hegedű megszólaltatása

– A hangszer és a vonó tartása.

– Hangképzés, vonóvezetés egyenletes lassű, majd változó tempóban (hűrsűkok!).

– Mondókák, kiolvasók, gyermekdalok hegedűn (egy, két húron).

– A dallamok játéka egyűttessel.

– Az "egyűtt hangzás" megérzése és megértése.

– Mozgás, gyermekjáték, tánc kísérése egyűttessel.

Követelmény

A gyermek legyen képes megszólaltatni különböző, a zenekari játék szempontjából nélkülözhetetlen vonós hangszereket.

Sajátítsa el a vonós hangszeren történő hangképzés, hangsúlyozás és ritmusjáték alapelemeit.

Legyen képes hangok, és egyszerű dallamok intonálására saját hangszerén, valamint a megismert vonós hangszerek egyszerű megszólaltatására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Mondókák, kiolvasók, gyermekdalok előadása hegedűn (egy és két húron).
- Együtt játék – zenekarban.
- Ritmikus mozgás, gyermekjáték és tánc kísérése zenekarral.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Népzene – hangszeres népzene. Általános tájékozódás a magyar népzene világában.
- Gyermekdalok hallás utáni elsajátítása énekelve és hangszeren játszva, különböző kezdőhangokról is.
- Ugrós, illetve kanásztánc típusú dallamok énekelve és hangszeren játszva (dunántúli ugrós, dus, szatmári oláhos, cigánytánc stb.).
- Legényes típusú dallamok (széki sűrű tempó, mezőszegi sűrű magyar stb.).
- Ritmusjegyzések készítése hangfelvételtől az évfolyam nehézségi fokának megfelelően.

Követelmény

Alapvető dallamismeret és tájékozottság a magyar népzeneben.

A hangszer és vonó tartásának elsajátítása, a hangszeren való alapvető tájékozódás kialakítása.

A hangképzés, vonókezelés, intonáció kialakítása és fejlesztése.

A tanult dallamok folyamatos fűzészerű játéka zenei nyelvjárássok szerint.

A tananyagot tartalmazó hangzóanyag rendszeres tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Széki sűrű tempó, dunántúli ugrósok, kanásztáncok

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Szimmetrikus csárdás dallamok (dunántúli, palóc, szatmári lassú csárdás stb.).
- Verbunk (széki, székelyföldi változatok).
- Legényes típusú dallamok (sűrű magyar, pontozó, kalotaszegi legényes stb.).
- Közép–erdélyi csárdás dallamok (széki, mezőszegi csárdás).

Követelmény

Szimmetrikus csárdás és verbunk dallamok előadása helyes hangsúlyozással és ritmizálással.

A legényes dallamok játékmódja a tanult dallamokon keresztül.

A különböző karakterű táncok, tánc típusok stílusos előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Sűrű magyar (kalotaszegi legényes, pontozó stb.)
- Széki csárdás

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A hangsúlyozás és a játékmód jellegzetességeinek tudatosítása:
- A népi dallamok hangsúlyozása a magyar nyelv hangsúlyozási, illetve ritmikai jellegzetességeivel összefüggésben (beszédszerű hangsúlyozás, nyolcad hangok, nyújtott és éles ritmusok, stb.).
- A népi dallamok hangsúlyozásának általános és különleges formái (hangpárok, „ellenhangsúlyozás”, rejtett ritmusok stb.).
- A ritmus értelmezése a népzeneben (hangsúly és ritmus összefüggése).
- A bal és jobb kéz szerepe a hangsúlyozásban. A vonóval történő hangsúlyozás jellegzetes módjai (pl. hangsúlyozás húrra csapott vonóval, „reflex” vonóindítás).

Követelmény

A hangsúlyozás és a ritmus eddig tanult jellegzetességeinek ismerete.

A hangsúlyozás tanult formáinak alkalmazása.

A tanult dallamok kíséretmódja és akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Dunántúli, palóc, szatmári, stb. lassú és friss csárdás
- Széki csárdás folyamat, sűrű tempó

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Ismerkedés a zenei aszimmetriával a széki magyar és ritka tempó dallamokon keresztül.
- A korábban tanult legényes típusú aszimmetrikus dallamok játékanak újraértelmezése az aszimmetria – törvényszerűségei szerint, valamint a dallamismeret gyarapítása.
- Az aszimmetrikus játékmód emlékei az európai zene korábbi korszakaiban („inégal” játék).
- Díszítés a magyar népzeneben – a széki csárdás és magyar dallamok díszítményei.
- Az akkordfunkciók alapfokú ismertetése elméletben és gyakorlatban.
- Dallamlejegyzés – a tanult anyagból.

Követelmény

Közepes tempójú aszimmetrikus dallamok (széki magyar, ritka tempó) játékmódja.

A széki csárdás és magyar dallamok stílusos előadása (díszítményekkel, helyes hangsúlyozással).

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása.

Ritmuslejegyzések készítése hangfelvételtől, a tananyag nehézségi fokán.

Az aszimmetrikus dallamtípusok kíséretmódja, a tanult dallamok akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

A tananyagban szereplő táncok, táncípusok helye zenei, illetve táncagyományunkban, történeti vonatkozásai.

Az évfolyam hangzóanyagának rendszeres tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Kalotaszegi legényes, sűrű magyar, marosszéki forgató stb.
- Széki csárdás és magyar

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Zenei aszimmetria a széki lassú dallamokban.
- A széki lassú dallamok díszítésmódja.
- Aszimmetrikus lassú csárdás dallamok (pl.: mezősegi, kalotaszegi, székelyföldi lassú csárdások).
- Változatképződés, valamint az előadók rögtönzései a magyar népzeneben a széki, mezősegi és a kalotaszegi zenén keresztül.

Követelmény

A széki lassú dallamok díszített, stílusos előadása.

A széki táncrend folyamatos játéka, egy-egy dallam előadása több változatban is.

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása.

A széki táncrend tánc típusainak kíséretmódja és a dallamok akkord kísérete (hegedűn vagy kontrán).

A tananyagban szereplő táncok, tánc típusok helye zenei, illetve tánc hagyományunkban, történeti vonatkozásai.

Az évfolyam hangzóanyagának rendszeres tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Széki táncrend (hegedűn és kontrán).

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Bonyolultabb aszimmetrikus hangsúlyozású dallamok – a mezősegi zene (magyar palatka, vajdakamarási, válaszüti ritka magyar, korcsos, szökös).
- A mezősegi aszimmetrikus tánc típusok játékmódja (vonókezelés, hangsúlyozás stb.).
- Mezősegi tánc folyamat (lassú csárdás, szökös, sebes csárdás)
- A közösségi élet eseményeihez kapcsolódó hangszeres dallamok.

Követelmény

A mezősegi tánc dallamok stílusos előadása az eddig tanultak alapján.

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása.

A tanult dallamok kíséretmódja és akkord kísérete (hegedűn vagy kontrán).

A tananyagban szereplő táncok, tánc típusok helye zenei, illetve tánc hagyományunkban, történeti vonatkozásai.

Az évfolyam hangzóanyagának rendszeres hallgatása, tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Mezősegi korcsos, lassú csárdás, szökös és sebes csárdás.
- Magyar palatka menyasszony kísérő.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek. „B” tagozat követelménye a végzett anyag mennyiségében, de elsősorban minőségben, a hangszerkezelés biztonságában és az előadás zenei kifejezőerejében haladja meg az „A” tagozat szintjét.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Szimmetrikus csárdás dallamok (dunántúli, palóc, szatmári lassú csárdás stb.).
- Verbunk (széki, székelyföldi változatok).
- Legényes típusú dallamok (sűrű magyar, pontozó, kalotaszegi legényes stb.).
- Közép–erdélyi csárdás dallamok (széki, mezőszegi csárdás).
- Ritmuslejegyzések készítése hangfelvételtől, az évfolyam nehézségi fokának megfelelően.

Követelmény

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása.

Szimmetrikus csárdás és verbunk dallamok előadása helyes hangsúlyozással és ritmizálással.

A legényes dallamok játékmódja a tanult dallamokon keresztül.

A különböző karakterű táncok, tánc típusok stílusos előadása.

A tanult táncok, tánc típusok helye zenei-, illetve táncgyományunkban, történeti vonatkozásai.

A tananyagot tartalmazó hangzóanyag rendszeres tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Sűrű magyar (kalotaszegi legényes, pontozó stb.)
- Széki csárdás

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Az eddig tanult dallamanyag gyarapítása (ugrós – kanásztánc, legényes, verbunk, szimmetrikus lassú és friss csárdás, közép–erdélyi csárdás).
- A hangsúlyozás és a játékmód jellegzetességeinek tudatosítása:
- A népi dallamok hangsúlyozása a magyar nyelv hangsúlyozási, illetve ritmikai jellegzetességeivel összefüggésben (beszédszerű hangsúlyozás, nyolcad hangok, nyújtott és éles ritmusok stb.).
- A népi dallamok hangsúlyozásának általános és különleges formái (hangpárok, „ellenhangsúlyozás”, rejtett ritmusok stb.).
- A ritmus értelmezése a népzeneben (hangsúly és ritmus összefüggése).
- A bal és jobb kéz szerepe a hangsúlyozásban.
- A vonóval történő hangsúlyozás jellegzetes módjai (pl. hangsúlyozás húrra csapott vonóval, „reflex” vonóindítás).

Követelmény

A hangsúlyozás és a ritmus eddig tanult jellegzetességeinek ismerete.

A hangsúlyozás tanult formáinak alkalmazása.

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása.

Ritmuslejegyzések készítése hangfelvételtől, a tananyag nehézségi fokán.

A tanult dallamok kíséretmódja és akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

A tananyagban szereplő táncok, tánc típusok helye zenei tánc hagyományunkban, történeti vonatkozásaik.

Az évfolyam hangzó anyagának rendszeres tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Dunántúli, palóc, szatmári, stb. lassú és friss csárdás

– Széki csárdás folyamat, sűrű tempó

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ismerkedés a zenei aszimmetriával a széki *magyar* és *ritka tempó* dallamokon keresztül.

– A korábban tanult legényes típusú aszimmetrikus dallamok játékmódjának újraértelmezése az aszimmetria törvényszerűségei szerint, valamint a dallamismeret gyarapítása.

– Az aszimmetrikus játékmód emlékei az európai zene korábbi korszakaiban („inégal” játék).

– Díszítés a magyar népzeneben – a széki *csárdás* és *magyar* dallamok díszítményei.

– Az akkordfunkciók alapfokú ismertetése elméletben és gyakorlatban.

– Dallamlejegyzés – a tanult anyagból.

Követelmény

Közepes tempójú aszimmetrikus dallamok (széki magyar, ritka tempó) játékmódja.

A széki csárdás és magyar dallamok stílusos előadása (díszítményekkel, helyes hangsúlyozással).

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása.

Ritmuslejegyzések készítése hangfelvételtől, a tananyag nehézségi fokán.

Az aszimmetrikus dallamtípusok kíséretmódja, a tanult dallamok akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

A tananyagban szereplő táncok, tánc típusok helye zenei, illetve tánc hagyományunkban, történeti vonatkozásaik.

Az évfolyam hangzóanyagának rendszeres tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Kalotaszegi legényes, sűrű magyar, marosszéki forgató, stb.

– Széki csárdás és magyar

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Zenei aszimmetria a széki lassú dallamokban.

– A széki lassú dallamok díszítmódja.

– Aszimmetrikus lassú csárdás dallamok (pl.: mezősegi, kalotaszegi, székelyföldi lassú csárdások).

– Az aszimmetria és a díszítmények ritmikai értelmezése, lejegyzésük módjai.

– Változatképződés, valamint az előadók rögtönzései a magyar népzeneben a széki, mezősegi és a kalotaszegi zenén keresztül.

– A dallamismeret bővítése új dallamokkal, valamint a korábbiak változataival.

– Dallamlejegyzés – a tanult anyagból

Követelmény

A széki lassú dallamok díszített, stílusos előadása.

A széki táncrend folyamatos játéka, egy–egy dallam előadása több változatban is.

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása.

A széki táncrend tánc típusainak kíséretmódja és a dallamok akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

A tananyagban szereplő táncok, tánc típusok helye zenei, illetve táncgyományunkban, történeti vonatkozásaik.

Az évfolyam hangzóanyagának rendszeres tanulmányozása.

A „B” tagozat követelménye a végzett anyag mennyiségében, de elsősorban minőségben, a hangszerkezelés biztonságában és az előadás zenei kifejezőerejében haladja meg az „A” tagozat szintjét.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Széki táncrend (hegedűn és kontrán).

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Bonyolultabb aszimmetrikus hangsúlyozású dallamok – a mezőiségi zene (magyarpalatkai, vajdakamarási, válaszüti ritka magyar, korcsos, szökös).

– A mezőiségi aszimmetrikus tánc típusok játékmódja (vonókezelés, hangsúlyozás stb.).

– Dallamlejegyzés a tanult anyagból.

– Mezőiségi táncfolyamat (lassú csárdás, szökös, sebes csárdás)

– A közösségi élet eseményeihez kapcsolódó hangszeres dallamok.

Követelmény

A mezőiségi táncdallamok stílusos előadása az eddig tanultak alapján.

Néhány alkalomhoz kötődő hangszeres dallam ismerete.

Másik hegedűvel való együttjáték.

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása.

Az önálló tanulást segítő lejegyzések készítése hangfelvételtől

A tanult dallamok kíséretmódja és akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

A korábban tanultak továbbfejlesztése, a dallamismeret bővítése új dallamokkal, valamint új változatokkal.

A tananyagban szereplő táncok, tánc típusok helye zenei, illetve táncgyományunkban, történeti vonatkozásaik.

Az évfolyam hangzóanyagának rendszeres hallgatása, tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Mezőiségi korcsos, lassú csárdás, szökös és sebes csárdás.

– Magyarpalatkai menyasszonykísérő.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

– a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását,

– a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének, nyomásának és a lábtól való távolságának összefüggése)

A tanuló legyen képes

– népzenei darabokat a zenei hagyományokhoz hűen, hitelesen, stílusosan, élményt adóan megszólaltatni hangszerén,

– hallás után zenét tanulni,

– népzenei ismereteit, hangszeres tudását önállóan továbbfejleszteni, tudatosan, elemzően gyakorolni.

Rendelkezzék

– az ehhez szükséges hangszerttechnikai tudással,

– kiművelt zenei képességekkel (hallás, ritmusérzék, emlékezőtehetség, koncentrálóképeség, stílusérzék, fantázia),

– a népzene alapszintű lejegyzéséhez szükséges kottaismerettel és lejegyzési gyakorlattal.

Ismerje

– a népzene hagyományos előadásmódját „A” tagozatának szintjén.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

– tudásáról számot adni szóló hegedűn, együttesrel illetve táncot kísérve.

– céltudatosan gyakorolni.

Ismerje

– és alkalmazza a népzene előadásmódjának jellegzetes hangszeres megoldásait,

– a különböző népzenei tájegységek (dialektusok) jellemző táncstípusait, táncait, az ezekhez kapcsolódó dallamanyagot és hangszeres zenét.

Rendelkezzen a magyar és a szomszéd népek zenei és táncagyományai táji, történeti tagozódásában való tájékozódáshoz szükséges népzenei, tánc-történeti, néprajzi, történelmi valamint kulturális ismeretekkel.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Népi hegedű főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

Dunántúli táncok. (Ugrós, lassú és friss csárdás stílusos, ritmikus játéka.)

Széki táncok. (Magyar, sűrű és ritka tempó, lassú, csárdás porka és hétlépés stílusos, a tánchoz alkalmazkodó tempójú játéka.)

„B” tagozat

Szatmári táncok. (Verbunk, oláhos, lassú és friss csárdás.)

Székelyföldi táncok. (Székely verbunk, lassú csárdás, szöktető, marosszéki forgató.)

Palatkai ritka és sűrű magyar, lassúcsárdás és szökős

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

- technikai felkészültség,
- helyes testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- a vibrato helyes alkalmazása,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig a tanulók tudásszintje között képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján jelentős különbség alakulhat ki. Ez a különbség a továbbképző évfolyamokon egyéb elfoglaltságaiktól, gyakorlási idejüktől, érdeklődési körüktől függően tovább növekedhet. Zenetanulásuk iránya és célja is eltérhet; vagy az egyéni hangszertudás tökéletesítése, vagy a kamarazenei, illetve zenekari játék fejlesztése kerül előtérbe.

A „B” tagozatos tanuló követelménye a végzett anyag mennyiségében is, de főként a hangszeres játék hangminőségében, a hangszerkezelés biztonságában, virtuozításban és az előadás kifejezőerejében haladja meg az „A” tagozaton tanulók szintjét!

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A mezőiségi zene díszítményei.
- Az előadásmódbeli rögtönzés a mezőiségi zenében, valamint a korábban tanult dialektusokban és stílusokban.
- A mezőiségi táncrend (lassú cigánytánc, lassú csárdás, szökős, sebes csárdás; sűrű és ritka magyar; korcsos).

Követelmény

Mezőiségi táncrend: a dallamokat helyes hangsúlyozással, stílusosan díszítve kell megszólaltatni.

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása és önálló fejlesztése.

A tanult dallamok kíséretmódja és akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

Az anyagban szereplő táncok, tánc típusok helye zenei, illetve tánc hagyományunkban, történeti vonatkozásai.

Az évfolyam hangzóanyag mellékletének rendszeres hallgatása, tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Mezőiségi táncrend.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Kalotaszegi táncrend. Kalotaszeg zenéjének különböző stílusai.
- Székelyföld zenéje. A székelyföldi zene különböző stíluskörei.
- Hangszeres tánczenénk 18. századi gyökerei.

Követelmény

A tanult táncrendek stílusos, dallamváltozatokkal tarkított játéka.

18. századi zenei hagyományunkból válogatott dallamanyag megszólaltatása.

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása és önálló fejlesztése.

Dallamlejegyzés – a tanult anyagból.

A tanult dallamok kíséretmódja és akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

Az anyagban szereplő táncok, tánc típusok helye zenei-, illetve tánc hagyományunkban, történeti vonatkozásai.

Az évfolyam hangzóanyagának rendszeres hallgatása, tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Székelyföldi táncrend.
- 18. századi magyar táncok.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A rubato dallamok helye a magyar zenei hagyományban.
- Hangszeres keservesek. A pakulár nóta.
- A szatmári, a palóc és a dunántúli csárdások játékmódja.
- A lassú és friss csárdás dallamok hangsúlyozási, ritmizálási, díszítési hagyománya és lehetőségei.
- Az aszimmetrikus hangsúlyozás Észak–kelet-, Észak- és Nyugat–Magyarországon előforduló formái.
- A rubato-hatás érvényesülése a táncdallamok játékában.
- Régi és új stílus a hangszeres népzeneben.

Követelmény

Egy-egy szatmári hallgató, kalotaszegi keserves, mezősegi katonakísérő, gyimesi halottkísérő, keserves stílusos előadása kísérettel.

Pakulár nóta kísérettel.

Szatmári, palóc, dunántúli táncfolyamat játéka kísérettel a zenei nyelvjárásra, stílusra, műfajra jellemző előadásmód szerint.

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása és önálló fejlesztése.

Dallamlejegyzés – a tanult anyagból.

A tanult dallamok kíséretmódja és akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

Az anyagban szereplő táncok, tánc típusok helye zenei, illetve tánc hagyományunkban, történeti vonatkozásai.

Az évfolyam hangzóanyag mellékletének rendszeres hallgatása, tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Szatmári, palóc, dunántúli táncrend.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Gyimesi zene. A gyimesi táncok és táncélet.
- A gyimesi zene kísérőhangszere – a gardon.
- Moldvai zene. A moldvai táncok, táncélet.
- A moldvai hangszeres hagyomány.
- A moldvai zene különböző rétegei.
- A szomszéd népek hangszeres zenéje – Bartók román gyűjtése.
- Az európai népek vonószenei hagyománya (ír, skót, norvég, svéd, lengyel stb. dallamok).
- Ismeretlen anyag önálló feldolgozása hangfelvétel alapján.
- Együttesvezetés – prímás szerep, zenei összeállítások.

Követelmény

A gyimesi zene stílusos megszólaltatása.

A dallamismeret és hangszerteknikai tudás önálló, a feladatokkal összhangban lévő gyarapítása, fejlesztése.

Dallamlejegyzés – ismeretlen anyagból

Ismeretlen anyag életre keltése lejegyzésből.

Az együttesvezetői készség bemutatása.

Gyimesi dallamok kísérete gardonon.

Az anyagban szereplő táncok, tánc típusok helye zenei-, illetve tánc hagyományunkban, történeti vonatkozásaik.

Önálló gyűjtőmunka.

A tanuló adjon számot egy – a tanulóévek során önállóan választott – falusi mester dallamanyagának, stílusának anyanyelvi szintű elsajátításáról.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult táncrendek, táncok és egyéb hangszeres műfajok játéka előadásszerűen (tánc házban, hangversenyen, stb.)

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A mezőszégi (magyarpalatkai, vajdakamarási, válaszüti stb.) dallamismeret gyarapítása.
- A mezőszégi zene díszítményei.
- Mezőszégi lassú.
- A hangsúlyozás jellegzetességeinek és különleges formáinak elemzése a mezőszégi zenében.
- Az előadásmódbeli rögtönzés a mezőszégi zenében, valamint a korábban tanult dialektusokban és stílusokban.
- A mezőszégi táncrend (lassú cigánytánc, lassú csárdás, szökös, sebes csárdás; sűrű és ritka magyar; korcsos).

Követelmény

Mezőszégi táncrend: a dallamokat helyes hangsúlyozással, stílusosan díszítve, rögtönzésekkel gazdagítva kell megszólaltatni.

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása és önálló fejlesztése.
Dallamlejegyzés – a tanult anyagból.

A tanult dallamok kíséretmódja és akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

Az anyagban szereplő táncok, tánc típusok helye zenei, illetve tánc hagyományunkban, történeti vonatkozásai.

Az évfolyam hangzóanyag mellékletének rendszeres hallgatása, tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Mezőségi táncrend.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Kalotaszegi zene. Kalotaszeg zenéjének különböző stílusai.
- Kalotaszegi hajnali, szapora és verbunk.
- Az új anyag mellett a korábban tanult legényes és lassú csárdás dallamismeret gyarapítása.
- Kalotaszegi táncrend.
- Székelyföld zenéje.
- A székelyföldi zene különböző stíluskörei.
- Székelyföld egy tájegységének táncrendje
- Hangszeres tánczenénk 18. századi gyökerei.

Követelmény

A tanult táncrendek stílusos, dallamváltozatokkal, rögtönzésekkel tarkított játéka.

18. századi zenei hagyományunkból válogatott dallamanyag megszólaltatása (életre keltése).

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása és önálló fejlesztése.

Dallamlejegyzés – a tanult anyagból.

A tanult dallamok kíséretmódja és akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

Az anyagban szereplő táncok, tánc típusok helye zenei-, illetve tánc hagyományunkban, történeti vonatkozásai.

Az évfolyam hangzóanyagának rendszeres hallgatása, tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Székelyföldi táncrend.

– 18. századi magyar táncok.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Rubato dallamok.
- A rubato dallamok helye a magyar zenei hagyományban.
- Hangszeres keservesek.
- A dallamok játékmódja, díszítményei.
- A rubato dallamok kísérete.
- A dallamok lejegyezhetősége.
- Különböző dialektusok jellemző dallamai.
- A pakulár nóta.

- A szatmári, a palóc és a dunántúli csárdások játékmódja.
- A lassú és friss csárdás dallamok hangsúlyozási, ritmizálási, díszítési hagyománya és lehetőségei.
- Az aszimmetrikus hangsúlyozás Észak–kelet–, Észak– és Nyugat–Magyarországon előforduló formái.
- A rubato–hatás érvényesülése a táncdallamok játékában.
- Régi és új stílus a hangszeres népzeneben.

Követelmény

Egy–egy szatmári hallgató, kalotaszegi keserves, mezőszegi katonakísérő, gyimesi halottkísérő, keserves stílusos előadása kísérettel.

Pakulár nóta kísérettel.

Szatmári, palóc, dunántúli táncfolyamat játéka kísérettel a zenei nyelvjárásra, stílusra, műfajra jellemző előadásmód szerint.

Az új anyag megtanulásához szükséges hangszertechnikai tudás elsajátítása és önálló fejlesztése.

Dallamlejegyzés – a tanult anyagból.

A tanult dallamok kíséretmódja és akkordkísérete (hegedűn vagy kontrán).

Az anyagban szereplő táncok, tánc típusok helye zenei, illetve tánc hagyományunkban, történeti vonatkozásai.

Az évfolyam hangzóanyag mellékletének rendszeres hallgatása, tanulmányozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Szatmári, palóc, dunántúli táncrend.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Gyimesi zene.
- A gyimesi táncok és táncélet.
- A gyimesi táncdallamok különböző rétegei.
- A gyimesi zene kísérőhangszere – a gardon.
- Moldvai zene.
- A moldvai táncok, táncélet.
- A moldvai hangszeres hagyomány.
- A moldvai zene különböző rétegei.
- A szomszéd népek hangszeres zenéje – Bartók román gyűjtése.
- Az európai népek vonószenei hagyománya (ír, skót, norvég, svéd, lengyel stb. dallamok).
- Ismeretlen anyag önálló feldolgozása hangfelvétel alapján.
- A tanult táncrendek játéka.
- Együttesvezetés – primás szerep, zenei összeállítások.

Követelmény

A gyimesi zene stílusos megszólaltatása.

Az eddig tanult táncrendek bármelyikének stílusos, rögtönzésekkel, dallamváltozatokkal gazdagított játéka.

A szomszéd népek, valamint az európai népek zenéjéből válogatott szemelvények megszólaltatása. A dallamismeret és hangszertechnikai tudás önálló, a feladatokkal összhangban lévő gyarapítása, fejlesztése.

Dallamlejegyzés – ismeretlen anyagból

Ismeretlen anyag életre keltése lejegyzésből.

Az együttesvezetői készség bemutatása.

Gyimesi dallamok kísérete gardonon.

Az anyagban szereplő táncok, tánc típusok helye zenei-, illetve tánc hagyományunkban, történeti vonatkozásaik.

Önálló gyűjtőmunka.

A tanuló adjon számot egy – a tanulóévek során önállóan választott – falusi mester dallamanyagának, stílusának anyanyelvi szintű elsajátításáról.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult táncrendek, táncok és egyéb hangszeres műfajok játéka előadásszerűen, tánc házban és hangversenyen.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a magyar népzene nyelvjárás–területeit és ezek stílusbeli jellemzőit,
- a hangszeres zene szerepét a magyar népzenei hagyományában,
- a tanult hangszeres dallamok formai sajátosságait,
- a különböző népzenei tájegységek jellemző tánc típusait, táncait, az ezekhez kapcsolódó dallamanyagot és hangszeres zenét.
- a tanult hangszeres dallamanyag kíséret módját és kíséretét (hegedűn vagy kontrán),
- a különböző tájegységekre jellemző hagyományos népi hangszereket, hangszer–együtteseket, valamint a vonós bandák különböző felállításait és ezek hangzását,
- népzeneink múltját,
- hangszere múltját, elterjedését a magyar népzeneben,
- alapfokon a népzene kutatás történetét, nevesebb személyiségeit, választott hangszerének kiemelkedő művelőit, eredeti előadóit.

Legyen képes

- dallamok összekötésére, ismerje a dallamok fűzésének, s az így kialakított összetett formák (például táncrend) szabályait,
- legyen képes zenésztársaival zenei kapcsolatteremtésre.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a magyar népi vonós zene történetét,
- a népzene előadásmódjának jellegzetességeit és ezen belül részletesen a hangképzés, hangsúlyozás, ritmus, a forma és a díszítés jellemző módjait, az előadás általános és különleges sajátosságait, valamint a zenei improvizáció népzeneinkre jellemző módjait,
- alapfokon a népzene kutatás történetét, nevesebb személyiségeit, választott hangszerének kiemelkedő művelőit, eredeti előadóit,
- a cigányság szerepét a magyar vonószenei hagyomány kialakulásában és falvaink zenei életében,
- a szomszéd népek, valamint az európai népek vonószenei hagyományát.

Legyen fogékony

- más népek zenéjének befogadására.

Rendelkezzék

- a népzenei gyűjtőmunkához nélkülözhetetlen zenei felkészültséggel, jó kapcsolatteremtő képességgel, megfelelő előadói készséggel, szereplési tapasztalattal, állóképességgel.

Legyen képes

- céltudatosan gyakorolni

- képes szólistaként együttesét irányítani (prímás szerep),
 - tánc kísérésére, táncossal való kapcsolatteremtésre.
- Tudjon számot adni
- választott (falusi) mestere dallamanyagának, stílusának ismeretéről.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Népi hegedű főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

Szatmári táncok. (Verbunk, oláhos, lassú és friss csárdás.)

Székelyföldi táncok. (Székely verbunk, lassú csárdás, szöktető, marosszéki forgató.)

Palatkai zene. (Akasztós, lassú csárdás és szökős.)

„B” tagozat

Gömöri táncok (Hallgató, verbunk, lassú és friss csárdás.)

Palatkai zene. (Katonakísérő, akasztós, lassú csárdás, szökős és sebes csárdás.)

Gyimesi zene. (Keserves, lassú és sebes magyaros, kettős jártatója és sirülője.)

Erdélyi román táncok.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- a vibrato helyes alkalmazása,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Ajánlott tananyag éves bontás nélkül

Hanglemezek

A bogviszlói zenekar. szerk. Sebő Ferenc SLPX 18095 (Budapest 1984) Hungaroton

Este a Gyimesbe' jártam/Zerkula János. szerk. Halmos Béla SLPX 18130 (Budapest 1987)

Hungaroton

Északmezőségi magyar népzene I–IV. szerk. Halmos Béla LPX 18107–11 (Budapest 1985)

Hungaroton

Gyimesi népzene/Halmágyi Mihály. szerk. Jánosi András SLPX 18145 (Budapest 1988) Hungaroton

Hungarian Folk Music Qualiton LPX 1187 (Budapest 1964)

Lajtha László: Széki gyűjtés. szerk. Sebő Ferenc LPX 18092–94 (Budapest 1985) Hungaroton

Magyar Hangszeres Népzene szerk. Sárosi Bálint LPX 18045–47 (Budapest 1980) Hungaroton

Magyar hangszeres népzene (Budapest 1972–1982) Hungaroton:

1. LPX 10095–98–
2. LPX 18001–04
3. LPX 18050–53

Magyar népzene (bukovinai székelyek Magyarországon) Hungaroton SLPX 18131 (1988)

Magyar népzene Bartók Béla fonográffelvételeiből. szerk. Sárosi Bálint LPX 18069 (Budapest 1981) Hungaroton

Magyar népzene Kodály Zoltán fonográf-felvételeiből. szerk. Tari Lujza LPX 18075–76 (Budapest 1983) Hungaroton

Magyar Népzenei Antológia (Budapest 1985–93) Hungaroton:

- I. Tánczene. szerk. Martin György, Németh István, Pesovár Ernő – LPX 18122–16
- II. Észak. szerk. Tari Lujza, Vikár László LPX 18124–28
- III. Dunántúl. szerk. Olsvai Imre LPX 18138–42
- IV. Alföld. szerk. Paksa Katalin, Németh István LPX 18159–63
- V–VI. Erdély (Kelet 1–2.) szerk. Sárosi Bálint, Németh István (Budapest 1993/95) MTA Zenetudományi Intézet

Magyarországi román népzene. szerk. Sebő Ferenc SLPX 18077 (Budapest 1983) Hungaroton

Szatmári bandák. szerk. Hans Hurgig–Vavrinecz András SLPO 18154 (Budapest 1991) Hungaroton

CD–lemezek

Elveszett éden ED–CD 009–10 (Budapest 1996) Etnofon

Halmágyi Mihály Classic HCD 18145 Hungaroton

Magyarpalatka Classic HCD 18216–17 Hungaroton

Magyarpalatkai népzene/Kodoba Béla és bandája BSM 9503 (1995) BaSys Music

Kazetta

Magyar Népzenei Antológia: V–VI. Erdély (Kelet 1–2.) szerk. Sárosi Bálint, Németh István (Budapest 1993/95) MTA Zenetudományi Intézet

Béres vagyok béres – Fejér megyei népzene/ Pesovár Ferenc könyvének melléklete (Székesfehérvár) István Király Múzeum

Könyvek, tanulmányok

Bartók Béla: Miért és hogyan gyűjtsünk népzene (Budapest 1936) Somló

Bartók Béla: A magyar népdal (Budapest 1924) Rózsavölgyi

Bartók Béla: Népzeneink és a szomszéd népek zenéje (Budapest 1934) Somló

Bartók Béla: Rumanian Folk Music I, II, III. (Hága 1967) The Hague

Donington, R.: A barokk zene előadásmódja (Budapest 1978) Zeneműkiadó

Draskóczy Lília: Moldvai csángó hegedűs dallamok Bákó környékéről (Budapest 1997) Óbudai Népzenei Iskola

Gelencsér Ágnes: Magyar népzenei ismeretek (Budapest 1994) Calibra Kiadó

Jánosi A.: A barokk zene előadásmódjának élő hagyománya Magyarországon – tanulmány (Budapest 1996)

Jánosi A.: A magyar népzene előadásmódja – előkészületben

Kobzos Kiss Tamás: Hegedű és kobza (Budapest 1997) Óbudai Népzenei Iskola

Kodály Zoltán: A magyar népzene (Budapest 1973) Zeneműkiadó

Lajtha László: Dunántúli táncok és dallamok (Budapest 1962) Zeneműkiadó

Lajtha László: Kőrispataki gyűjtés (Budapest 1955) Zeneműkiadó

Lajtha László: Széki gyűjtés (Budapest 1954) Zeneműkiadó

Lajtha László: Szépkényerűszentmártoni gyűjtés (Budapest 1954) Zeneműkiadó
 Lajtha László összegyűjtött írásai (Budapest 1992) Akadémiai Kiadó
 Martin György: A magyar tánc típusok. A magyar tánc típusok zenekíséréte (Budapest 1966)
 Martin György: A néptánc és népi tánczene kapcsolata (Budapest 1965–66) Tánc tudományi tanulmányok
 Martin György: Az erdélyi dialektus táncai (Budapest 1972) NPI
 Martin György: Magyar tánc dialektusok (Budapest 1965, 1966) NPI
 Paksa Katalin: A magyar népdal díszítése (Budapest 1993) MTA Zenetudományi Intézet
 Pesovár Ernő: A magyar tánc történet évszázadai (Budapest 1972) NPI
 Pesovár Ernő: A magyar tánczene története (Budapest 1966)
 Pesovár Ferenc: Béres vagyok béres (Székesfehérvár 1982) István Király Múzeum
 Pesovár Ferenc: A juhait kereső pásztor (Székesfehérvár 1983) István Király Múzeum
 Pesovár Ferenc: Szép napunk támadt (Székesfehérvár 1991) István Könyvkiadó
 Sárosi Bálint: Cigányzene (Budapest 1971) Gondolat Könyvkiadó
 Sebő Ferenc: Népzenei olvasókönyv (Budapest 1994) Magyar Művelődési Intézet
 Szalay Zoltán: Felcsíki hangszeres tánczene (Csíkszereda 1996) Alutus kiadó
 A Magyar Művelődési Intézet (korábban NPI, OKK) kiadványai
 Népzenei füzetek kazettával / A Magyar Művelődési Intézet kiadványai, szerk.: Eredics Gábor
 Halmos Béla – Virág völgyi Márta: Széki férfitáncok
 Ökrös Csaba: Hegedűgyakorlatok
 Varsányi Ildikó: Gömöri népzene
 Vavrincz András: Vajdaszentiványi népzene I.
 Virág völgyi Márta: Bogyiszlói népzene
 Virág völgyi Márta: Bonchidai népzene
 Virág völgyi Márta: Gyimesi népzene I, II.
 Virág völgyi Márta: Kalotaszegi legényesek
 Virág völgyi Márta: Kalotaszegi népzene I, II.
 Virág völgyi Márta – Vavrincz András: Szatmári népzene I, II.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő minőségű, és méretű hangszerek tartozékokkal (vonó, tok, gyanta).

Audió–vizuális felvevő és lejátszó berendezés (magnetofon, CD, DVD

A követelmények teljesítéséhez szükséges népzenei gyűjtések, lemezek kottakiadványok, zenei szakkönyvek.

A NÉPI BRÁCSA, NÉPI BÓGÓ, TEKERŐ, KOBOZ, TAMBURÁK, NÉPZENEI ISMERETEK, NÉPI KAMARAZENE tantárgyak tanterve megegyezik a központi tantervével.

NÉPTÁNC TAGOZAT

A néptánc tanszak célja, hogy a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődést felkeltse, majd elmélyítse a tanulóknál. A magyar népi játékokon, táncokon keresztül ismerjék meg hagyományainkat, táncaink lépésanyagát, jellegzetességeit, stílusát. Ezek által óriási lehetőség nyílik a gyermekek zenei és mozgáskultúrájának fejlesztésére, személyiségük formálására.

A bicskei Prelúdium Alapfokú Művészetoktatási Intézményben a néptáncot kétféle elrendezésben tanítjuk.

A Bicske melletti Mátyás községben, ahol a lakosság jelentős része német nemzetiségű, a lakosság igényei szerint a tananyag 1/3-át német nemzetiségi néptáncok teszik ki. Míg Bicskén tisztán magyar néptánc oktatása folyik.

A néptánc helyi tantervei

Népi játék

1 - 2. évfolyam (nem kötelező)

A két évfolyam tananyag tekintetében egy egységet képez.

1. Énekes - táncos gyermekjátékok:

- altató: Csicsíjja, babája...
- kiolvasó: Lementem a pincébe...
- szerepjátszó: Hogy a csibe...
- párvalasztó: Mit akar itt ez az ember...
- fogócska: Béka, béka, brekeke...
- fogó - gyarapodó: Most viszik...
- vonulós - kapuzós: Új a csizmám most vették...

2. Népi sport játékok

- küzdő: Adj király katonát...
- forgó: Fekete fehér...
- versengések stb.

3. Néptánc alaplépések

A játékokhoz fűződő lépések (egyenletes járás, futás; egyes-kettes csárdás; szökkelő; galopp;...)

Kiegészítő német anyag:

1. *Spiele und Lieder aus der Umgebung von Mátyás, vom Ofner Bergland*

- *Wiegenlieder*
- *Reime*
- *Auszahlreime*
- *Spiellieder-tanzartige Spiele*
- *Lauf und Fangspiele*
- *Tanzspiele*

2. *Kleine Volkstanze: von Branaun und Tolnau*

- *Siebenschritt...*
- *Ich seh dich...*
- *Im Kronenwald...*
- *In der grünen Wiese...*

- *Spielmann...*

A játékok célja: - mozgáskészség fejlesztése,
- közösségi érzés tudatos erősítése,
- élményszerzés, játékra nevelés.

Követelmények a népi játék elvégzése után

A tanuló ismerjen legalább:

- 10 kiszámolót,
- 10 különböző típusú játékot,
- 10 népdalt

Legyen képes:

- a játékhöz fűződő lépéseket szépen előadni,
- egyszerű ritmusképleteket visszaadni tapssal, dobogással.

NÉPTÁNC

Alapfok

1 - 6 osztály

1. osztály

Tánctechnika

- gimnasztika
- speciális gyakorlatok
helyes testtartás, I.,II. pozíció, féltalp, lábcsúsztatás

Ritmika

- nyolcad-negyed-fél értékű járás tapssal
- visszhang gyakorlatok, ritmus továbbadása

Táncos nyelv

- irányok: jobb-bal, előre-hátra, rézsút irányok
- alakzatok: kör, félkör, sor, oszlop, cikk-cakk

Játék

- különböző típusú játékok
- kiolvasók

Néptánc

- dél-dunántúli ugrós alapmotívumok
- mezőföldi karikázó alapmotívumai

Daltanulás

- dél-dunántúli és mezőföldi dalok

Kiegészítő német anyag

*Einfache deutsche und ungardeutsche Tänze und Tanzspiele
aus den deutschsprachigen Ländern:*

- *Ugonni...*

- *Mixbecher...*
- *Grosser Atlantik...*
- *Toporzer Kreutzpölka...*
- *Neuer Klapptanz...*

von Ungarn:

- *Kopf zom...*
- *Judenpölka...*
- *Hoppsa Schwabenliesl...*
- *Zum Tanzen...*
- *Dreidam...*
- und die dazu gebörenden Tanzschritten.

2. osztály

Tánctechnika

- gimnasztika
- speciális gyakorlatok
- V. pozíció; lábkörzések; lábemelések; I., II., III. karpozíciók; ugrások

Ritmika

- egyenletes járás közben hosszabb ritmusképletek visszatapsolása
- kétszólamú mozgás

Táncos nyelv

- 1 - 8. térirányok

Játék

- szerepjátszó és sportos játékok

Néptánc

- ugrós alapmotívumok Rábaközből
- rábaközi verbubk alapmotívumai
- somogyi karikázó

Daltanulás

- rábaközi és somogyi dalok

Kiegészítő német anyag

Tanze aus Südungarn

- *Szür*
- *Babar*
- *Nagynyárád*
- *Wéménd*
- *Polka - Schritte*
- *Walzer - Schritte*

3. osztály

Tánctechnika

- gimnasztika
- speciális gyakorlatok
- lábdobogások, forgás

Ritmika

- kontrás taps
- járás-futás változó tempójú zenére

Táncos nyelv

- tempó (táncfűpushoz kötve)
- szimmetria - asszimmetria

Néptánc

- szatmári verbunk alapmotívumok
- lassú és friss csárdás alapmotívumai
- hajlikázó

Daltanulás

- szatmári dalok

Kiegészítő német anyag

Tänze aus der Schwabischen Türkei:

- Schuster...
- Platscher-Polka
- Wolfstanz...
- Schmied...
- Dreidam...
- Rückwärts...

- Polka, Walzer, Rundtanz
- Marsch

4. osztály

Tánctechnika

- gimnasztika
- speciális gyakorlatok
- ugrások, forgások diagonálban

Ritmika

- nehezebb visszhang gyakorlatok
- koordinációs gyakorlatok

Néptánc

- széki táncrend: négyes, csárdás, lassú, pörka
- somogyi karikázó motívumai

Daltanulás

- széki és somogyi dalok

Kiegészítő német anyag

Tänze aus dem Ofner Bergland:

- Kecskeéd
- Máriahalom

aus der Schwabischen Türkei:

- Mecskenádasd

und aus der Batschka:

- Hajós

- *Nemesnádudvar*

Polka Rundtanz, Walzer Rundtanz, Zeppel - Polka, Hopps, Hupfpolkaschritte

5. osztály

Tánctechnika

- gimnasztika
- speciális gyakorlatok
lábkörzések, ugrások fordulva, forgások és ugrások fordulva

Ritmika

- hosszabb ritmusképletek memorizálása
- régi és új stílusú zene

Néptánc

- dél-alföldi páros ugrós alapmotívumok
- dél-alföldi csárdás

Daltanulás

- dél-alföldi dalok

Kiegészítő német anyag
Tänze aus der Batschka:
- *Harta*
- *Véménd*

Polka, Walzer, Marsch, Mazurka, Landler, Zweischritt-Dreher, Hulaner, Gedehter-Polkaschritt

6. osztály

Tánctechnika

- gimnasztika
- speciális gyakorlatok
az eddig tanultak ismétlése, kombinációja

Ritmika

- összetett koordinációs gyakorlatok
- különböző tánc típus zenei anyagának felismerése a tanult táncrend alapján

Néptánc

- sárközi táncrend: karikázó, ugrós, verbunk, csárdás

Daltanulás

- sárközi dalok

Kiegészítő német anyag
- *Polkaarten*
- *Walzer, Walzer aus der Batschka*
- *Mazurka, Mazurka aus Österreich*
- *Landler*
- *Marsch*
Tänze aus:
- *Schwabische Türkei*
- *Batschka*
- *Ofner Bergland*
- *Bekesch*

Követelmények az alapfok elvégzése után

A tanuló ismerje a tanult népdalokat, táncrendeket (dél-dunántúli, rábaközi, szatmári, széki, sárközi, dél-alföldi), legalább kettőt magabiztosan improvizáljon.

Legyen képes:

- a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni
- felismerni és megnevezni az irányokat, alakzatokat

A továbbképző évfolyamaiban a tananyag megegyezik a központi tanterv anyagával. Német kiegészítő anyag nincs.

AZ ALAPFOKÚ SZÍNműVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

Az alapfokú művészetoktatás keretében folyó színházi–bábszínházi nevelés – figyelembe véve a tanulók érdeklődését, életkori sajátosságait, előzetes színházi–dramatikus tapasztalatait – lehetőséget biztosít a színművészet–bábművészet iránt vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére; ismereteik gyarapítására, művészeti kifejező készségeik kialakítására és fejlesztésére, a művészeti szakterületen való jártasság megszerzésére és gyakorlására, illetve felkészít a művészeti alapvizsgára és záróvizsgára.

A képzés lehetővé teszi mindkét területen

- A tanulók számára önmaguk tudatos megfigyelését
- Az önértékelést annak érdekében, hogy képessé váljanak saját eredményeik felismerésére és azok színházi (bábszínházi) munka során történő alkalmazására
- Az önkifejezést, a közös alkotómunka örömteli együttlétének megtapasztalását
- Az élet más területein elsajátított tanulói ismeretek, készségek, attitűdök színjátékban (bábjátékban) való alkalmazását
- Drámával és színházzal (bábszínházzal) kapcsolatos tanulói aktív szókincs bővítését
- Színházi (bábszínházi) előadások egyéni vagy csoportos készítését, illetve mások által bemutatott produkciók megtekintését, értelmezését

A színművészet területén különösen

- Változatos dramatikus tevékenységformákban való részvételt
- Az alapvető dramatikus technikák és a színházi konvenciók megismerését, alkalmazását differenciált feladatokban
- A színházi–drámai formával való kísérletezést, a színpadi megjelenítés jellemzőinek megismerését
- A színjáték kulturális hagyományainak megismerését
- A színjátéknak mint művészi kommunikációs formának a megtapasztalását

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tanszakok és tantárgyak

Színjáték tanszak

Főtárgy: dráma és színjáték

Kötelezően választható tantárgyak:

beszéd és vers (1. alapfokú évfolyamtól)

mozgás és tánc (1. alapfokú évfolyamtól)

zene és ének (1. alapfokú évfolyamtól)

színházismeret (3. alapfokú évfolyamtól)

Választható tantárgyak: a színjáték tanszak bármelyik tantárgya

Óraterv

Színjáték tanszak

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Kötelezően választható tantárgyak			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Választható tantárgyak	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Összes óra	2–4	2–4	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A fenti táblázatok Összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak.

A tanszak kötelezően előírt tantárgyainak és azok óraszámainak a figyelembevétele mellett a tanuló más tanszak, valamint más művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

Ha az intézmény az ajánlott minimális heti összóraszámot biztosítja, akkor az ezen felül tanított választható tantárgyakat heti 0,5 órában is oktathatja.

A dráma és színjáték tantárgy heti óraszámja a helyi tantervekben heti 2 óra is lehet, ha a beszéd és vers, valamint a mozgás és tánc tantárgyakat minimálisan heti 1–1 órában önálló tantárgyként oktatja az iskola.

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

Az első számjegy az előkészítő, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

A tanítási órák időtartama: 45 perc

A SZÍNműVÉSZETI–BÁBMűVÉSZETI OKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a színművészet területén

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges

Szakmai kompetenciák

Színházi alapfogalmak/szakkifejezések alkalmazása

Drámai/színházi konvenciók alkalmazása

Meghatározó történeti és kortárs színházi stílusok felismerése

A színházi műfajok felismerése

A szöveg- és előadáselemzés meghatározó szempontjainak, a színészi alkotómunka fázisainak, főbb összetevőinek megismerése, alkalmazása

Drámai szövegek értő – színészi szempontokat figyelembe vevő – olvasása

Különböző színészi technikák megismerése és alkalmazása

Színházi improvizáció

Karakterábrázolás nyelvi, beszédtechnikai, illetve mozgásos eszközökkel

Előadásban (játékban) szerepek megformálása

A rendezői instrukciók mentén végzett munka

Más művészeti ágak területéről származó ismereteinek alkalmazása a szerepalkotás során

Színházi előadások elemzése, értékelése

Személyes kompetenciák

Önállóság

Döntésképesség

Érzelmi stabilitás, kiegyensúlyozottság

Mozgáskoordináció

Fejlődőképesség, önfejlesztés

Társas kompetenciák

Kapcsolatteremtő készség

Kezdeményező-készség

Empatikus készség

Tolerancia

Kommunikációs rugalmasság

Adekvát metakommunikáció

Konfliktusmegoldó készség

Módszerkompetenciák

Kreativitás, ötletgazdagság

Problémamegoldás

Figyelem összpontosítás

Helyzetfelismerés

Kritikus gondolkodás

Kiemelt kompetenciák a bábművészet területén

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges

Szakmai kompetenciák

Bábszínházi alapfogalmak/szakkifejezések megismerése, alkalmazása

Az animáció útján történő kifejezés sajátosságainak megismerése, alkalmazása

A főbb báb- és színpadtechnikák elméletének és gyakorlatának megismerése

A bábjáték kultúrtörténeti szerepének, tradícióinak megismerése

A darab-, szerep- és előadáselemzés szempontjainak megismerése, alkalmazása

A bábjátékos tevékenység összetevőinek, azok egymásra épülésének megismerése, alkalmazása

A rögzített előadásmód és az improvizációs technika közti különbség felismerése, alkalmazási lehetőségeik megtapasztalása, a különböző játékstílusok felismerése

A társművészetekkel való kapcsolódás lehetőségeinek megtapasztalása
A bábszínház működési struktúrájának megismerése
A bábjáték alkotófázisaiban való részvétel
A partnerekkel való alkotó együttműködés
A színpadi szituációnak megfelelő improvizáció
A bábjáték komplexitásában rejlő lehetőségek felismerése és alkalmazása
Egy–egy bábtechnika és színpadtechnika alkalmazási lehetőségeinek felismerése
Egy–egy téma bábtechnikai és színpadtechnikai lehetőségeinek felismerése, alkalmazása
Önálló feladatmegoldás esetén témaválasztásának és a technikai megoldásának indokolása, megvalósítása (tanári segítséggel)
Tanári/rendezői instrukciók fogadása
Jelenet vagy jelenetsor gyakorlás útján történő eljátszása és reprodukálása
Különböző szerepek megformálása
Előadás/próba folyamán szükség szerinti háttérmunka elvégzése

Személyes kompetenciák

Kézügyesség
Önállóság
Döntésképeség
Érzelmi stabilitás, kiegyensúlyozottság
Mozgáskoordináció
Fejlődőképesség, önfejlesztés

Társas kompetenciák

Kapcsolatteremtő készség
Kezdeményező-készség
Empatikus készség
Tolerancia
Kommunikációs rugalmasság
Adekvát metakommunikáció
Konfliktusmegoldó készség

Módszerkompetenciák

Új ötletek, megoldások kipróbálása
Gyakorlatias feladatértelmezés
Kreativitás, ötletgazdagság
Problémamegoldás
Figyelem összpontosítás
Helyzetfelismerés
Kritikus gondolkodás

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírállható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

Vizsga tantárgyak

Színjáték tanszak

A művészeti alapvizsga tantárgyai:

dráma és színjáték, valamint

egy választott tantárgy az alábbiak közül

beszéd és vers

mozgás és tánc

zene és ének

színházismeret

A művészeti záróvizsga tantárgyai:

dráma és színjáték, valamint

egy választott tantárgy az alábbiak közül

beszéd és vers

mozgás és tánc

zene és ének

színházismeret

Bábjáték tanszak

A művészeti alapvizsga tantárgyai:

bábjáték, valamint

egy választott tantárgy az alábbiak közül

bábkészítés

beszéd és vers

mozgás és tánc

zene és ének

színházismeret

A művészeti záróvizsga tantárgyai:

bábjáték, valamint

egy választott tantárgy az alábbiak közül

bábkészítés

beszéd és vers

mozgás és tánc

zene és ének

színházismeret

Színjáték és bábjáték tanszakon a fent megjelölt választható tantárgyak közül vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a színművészeti és bábművészeti ág valamelyik tanszakán beszéd és vers, mozgás és tánc, zene és ének, színházismeret tantárgyakból megszerzett művészeti alapvizsga vagy záróvizsga–bizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni.

Azokban a tantárgyakban, ahol a tantárgy vizsgája több vizsgarészből áll, ott a tantárgy osztályzatát a vizsgarészek osztályzatának számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsga tantárgy végső osztályzatának meghatározásában a szóbeli vizsgarész osztályzata a döntő.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti, alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

BESZÉD ÉS VERS

A beszéd és vers tantárgy tanításának célja, hogy hozzásegítse a tanulókat beszédük oldottá, természetessé válásához és maradásához, dramatikus és színpadi munkájukban egyaránt – az adottságaiknak és a képességeiknek megfelelő szinten — könnyen érthetővé és élvezhetővé fejlesztéséhez. A tantárgy ugyanakkor keltse fel az érdeklődést a tudatos beszédművelés, valamint a vers– és prózamondás mint önálló pódiumi műfaj iránt.

A tantárgy feladata, hogy a tanulók a különböző képességfejlesztő gyakorlatokon, játékos feladatokon, szövegelemzéseken és memoriterekben keresztül váljanak képessé a magyar nyelv magas szintű, tudatos használatára, az irodalmi műalkotások értő befogadására és értelmezésére, jussanak el a lírai és prózai szövegek interpretálásának magas színvonaláig. A tantárggyal való ismerkedés során erősödjön befogadói és előadói attitűdjük, váljanak képessé a verskultúra ápolására.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a beszédfolyamat eseményeit (légzés, hangadás, kiejtés)

– a vers zenei–ritmikai jellemzőit

Fejlessze a tanulók

– hallási figyelmét

– megfigyelőképességét

- ritmusérzékét
 - a csoportos munkára való készségét
- Ösztönözze a tanulókat
- képességeik megismerésére
 - megfigyeléseik megfogalmazására
 - versolvasásra, fantáziájuk, asszociációs képességeik felszabadítására
 - csoportos versjátékokra

Tananyag

Lazítógyakorlat

- Lazítás–feszítés

Légzőgyakorlat

- A légutak és a légzés folyamatának megfigyelése
- Légzőgyakorlatok hangokkal
- Szabályozott légzés egyszerű szólamokkal, mondókákkal
- Fúvójátékok folyamatosan, szaggatottan, lágyan, erősen

Hanggyakorlatok

- Játékos hangutánzás (állatok, gépek, tárgyak) magassági és dinamikai váltásokkal)

Hallásgyakorlat

- Egyéb hangjának felismerése
- A környezet hangjainak megfigyelése

Artikulációs gyakorlatok

- Beszédmozgás–ügyesítés szavakkal, szólamokkal, nyelvtörő mondókákkal
- Szájról olvasás – hangok

Ritmus– és tempógyakorlatok

- Versek ütemezése tapssal, járással, ütőhangszerekkel
- Kis vers–zenei kompozíciók készítése közmondásokból, ritmikus szólásokból

Hangsúlygyakorlat

- A szóhangsúly
- Szövegek memoriterként való rögzítése
- A közös szövegtanulás (mondókák, ritmikus gyermekversek, párbeszédes versek)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- az egyszerű mozgásügyesítő gyakorlatokat
- artikulációs és ritmusgyakorlatokat
- az általában érvényes hangsúly–szabályokat

Legyenek képesek

- figyelmüket a saját beszédükre irányítani
- a szöveg zenei–ritmikai elemeinek kiemelésére
- csoportos ritmusjátékokra
- csoportban történő vers–előadásra

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a célszerű beszédlelés folyamatát és egyszerű gyakorlatait
- a hétköznapi beszéd stílussteremtő erejét
- a vershelyzetek felismerésének lehetőségeit
- az egyszerűbb képek, hangulatok kibontásának lehetőségeit
- a mimika és a testbeszéd szerepének jelentőségét

Fejlessze a tanulók

- hangszínnel való bánásának képességét
- szabad asszociációs képességét
- hanggal történő karakterábrázoló képességét

Ösztönözze a tanulókat

- a saját és mások beszédének megfigyelésére
- különböző hangulatú szövegekkel való munkára
- kifejezőeszközök bővítésére

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Légzéstípusok ismertetése, megfigyelése
- A célszerű beszédlelés folyamatának ismertetése és egyszerű gyakorlatai

Hanggyakorlatok

- Hangkitaláló játékok (pl. állatok, mesefigurák, tárgyak elképzelt beszéde)
- Személyek és hangulatok megszólaltatása (hangszín-játék)
- A természetes alaphang gyakorlatai mindennapi szólamokkal, verssorokkal

Artikulációs gyakorlatok

- Ajak és áll gyakorlatok
- A magánhangzók gyakorlatai
- A szóvégejtés játékos gyakorlatai

Ritmus és tempógyakorlatok

- Versek, mondókák ütemezése kötött mozgással
- Versek, mondókák lassuló és gyorsuló tempóban egyaránt, hangerőváltásokkal

Hangsúlygyakorlatok

- Az állítás (kijelentés) hangsúlya
- Ereszkedő beszéddallam
- Számnevek, évszámok hangsúlya
- A név hangsúlyai
- A név a cím, és a szöveg kapcsolata szöveggel való munkák
- Játék a szöveggel (ismert gyerekdalokkal, versekkel)
- Képek felismerése, szétválasztása, saját szavakkal történő leírása
- A hangulatváltó-pontok tudatosítása
- Hangkulissza készítése szabad asszociációkkal
- Mozgás-improvizáció a szövegre (szöveg nélkül)
- Szöveg és mozgás összekapcsolása

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Rövidebb szövegek kiválasztása, bemutatása a gyerekirodalom klasszikusaitól,– az egyéni választások szabadságával

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a természetes és a szerep–beszédhang jellemzőit
- a vers képekre tagolásának módjait az artikuláció ritmus– és tempóformáló szerepét

Legyenek képesek

- légzésük egyszerű szabályozására
- különféle hangszínekkel karakterek és hangulatok megjelenítésére
- egyszerűbb költői képek felismerésére és kibontására
- a szövegek tartalmának kifejtésére
- a szöveg memoriterként való rögzítésére

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a természetes beszédhang tulajdonságait
- a hétköznapi beszéd stílussteremtő erejét
- a saját középhang megtalálásának módjait
- a meseszöveg alapvetéseit
- a mesék, verses mesék, kisprózák illetve a prózaversek előadói különbségeit

Fejlessze a tanulók

- koncentrációs képességét
- artikulációs ügyességét és pontosságát
- a belső képek előhívását
- a történetmeséléshez szükséges készségeket

Ösztönözze a tanulókat

- az otthoni gyakorlásra
- saját élményeik szabatos megfogalmazására
- mese és novella olvasására
- eredményeik bemutatására
- mesélésre, nagy mesemondó egyéniségek lemezeinek vagy előadásainak meghallgatására

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Kapacitásnövelő légzőgyakorlatok zaj és látvány (vállmelés) nélkül
- Légzésszabályozó gyakorlatok

Hanggyakorlatok

- A mellkasi rezonancia megerősítése
- Mondókák mellhangon és fejhargon
- A közép hangsáv felismertetése
- Hangelőrehozó gyakorlatok

Artikulációs gyakorlatok

- A zárhangok gyakorlatai, kettőzésük technikája
- A hosszú magánhangzók ejtésének gyakorlatai
- Szájról olvasás (ismert verssorok, mondókák)

Ritmusgyakorlatok

- Ütemezés kitalált mozgással
- Időmérték – ütemhangsúly (támaszkodni a ritmusra, ellene dolgozni...)
- Ritmus a prózában
- A tagolás módozatai

Hangsúly-gyakorlatok

- A kérdés hangsúlya és hanglejtése kérdőszóval és anélkül
- Közbevetések
- A mesélő és a beszélő elkülönítése
- Értelmi és érzelmi hangsúlyok
- Felkiáltások, óhajtások, jelző és jelzett szó kapcsolata

A szöveggel való munkák

- Közös mese–költés (pl.: egyszerű láncmese vagy ismeretlen történetek végének kitalálása, nem várt fordulat beiktatása)
- Így mesélte anyukám – kedves mesék után–mondása
- Saját élményű történetek és viccek mesélése
- Mesélési technikák felismerése
- Közös mesemondás, dramatizálással
- A szereplők elkülönítése, megszólaltatása
- Nonverbális kommunikáció, mimika, testbeszéd

Mesehallgatás, meseolvasás

- Mesemondókkal való ismerkedés, előadás, hangos–könyv vagy mese–lemez segítségével
- Régi és új „mesék” olvasása (népmesék, majd rövid műmesék)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a kérdés, felkiáltás, közbevetés helyes dallamvonalát
- a szereplők elkülönítésének néhány variációját
- az alapvető testbeszéd–formákat

Legyenek képesek

- széles hangterjedelemben, játékosan és könnyedén mondani szöveget
- rövid történetek, mesék értelmezésére, élményszerű felépítésére, közönség előtti önálló előadására

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a koncentráció szerepét a beszédben
- a vers–kommunikáció fogalmát
- a művek befogadásának, értelmezésének és közvetítésének lehetőségeit
- a versmondó versenyek mibenlétét, és az azokon való részvétel ismérveit
- a balladamondás sajátosságait

Fejlessze a tanulók

- ritmusérzékét
- kommunikációját

- a személyes közlés és a saját gesztusrendszer tudatosítását
 - képi fantáziáját
 - előadói technikai tudását
- Ösztönözze a tanulók
- eleven hanghasználatát
 - produktív fantáziáinak előhívását
 - önálló szövegválasztását
 - „házi” vers– és prózamondó alkalmainak szervezését
 - önálló véleménynyilvánítását

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Szöveges gyakorlatok mozgás közben
- A lopott (pót) levegővétel technikája

Hanggyakorlatok

- A mellkasi rezonancia megerősítése
- Skálázás szavakkal, verssorokkal, legfeljebb egy oktáv terjedelemben

Artikulációs gyakorlatok

- A j–l–r hangok gyakorlatai
- Az artikulációs hibák fölismerése hallás útján
- „Szinkron-játék” (szájról olvasás) versekkel

Ritmusgyakorlatok

- Időmértékes versek ritmizálása
- Játék a magyaros versformákkal

Hangsúlygyakorlatok

- A tagadás hangsúlya

Szöveggel való munka:

- Változatos hangulatok, érzelmek megmutatása (kreatív hangfestés)
- Vershelyzetek, szituációk – helyzetdalokban, zsánerképekben
- Lírai dalok – hangszín, hangulat, érzelem, tempó
- Ismerkedés a balladákkal – sűrített érzelmek, feszültségek megjelenítése

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Választott nép– vagy vígballada
- Kisprózák (műmesék, novellák)
- Vidám, rövid időmértékes versek

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a légzés szövegtagoló szerepét
- beszédhibáik korrekciós lehetőségeit, a kreatív hangfestés eszközeit
- a hangszín szerepét a hangulatteremtésben
- a pódiumi kiállás, megszólalás alapvető ismérveit

Legyenek képesek

- légzésük tudatos irányítására
- oldott, természetes középhangjuk használatára

- saját kiejtésük megfigyelésére és elemzésére
- különböző ritmusú lírai művek érzékletes megszólaltatására
- felépített produkciók bemutatására

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a hallás és beszédállapot kapcsolatát
- a gyakran hallható beszédhibákat, és azok korrekciós lehetőségeit
- az érzelmek, indulatok hangsúlymódosító szerepét
- a verselemzés előadói központú megközelítését

Fejlessze a tanulók

- hallásfigyelmét, hallási megkülönböztető képességét
- képzelőerejét
- érzelmi intelligenciáját
- empatikus és műértelmező képességeit

Ösztönözze a tanulókat

- a gesztusok és a mimika természetes használatára
- a versek saját élményű megfogalmazásának közelítésére
- önálló választású szövegek megformálására
- csoportos versműsorokban való részvételre

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Fizikai terheléssel
- Koncentrációs légzőgyakorlatok
- Nyelvtörők légzésszabályozással

Hanggyakorlatok

- A térhez igazodó középhang gyakorlatai
- Indulati fokozás–csillapítás egyszerű szólamokkal

Artikulációs gyakorlatok

- Nyelvtörők a sziszegő és a susogó hangok gyakorlására
- A gyakran előforduló beszédhibák egyszerű korrekciós gyakorlatai

Ritmusgyakorlatok

- Időmértékes versek tetszőleges és kötött ritmuskíséréssel

Hangsúly és hanglejtésgyakorlatok

- Mondatok hangsúly–variációi
- Az indulat és érzelem hangsúlyai

Szöveggel való munka:

- Tartalom és forma; gondolati ívek
- Személyes közelítés a szöveghez
- A szöveg és a testbeszéd egymásra hatása
- A megszemélyesítések játéka (párbeszédes versek)

- Ismerkedés a szónoki beszéd alapjaival – az érvelés tagolási technikái
- Erő, dinamika, gondolat a szövegben
- Elbeszélő költemények – (narrátor, több szereplő...)
- Rövid, ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Az irodalomórai kötelezők előadói feldolgozása
- Válogatás, önálló választás alapján, a kortárs irodalomból

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a szövegelemzés előadói szempontú alapfolyamatát
- a művészi előadás gondolati (érzelmi) és beszédtechnikai feltételeit
- a hangsúly és érzelmi többletek jelentés–módosító szerepét

Legyenek képesek

- alkalmazkodni a térhez
- megfelelő hangerővel, tartósan, érthetően szöveget mondani
- a verbális, vokális és nonverbális kommunikációs csatornák tudatos használatára

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a beszédtechnikai váltások szerepét
- a leíró költészet és a gondolati líra sajátosságait, előadói követelményeit

Fejlessze a tanulók

- figyelemmegosztó képességét
- esztétikai érzékenységet
- képközvetítési készségeit

Ösztönözze a tanulókat

- hang adottságaik eleven használatára
- önismeretük pontosítására
- saját közlésvágyuknak megfelelő szövegek kiválasztására, tolmácsolására
- csoportos és egyéni előadói munkára
- ünnepi műsorok szerkesztésében való kreatív részvételre
- az irodalmi előadó–művészet fórumainak megismerésére

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Koncentrációs légzőgyakorlatok mozgás közben

Hanggyakorlatok

- Szöveges hangerőgyakorlatok:: a középhangerő, az erős és az intim hangvétel
- Szöveges hangmagasság gyakorlatok legfeljebb egy oktáv terjedelemben

Artikulációs gyakorlatok

- Pontos, pergő tempójú szöveges gyakorlatok mozgás és fizikai terhelés közben

Ritmus és tempógyakorlatok

- Időmértékes szövegek gyakorlatai tempóváltásokkal

Hangsúly és hanglejtésgyakorlatok

- Összetett mondatok hanglejtése
- A „lebegő” szólamvég

Szöveggel való munka

- Gondolati és leíró versek színei
- Hangszín-váltások, hangerő, tempó, ritmus
- Érzelmek – átélés, és/vagy közvetítés
- Instrukció-adás (pl.: egymás versmondásának megfigyelése, értékelése, a véleménynyilvánítás mikéntje)
- Saját élmény keresés a versekben
- Ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása
- Ünnepi műsorok szerkesztési gyakorlata (szövegek és zenék gyűjtése, válogatása)

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Az iskolai kötelezőkön túli önálló választások
- Műballadák

Követelmények

A tanulók ismerjék

- az írásjelek megszólaltatásának lehetőségeit
- a kifejező beszéd lehetőségeit és hatáselemeit
- saját előadói lehetőségeiket és korlátaikat

Legyenek képesek

- figyelmük megosztására
- érzelmeik kondicionálására
- fantáziájuk és előadókészségük felszabadítására
- ismeretlen szövegek értelmezett felolvasására
- önmaguk és egymás teljesítményének többirányú értékelésére

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- a lazító és koncentrációs játékokat és gyakorlatokat
- a fejlesztő és kondicionáló beszédtechnikai játékokat, gyakorlatokat
- az általában érvényes hangsúly-szabályokat
- az artikuláció ritmus- és tempóformáló szerepét
- a szövegválasztás alapvető kritériumait
- a lírai és az epikus művek előadasmódja közötti különbségeket
- a testbeszéd jeleit
- a pódiumi szereplés alapvető követelményeit
- saját előadói lehetőségeiket és korlátaikat
- a szövegelemzés előadói szempontú alapfolyamatát

Legyenek képesek

- a beszéd folyamat részeinek és egészének tudatos irányítására az adottságaiknak legjobban megfelelő beszédállapot elérése érdekében
- hallás alapján fölismerni a követendő és az elvetendő beszédpéldát
- a fejlesztő és a korrekciós gyakorlatok alkalmazására beszédükben

- a szövegek zenei elemeinek kiemelésére, a ritmus és a vers gondolati összefüggésének felismerésére
- a szövegek tartalmának értelmezésére, memoriterként való rögzítésére
- mesék és versek, prózai szövegek önálló vagy csoportban történő előadására
- önmaguk és társaik teljesítményének értékelésére
- a kommunikációs csatornák eleven használatára

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Beszéd és vers

- beszédgyakorlat–sor bemutatása 5 perc
- vers– és prózamondás 5 perc

A vizsga tartalma

A beszéd és vers művészeti alapvizsga két részből tevődik össze:

Beszédgyakorlat–sor bemutatása

Tételsorból húzott gyakorlatsor bemutatása (a beszédtechnikai gyakorlatok közül a szaktanár által összeállított – és legalább 3 különböző feladatot tartalmazó – gyakorlatsor)

Vers– és prózamondás

A közösen feldolgozott művekből (kötelező memoriterek) a tanuló által választott két különböző hangulatú vers vagy próza előadása

A tanuló a kötelező memoriterek közül választott tíz művel készül (vers, monológ, prózai mű részlet vegyesen, lehetőleg különböző hangulatú szövegek). A vizsgán a tanulónak a vizsgabizottság által választott műveket kell előadnia.

A vizsga értékelése

Beszédtechnikai ismeretek:

- a gyakorlatok ismeretének szintje,
- a megvalósítás pontossága,
- oldott artikuláció és középhang,
- tudatos nyelvhasználat

A választott szövegek előadása:

- kifejező megszólaltatás,
- előadásmód,
- kiállítás,
- jelenlét,
- közvetítő erő,
- előadói készségek

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a hangszín jelentésformáló szerepét
- az önálló szövegelemzés ismérveit

- a tartalom kibontásának kreatív formáit
- Fejlessze a tanulók
 - ritmus- és tempóérzékét
 - képességeit érzelmi megnyilvánulásaik megformálására
- Ösztönözze a tanulókat
 - a rendszeres gyakorlásra
 - beszédképességeik, a verbális és nonverbális csatornáik minél változatosabb használatára
 - új képességek kibontakoztatására, felfedezésére

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Bemelegítő gyakorlatok

Hanggyakorlatok

- Hangerőszabályozó gyakorlatok

Artikulációs gyakorlatok

- A magánhangzók kapcsolódásainak helyes ejtése

Ritmus- és tempógyakorlatok

- Ritmizálás az értelmi hangsúlyok visszahelyezésével

Önálló verstechnikai gyakorlatok, játékok

- Versek, népdalok vakszöveggé váló használata
- Versépítés (a vers logikájának felismerése)

Szöveggel való munka

- Fokozás, építkezés, poentírozás
- Hogyan mondjunk ma régi szövegeket?
- Idegen szavak a szövegben – megoldások
- Kor- és karakteridézés
- Ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása

Szövegek memoritereként való rögzítése

- Iskolai kötelezők melletti szabad választások
- Klasszikusokból szabadon választva
- Kortárs versekből való választás

Szerkesztési gyakorlat, csoportmunkában való részvétel

- „Ismeretterjesztő előadás” szerkesztése – zenével

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a magánhangzók kapcsolódásaira érvényes ejtési szabályokat
- a beszéd dallamának változatait és kifejező erejét
- az önálló szövegelemzés ismérveit

Legyenek képesek

- beszédtechnikai ismereteik előadói helyzetben való tudatos alkalmazására
- klasszikus versformájú szöveg skandálás nélküli ritmikus megszólaltatására
- ismert karakter-hangzások megformálására, alkalmazására

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókat

- a szövegek tagolásának, földolgozásának módzataival
- a beszédtanítás nagy egyéniségeivel

Fejlessze a tanulók

- hangadási bátorságát és erejét
- előadói önbizalmát, kifejező eszközeit

Ösztönözze a tanulókat

- beszédük rendszeres gondozására
- önkifejező szövegek gyűjtésére, előadására
- versműsorok látogatására

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Gyakorlatok suddogott és hangos beszéd váltakozásával

Hanggyakorlatok

- Szinten–tartó /bemelegítő/ gyakorlatok

Artikulációs gyakorlatok

- A mássalhangzók kapcsolódásának helyes ejtése

Ritmusgyakorlatok

- Gyakorlatok tempóváltásokkal

Szöveggel való munka

- A nagy érzelmek verseinek megszólaltatása
- Tragikum a közlésben
- Szerelmes versek
- Realista és groteszk szövegek (novellák)
- Nonszensz versek
- A tudatos szövegválasztás ismérvei
- Saját mondanivaló megtalálása és kifejezésre juttatása (közlésvágy)
- Ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása

Szövegek memoritereként való rögzítése

- Iskolai kötelezők melletti szabad választások
- Kortárs versekből való választás
- Kisprózák –egypercesek, prózaversek
- Repertoár–építés, gyarapítás

Szerkesztési gyakorlat, csoportmunkában való részvétel

- „Ilyenek vagyunk” „önismereti előadás” szerkesztése – zenével
- Tájékozódás a beszédtanítás szakirodalmában

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a bemelegítő hang–gyakorlatokat

- a beszéd dallamának változatait és kifejező erejét
 - a beszédtanítás hazai nagyjainak nevét és fontos műveit
- Legyenek képesek
- halkán és suttogva is szöveget mondani
 - önállóan, személyiségükhöz illő verset/szöveget választani
 - csoportmunkában együtt dolgozni

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a beszédtechnikai váltások szerepét a kifejezésben
- az önálló versválasztás, feldolgozás ismérveit
- a kifejező előadás kritériumait
- a különböző pódiumi műfajokat

Fejlessze a tanulók

- „beszéd–elemző” hallását
- érzelmi rugalmasságát
- előadó–technikai felkészültségét

Ösztönözzé a tanulókat

- a változatos hanghasználatra
- a kifejező–eszköztár tudatos használatára
- önálló repertoár–építésre
- csoportos pódiumi előadások létrehozására

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Gyakorlatok suttogott beszéddel
- Koncentrációs gyakorlatok figyelemmegosztással

Hanggyakorlatok

- Gyakorlatok suttogott és hangos beszéd váltakozásával
- Váltások a beszédben (hangerő, hangszín, hangmagasság)

Artikulációs gyakorlatok

- Beszédmozgás ügyesítő gyakorlatok

Ritmusgyakorlatok

- Prózai szövegek ritmizálása

Hangsúlygyakorlat

- A hangsúly és a szórend viszonya

Szöveggel való munka

- A kifejező előadás ismérvei váltakozó hangulatú, tartalmú szövegekben
- A vershelyzet megteremtése, felidézése, a hangulatváltások gyakorlása
- A tudatos szövegválasztás ismérvei
- Versmonológok – drámai monológok (azonosságok és különbségek)
- Ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása

- Szövegek memoriterként való rögzítése
- Kortárs versekből való önálló választás
- Monológok, versmonológok, szerepversek
- Repertoár-építés, gyarapítás

- Szerkesztési gyakorlat, csoportmunkában való részvétel
- Szertartásjátékok, oratóriumok, nagyobb lélegzetű irodalmi művek csoportos megszólaltatása
- Vers-színház (új kifejezési formák keresése)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- az artikulációs mozgás-ügyesítés gyakorlatait
- a pódiumi műfajokat
- a különböző hangulatú versek, szövegek előadásának technikai ismérveit

Legyenek képesek

- egyéni beszédfeladataik önálló, eredményes elvégzésére
- saját repertoár-építésre
- önállóan, személyiségükhöz illő vers- vagy prózai szöveg kiválasztására
- csoportos munkában pódiumi előadások létrehozására

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókat

- a beszéd-bemelegítő gyakorlatok jelentőségével
- az önálló versformálás felelősségével
- a pódiumművészet kiemelkedő alakjaival
- a versmondás szerepével.

Fejlessze a tanulók

- önállóságát
- értelmi és érzelmi intelligenciáját
- kommunikációs készségeit
- értő befogadói attitűdjét

Ösztönözzé a tanulókat

- önképzésre
- a szakirodalom tanulmányozására
- a verskultúra ápolására előadói estek látogatására, verslemezek hallgatására
- a tudatos nyelvhasználat elmélyítésére

Tananyag

Összetett gyakorlatok: a légzés–hangadás–artikuláció összehangolása

Összetett beszéd-bemelegítő gyakorlatok

Rövid elméleti áttekintés a pódiumművészet történetéről

Vershallgatás – a pódiumművészet nagyjai

Szöveggel való munka

A kifejező előadás ismérveinek rögzítése

Ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása

Szövegek memoriterként való rögzítése

Kortárs versekből való önálló választás

Tematikus versmondó versenyekre való felkészülés
Repertoár-építés, gyarapítás
Szerkesztési gyakorlat
Önálló estek szerkesztési alapelvei

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a szinten–tartó és a továbbfejlesztő beszédtechnikai gyakorlatokat
- a verselemzés, a szövegértelmezés folyamatát
- a szerkesztés alapvető technikáit
- a pódiumművészet történetének rövid krónikáját, és kiemelkedő előadóit

Legyenek képesek

- önállóan bemelegíteni szöveges szerepléseik) előtt
- önálló szövegválasztásra és annak megformálására
- rövidebb lélegzetű önálló műsorok szerkesztésére

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanulók ismerjék

- az önálló szövegelemzés ismérveit, a tartalom kibontásának kreatív formáit
- a beszéd dallamának változatait és kifejező erejét
- a beszéd váltásait (erő, magasság, hangszín, tempó)
- a szövegek tagolásának, feldolgozásának lehetőségeit
- a különböző hangulatú szövegek előadási technikáit
- a pódiumművészet történetét, kialakulását, és ismert alakjait
- a pódiumi műfajokat

Legyenek képesek

- dramatikus és színpadi munkájukban az e tantárgy keretében tanultak alkalmazására
- önállóan, személyiségükhöz illő vers– vagy prózai szöveg kiválasztására
- ismeretlen szövegek kifejező megszólaltatására
- saját repertoár-építésre
- a választott és megtanult szövegek hiteles tolmácsolására

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Beszéd és vers

- beszédgyakorlat–sor bemutatása 5 perc
- vers– és prózamondás: előadás repertoárból 12 perc, ismeretlen szöveg felolvasása 3 perc

A vizsga tartalma

Beszédgyakorlat–sor bemutatása

A tételsorból húzott gyakorlatsor bemutatása (pl.: bemelegítő gyakorlatok, az artikulációs biztonságot és pontosságot fejlesztő feladatok, szöveg ritmizálása)

Vers– és prózamondás

Repertoárból való vizsga:

A tanuló repertoárjából választott három különböző hangulatú vers vagy próza előadása. A tanuló szabadon választott tíz művel készül (vers, monológ, prózai mű részlet vegyesen, lehetőleg különböző hangulatú szövegek). A vizsgán a tanulónak a vizsgabizottság által választott műveket kell előadnia.

Ismeretlen szöveg értő megszólaltatása:

A tanuló a vizsgabizottság által hozott irodalmi anyagból – a helyszínen történő választás és rövid felkészülés után – értelmezett, bemutató felolvasást tart, s ezzel kapcsolatban kérdésekre is válaszol.

A vizsga értékelése

- Beszédtechnikai ismeretek
- A tudás technikai szintje
- A megvalósítás pontossága
- Természetes, oldott artikuláció és középhang
- Választott szövegek előadása
- Szövegválasztás (önismeret és önértékelési szint)
- Értelmezés (a szövegek gondolati és érzelmi síkjai, az előadás építkezése)
- Előadásmód (kiállás, jelenlét, közvetítő erő, előadói készségek)
- Elméleti felkészültség
- Helyes nyelvhasználat
- Ismeretlen szöveg előadása:
- A felolvasás gördülékenysége
- A szöveg értő megszólaltatása
- A szöveg alaphangulatának közvetítése
- Helyes nyelvhasználat

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Alapvető fénytechnika

CD-lejátszó vagy magnó

Tévé, videó- vagy DVD-lejátszó

CD-k, DVD-k, videofelvételek neves előadóművészek előadásaiból

Hang-, zörej-, és zajkeltő eszközök

ZENE ÉS ÉNEK

A tantárgy célja az ösztönös zenei készségek fejlesztésével a biztos hangképzésen alapuló éneklés, valamint az egyszerűbb ritmus- és dallamhangszerek használatának elsajátítása.

Cél, hogy a tanuló a zeneirodalom kiemelkedő szemelvényein keresztül megismerjék a zenei stíluskorszakokat és azok jellemző műfajait, különös tekintettel a zenés színházi műfajokra és a zene színházi felhasználásának lehetőségeire.

A tantárgy feladata elérni, hogy a tanuló számára természetessé váljanak a zenei megnyilvánulási formák, és hogy képessé váljon a dramatikus tevékenységek során azok kreatív alkalmazására.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a magyar népdalkincs néhány régi hiedelmet őrző dalát és szokásdallamát

- néhány, a tanulók életkorának megfelelő vers megzenésített változatát
- a negyed (tá) és a nyolcad (ti-ti) fogalmát
- a felelgetős és a kánon éneklést
- az egyszerűbb ritmushangszereket
- egyes, a dramatikus játékokhoz alkalmas zeneművek részleteit

Fejlessze a tanulók

- tiszta éneklését
- ritmusérzékét
- tempóra vonatkozó megfigyelési képességét
- ritmus- és dallamimprovizációs képességét

Ösztönözzé a tanulókat

- a felszabadult éneklésre
- minél több dal elsajátítására
- egyéni és csoportos éneklésre
- különböző ritmushangszerek kipróbálására
- egyszerű dallam és ritmus rögtönzésére

Tananyag

Beéneklő gyakorlatok

- Szillabikus, kis hangterjedelmű szöveges gyakorlatok

Egyszólamú éneklés

- Gyermekjátékdalok és szokásdallamok (pl.: naphívogatók, esőhívogatók, lucázás, regölés)
- Énekelt versek (megzenésített, a tanulók életkorának megfelelő gyerekversek)

Többszólamú éneklés

- Népdalkánonok
- Egyszerű dallamokhoz vokális dudakíséret
- Énekelt versek (megzenésített, a tanulók életkorának megfelelő gyerekversek)

Énekes improvizáció

- Dallamvisszhang-játék
- Versekszólaltatása kis hangterjedelmű, a tanulók által rögtönzött dallamokkal, énekbeszéddel

Ritmushangszerek

- Saját légzés, szívdobogás ritmusának megszólaltatása
- Mozgás közben egymás tempójának átvétele
- Különböző mozgással tempóérzék fejlesztése
- Egyenletes lüktetés, illetve dal- vagy versritmus hangoztatása
- Ritmusvisszhang-játék (mozgással és/vagy hangszerrel)

Dramatikus játékok, gyakorlatok

- Csendjáték, mozgáskoncentrációs gyakorlatok
- A környezet hangjainak megfigyelése, utánzása a környezet tárgyaival, ritmushangszerekkel
- Dallamhoz mozgásformák keresése, dallamok előadásmódjának mozdulatokkal való megismétlése

Zenehallgatás

- Állatok ábrázolása a zenében
- Különböző karakterű táncok (a klasszikus zenében)
- Népzenei felvételek (különböző tájegységek táncdallamaiból)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult hiedelmet idéző és szokásdallamokat
- a tanult énekelt verseket
- a negyed, nyolcad ritmusképletet
- a hallgatott zeneművek szerzőjét, címét

Legyenek képesek

- csoportban adottságaiknak megfelelően énekelni
- az egyenletes lüktetés ill. dal– vagy szövegritmus hangoztatására
- a hallott zenemű karakterének megfelelő mozgásos lekövetésre

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a magyar népdalkincs néhány, a felnőtt élet szokásait utánzó gyermekjátékdalát és szokásdallamát (pl. párválasztók, lakodalmasok, altatók)
- néhány, a tanulók életkorának megfelelő vers megzenésített változatát
- az egyszerű felelgetős és kánonban énekelhető dalok további szemelvényeit
- a szinkópa ritmusképletet
- egyes, a gyermekvilághoz, ismert mesékhez köthető klasszikus művek részleteit

Fejlessze a tanulók

- tiszta és bátor éneklését
- többszólamú éneklését
- ritmus– és dallamimprovizáló képességét
- zene és mozdulat összekötésére irányuló képességét

Ösztönözzék a tanulókat

- a felszabadult éneklésre
- minél több dal elsajátítására
- improvizálásra
- zenéhez kötődő szabad mozgásra
- a zenei megnyilvánulásokban való minél aktívabb részvételre

Tananyag

Beéneklő gyakorlatok

- Közepes hangterjedelmű szöveges gyakorlatok, hajlítással is

Egyszólamú éneklés

- Gyermekjátékdalok (felnőtt élet szokásait utánzó játékok, pl. párválasztók)
- Szokásdallamok (pl. lakodalmas)
- Énekelt versek (pl. évszakokhoz, természeti jelenségekhez kapcsolódó költemények megzenésített változatai)

Többszólamú éneklés

- Egyszerűbb kánonok
- Énekelt versek

Énekes improvizáció

- Hangszín– és hangmagasság változtatására irányuló játékok, gyakorlatok

- Dallamhangok, rövid dallamok éneklése dinamikai váltásokkal
- Adott prózai vagy verses szövegre megadott skálán dallamimprovizáció

Ritmusgyakorlatok

- Egész test mint hangszer használata (taps, dobantás, térd, csettintés)
- Egyszerű ritmosztinátók különböző testhangzásokkal és ritmushangszerekkel
- Rezonáló deszkalap mint hangszer (szekrény, pad, szék)

Dramatikus játékok, gyakorlatok

- Különböző zeneművek hangulatának visszaadása mozgással
- Mímes játékok (hangszerek megszólaltatása, zenekar)

Zenehallgatás

- Karakterek ábrázolása a zenében
- Népzenei felvételek (szokásdallamok, pl. lakodalmak)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult gyermekjátékdalokat és szokásdallamokat
- a tanult énekelt verseket
- a szinkópa ritmusképletet
- a hallgatott zeneművek szerzőjét, címét

Legyenek képesek

- csoportban adottságaiknak megfelelően énekelni
- három, illetve négy hangból álló motívum improvizálására
- a zene hangulatának, karakterének visszaadására mozgással

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a magyar népdalkincs néhány, a karácsony és a Gergely-járás szokását őrző dallamát
- néhány, életkoruknak megfelelő vers megzenésített változatát
- a triola ritmusképletet
- néhány ismert barokk zenei szemelvényt
- a barokk táncjátékok karakterét
- a barokk zene jellemző stílusjegyeit

Fejlessze a tanulók

- tiszta éneklését
- többszólamú éneklési készségét
- hangterjedelmét
- zenei memóriáját
- képességét a zenei történetek értelmezésére, ismert történeten keresztül

Ösztönözzék a tanulókat

- a felszabadult éneklésre
- minél több dal elsajátítására
- kánonéneklésre
- ritmushangszerek kreatív használatára
- elmélyült zenehallgatásra
- a zenei stílusjegyek megfigyelésére

- a hallott zeneművel kapcsolatos gondolataik megfogalmazására

Tananyag

Beéneklő gyakorlatok

- Szöveg nélküli gyakorlatok, oktáv hangterjedelemig

Egyszólamú éneklés

- Szokásdallamok (karácsonyi magyar népekek, Gergely-járás)
- Énekelt versek (a tanulók életkorának megfelelő költemények megzenésített változatai hangszerez kísérettel)

Többszólamú éneklés

- Kánonok
- Quodlibet

Énekes improvizáció

- Dallamhang, egyszerű dallam zenei összetevőinek változtatása (időtartam, hangmagasság, hangerő, hangszín, szünetek) valamely kifejezni kívánt tartalom szolgálatában
- Adott prózai vagy verses szövegre egyszerű dallamimprovizáció a zenei összetevők változtatásával
- Felelgetős játék

Ritmusgyakorlatok

- Ritmusfelelgetős a tanult ritmusképletek alkalmazásával
- Ismert dallamra ritmusosztinató rögtönzése a tanult ritmusképletek alkalmazásával

Dramatikus játékok

- Ismert eseménysor visszaadása némajátékkal, zenére, kisebb csoportokban
- Zenehallgatás
- Különböző hangulatú barokk zenei szemelvények

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a magyar népdalkincs néhány, a karácsony és a Gergely-járás szokását őrző dallamát
- a tanult megzenésített verseket
- a triola ritmusképletet
- a barokk zene jellemző stílusjegyeit
- a hallgatott zeneművek szerzőjét, címét

Legyenek képesek

- csoportban adottságaiknak megfelelően énekelni
- ismert történet mozzanatait a zenei fordulatokon keresztül követni
- a triola ritmusképlet hangoztatására

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a magyar népdalkincs néhány betyárvilágot idéző dalát
- további énekelt verseket
- az egyszerűbb dallamjátszó hangszereket

- klasszicista zeneszerzők néhány dalát
- a klasszicista stílus jellemző jegyeit
- a klasszicizmus kiemelkedő zeneszerzőit
- ismertebb klasszicista zeneművek egyes részleteit

Fejlessze a tanulók

- tiszta, kifejező éneklését
- többszólamú éneklési készségét
- karakterfelismerő képességét a zenében

Ösztönözzé a tanulókat

- a felszabadult, kifejező éneklésre
- minél több dal elsajátítására
- a ritmus– és dallamhangszerek használatára
- a zenei elemeket bátran alkalmazó rögtönzésre
- minél több klasszicista zenemű megismerésére

Tananyag

Beéneklő gyakorlatok

- Melizmatikus gyakorlatok

Egyszólamú éneklés

- A betyárélethez kötődő népdalok
- Énekelt versek
- Ismert klasszicista dalok

Többszólamú éneklés

- Klasszikus kánonok
- Könnyű kétszólamú énekek

Énekes improvizáció

- Dallam felépítése hangonként, csoportban
- Szöveg hangoztatása kánonban a zenei összetevők változtatásával, majd dallammal megismételve
- Hangszínjáték
- Adott prózai vagy verses szövegre megadott skálán dallamimprovizáció

Ritmusgyakorlatok

- Ismert dalhoz, zenerészlethez ritmososztinató rögtönzése az ismert ritmuselemekkel

Dramatikus játékok, gyakorlatok

- Karakterek megjelenítése ritmus– illetve egyszerűbb dallamhangszerekkel
- Különböző szituációknak megfelelő rövid párbeszéd improvizálása énekelve, ritmus– vagy dallamhangszerekkel

Zenehallgatás

- Jellemábrázolás a zenében
- Népzenei felvételek (betyárvilágot idéző dalok)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a magyar népdalkincs néhány, betyárvilágot idéző dalát
- a tanult énekelt verseket
- a tanult klasszicista dalokat

- a klasszicista stílus jellemző jegyeit
- a klasszicizmus kiemelkedő zeneszerzőit
- az egyszerűbb dallamjátszó hangszereket
- a hallgatott zeneművek szerzőjét, címét

Legyenek képesek

- csoportban adottságaiknak megfelelően kifejezően énekelni
- ritmus– és dallamhangszerekkel karaktereket ábrázolni
- a klasszicizmus stílusjegyeinek felismerésére

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a magyar népdalkincs néhány, az élet eseményeit idéző dalát, balladáját
- romantikus zeneszerzők néhány dalát
- a romantika stílusjegyeit, különböző zenei formáit (kérdés–felelet, szóló–tutti, rondó)
- ismertebb romantikus zeneművek egyes részleteit

Fejlessze a tanulók

- tiszta, bátor, a romantika dalainak megfelelő éneklését
- többszólamú éneklési készségét
- improvizáló készségét a zenei formák terén
- kifejezési képességét a különböző hangulatok zenei eszközökkel történő visszaadása, illetve különböző zenék hangfelvételeinek – szituációhoz rendelése terén

Ösztönözzé a tanulókat

- a romantikus dal stílusjegyeinek megfelelő éneklésre
- minél több dal elsajátítására
- a romantikus zene néhány szemelvényének megismerésére
- a hallott zene hangulatának megfogalmazására

Tananyag

Beéneklő gyakorlatok

- Mellrezonancia bekapcsolása
- Könnyű kétszólamú gyakorlatok

Egyszólamú éneklés

- Az élet eseményeihez kötődő népdalok (pl. katonadalok)
- Balladák
- Romantika ismertebb dalai

Többszólamú éneklés

- Romantika dalai
- Könnyű kétszólamú kórusművek

Énekes improvizáció

- Rövid lélegzetű zenei kompozíciók kitalálása, illetve improvizálása az összes zenei összetevő alkalmazásával
- Adott prózai vagy verses szövegre hétfokú (dúr, moll) skálán dallamimprovizáció

Ritmusgyakorlatok

- Különböző formák megkomponálása ritmushangszerekkel (kérdés–felelet, szóló–tutti, rondó)

Dramatikus játékok, gyakorlatok

- Mások által játszott jelenet „szinkronizálása” ritmus és/vagy dallamhangszerekkel
- Különböző érzelmek, hangulatok megjelenítése rövid, improvizált dallamokkal

Zenehallgatás

- Történet a zenében
- Népzenei felvételek (az élet eseményeit idéző dalok, balladák)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a magyar népdalkincs néhány, az élet eseményeit idéző dalát, balladáját
- romantikus zeneszerzők egyes dalait
- a romantika stílusjegyeit, különböző zenei formáit (kérdés–felelet, szóló–tutti, rondó)

Legyenek képesek

- csoportban adottságaiknak megfelelően énekelni
- a romantikus dalok kifejező éneklésére
- egy hallott zeneműre történetet kitalálni
- a romantika stílusjegyeit felismerni

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a magyar népdalkincs néhány, a történelmi eseményekhez kötődő dallamát, balladáját
- XX. századi zeneszerzők néhány, különböző stílusban írt dalát
- XX. századi költők egyes verseinek megzenésített változatát
- a tizenhatod ritmusértéket
- a XX. század egyes jellemző stílusirányzatait

Fejlessze a tanulók

- biztos légzéstechnikán alapuló éneklését
- értelmezési képességét a hallott zenemű üzenetének minél pontosabb megfogalmazásában
- stílusirányzatok közötti eligazodását

Ösztönözzé a tanulókat

- minél több dal elsajátítására
- a mondanivalót közvetítő éneklésre
- a hallott zeneművekkel kapcsolatos gondolataik megfogalmazására
- a zenei elemek dramatikus helyzetekben történő kipróbálására

Tananyag

Beéneklő gyakorlatok

- Intenzív rekeszlégzés gyakorlása

Egyszólamú éneklés

- Történelmi eseményekhez kötődő népdalok (pl. verbunkosok, bujdosók, kuruc kori nóták)
- Balladák
- Énekelt versek (XX. századi költők egyes verseinek megzenésített változata)
- XX. századi zeneszerzők egyes dalai

Többszólamú éneklés

- Könnyebb két– vagy háromszólamú kórusmű

Énekes improvizáció

- Visszhangjáték tanulók által rögtönzött dallammal, ritmussal
- Adott prózai vagy verses szövegre hétfokú (dúr, moll) dallamimprovizáció a szöveg hangulatának figyelembe vételével

Ritmusgyakorlatok

- Tizenhatod ritmusértéket tartalmazó versek megszólaltatása ritmushangszerekkel

Dramatikus játékok, gyakorlatok

- Különböző karakterek megjelenítése szituációba helyezve dallam– vagy ritmushangszerekkel
- Hallott zenemű hangulatának megfelelő cselekmény kitalálása, eljátszása némajátékkal

Zenehallgatás

- A XX. századi stílusirányzatok szemelvényei
- Történelmi eseményekhez kötődő népzenei felvételek

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a magyar népdalkincs néhány, történelmi eseményekhez kötődő dallamát, balladáját
- XX. századi zeneszerzők néhány dalát
- XX. századi költők tanult megzenésített verseit
- a tizenhatod ritmusképletet
- a XX. század jellemző stílusirányzatait

Legyenek képesek

- csoportban adottságaiknak megfelelően, az adott ének üzenetét közvetítve énekelni
- az ismert zeneművekben az adott mű stílusjegyeit felismerni
- hallott zeneműre cselekményt kitalálni és megjeleníteni
- különböző karakterek szituációban történő megjelenítésére dallam– vagy ritmushangszerekkel

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- az egyszerűbb ritmusképleteket
- az egyszerűbb ritmus– és dallamhangszereket és azok használatát
- a főbb zenei stílusokat és műfajokat

Legyenek képesek

- adottságaiknak megfelelően tiszta, kifejező, karakteres éneklésre
- egyszerű ritmuskíséret rögtönzésére
- gondolataik, érzéseik megfogalmazására egy hallott zenemű kapcsán
- egyszerűbb zenei elemek kreatív alkalmazására a különböző dramatikus tevékenységek során
- a megismert zenei stílusok és műfajok jellemző jegyeinek felismerésére

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Zene és ének

- csoportos gyakorlatsor vagy zenés színpadi etűd 10–15 perc
- szólóéneklés vagy csoportos éneklés 2–3 perc

A vizsga tartalma

A zene és ének gyakorlati vizsga két részből tevődik össze.

Csoportos gyakorlatsor

A csoportos gyakorlatsort a szaktanár állítja össze a csoport adottságainak figyelembe vételével:

- a ritmus-, metrum-gyakorlatok során a láb, a kéz és a metrikus ének/beszéd egymástól való függetlenítése
- az akusztikus drámagyakorlatokban ritmus- és/vagy dallamhangszerek segítségével egy akciósor lekövetése

Szólóéneklés vagy csoportos éneklés (3–4 fő)

A tanuló 8 különböző stílusú, szabadon választott dal előadásával készül. A dalanyag kiválasztásánál ügyelni kell a tanuló adottságainak szem előtt tartására. A vizsgán a tanulónak az általa választott két dalt kell bemutatnia: egy népdalt a capella és egy másik, egyéb műfajú dalt hangszeres kísérettel. Az előadásához igénybe vehető élő hangszeres kíséret, amelyről a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése

Gyakorlatsor: az elemek ismerete, pontos végrehajtása

Akusztikus drámagyakorlatok: pontosság, kreativitás, kooperáció

Ének: tiszta intonáció, stílushű előadásmód, szövegérthetőség, prozódiai pontosság

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- az opera műfajának jellemző stílusjegyeit
- a különböző korok operáinak jellemző zenei és színházi stílusjegyeit
- az opera műfaj kialakulásának jelentőségét a zene- és színházművészetben
- a jelentősebb operaszerzőket
- néhány, az opera műfaját reprezentáló művet
- egyes librettók fontosságát és azok irodalmi kapcsolódását

Fejlessze a tanulók

- hangképzési technikáját
- többszólamú éneklési készségét
- képességét a zene és szöveg mondanivalójának előadásban történő érzékeltetésére

Ösztönözzék a tanulókat

- az opera jellemző műfaji sajátosságainak megismerésére
- minél több opera, operarészlet megismerésére, értő, befogadó hallgatására
- minél több operarészlet éneklésére
- a tanult részletek kifejező előadására
- élő operaelőadás megtekintésére
- az elemző beszélgetésekben való aktív részvételre

Tananyag

Opera

Beéneklő gyakorlatok

- Különböző hangulatú beéneklő gyakorlatok (dúr – moll)
- Dinamika változtatása vezényletre

Egyszólamú éneklés

- Operarészletek éneklése a karakterek figyelembe vételével (a tanulók által kényelmesen énekelhető hangnembe transzponálva)

Többszólamú és/ vagy csoportos éneklés

- Különböző operák szemelvényei (lehetőség szerint zongorakísérettel, a tanulók által kényelmesen énekelhető hangnembe transzponálva)

Énekes improvizáció

- Különböző karakterek megjelenítése beszédhanggal, majd énekhanggal
- Opera szövegkönyvének részleteire dallamimprovizálás

Ritmusgyakorlatok

- A feldolgozni kívánt opera valamely szituációjához hanghatások megtervezése, illetve a szituáció hangszerekkel történő „eljátszása”

Dramatikus játékok, gyakorlatok

- Operarészlet szövegének prózai jelenetként való eljátszása
- Játék a hangokkal: hang hozzárendelése a szituációba helyezett karakterhez

Zenehallgatás

- Különböző korok operáinak részletei
- Élő előadás és/vagy DVD–felvétel megtekintése

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a különböző korok operáinak jellemző zenei és színházi stílusjegyeit
- az opera jelentőségét a zene– és színházművészetben
- a jelentősebb operaszerzőket
- néhány, az opera műfaját reprezentáló művet
- egyes librettók fontosságát és azok irodalmi kapcsolódását

Legyenek képesek

- az opera jellemző műfaji sajátosságait a hallgatott művekben felismerni
- a tanult énekes szemelvények adottságaiknak megfelelő eléneklésére
- a megismert mű által közvetített gondolat, érzélem, hangulat megfogalmazására

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a daljáték, operett, musical jellemző zenei és színházi stílusjegyeit
- a jelentősebb daljáték–, operett–, musicalszerzőket
- néhány, a daljáték, operett, musical műfaját reprezentáló művet

Fejlessze a tanulók

- hangképzési technikáját
- többszólamú éneklési készségét
- stílus– és műfajelemző képességét

Ösztönözzé a tanulókat

- minél több mű megismerésére
- minél több dal, részlet eléneklésére
- a tanult szemelvények műfajnak és stílusnak megfelelő előadására
- élő előadás megtekintésére
- az elemző beszélgetésben gondolatai megfogalmazására
- az improvizációkban és a dramatikus játékokban való aktív részvételre

Tananyag

Daljáték – Operett – Musical

Beéneklő gyakorlatok

- Egyszerű két- és háromszólamú beéneklő gyakorlatok (dúr – moll)

Egyszólamú éneklés

- Daljáték-, operett-, musicalrészletek éneklése a karakterek figyelembe vételével (a tanulók által kényelmesen énekelhető hangnembe transzponálva)

Többszólamú és/vagy csoportos éneklés

- Különböző daljáték-, operett-, musicalrészletek szemelvényei (lehetőség szerint zongorakísérettel, a tanulók által kényelmesen énekelhető hangnembe transzponálva)

Énekes improvizáció

- Egyszerű énekes szemelvény eléneklése különböző változatokkal: szavakra bontva, szótagokra bontva, hangzókra bontva
- többszólamú játékok az előzőek alapján (pl. kánonban, a szólamon belül szavakra bontva)

Ritmusgyakorlatok

- Ritmusgyakorlatok az ismert ritmuselemekkel, különböző metrumokban (2/4, 3/4, 6/8), egyszerű ritmushangszereken megszólaltatva

Dramatikus játékok, gyakorlatok

- Remake (mai változat) készítése az egyes művek kiválasztott jeleneteire
- Helyzetkomikum hanghatásokkal, hangszerekkel: a különböző zenei elemekben rejlő komikus hatás előidézése szituációba helyezve

Zenehallgatás

- A tanult daljátékok, operettek, musicalek vagy azok részletei
- Élő előadás megtekintése

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a daljáték, operett, musical jellemző zenei és színházi stílusjegyeit
- a jelentősebb daljáték-, operett-, musicalszerzőket
- néhány, a daljáték, operett, musical műfaját reprezentáló művet

Legyenek képesek

- a daljáték, operett, musical jellemző műfaji sajátosságait a megismert művekben felismerni
- a tanult énekes szemelvények adottságaiknak megfelelő eléneklésére
- a megismert mű által közvetített gondolat, érzelm, hangulat minél pontosabb megfogalmazására

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a rockopera jellemző zenei és színházi stílusjegyeit
- a rockopera műfajának néhány kiemelkedő dalát
- népzenei és műzenei hagyományok hatását a rock– és a jazz zenére
- különböző kultúrák zenei gondolkodásmódját

Fejlessze a tanulók

- hangképzési technikáját
- többszólamú éneklési készségét
- figyelemösszpontosítását a társas zenei megnyilvánulások során
- zenei érzékenységét
- stílus– és műfajelemző képességét

Ösztönözzé a tanulókat

- improvizatív zenei megoldásokra
- az érzelmek zenei elemekkel történő kifejezésére
- a zenei kommunikáció alkotó módon való felhasználására
- különböző kultúrák színházi és zenei formáinak megismerésére

Tananyag

Rock opera – világzene – kultúrák párbeszéde

Beéneklő gyakorlatok

- Tempóváltoztató gyakorlatok, melizmatikus gyakorlatok tempójának növelése
- Hangképzés az egyéni sajátosságok figyelembe vételével

Egyszólamú éneklés

- Különböző kultúrák dalai és rockoperák szemelvényei a stílus figyelembe vételével
- Könnyebb jazz sztenderdek éneklése a stílus figyelembe vételével

Többszólamú/ csoportos éneklés:

- Spirituálék, gospelek éneklése a stílus figyelembe vételével
- Rockoperák szemelvényei a stílus figyelembe vételével

Énekes improvizáció

- Különböző stílusoknak megfelelő dallamimprovizáció

Ritmusgyakorlatok / hangszeres improvizáció

- Sztenderd ritmusok, blues, funky, latin, (samba, bossanova, flamenco), swing ritmusok alkalmazása rögtönzésben
- Aszimmetrikus ritmusok

Dramatikus játékok, gyakorlatok

- Zenei dialógus, zenei szerepcsere
- Különféle kapcsolatok zenei kezdeményezése, felvétele és zárása

Zenehallgatás

- A tanult rockoperák részletei
- Élő előadás megtekintése
- Világzenét játszó zenekarok felvételei és koncertjei

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a különböző kultúrák zenéjére jellemző stílusjegyeket
- a különböző zenei hagyományok hatását a rock és a jazz zenére
- rockopera műfaját reprezentáló művek valamelyikét
- a világzenét játszó jelentősebb előadókat

Legyenek képesek

- érzelmek, állapotok kifejezésére a különböző zenei elemek (tempó, dinamika, hangmagasság) alkalmazásával
- a tanult rockoperák énekelt részleteinek, valamint a különböző kultúrák tanult dalainak adottságaiknak megfelelő elneklésére
- a dinamikában és a tempóváltozásokban rejlő kontrasztok kihasználására
- különböző egyszerű hangszerek kreatív módon való használatára

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a zene– és a színházművészet kapcsolatának különféle lehetőségeit, formáit
- azokat a zenei elemeket, amelyek egy–egy előadás szerves részét képezik, fontos dramaturgiai szerepük van, de nem illeszthetők be a tradicionális műfajok valamelyikébe
- a revü, és a kabaré műfajának néhány kiemelkedő dalát
- prózai színházi előadásokhoz alkalmazott zene jelentősebb alkotásait

Fejlessze a tanulók

- zenei memóriáját
- zenei rögtönzési képességeit
- alkotóképességét a társas zenei megnyilvánulások során

Ösztönözzze a tanulókat

- a színház és a zene kapcsolatának alkotó módon való átgondolására
- a korszerű színházi és zenei formák megismerésére
- színházi munkájuk során a zenei megoldásokkal való önálló kísérletezésre
- egyes jelentősebb kortárs színházi előadások zenéjének megismerésére

Tananyag

Színházi zene – alkalmazott zene

Beéneklő gyakorlatok

- Helyes énektechnika kialakítása, hangképzés az egyéni sajátosságok figyelembe vételével

Egyszólamú éneklés

- Dalok kortárs színházi előadásokból

Többszólamú és/vagy csoportos éneklés

- Oktávgyakorlatok
- Kísérletek a kóruséneklés színpadi alkalmazásával
- Színpadi előadások kórusainak éneklése a stílus figyelembe vételével

Énekes improvizáció

- Valamely prózai színdarab szereplőjének érzelmei, gondolatai improvizált dallamban megfogalmazva

Ritmusgyakorlatok

- Ritmushangszerek és karakterek
- Ritmushangszerek a színész játékában
- Jelenet akusztikai háttere ritmushangszerekkel
- Gondolat és érzelem kifejezése ritmikai váltásokkal

Dramatikus játékok, gyakorlatok

- Jelenet és zenei hatás kontrasztja
- Zenei hatás jelentésmódosító funkcióval

Zenehallgatás

- Zenét alkalmazó kortárs színházi előadás megtekintése
- A színpadi zene meghallgatása és hatásának elemzése

Követelmények

A tanulók ismerjék

- azokat a zeneműveket, zenei elemeket, amelyek egy előadás szerves részét képezik, fontos dramaturgiai szerepük van, de nem illeszthetők bele a tradicionális műfajok valamelyikébe
- a zene– és a színházművészet kapcsolatának különféle lehetőségeit, eltérő formáit
- a revü, és a kabaré műfajának tanult dalait
- a prózai színházi előadások tanult dalait, kórusait

Legyenek képesek

- kreatívan alkalmazni, variálni a hang legjellemzőbb összetevőit (hangmagasság, időtartam, hangerő, hangszín, hangok közötti szünet)
- zenei elemeket kreatív módon alkalmazni jelenet készítése során (kontraszt és jelentésmódosító funkció)

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- a zene színházi felhasználásának lehetőségeit
- a főbb zenés színházi műfajokat és azok legjelentősebb képviselőit

Legyenek képesek

- az adottságainak megfelelő, szabadon választott ének stílusának, műfaji sajátosságainak megfelelő előadására
- saját énekhez egyszerű ritmuskíséret rögtönzésére
- gondolatai, érzelmei kifejezésére szabadon választott zenei megnyilvánuláson keresztül
- az ismert zenei stílusok és műfajok dramatikus tevékenységhez való, a tanuló érzés– és gondolatvilágának kifejezését szolgáló hozzárendelésére
- a megismert zenés színházi műfajok jellemző stílusjegyeinek saját tevékenységben való érvényesítésére, adottságainak megfelelően

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Zene és ének

- csoportos zenés színpadi etűd 15–20 perc
- szólóéneklés vagy dallam vagy ritmus improvizáció 3 –5 perc

A vizsga tartalma

A zene és ének gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

Csoportos zenés színpadi etűd

A csoportos zenés színpadi etűdöt a szaktanár állítja össze a csoport adottságainak figyelembevételével. Az összeállítás adjon lehetőséget a főbb zenés színházi műfajok minél színesebb bemutatására!

A csoportos zenés színpadi etűd tartalmazhat prózai, illetve mozgásszínházi elemeket, az összeállítás azonban hangsúlyosan zenei fogantatású legyen!

Szóloéneklés vagy csoportos éneklés (2–4 fős)

A tanuló öt, a zenés színházi műfajok valamelyikét is tartalmazó, szabadon választott dal előadásával készül. A dalanyag kiválasztásánál ügyelni kell a tanuló adottságainak szem előtt tartására. A vizsgán a tanulónak a saját maga által választott dal(oka)t kell bemutatnia. Az előadásához igénybe vehető élő hangszeres kíséret, amellyről a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése

Etűd:

- a kompozíció íve, megformálása,
- az együttműködés minősége;
- a választott műfajnak és stílusnak megfelelő előadásmód

Ének:

- tiszta intonáció,
- a választott zenés színházi műfaj sajátosságainak megfelelő előadásmód,
- szövegérthetőség,
- prozódiai pontosság

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Ritmushangszerek, pl.: dobok, gardon, tikfa, fadob

Dallamhangszerek, pl.: mirliton, nádsíp, furulya

Egyszerű hangkeltő eszközök, pl.: kanál, kanna, köcsögduda

Jelzőhangszerek, pl.: kereplő, kolomp, csengő

Komplex (dallam, kísérő) hangszerek, pl.: doromb, gitár, szájharmonika

A tanult zeneművek felvételei CD-n, vagy DVD-n

KAMARAZENE

Főtárgy és választható tárgy

Óraszám: főtárgy esetén: heti 2 x 45 perc,
melléktárgy esetén: heti 1 x 45 perc.

A Művészeti Iskola fő célkitűzései közé tartozik növendékeinek a felkészítése a felnőttkori amatőr zenei mozgalomban való aktív részvételre.

Különösen alkalmas erre a 18 - 22 év közötti korosztály, az alsófokú hangszeres képzés befejezése után. Ekkor lehet kialakítani azokat a készségeket, képességeket, megszerezni azokat az ismereteket, amelyek szükségesek a társas muzsikáláshoz.

A kamarazene-oktatásának célja:

- életformává tenni a kamarazene a társas muzsikálás művelését,
- megismerni a főbb zenei stíluskorszakok legjellegzetesebb kamarazenei műfajait.

A kamarazene oktatás fontos témakörei:

- a laprólolvasási készség fejlesztése,
- a koncertszerű kidolgozottság igényének kialakítása,
- kamazenei művek megismerése CD-ről, lemezeiről,
- a partitúra megismerése, használata,
- az önálló hangolás megtanulása,
- a különböző hangolású hangszerek megismerése.

NB: A megtanulandó művek nehézségi foka ne érje el e tanulók hangszeres tudásának szintjét.

Bármilyen összeállítású együtteseket létrehozhatunk. (Formai rugalmasság.)

Egy-egy növendék többféle "feladatot" is elláthat az együttesekben. (Helyettesíthetőség.)

Egy-egy csoportba lehetőleg hasonló tudású növendékek kerüljenek.

Az elvégzendő anyagot a csoportok fajtája, színvonala, érdeklődési köre határozza meg. Ezért erre általános tervet kidolgozni nem szükséges.

A kamacsoportok jelentősen hozzájárulhatnak a zeneiskola propagálásához, más intézményekkel való kapcsolatok elmélyítéséhez. Ugyanakkor a csoport szerepléseinek a száma ne legyen túlzott, hiszen ez a napi műhelymunka rovására mehet.

Szakmai célok: kiegyenlített hangzás, egységes játékmód kialakítása, pontos ritmusjátás és tempótartás.

Eszközigények:

- megfelelő nagyságú és akusztikájú tanterem,
- jó minőségű, jól hangolt zongora,
- a létszámnak megfelelő kottatartó,
- metronóm, hangológép,
- lemezjátszó, CD lejátszó, hanglemezek, CD-k,
- magnetofon mikrofonnal.

Személyi feltételek: A kamarazenét oktató tanár ismerje a tanítandó kamaraegyüttes irodalmát, a hangszercsoport hangszereinek hangolását, játékmódját, fogásait, kívánatos, hogy a kamazenélésbe maga is bekapcsolódjon.

Elméleti tantárgyi programok

SZOLFÉZS

Kötelező tárgy: heti 2x45 p.

A bicskei Művészeti Iskolában hosszú évek óta gyakorlat, hogy a zenét tanulni szándékozó ált. isk. 1. osztályos kortól szolfézs előképzőre járnak a gyerekek.

Így a 3. osztályos korukra elvégzik a két előképzőt, tehát a 3. osztályosok elkezdik az első szolfézs osztályt.

Az iskolánk a közepes nagyságúak közé tartozik, így nincs lehetőség arra, hogy egy évfolyamon belül többféle szolfézs csoportot szervezzünk. Ezért gyakorlat lesz, hogy a tanulók négy szolfézs évfolyam elvégzése után más elméleti tárgyat választhatnak. Ilyen a **"zeneismeret"** ill. a **„zeneismeret-zenetörténet”** komplex tantárgyak. (Természetesen más a helyzet a B tagozatosokkal, akik külön szolfézsórákon vesznek részt a tehetséggondozásra szánt *heti 6 óra* terhére a hatodik évfolyam elvégzéséig.)

A szolfézs oktatásához használt tankönyvek:

Kodály: 333 olvasógyakorlat

Kodály: Ötfokú zene I – IV.

Kodály: Biciniumok I-IV.

Dobszay: Hangok világa I – VI

Tegzes: Hétfokú olvasógyakorlatok

Nógrádi – Papp: Dallamírási feladatok I. – II.

Pécsi: Énektár 2.

Németh – Nógrádi: Szolfézs antológia

ill. a központi tantervben felsoroltak válogatva

A szolfézsnak, mint kötelező tantárgynak két előképző és négy alapfokú évfolyama van, követelményei megegyeznek a szolfézs tantárgy azonos évfolyamainak követelményeivel. Az előképző évfolyamok elvégzése nem kötelező. A 4. évfolyam végén alapvizsga tehető.

A szolfézstanítás – a hangszertanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, megértését, valamint a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.

A zeneművek élményt nyújtó megismerésén és megértésén túl a tantárgy sajátosságából adódóan a hangsúly a tanítás folyamatában a zenei ismeretek elsajátíttatására, a képesség- és készségfejlesztésre, a kreativitás és a tudás alkalmazásának kimunkálására kerül.

A végső cél a globális zenei látásmód és gondolkodás alapjainak kialakítása, elindítása az alapfokú szolfézstanításban is: „A tanuló, hallja, amit lát és lássa, amit hall!” (Kodály Zoltán)

A tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy az általános zenei képességek fejlesztését és a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.

Külön figyelmet fordít arra, hogy e tevékenység gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömeivel.

A szolfézsztanítás célja, feladata:

A tanulók zenei készségeinek kiművelése, képességeik fejlesztése és ismereteik bővítése az alábbi területeken:

- belső hallás
- ritmus–metrum,
- tiszta intonáció,
- tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök),
- dallamhallás,
- többszólamúság
- harmóniaazonosítás
- zenei olvasás – írás,
- zenei szerkezet (forma),
- zenei memória,
- zenehallgatás (zeneértés)
- a kreativitás fejlesztése, – rögtönzés,
- a megszerzett tudás alkalmazása,
- a hangszertanulás segítése,
- a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseinek megismertetése,
- a zenei műveltség igényének kialakítása,
- a társművészetek iránti nyitottság megalapozása
- a zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra
- a tanulók személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; nemzeti identitástudatuk megerősítése, érzelmviláguk kibontakoztatása

Rendelkezők a tanuló

- olyan késztetéssel, mely a választott – eddig tanult – muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
- a tanulmányai során elsajátított készség–, jártasság–, ismeret–repertoárral, melyek eszközt biztosítanak a zene belső elképzeléséhez, értelmezéséhez, stílusos megszólaltatásához,
- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség–képesség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- biztos zenei ízléssel és ítéző képességgel és
- a zene iránti elkötelezettséggel.

Elkészítő évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel és játékkal.
- A zene megszerettetése, örömteli művelése.
- A figyelmes zenehallgatás kezdeti lépéseinek kimunkálása.

Az éneklési készség fejlesztése

- Helyes testtartás, levegővétel.
- Kezdőhang átvétele.
- Megfelelő tempóválasztás és tempótartás.
- Éneklés játékkal.

- Éneklés szöveggel emlékezetből.
- Ismert dallami fordulatok éneklése kézjelekkel.
- Önálló dalkezdés.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Egyenletes járással ritmusmotívumok megszólaltatása.
- A ritmusértékek neveinek, jeleinek és gyakorlóneveinek elsajátítása: negyed, nyolcad és negyed szünet értékekkel.
- 2/4-es ütem.
- Ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel.
- A „belső mérés” kialakítása.
- Ritmusmotívumok hangoztatása, visszatapsolása, olvasása, ütemekbe helyezése.
- Dalfelismerés ritmusról, ritmusfelismerés dallamról.
- A különböző tempók közötti különbségek érzékelése.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltanulás játékkal együtt.
- A belső hallás kialakításának kezdeti lépései.
- Hangmagasság-megfigyelés, magas és mély képzet kialakítása.
- A relatív szolmizáció bevezetése (pentaton, pentachord hangkészletben).
- A dallami jelrendszerek: kéz-, betűjel, hangjegy.
- Hanglépcső, vonalrendszer.
- Az elsajátított hangkészleteken belüli rövid dallamfordulatok kiemelése, gyakorlása.
- Dalfelismerés, dallambújtatás.

A kétszólamúság előkészítése

- Felelgetős játékok, dal és mérő (ritmusosztinátók, ritmuskíséretetek, egyszerű dallamosztinátók).

Rögtönzés

- Ritmussorok kiegészítése.
- Kérdés, felelet.
- Mondókák, versek, ritmusok megszólaltatása énekléssel.
- Mozgás és játék rögtönzése.

Zenehallgatás

- A zeneértő és –érző képesség fejlesztése.
- Aktív (előkészített) zenehallgatás.
- Alapvető tempó különbségek megfigyelése (gyors–lassú).
- Zajok– zörejek, zenei hang.
- Hangszínek (hangerő) megfigyelése és megkülönböztetése, hangszerek hangjainak felismerése.
- Zenei hangulatok – karakterek hallás utáni megfigyelése.
- A többször hallgatott zeneművek felismerése.

Ajánlott tananyag

Magyar népi mondókák, gyermekversek, gyermekjátékok, gyermekdalok

Zeneszerzők kicsinyeknek írt dalai

Rokon népek dalai

Horváth Istvánné – Smid Anna: Csicsergő 1.(tankönyv, munkafüzet és útmutató)

Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába (könyv és munkafüzet, tanmenet)

József Andrásné – Szemrecsányi Magda: Zenei előképző (tankönyv és munkafüzet, Útmutató)

P. Vesztróczy Judit: Zenei előképző (Ifjúsági Lapkiadó: Muzsikáljunk együtt I.)

P. Vesztróczy Judit: Zenei ABC kicsinyeknek
 Kodály Zoltán: Kis emberek dalai
 Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat
 Forrai Katalin: Ének az óvodában
 Forrai Katalin: Jár a baba
 Forrai Katalin: Európai gyermekdalok
 Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában
 Rimóczy Gáborné: Fecske mese (Debrecen, Művelődési Központ kiadványa)
 Dobszay László: A magyar dal könyve
 Weöres Sándor: Magyar etűdök
 Weöres Sándor: Ha a világ rigó lenne
 Cini–cini muzsika (Óvodások verseskönyve)
 Szabó Helga – Réber László: Te is tudsz énekelni
 Szabó Helga: Irány a zene birodalma (MR kiadványa)
 Lajtha László: Játékkország (a Lajtha László Zeneiskola reprint kiadványa)
 Borsai I. – Haider E.: Magyar népi gyermekjátékok
 Kiss Áron: Gyermekjáték gyűjtemény
 Dimény Judit: Hang–játék

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Magyar gyermekdalok és népdalok, népdalfeldolgozások, más népek gyermekdalai szóló–, kíséretes– vagy kórusfeldolgozásban.
 Hangszeres szemelvények (karakter–, mesedarabok) lehetőleg élő előadásban.

Követelmények

A „belső” lüktetés fejlesztése.
 Az egyenletes lüktetés és a dalritmus különbségeinek megéreztetése.
 A negyed, páros nyolcad és a negyed szünet ritmusjeleinek folyamatos olvasása gyakorlónevekkel.
 A törzshangok szolmizációs nevének, kézjeleinek ismerete.
 A zenére figyelés valamint együttműködési képesség a játékban, éneklésben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel, játékkal.
 – A magyar gyermekjátékok, dalok és népdalok – mint zenei anyanyelvünk és néphagyományunk – megismerése.
 – A zenei készségek megalapozása a 7–9 éves korú gyermekek hangszertanulásához.
 – Felkészítés a hangszerválasztásra, a zenére figyelés, a zenehallgatási élmény megteremtése.

Az éneklési készség fejlesztése

– A tiszta intonáció, a helyes zenei hangsúlyok kialakítása.
 – A kifejező éneklés igényének felkeltése.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Az egyenletes lüktetés és az ütempárok megéreztetése mozgással (ütemezéssel).
- A negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyed és fél és egész értékek, szünetjelek, a szinkópa, éles és nyújtott ritmus elsajátítása gyakorló és zenei nevekkal, jelekkel.
- 2/4-es ütem.
- a 3/4-es lüktetés megéreztetése.
- Szövegek ritmusának megfejtése.
- Ritmusmotívumok olvasása, felismerése.
- Az ütemhangsúlyok érzékelte.
- Metrum és ritmus egyidejű megfigyelése.
- Osztinátó, majd ritmuskíséret ismert dalokhoz.
- Ritmusgyakorlatok.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltanulás játékkal együtt, illetve hallás után.
- A magas és mély képzet kialakítása.
- A szolmizációs relációk elsajátítása (hétfokúság).
- A dallami jelrendszerek ismerete.
- A szolmizációs hangok kézjele, betűjele és helye a vonalrendszeren.
- Dallamfordulatok gyakorlása a pentaton és hétfokú hangkészletekben.
- Éneklés kézjel után, olvasás betűkottáról és ötvonalas rendszerben kulcs nélkül.
- Dallamfordulatok visszaéneklése.
- Memorizálás hallás után.
- A belső hallás fejlesztése.

A kétszólamúság előkészítése

- Dal és mérő.
- Felelgetős játékok.
- Ritmosztinátók, ritmuskísérek.
- Egyszerű dallamosztinátók (dudakíséret).
- Kétszólamú (igen könnyű) gyakorlatok kézjelekről.
- Igen könnyű kánonok – a csoport képességei szerint.
- Kétszólamú ritmusok, ének–kopogós „játékok”.
- Ének, járás, taps, ütőhangszerek kíséretével, változatos csoportosításban.

Zenei ismeretek:

- Hangközök fogalmának bevezetése, kis- és nagy szekund, tiszta oktáv, tiszta kvint.

Formai ismeretek:

- Motívum
- Azonosság, hasonlóság, különbözőség.

Zenei olvasás, írás

- Az íráskészség kialakítása (írás technika, zenei helyesírás).
- Rövid ritmusmotívumok, könnyű dalok ritmusának lejegyzése ritmusjelekkel (2–4–8 ütem).
- A dó helyének változtatása.
- Tájékozódás a vonalrendszeren.
- Kulcsok, ábécés nevek bevezetése.
- Dallamok, olvasógyakorlatok éneklése szolmizálva, alkalmi hangzókkal betűkottáról és hangjegyekről.
- Memorizálás.

- Könnyű dalok, dalrészletek, dallamok lejegyzése hangonkénti folyóírással vagy emlékezetből, betűkottával, majd hangjegyekkel (2–4–8 ütem).

Rögtönzés

- Zárások megkeresése ritmusokban, dallamokban.
- Hiányos dallamok kiegészítése egy–két hanggal.
- Ritmusfelelgetős, dallamfelelgetős.
- Ütempárhoz ütempár rögtönzése.
- Mondókák, versek megszólaltatása énekléssel.
- Mozdás és játék rögtönzése.

Zenehallgatás

- Hangszínek megfigyelése, megkülönböztetése.
- Emberi hangfajták (gyermek–, női–, férfi).
- Zenei együttesek: énekkar, zenekar.
- Dinamika, előadási módok.
- Különböző karakterek megfigyelése.
- Hangszerek hangja: zongora, hegedű, cselló, furulya (réz– és fafúvósok).
- A dallami azonosság, különbözőség felismerése a zenehallgatási anyagban is.

Zenei kifejezések:

- Ritmus, dallam.
- Ütem, ütemmutató, ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel.
- A megismert ritmusértékek nevei.
- Tempó, mérőütés.
- Osztinató.
- Hangmagasság, hangköz, hangkészlet, hangsor.
- Pentaton, pentachord.
- A G–kulcs, F–kulcs.
- A törzshangsor.
- A megismert hangközök nevei, jelentésük.
- Motívum, dallamsor.
- Kánon.
- Piano–forte.

Ajánlott tananyag

Magyar népi mondókák, gyermekjátékok, népszokások

Magyar gyermekdalok, népdalok

Gyermekversek.

Rokon népek dalai

Magyar zeneszerzők gyermekeknek komponált dalai

Más népek dallamai

Horváth Istvánné Smid Anna: Csicsergő 2.(tankönyv és munkafüzet, Útmutató)

Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába (könyv és munkafüzet, Útmutató)

József Andrásné – Szmrecsányi Magda: Zenei előképző (tankönyv és munkafüzet, Útmutató)

P. Vesztróczy Judit: Zenei előképző (Ifjúsági Lapkiadó: Muzsikáljunk együtt I.)

P. Vesztróczy Judit: Zenei ABC kicsinyeknek

Kodály Zoltán: Kis emberek dalai

Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat

Forrai Katalin: Ének az óvodában

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában
J. Irsai Vera: Szolfézs példatár, Alsófok I. kötet
Rimóczy Gáborné: Fecske mese (Debrecen, Művelődési Központ kiadványa)
Dobszay László: A magyar dal könyve
Bárdos Lajos: 70 kánon
Weöres Sándor: Magyar etűdök
Weöres Sándor: Ha a világ rigó lenne
Cini–cini muzsika (Óvodások verseskönyve)
Szabó Helga – Réber László: Te is tudsz énekelni
Szabó Helga: Irány a zene birodalma (MR kiadványa)
Lajtha László: Játékország (a Lajtha László Zeneiskola reprint kiadványa)
Borsai Ilona – Haider Edit: Magyar népi gyermekjátékok
Kiss Áron: Gyermekjáték gyűjtemény
Dimény Judit: Hang–játék

Ajánlott zenehallgatási anyag

Válogatás a néphagyomány zenei anyagából. Gyermekdal feldolgozások.
A hangszeres műzene karakterdarabjai. Mesedarabok.
Rövid darabok a hangszeres iskolákból (különböző hangszereken).

Követelmények az előképző évfolyamok elvégzése után

Rendelkezzék a tanuló a zenetanuláshoz szükséges alapvető magatartásformákkal: tudjon zenére figyelni, tudjon együttműködni társaival, tanárával a csoportos éneklésben, játékban.
Tudjon az egyenletes lüktetéshez járni, énekelni. Tudjon önállóan dalt kezdeni.
Ismerje fel kottáról a negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyed értékű hangokat, a megfelelő szüneteket, valamint a szinkópa, éles és nyújtott ritmust.
Legyen képes 4–8 ütemes ritmust folyamatosan olvasni és hangoztatni.
Tudja alkalmazni a ritmuselemeket 2/4-es ütemekben.
Tudjon lejegyezni rövid ritmusmotívumokat.
Ismerje a szolmizációs neveket, kézjeleket és a hangok viszonyított helyét a vonalrendszeren.
Tudja a dalokat szöveggel és szolmizálva – a zenei tartalomnak megfelelő tempóban, pontos ritmusban, helyes frazeálással – emlékezetből énekelni.
Tudjon rövid zenei egységet (a tanult dallami fordulatok köréből) visszaénekelni.
Ismerje a G–kulcs hangjait, legyen tájékozott a vonalrendszeren.
Ismerje a kis és nagy szekund, tiszta kvint, tiszta oktáv hangközöket.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

Alapfokú évfolyamok

Az első évfolyam tanítási anyagának összeállítása az előképző évfolyamok követelményeinek ismeretét feltételezi.

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A zenei élményanyag bővítése. Láttál-e már valaha..., A csitári hegyek alatt..., Kolozsváros olyan város...
- Az előképzőben tanult zenei ismeretanyag ismételése, bővítése. pentaton, pentakord, szekund, prím, oktáv, kvint, zenei abc hangjai, ritmusértékek, pontozott értékek. dúr és moll hármashangzatok.
- A készségek megalapozása, fejlesztése a tananyaghoz kapcsolódóan. tiszta intonáció, többszólamú éneklés, kánonok, szolmizációs készség, belső hallás.
- Az abszolút rendszer további gyakorlása. dúr és moll hangsorok olvasása 3 kereszt 1 bé előjegyzésig.

Az éneklési készség fejlesztése

- A tanulók hangterjedelmének fokozatos bővítése. Tegzes Hétfokú olvasógyakorlatok, hangsorok, öt-és hétfokú hangsorok éneklése.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Az előképzőben tanult ritmikai elemek alapos ismételése. ritmusnév, jel, szünetjel és értékek.
- az átkötés, az értéknöjtő pont ismerete. pontozott fél és nyújtott, éles ritmus 2/4-ben
- A legegyszerűbb ütemek: 2/4, 4/4, 3/4. ütemmutató fogalma
- Ütem súlyok. (ütemezés). tanult dalokon keresztül
- A szinkópa, az éles és a nyújtott ritmus ismételése, elmélyítése. 2/4 és 2/8 értékű szinkópa, éles és nyújtott ritmus
- A tizenhatodok páros formációi. Gát Kottaolvasás gyakorlatai

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltanulás hallás után, kézzelről, betűkottáról.
- A tonalitásérzék fejlesztése. a dallamzáró alaphang: lá, és dó. dúr és moll hangsorok 3 kereszt, 1 bé előjegyzésig
- Periodizáló műzenei szemelvények éneklése, Johann Sebastian Bach: 17/72. gyak. Kulcs 135.o. Dicsérvételek az Urat

A kétszólamúság előkészítő gyakorlatai

- Dallamhoz ritmosztinató vagy önálló ritmusszólam megszólaltatása.

Hangközök:

- Tiszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint, tiszta oktáv.
- Margaréta 1. gyakorlatai alapján
- Éneklés szolmizálva, építés megadott hangokra. C-dúr hangsor hangjaira
- Felismerés kottakép után

Hangzatok:

- Az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok szerkezete.
- Éneklés szolmizálva mindkét irányban. és tanult dúr és moll hangsorokban
- Felismerés hallás után együtthangzásban vagy felbontásban.
- Építés megadott ábécés hangokra a tanult hangnemek alapján. Margaréta gyakorlatai

Hangkészlet, hangsorok, hangnemek

- Alaphang fogalma.
- .
- Módosító jelek, előjegyzések. 3 kereszt 1 bé
- A módosított hangok nevei Margaréta gyak.
- A tanult hangnemek előjegyzéseinek sorrendje írásban is.
- Hétfokúság: dúrok és mollok (3#, 1b előjegyzésig).
- A párhuzamos hangsorok fogalma.
- A zeneművek hangnemének megállapítása kottakép alapján az eddigi ismeretek felhasználásával. záróhang és előjegyzés alapján

A formaérzék fejlesztése:

- Részletek, egységek megfigyeltetése: hasonlóság, azonosság, különbözőség,– A kvintváltás megfigyeltetése. :Volt nekem egy kecském c. nd.

Zenei olvasás – írás

- A helyes kottairás. Másolás, diktálás, Margaréta gyak.
- Ritmusgyakorlatok olvasása. Gát : Ritmusgyak.
- Éneklés betűkottáról, majd ötvonalas rendszerben hangjegyekről, G–kulcsban, abszolút magasságban ábécés nevekkkel 2#, 1b előjegyzéssel.
- Dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre,

Zenehallgatás

- Dallam és kíséret, szólamok megfigyelése. Gyermek hangszerjátéka alapján.

Zenei szakkifejezések ismerete

- A szolfézs előképzőben tanultakhoz.
- Ütemmutató, ütemszűz, — Kulcsok. előjegyzések, módosító jelek.
- Pentatónia.— Hangkészlet, hangsor, hangnem.
- Pentachord, Dur és moll (– A párhuzamos hangsor fogalma.
- Dallamsorok, alaphang
- Prima volta, seconda volta.
- Staccato, legato.

Ajánlott tananyag

Régi stílusú magyar népdalok, énekelhető műzenei szemelvények a hangszeres iskolák anyagából is (könnyű barokk és klasszikus táncok).

Könnyű kánonok

Horváth Istvánné – Smid Anna: Csicsergő II (tankönyv, munkafüzet és Útmutató)

)

JKodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Lázárné Nagy Andrea: Margaréta (Gyakorló feladatok)

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Eredeti népzenei felvételek gyermekdalok, népdalok.

Gyermekeknek komponált művek Bartók Béla, Kodály Zoltán Bárdos Lajos kórusműveiből.

Szemelvények a tanulók hangszeres anyagából: barokk, klasszikus táncok (különböző hangszereken).

Mese– és karakterdarabok.

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat zeneileg igényesen énekelni.

Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G– és F–kulcsban ábécés névvel olvasni.

Ismerje a módosítójeleket, az előjegyzések sorrendjét írásban is mindkét kulcsban 3#, 1b előjegyzésig.

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 3#, 1b előjegyzésig.

Ismerje fel és tudja ritmusolvasásban folyamatosan hangoztatni a szinkópát, az éles és nyújtott ritmust, valamint a tizenhatodok páros formációit.

Legyen képes egyszerű, rövid (a tanult zenei anyagnál könnyebb) dallamfordulatokat hallás után szolmizálva visszaénekelni, memorizálni, lejegyezni.

Ismerje a tiszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközök fogalmát, tudja ezeket kottakép alapján azonosítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, a kis és nagy terc, a tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.

Ismerje az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok felépítését.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A zenei ismeret- és élményanyag bővítése. Hej, páva..., Este van már, csillag van..., Este van, este van..., Sej, felszállott a kakas...

– A zenei képességek, készségek fejlesztése a szolfézs illetve hangszeres anyaghoz kapcsolódóan.

– A régi és új stílusú magyar népdalok jellemzőinek elsajátítása. dallamvonal, sorszerkezet

– A műzene kis formáinak megismerése: elsősorban barokk táncjátékok megszólaltatásával. J. S. Bach: Üdv rád...

– Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben. dúr és moll hangsorok 3 kereszt, 3 bé előjegyzésig

Az éneklési és intonációs készség fejlesztése

– A népdalok kifejező megszólaltatása.

– A tanulók hangterjedelmének fokozatos bővítése. népdalok, hangsorok, tanult dúr és moll hangsorok éneklése kapcsán is

– A kétszólamú éneklés kimunkálása. Kánonok

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

– Az előző évfolyamokban elsajátított ritmusok ismétlése, további gyakorlása, alkalmazása. Gát: Ritmusgyakorlatok

– A „kis nyújtott” és „kis éles” ritmus, a negyed értékű triola és szinkópa

– Negyed felütés. J. S. Bach: Üdv rád...Margaréta gyakorlatai

– 3/8-os ütem. Elmehezt már, vagy Hej, páva c. népdal kapcsán

– Váltakozó ütem. Szánt a babám, Este van, este van...

– A 4/4 – 2/4 és a 3/4 – 2/4 váltás megéreztetése. Szánt a babám és madárka, madárka c. népdalok alapján.

– Alla breve. maxima, longa, brevis, semibrevis E. Gebhardi: Glória szálljon...

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

– Daltanulás hallás után, valamint kottaképről. Jut még eszedbe... Gyújtottam gyertyát...

– A fi, szi és ta hang, valamint dallamfordulataik. Összhangzatos és dallamos moll, Este van, este van, Sej felszállott a kakas a meggyfára.

— A tanult zenei anyag jellegzetes dallamfordulatainak gyakorlása, olvasása és hallás utáni

felismerése.

- Az alap és kvint szerepe, kvintváltás felfelé.
- Régi és új stílusú népdalok stílusjegyeinek rendszerezése, összefoglalása az eddigi ismeretek alapján. stílus, sorszerkezet, dallamvonal

A többszólamúság fejlesztése

- Hangközök megszólaltatása két szólamban. vagy hangszerrel egyenként
- Kánonok,–

Hangközök:

- Az előző években tanult hangközök további gyakorlása. plusz kis és nagy szext hangköz
- Éneklés szolmizálva, ábécés–s nevekkkel mindkét irányban. népdalok, tanult dúr és moll hangsorok alapján
- Felismerés hallás után és kottaképről.
- A szext hangköz és a szűkített – bővített kvint elsajátítása.
- A bővített szekund megfigyelése. Összhangzatos moll, és Margaréta gyakorlatai

Hangzatok:

- Az előző évben tanult hármashangzatok további gyakorlása, elsősorban hallási elmélyítése. a szűkített és bővített hármashangzatok felépítése
- A tanult hangnemek alap–hármashangzatai.

Hangsorok:

– A háromféle moll hangsor elsajátítása, a vezetőhang. meghatározás, éneklés szolmizálva és abc-s névvel

- Dúrok és mollok 3#, 3b előjegyzésig. lejegyzésük, éneklésük szolmizálva és abc-s névvel

A formaérzék fejlesztése

- AA⁵A⁵vA, AA⁵BA, ABBvA, AABA formaszerkezetek. a tanult népdalok szerint

Zenei olvasás, írás

- Ritmusgyakorlatok olvasása. Gát gyakorlatai,
- Könnyű dallamok olvasása (mérővel), memorizálás
- Hangközök, hangközláncok lejegyzése betűvel és számmal.
- Hármashangzatok lejegyzése együtthangzás vagy felbontás alapján.
- Új stílusú népdalok lapról éneklése szolmizálva, szöveggel.
- Műzenei szemelvények éneklése szolmizálva és ábécés nevekkkel, , szöveggel
- .
- .

Zenei szakkifejezések ismerete

- Triola. „kis” nyújtott, „kis” éles ritmus.
- Felütés. negyed felütés
- Váltakozó ütem.
- Eol, összhangzatos, dallamos moll, vezetőhang fogalma.
- Az eddigi hangközökön kívül a kis és nagy szext, bővített szekund.
- A régi és új stílusú népdalok.
- Kvintoszlop.

Ajánlott tananyag

A magyar népdalok újabb rétege: pentaton, dúr, háromféle moll, valamint dór (fríg) és mixolid hangkészletű dallamok.

Néhány táncjáték a barokk korból – elsősorban a tanulók hangszeres anyagából (menüett, bourrée, sarabande, rigaudon, gavotte).

Könnyű kétszólamúság: kánonok,

Lázárné Nagy Andrea: Margaréta

Kodály Zoltán: Ötfokú zene I–II.

Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Ajánlott zenehallgatási anyag

Népdalfeldolgozások (elsősorban a tanult dalokhoz kapcsolódóan).

Szemelvények Bartók Béla Gyermekeknek és Mikrokozmosz című műveiből.

Válogatás Bartók Béla és Kodály Zoltán kórusműveiből.

Barokk táncok. (hangszeres táncok, zenekari tételek).

Mesealakok a zenében.

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat – ezen belül műzenei szemelvényeket – szöveggel, zeneileg igényesen előadni.

Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G– és F– kulcsban folyamatosan ábécés névvel olvasni.

Ismerje fel kottaképről a tanult ritmusképleteket, tudja folyamatosan olvasni, hangoztatni mérőütéssel vagy belső méréssel.

Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb, rövid dallamokat szolmizálva visszaénekelni, hallás után lejegyezni, memorizálni.

Ismerje fel a népdalok jellegzetességeit, stílusát (sorszerkezet, hangnem).

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 3#, 3b előjegyzésig, tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.

Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja ezeket felépíteni, illetve kottaképről azonosítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.

Ismerje a dúr, moll alaphelyzetű hármashangzatok felépítését. Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatokat felbontásban vagy együtthangzásban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag, a ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A zenei élményanyag bővítése.
- Bevezetés a bécsi klasszikus zene forma– és harmóniavilágába európai többszólamú népdalok és műzenei szemelvények alapján.
- Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben – elsősorban a dúr és moll tonalitáson belül.
- A többszólamúság, társas zenélés készségének fejlesztése funkciós művek alapján.

- A magyar népdalok élményszerű előadása.
- A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.
- Tudatos zenehallgatásra nevelés.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Kis éles, kis nyújtott ritmusok, a nyolcad triola további gyakorlása, alkalmazása.
- A nyújtott és szinkópa ritmusok variánsai.
- Nyolcad és páros tizenhatod felütés.
- 3/8, 6/8. Pontozás, átkötés 6/8-ban.
- Ritmusgyakorlatok egy és két szólamban.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltanulás elsősorban kottaképről.
- Módosított hangok: fi, szi, di, ri és ta gyakorlása népzenei és műzenei olvasási anyagon (szolmizálva és ábécés névvel).

A többszólamú éneklés készségfejlesztése

- Más népek zenéjének többszólamú megszólaltatása.
- Hangszerkíséretes dalok.
- Kánonok.
- Kürtmenetek, hangközmenetek, kétszólamú funkciós részletek megszólaltatása énekléssel és egyéni hangszerjátékkal is.
- T–D–T kapcsolatok megfigyelése.
- Funkciós főhangok éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkal.
- A belső hallás és memória fejlesztése.

Hangközök:

- Az előző évben tanult hangközök gyakorlása: felismerés hallás után és kottaképről.
- A szűkített, bővített kvint (oldással) ismertetése.
- Új hangközök: a kis és nagy szeptim, (oldással).

Hangzatok:

- Az alaphelyzetű hármashangzatok felismerése hallás után felbontásban vagy együtthangzásban, építésük, felismerésük kottaképről.
- A hármashangzatok megfordításainak elve.
- Hallásgyakorlatok felbontásban, együtthangzásban.

Hangsorok:

- Dúrok és mollok 4#, 4b előjegyzésig.
- Azonos alapú dúr és moll.
- A hangnemi kitérés és moduláció megfigyeltetése.

A formaérzék fejlesztése

- A periódus felépítése. Nyitás –zárás.
- Kis kéttagú-, háromtagú forma. Rondo forma.

Zenei olvasás, írás

- Olvasógyakorlatok szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkal.

- Igen könnyű magyar népdalok lejegyzése.
- Hangközök, hármashangzatok felismerése, lejegyzése együtthangzásban vagy felbontásban.
- Könnyű periódusok olvasása, memorizálása kottaképről.
- Lejegyzés memorizálás vagy hallás után egy szólamban.
- Igen könnyű funkciós kísérőszólamok megfigyelése, éneklése, lejegyzése betűkottával a dallamhangok alá.

Rögtönzés

- Adott dallamhoz tercmenet, kürtmenet szerkesztése.
- Periódusok kiegészítése: adott előtaghoz utótag (A–Av).
- Periodizáló dallamokhoz egy–egy kísérőhang éneklése.

Zenehallgatás

- Magyar és más népek táncai a műzenében.
- Barokk, klasszikus táncok – elsősorban a tanulók hangszeres darabjaiból.
- A hangszerelés, a dinamika – mint a zenei kifejezés eszközei.
- Dinamika a barokk korban.
- A barokk és bécsi klasszikus zenekar hangszerei.
- A tanult formák, dallami elemek megfigyelése hallás után.

Zenei szakkifejezések ismerete

- Azonos alapú dúr és moll hangsor.
- Kvintoszlop.
- Kürtmenet.
- Funkciók.
- Hangnemi kitérés, moduláció.
- Periódus.
- Kéttagú–, háromtagú forma. Triós forma. Da Capo forma.
- Duett, duó, tercett, trió.
- Partitúra.
- A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Ajánlott tananyag

Könnyű szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből, darabok a tanulók hangszeres anyagából is.

Két–három–négyzólamú könnyű kánonok.

Dobszay László: A hangok világa III. és IV. kötet, Útmutatók

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok

Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán

Szőnyi Erzsébet: Biciniumok

Bárdos Lajos: 70 kánon

Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. (Aelia Sabina Alapítvány, Budapest)

Győrffi István: Dallamírási feladatok

Szemelvények a tanulók hangszeres darabjaiból

Pécsi Géza : Kulcs a muzsikához

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Magyar és más népek táncai a műzenében (pl. bécsi klasszikus táncok, valamint F. Chopin, A. Dvořák, B. Smetana, P. I. Csajkovszkij, J. Brahms, M. Ravel művei).
Balett részletek (nemzeti karakter–táncok: mazurka, csárdás stb.).
Szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből: dalok, opera– és szimfónia részletek.

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat, illetve a bécsi klasszikus korból a műveket, részleteket stílusosan előadni.
Tudjon folyamatosan 6/8–os ütemben ritmust olvasni.
Egyszerű 4–8 ütemnyi dallamot lejegyezni, memorizálni.
A tanult anyagnál könnyebb dallamfordulatokat kottából szolmizálva, alkalmi hangzókkal, szöveggel megszólaltatni.
Tudja a dúr és moll hangsorokat, vezetőhangokat 4#, 4b előjegyzésig.
Tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.
Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja kottaképről azonosítani és felépíteni.
Ismerje fel hallás után a kis és nagy szext hangközt.
Ismerje fel hallás után az alaphelyzetű dúr, moll, szűkített és bővített hármashangzatokat.
Tudja kottaképről azonosítani és adott hangra szerkeszteni (a tanult hangnemek körében).
Ismerje a dúr és moll hármashangzatok fordításainak nevét, felépítését, a funkciókat.
Ismerje a periódus és a kisformák felépítését.
Ismerje az alapvető tempo és előadási jeleket.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag, a ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Zenei élményanyag gyűjtése a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből.
- A periodizáló és funkciós zenei ismeretek elmélyítése.
- Betekintés a romantika és a XX. század zenéjébe.
- A tanult magyar népzenei anyag bővítése aszimmetrikus dalokkal.
- Az eddig tanultak rendszerező ismételése.
- A zenei elemzési képesség fejlesztése.

Hallásfejlesztés és zenei ismeretek

- Átkötés, pontozás gyakorlása.
- Harminckettedek.
- Alla breve további gyakorlása.
- A népzenei anyagban arányok, szimmetriák, aszimmetriák megfigyelése.
- 5/8, 8/8 (3+3+2) gyakorlása ritmusfeladatokkal.
- A módosított szolmizációs hangok további gyakorlása.
- A bővített kvart oldással.
- Alterált hangok, mint a díszítés, és mint a hangnembváltás eszközei.
- A kromatika megfigyelése, kromatikus fordulatok éneklése.
- Késleltetés.
- A hangközök rendszerezése.
- A hangközfordítás elve.
- A tiszta, kis– és nagy hangközök éneklése, felismerése és megnevezése ábécés nevekkkel is.

- Hangközmenetek éneklése, szolmizálva, ábécés nevekkal; a hangközök megnevezésével, zenei szerepük megfigyelésével.
- A dúr és moll hármashangzatok fordításai illetve az alaphelyzetű szűkített, bővített hármashangzat gyakorlása oldással.
- Felismerésük hallás és kottakép alapján, építés.
- A dominánsszeptim dúrban és mollban.
- Éneklése oldással szolmizálva.
- A nyolcütemes bécsi klasszikus periódusforma ritmus– és dallamfordulatának megfigyelése, kiemelése, gyakorlása.
- Dallami variánsok, figuráció.
- A bécsi klasszikus zene funkciós rendjének gyakorlása.
- T–D–T; T–S–D–T kapcsolatok, funkciós jelző basszus hangok.
- Funkciós kísérszólam éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkal.
- Műdalok olvasása zongorakísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
- Kétszólamú vagy hangszerkíséretes klasszikus művek éneklése a tanult zenei ismeretek megfigyeltetésével.
- Két– és többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesek előadásában.
- Kánonok éneklése.
- Hangsorok 6#, 6b előjegyzésig, vezetőhanggal.

A formaérzék fejlesztése

- Zárlatok: fél– és egész–zárlat, álzárlat.
- A klasszikus (és romantikus) dal.
- Két– és háromtagú kisformák, visszatérési típusok megfigyelése.
- Egy rondó, egy variáció és egy szonátaforma formai megismerése.

Zenei olvasás, írás

- Könnyű periódusok lapról éneklése.
- Periódus terjedelmű bécsi klasszikus anyag lejegyzése a tanult hangnemekben.
- Könnyű hangközmenetek éneklése, írása.
- A kétszólamú írás bevezetése: a kísérő szólamban funkciós főhangok.
- Könnyű népdalok lejegyzése (szöveggel is).

Zenehallgatás

- A zenei kifejezés eszközei a bécsi klasszikus korban (stílusjegyek összegyűjtése).
- Hangszín – hangszerezés.
- A ritmikai, dallami és harmóniai elemek szerepének hallás utáni megfigyelése: (alteráció, kromatika, késleltetés, hangzاتفelbontások, funkciók, zárlatok, feszültség – oldás, hangnemi kitérés, moduláció).
- Két– és háromtagú kisformák, visszatérési típusok, egy rondó, egy variáció és egy szonátaforma megismerése zenehallgatás alapján is.
- A bécsi klasszikus zene stílusjegyeinek, jellegzetes műfajainak, előadói apparátusainak megfigyelése a meghallgatott művekben.
- A romantika kifejezési eszközeinek és a XX. század új hangzásvilágának megfigyelése.
- A homofon és polifon szerkesztési mód felismerése hallás után is.

Rögtönzés

- Ritmuskíséret rögtönzése aszimmetrikus népdalokhoz. Osztinátók.
- Periódus kiegészítése: megadott előtaghoz utótag rögtönzése.

- Periódusok zenei anyagának variálása a megismert ritmikai és dallami elemekkel (hangzatfelbontás, kromatika, késleltetés stb.).
- Funkciójelző basszus szólam rögtönzése ismert periódushoz dúrban, mollban.

Zenei elemzési képesség

- A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
- A stílusjegyek és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).

Zenei szakkifejezések ismerete

- Bécsi klasszikusok, Köchel–jegyzék, opusz.
- Kvintkör.
- Hangnemi rokonságok, maggiore–minore, a hangnemi kitérés, moduláció.
- A hangközfordítás elve.
- Tritonusz.
- Alteráció, kromatika.
- Funkciók, funkciós vonzás.
- Késleltetés.
- Kadencia, álzárlat, fél– és egész–zárlat.
- Előjáték, utójáték, visszatérés, Coda.
- Imitáció.
- Orgonapont.
- Hangszeres és vokális zene.
- Dal, ária, opera.
- Szimfónia.
- Kamarazene, duó, duett, trió, tercett, kvartett, kvintett.
- Kisformák.
- Triós forma, szonátaforma, rondóforma, variáció.
- A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.
- Az eddig megismert zenei korok rövid áttekintő ismételése, kronológiai rendezése, a legfontosabb stílusjegyek kiemelése.

Ajánlott tananyag

Elsősorban bécsi klasszikus (romantikus) hangszerkíséretes dalok, duettek

Szimfónia tételek, hangszeres szonáta, variáció, rondó

Dobszay László: A hangok világa IV. és V. kötet, Útmutatók

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatás a kötetekből)

Kodály Zoltán: Biciniumok

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei

W. A. Mozart: 30 kánon

Bárdos Lajos: 70 kánon

Molnár Antal: Klasszikus kánonok

Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében

Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I.

Győrffy István: Dallamírási feladatok

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Szemelvények a bécsi klasszikusok műveiből a szonátaforma, a szimfónia (Menüett tétel), az opera megismeréséhez.

Romantikus dalok, karakterdarabok.

A XX. század zenéjéből néhány vokális és hangszeres mű.
Néhány darab Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatából (aszimmetria).
Pécsi Géza : Kulcs a muzsikához

Követelmény

Tudjon a tanuló emlékezetből bécsi klasszikus, romantikus műveket, szemelvényeket (dal, kánon, műrészlet) zeneileg igényesen előadni.
Tudjon leolvasni, lejegyezni egyszerű, könnyű klasszikus periódust.
Ismerje a dúr és moll hangsorokat 6#, 6b előjegyzésig.
Ismerje az oktávon belüli hangközöket.
Ismerje a négy alaphelyzetű hármashangzatot, a dúr és moll hangzatok fordításait, valamint a dominánsszeptim akkordot.
Tudja ezeket szolmizálva énekelni, felismerni hallás után, ábécés hangokkal megnevezni a könnyebb hangnemekben (3#, 3b.).
Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.
Ismerje a klasszikus zene alapvető stílusjegyeit, a tanult formáit és műfajait.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással,
- A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával,
- Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).

Követelmények az alapfokú évfolyamok (4. évfolyam) elvégzése után

Ismerje a tanuló a ritmuselemek a harminckettedektől az egész értékű kottáig.
Ismerje fel hallás után és kottaképről a szinkópa-, éles- és nyújtott ritmust, valamint az egyszerűbb ritmikai átkötéseket.
Legyen áttekinthető képessége a 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8, 2/2 –es ütemekben.
Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4#, 4b előjegyzésig.
Ismerje a

- pentaton hangsorokat.
- tudja a dúr és moll hangsorokat 6#, 6b előjegyzésig,
- ismerje a háromféle moll hangsort.

Ismerje fel a művek hangnemeit – hangszeres darabjaiban is.
Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:

- tudja azonosítani – hangszeres tanulmányaihoz kapcsolódóan is – az oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközöket,
- ismerje fel ezeket kottaképről és hallás után.

Ismerje a bővített szekund, bővített kvart, szűkített és bővített kvint hangközöket; tudja ezeket kottaképről azonosítani.
Ismerje a négyféle alaphelyzetű hármashangzat, a dúr és moll fordítások elvét, valamint a dominánsszeptim–hangzat felépítését.
Legyen képes ezeket hallás után felismerni, és kottaképről azonosítani.
Ismerje a funkciós főhangokat 3#, 3b előjegyzésig.
Ismerje a funkciós vonzást.
Ismerje a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát.
Tudjon lejegyezni:

- rövid szótagszámú, tempo giusto magyar népdalt szöveggel,
- két szólamú, igen könnyű műzenei periódust, illetve szólamait hallás után kiegészíteni..

Legyen képes a fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni.

Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban is alkalmazni):

- a magyar népzene stílusjegyeit,
- a periódus fogalmát,
- a kis formákat,
- a triós formát,
- a klasszikus szonátaformát,
- a rondót.

Rendelkezzék a tanulmányai során érintett zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (elsősorban a bécsi klasszikus zenében).

Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A bécsi klasszikus zene periodizáló és funkciós gondolkodásának elmélyítése nagyobb lélegzetű zenei formákban.
- A romantikus zeneirodalom alaposabb megismerése.
- Ismerkedés a XX. századi zene néhány alkotásával.
- A tanult magyar népdalkincs bővítése.
- A többszólamú éneklés hangsúlyosabb megjelenése.

Ismeretanyag és hallásfejlesztés

- Az előző évfolyamban tanult ritmusok további gyakorlása, alkalmazása.
- Nyolcad szinkópa és tizenhatod triola és változataik.
- Augmentálás–diminuálás.
- Klasszikus és romantikus dalok, duettek megszólaltatása kottakép alapján.
- Az alterált fordulatok megfigyelése.
- Az alterációk díszítő vagy hangnemi szerepe.
- Könnyű klasszikus, romantikus és XX. századi dalok, énekelhető szemelvények, kórusművek megszólaltatása.
- A dó váltás alkalmazásának elmélyítése.
- A tonalitás felbomlásának megfigyelése.

Hangközök:

- Az előző évfolyamokban tanult hangközök ismétlése, gyakorlása, hallási elmélyítése.
- A belső hangközhallás intenzív fejlesztése, törekvés a szolmizáció lassú, fokozatos elhagyására.
- A szűkített szeptim hangköz, a nóna és decima hangköz fogalma.
- Hangközmenetek éneklése, szolmizálva, ábécés névvel.
- A hangközök zenei szerepének megfigyelése (alterációk és funkciók).

Hangzatok:

- Az alaphelyzetű hármashangzatok, a dúr és moll fordítások valamint az alaphelyzetű dominánsszeptim hangzat (oldással dúrban, mollban) további gyakorlása, hallási elmélyítése.
- A szűkített hármashangzat megfordításainak felépítése, éneklése oldással dúrban.
- A szűkített szeptimhangzat felépítése, éneklése oldással.
- A dúr és moll hangsor fokaira épített hármashangzatok.
- A funkciós alaphangokra építhető hármashangzatok.

Hangsorok:

- Dúrok, mollok, vezetőhangok 6#, 6b előjegyzésig.
- A modális hangsorok elnevezésének, alaphangjainak ismerete.

A formaérzék fejlesztése:

- Rendhagyó periódusok.
- Álzárlat.
- Egyszerű, két- és háromtagú klasszikus formák éneklése, elemzése.
- A hangnemi kitérés és moduláció megfigyelése (domináns vagy párhuzamos hangnemek).
- A szonáta-, a variációs és a rondóforma ismétlése, további megfigyelése nagyobb lélegzetű zeneművek tételeként.
- A formai ismeretek mélyítése.

Zenei olvasás, írás

- Klasszikus periódusok, egyszerű modulációs zenei részletek éneklése szolmizálva, dó váltással, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkal.
- Alterált fordulatok gyakorlása: lapról olvasással, lejegyzéssel.
- Könnyű romantikus és XX. századi dallamok éneklése, memorizálása, (pl. témák a zenehallgatással feldolgozott művekből).
- Műdalok olvasása hangszerkísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
- Két- vagy többszólamú vokális művek különféle hangszeres együttesekkel is.
- Könnyű periódusok lejegyzése funkciós alsó szólammal, a felső szólamban egy-egy alterált hanggal.
- Egyszerű, rövid XX. századi tonális dallamok, dallamrészletek írása emlékezetből.
- Hangzatok lejegyzése hallás után, felépítés, felismerés kottaképről.
- Kánonok éneklése a klasszikus és romantikus korból.

Rögtönzés

- Dallamokhoz funkciójelző alsó szólam éneklése.
- Egyszerű periódusok zenei anyagának variálása a klasszikus művekben előforduló zenei elemekkel (késleltetés, figuráció, kromatika stb.).
- Periódusok rögtönzése megadott támpontok alapján.

Zenehallgatás

- A zenei kifejezőeszközök megfigyelése a romantikus zenében.
- Új hangnemi rokonságok, harmóniakapcsolatok, formai bővítések.
- A programzene eszközeinek felismerése: a hangulati elemek előtérbe kerülése, a zenekari hangzás bővülése.
- Új hangszeres, hangszínek megjelenése.
- A programzene és a társművészetek kapcsolata.
- A tonalitás felbomlása.
- A XX. századi zene hangzásvilágának megfigyelése (pl. impresszionizmus).
- A zenei formák változásainak megfigyelése.
- Stílusfelismerések zenehallgatás alapján.

A zenei elemzési képesség fejlesztése

- A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése a bécsi klasszikus zenében.
- Az alapvető zenei összefüggések felismertetése (ritmika, dallam, harmónia, funkció, forma).
- A kisformák és a triós forma önálló elemzése kottakép (és hallás) alapján.

- Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatából megismert fordulatok megfigyelése (pl. növekedés, fogyás, pont, vonal, moll és dúr bitonalitása stb.).

Zenei szakkifejezések ismerete

- Komplementer, osztinató ritmus.
- Modális hangsorok.
- A hangnemek rokonsága, tercrokonság, enharmónia.
- Tonalitás, atonalitás, bitonalitás.
- Főhang, váltóhang, átmenőhang, figuráció, körülírás, késleltetés, előlegezés.
- A bővült periódusok: külső és belső bővülés.
- Zárlatok (gyenge, erős, stb), álzárlat.
- A szonáta– és a variációs forma.
- A klasszikus szimfónia tételrendje.
- Az opera dramaturgiai felépítése, zenei részei.
- A szimfonikus költemény.
- Tempó– és előadási jelzések: az elsajátított zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Dobszay László: A hangok világa V. kötet és Útmutató

Agócsy László: Zenei olvasókönyv

Molnár Antal: Klasszikus kánonok

Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!

Péter József: 165 kánon

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetek

Németh Rudolf – Nógrádi László – Puster János: Szolfézs antológia

Forrai Miklós: Duettek I–II.

Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)

Szabolcsi Bence: Zenetörténet

Frank Oszkár: Alapfokú zeneelmélet

Frank Oszkár: Hangzó zeneelmélet

Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében

Frank Oszkár: A klasszikus moduláció

Pécsi Géza : Kulcs a muzsikához

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Klasszikus szonáták, szimfóniák, versenyművek tételeinek elemző feldolgozása zenehallgatással.

A zenei kifejező eszközök megfigyelése a programzene alkotásaiban: válogatás a romantikus dalokból, kis formákból (F. Schubert: dalok, táncok, Moments musicaux darabjai, részletek R. Schumann: Jugendalbum című művéből)

Egy dalciklus (pl. Schubert: Die schöne Müllerin) vagy egy szimfonikus költemény meghallgatása, feldolgozása (pl. Muszorgszkij: Egy kiállítás képei)

Romantikus opera részletek.

A XX. századi művek hangzásvilágának bemutatása (pl. Bartók Béla kórusművei, válogatott szemelvények a Mikrokozmosz–ból, Kodály Zoltán: Epigrammák c. művéből, B. Britten népdalfeldolgozásai) alapján.

Követelmény

Tudja a tanuló a bécsi klasszikus és romantikus dallamokat kotta nélkül stílusosan énekelni, szöveggel előadni (a tanár, a csoporttárs vagy saját zongorakíséretével).

Tudja a hangnemeket 6#, 6b előjegyzésig.

Ismerje az oktávon belüli hangközöket.

Tudja a hármashangzatokat és fordításait (a bővített hármashangzatot alaphelyzetben), valamint a dominánsszeptim–akkordokat 3#, 3b hangnemekben elhelyezni.

Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatok megfordításait, valamint a dominánsszeptim–akkordot.

Ismerje a szűkített septim–hangzat felépítését.

Tudjon – a tanultaknál jóval könnyebb dallamot – lapról olvasni.

Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb periódus terjedelmű dallamot szólam kiegészítésekkel lejegyezni funkciót jelző basszussal együtt.

Tudjon megadott könnyű, periódusterjedelmű dallamot befejezni.

Ismerje a klasszikus, romantikus kor fontosabb zenei stílusjegyeit.

Tudjon felsorolni a megismert zenei korokból zeneszerzőket, műveket.

Ismerje a megtanult zenei formák jellemzőit.

Tudja ismereteit a hangszeres repertoárja elemzésére is alkalmazni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
- Egy klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).
- Stílusfelismerés hangzó anyag alapján.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A zenei élményanyag bővítése.
- Betekintés a reneszánsz zene művészetébe.
- A barokk zene stílusjegyeinek, főbb műfajainak, zeneszerzőinek alaposabb megismerése.
- További ismerkedés a XX. századi zene hangzás– és formavilágával, elsősorban a folklórizmus és a neoklasszicizmus törekvéseivel (valamint a dodekafónia és más irányzatokkal a csoport képességeitől függően).
- A hat évfolyam műzenei és népzenei ismeretanyagának ismételése, rendszerezése.
- Az önálló elemzői munka készségének fejlesztése.

Ismeretanyag és hallásfejlesztés

- Reneszánsz vokális és hangszeres művek, barokk áriák, táncformák, színpadi betétdalok, vokális és énekelhető hangszeres művek, szemelvények, énekes megszólaltatása kottakép alapján.
- A jellegzetes barokk fordulatok (komplementer ritmika, hemiola – imitáció, szekvencia, ellenmozgás) megfigyeltetése, felismerése.
- A művek harmóniai vázának megszólaltatása hangközmenetek, hangzatmenetek éneklésével.
- Homofon és könnyű polifon többszólamúság éneklése és kamarazene–szerű megszólaltatása (a tanulók hangszeres előadásában).
- Kánonok éneklése, megszólaltatása hangszerekkel is.
- A XX. századi művek éneklése, hangszeres megszólaltatása, feldolgozása során a pentatónia, a modális hangsorok, egészhangú skála, akusztikus skála, kvartépítkezés, bitonalitás, tizenkétfokúság, cluster megfigyelése, felfedezése.

Hangközök:

- A hangközök további gyakorlása, hallási elmélyítése. a hangközök rendszerezése.
- A szűkített kvart fogalma.
- Az enharmónia.

Hangzatok:

- Az eddigiek gyakorlása, elsősorban hallási elmélyítése.

Zenei olvasás, írás

- Reneszánsz zenei szemelvények, moduláló barokk és bécsi klasszikus dallamok olvasása.
- Könnyű XX. századi szemelvények éneklése.
- A zenei íráskészség segítése hallás utáni elemzésekkel.
- Könnyű barokk és klasszikus kétszólamúság lejegyzése hallás után.
- Memorizálás kottakép valamint hallás után.

Rögtönzés

- Dallam– és ritmus kiegészítés.
- Adott dallamhoz funkciós basszus éneklése.
- Dodekafon dallamok szerkesztése, komponálása hangszeren.
- XX. századi effektusok kipróbálása hangszeren.

Zenehallgatás

- A reneszánsz zene harmóniáinak, szerkesztésmódjának megfigyelése, hangszereinek bemutatása, felismerése a hallgatott művekben.
- A régi barokk hangszerek jellegzetes hangzásának megismerése.
- A barokk zenekar hangszerei. Continuo.
- A zenekar concertáló szólamcsoportjainak megfigyelése hallás után.
- A barokk táncok a szvitekben.
- A barokk variáció megfigyelése zenehallgatással.
- A XX. század néhány kiemelkedő magyar alkotásának elemző megismerése, a magyar népzenei elemek megfigyelése e művekben.
- A zeneművészet korszakainak összefoglaló rendszerezése.
- Stílusfelismerések zenehallgatás alapján.

Zenei szakkifejezések ismerete

- Számozott basszus, continuo.
- Imitáció, tonális és reális válasz. Fuga.
- Motetta, madrigál, mise.
- Tonalitás, bitonalitás, politonalitás.
- Akusztikus skála, egészhangú skála, tizenkétfokúság, cluster.
- Szvit, opera, kantáta, oratórium, korál, recitativo, ária.
- A barokk versenymű. concerto grosso, concertálás.
- A szvit és a barokk táncok (allemande, courante, sarabande, gigue, menüett, gavotte).
- Barokk variáció (passacaglia, chaconne, folia).
- Tempó– és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Zenei elemzési képesség

- Az alapvető zenei összefüggések felismerése, (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), a zenei gondolkodás és elemzési képesség alakítása hallás és kottaképi megfigyelés alapján.
- Önálló elemzés (pl. klasszikus kis formák elemzése lehetőleg hallás után, nagyobb lélegzetű formák elemzése kottakép alapján, tanári irányítással).

Ajánlott tananyag

Magyar népdalok.

Pécsi Géza : Kulcs a muzsikához

Reneszánsz kórusművek, hangszeres táncok énekelhető szemelvényei.

Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és Útmutató

Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!

Németh Rudolf – Nógrádi László – Puster János: Szolfézs antológia

Kodály Zoltán: 15 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán – Vargyas Lajos: Magyar népzene

Bartók Béla: Mikrokozmosz

Bartók Béla: Gyermekeknek

Bartók Béla: 27 egyenműkar

Kodály Zoltán: Gyermek– és nőikarok

Agócsy László: Bach olvasókönyv

Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében

Frank Oszkár: A funkciós zene harmónia– és formavilága

Kortárs zeneszerzők hangszeres darabjai a tanulók repertoárjából

Győrfy István: Dallamírási feladatok

Barokk hangszeres és oratórikus művek, áriák, színpadi betétdalok, opera részletek. (Válogatva J. S. Bach, H. Purcell, G. F. Händel, A. Vivaldi műveiből)

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Barokk zene régi hangszereken.

XX. századi nagyobb lélegzetű mű illetve műrészlet feldolgozása.

(pl. C. Debussy: A tenger, Bartók Béla: Concerto, Kodály Zoltán: Psalmus Hungaricus, I. Sztravinszkij: Petruska).

Követelmény

Tudjon a tanuló kotta nélkül öt magyar népdalt, öt reneszánsz, barokk vagy klasszikus dallamot és egy művet a XX. század könnyen énekelhető szemelvényeiből, a megismert művek témáiból (elsősorban Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből).

A megszólaltatás legyen zeneileg pontos, stílusos, muzikális.

Ismerje a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig.

Tudjon olvasni, írni, tájékozódni 5#, 5b előjegyzésig.

Tudjon egyszerű barokk vagy klasszikus periódust lapról énekelni, kottakép, vagy hallás után memorizálni és lejegyezni.

Ismerje a hangközöket, hármashangzatokat és fordításaikat.

Legyen alapvető stílusismerete a zenetörténeti korokról.

Legyen képes önállóan gyakorolni és tanulni.

Megszerzett tudását tudja alkalmazni a hangszerstanulásban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
- Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).

- Stílusfelismerés hangzó anyag alapján.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

Írásbeli vagy szóbeli vizsga

A vizsga feladatait az iskola választja ki az A) és B) feladatsor közül vagy a helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama

Szolfézs

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.

A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

Az alapvizsga tartalma

Írásbeli vizsga

A) Feladatsor

1. Feladatok a hangköz-, hangzat–ismeretek köréből – hallás után, kottakép és szerkesztés alapján. A tanulók számára adottak azon hangok kottaképe, melyekre a hangközöket, hármashangzatokat építenie kell.

- 5 hangköz, 5 hármashangzat lejegyzése hallás után (jelölés betűvel és számmal)
- 5 hangköz, 5 hármashangzat építése megadott hangokra,
- 5 hangköz, 5 hármashangzat felismerése kottaképről.

2. Könnyű kétszólamú klasszikus periódus felső szólamának lejegyzése

A zenei részlet 2/4, 3/4 vagy 4/4-es löktetésű, lehetőleg A–Av felépítésű, modulációt, alterációt, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmazó legyen. A tanulók számára a táblán adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.

A részlet zongorán két szólamban tízenkétszer hangozhat el.

3. Megadott klasszikus kis forma elemzése hallás és kottakép alapján.

Az elemzés szempontjai: hangnem, az előforduló zenei elemek megjelölése (hármashangzat–felbontás, szekvencia, késleltetés stb.), formai felépítés, funkciók.

B) Feladatsor

1. Feladatok a hangköz-, hangzat– ismeretek köréből – hallás után, kottakép és szerkesztés alapján

- 5 hangköz, 5 hármashangzat lejegyzése hallás után (jelölés betűvel és számmal)
- 5 hangköz, 5 hármashangzat építése megadott hangokra,
- 5 hangköz, 5 hármashangzat felismerése kottaképről.

A tanulók számára adottak azon hangok kottaképe, melyekre a hangközöket, hármashangzatokat építenie kell.

2. Egy magyar népdal lejegyzése

A népdal: új stílusú, négysoros, 8–10-es szótagszámú, tempo giusto, izometrikus, szinkópát, nyújtott és éles ritmust tartalmazhat. A tanulók számára adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.

A népdal nyolcszor hangozhat el a megadott abszolút magasságban, énekes előadásban.

3. Megadott klasszikus kis forma elemzése hallás és kottakép alapján.

Az elemzés szempontjai: hangnem, az előforduló zenei elemek megjelölése (hármashangzat–felbontás, szekvencia, késleltetés stb.), formai felépítés, funkciók.

Az írásbeli vizsgához ajánlott feladatlap készítése.

Szóbeli vizsga

1. Memoriter anyag:

A vizsgázó

- tudjon 5 népdalt előadni,
- ismerje azok legfontosabb jellemzőit;
- tudjon 5 műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező) megszólaltatni,
- ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

2. A vizsgán a tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a negyedik évfolyam elvégzése utáni követelmények alapján.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

1. feladat – teszt: A feladat helyes megoldása, a válaszok pontos, világos jelölése
2. feladat– dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottairási készség, külalak.
3. feladat: – elemzés: Az elemzési szempontokra adott válaszok teljessége, helytállósága, a jelölések pontossága.

A szóbeli vizsga értékelése.

- a választott zenei anyag élményszerű megszólaltatása
- általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete)
- zenetörténeti tájékozottság
- stílusismeret
- formai ismeretek
- tájékozódás a zenei műfajok között

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Jó minőségű és felhangolt zongora vagy pianínó. Hangjegytábla, szemléltető anyagok, ritmushangszerek

Megfelelő minőségű audio–vizuális berendezés (magnetofon, DVD, CD-lejátszó)

A stíluskorszakokat megfelelően bemutató, kellő számú és minőségű hangfelvétel, zenei szakkönyv.

A szolfézstanítás – a hangszeritanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, megértését, valamint a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.

A zeneművek élményt nyújtó megismerésén és megértésén túl a tantárgy sajátosságából adódóan a hangsúly a tanítás folyamatában a zenei ismeretek elsajátíttatására, a képesség– és készségfejlesztésre, a kreativitás és a tudás alkalmazásának kimunkálására kerül.

A végső cél a globális zenei látásmód és gondolkodás alapjainak kialakítása, elindítása az alapfokú szolfézstanításban is: „A tanuló, hallja, amit lát és látja, amit hall!”

A tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy az általános zenei képességek fejlesztését és a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.

Külön figyelmet fordít arra, hogy e tevékenység gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömeivel.

A szolfézstanítás célja, feladata:

A tanulók zenei készségeinek kiművelése, képességeik fejlesztése és ismereteik bővítése az alábbi területeken:

- belső hallás
- ritmus–metrum
- tiszta intonáció
- tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök)
- dallamhallás
- többszólamúság
- harmónia azonosítás
- zenei olvasás – írás
- zenei szerkezet (forma)
- zenei memória
- zenehallgatás (zeneértés)
- a kreativitás fejlesztése, – rögtönzés
- a megszerzett tudás alkalmazása
- a hangszerstanulás segítése
- a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseinek megismertetése
- a zenei műveltség igényének kialakítása
- a társművészetek iránti nyitottság megalapozása.
- A zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra.
- A tanulók személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; nemzeti identitástudatuk megerősítése, érzelmviláguk kibontakoztatása.

Rendelkezzék a tanuló

- olyan késztetéssel, mely a választott – eddig tanult – muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
- a tanulmányai során elsajátított készség–, jártasság–, ismeret–repertoárral, melyek eszközt biztosítanak a zene belső elképzeléséhez, értelmezéséhez, stílusos megszólaltatásához,
- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség–készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- biztos zenei ízléssel és ítélő képességgel
- a zene iránti elkötelezettséggel.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat

Ismerje fel hallás után is kottaképről a tanult ritmusképleteket, metrumokat.

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4#, 4b előjegyzésig.

Ismerje a

- pentaton hangsorokat.
- a dúr és moll hangsorokat 5#, 5b előjegyzésig,
- a háromféle moll hangsort,
- a kvintkört.

Ismerje fel a művek hangnemeit hangszeres anyagához kapcsolódóan is.

Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:

Tudja azonosítani a hangszeres tanulmányaihoz kapcsolódóan a tanult hangközöket, hármashangzatokat és a domináns szeptim hangzatot, ismerje fel ezeket kottakép és hallás alapján. Ismerje a funkciós főakkordokat 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja ezeket kottaképről azonosítani hangszeres anyagához kapcsolódóan is.

Ismerje a funkciós vonzást, a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát.

Tudjon lejegyezni:

- rövid szótagszámú, tempo giusto magyar népdalt szöveggel,
- igen könnyű műzenei periódust funkciót jelző basszussal.

Legyen képes a fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni.

Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban is alkalmazni):

- a magyar népzene stílusjegyeit,
- a periódus fogalmát,
- a kis formákat,
- a triós formát,
- a klasszikus szonátaformát,
- a rondót.

Rendelkezzék alapvető zenetörténeti tájékozottsággal: a tanulmányai során érintett zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (elsősorban a barokk és a bécsi klasszikus zenében).

Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig;
- a modális hangsorokat, tudja énekelni azokat ábécés nevekkkel 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja énekelni

- ábécés nevekkkel a hangközöket, hármashangzatokat és fordításait, valamint a tanult négyeshangzatokat dúr és moll hangsorokban.

Ismerje fel a fentieket együtthangzásban hallás után.

Tudjon lejegyezni

- hangközmenetet, kétszólamú klasszikus vagy barokk dallamot

Tudjon lapról énekelni könnyebb dallamot

Tudjon memorizálni a tanult anyagnál könnyebb, periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után.

Ismerje fel hallás után az egyszerű műzenei formákat.

Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és stílusjegyeit.

Ismerje a szonáta-, rondó- és variációs formák felépítését.

Legyen képes az alapvető zenei összefüggések felismerésére (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), önálló elemzésre

A művészeti záróvizsga követelményei:

1. AZ ÍRÁSBELI VIZSGA TARTALMA

SZOLFÉZS

„A” tagozat

Zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet főtanuszakok

Diktálás, elemzés

- Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése és elemzése. Az idézet átlagos zenei mondat/periódus hosszúságú, egyszerűbb hangnemi kitérést tartalmazhat. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: formai felépítés, zenei értelmezés (felütések, kötések, előadásmódra vonatkozó jelek bejelölése), zenei elemek megjelölése (hangzatfelbontás, késleltetés, szekvencia). Az idézet zongorán két szólamban nyolcszor hangozhat el.
- Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam felének lejegyzése és befejezése. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az idézet átlagos zenei mondat/periódus hosszúságú, amely zongorán hatszor hangozhat el.

Szolfézs főtanszak

- Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése. A dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok. Hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.
- Periódus terjedelmű kétszólamú bécsi klasszikus idézet lejegyzése. Az idézet tartalmazzon változatos dallami és ritmikai fordulatok. Hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

„B” tagozat

Hangszer, kamarazene főtanszak

- Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése. A dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok. Hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.
- Periódus terjedelmű kétszólamú bécsi klasszikus idézet lejegyzése. Az idézet tartalmazzon változatos dallami és ritmikai fordulatok. Hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

Szolfézs főtanszak

- Kétszólamú barokk idézet lejegyzése. Az idézet tartalmazzon változatos dallami és ritmikai fordulatok. Hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne. Előre meg kell adni a kulcsokat, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.
- Egyszólamú XX. századi dallam lejegyzése. Az idézet tartalmazhat változatos dallami és ritmikai fordulatok. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

. A SZÓBELI VIZSGA TARTALMA

SZOLFÉZS

„A” tagozat

Hangszer, kamarazene, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet főtanszak

- Periódus terjedelmű dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami fordulatokat, hangnemi kitérést, esetleg modulációt.
- A „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 15 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 5 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig) éneklőtársakkal ill. hangszerkíséréssel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

Szolfézs főtanszak

- Periódus terjedelmű dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami fordulokat, hangnemi kitérést, esetleg modulációt.
- A „hozott anyag”: 15 népdal éneklése emlékezetből, és azok elemzése forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők alapján; 10 műzenei szemelvény (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig), ezek közül három kotta nélkül, saját kíséréssel előadva. A vizsgázó ismerje ezek hangsorát, hangnemét, az előforduló előadási jeleket, utasításokat, tudja meghatározni az előadott szemelvények műfaját, stílusát és formáját.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

ZENEISMERET

Alsófokon: Heti két óra. (2 x 45 perc)

Továbbképzőben: Heti 1 vagy 2 óra

A négy kötelező szolfézs elvégzése után kötelezően választható tárgy

Ezen tantárgy oktatása két részre szakaszolódik..

Tapasztalatból tudjuk, hogy az általános iskola elvégzése után a bicskei gyerekek többsége más településre jár középiskolába, ezért úgy tervezzük ennek a tárgynak az anyagát, hogy az első két évben is viszonylag befejezett, kerek egészet nyújtson a zene történetéről, irodalmáról, korszakairól stb. Ezért ez a két év (ált. isk. 7. 8. osztályosok) felöleli a teljes zenetörténeti kort a középkortól napjainkig, és összefoglalja a népzenei ismereteket..

Majd azok a tanulók, akik a bicskei vagy Bicske közeli középiskolában, szakmunkásiskolában stb. tanulnak tovább, újra veszik az előbbi korokat, de már alaposabban, elmélyültebben.

A fentiekből következik, hogy a tananyag ugyan nagyon közel áll a központi szolfézs, zeneirodalmi-szolfézs tantárgyak anyagához, csupán más elrendezésben tanítjuk.

Ugyancsak jelentős szerepet kap a tantárgy keretében a kórusművek éneklése, hiszen a kóruséneklés az amatőr zenélés egyik legfontosabb területe. Ennek megalapozása a tantárgy egyik fontos feladata.

Mindenképpen azt szeretnénk, ha azoknak a tanulóknak, akik korábban hagyják abba tanulmányaikat, mint a tanszakuk befejeződik, teljes képük lenne a zenéről. És semmiképpen nem szeretnénk, hogy a lineáris felépítés miatt, a korábban kimaradók egy bizonyos korról, stílusról ne tudjanak szinte semmit. (Ami történetesen a 20. sz.-i magyar zene is lehetne!)

Egyáltalán ezért szorgalmazzuk a zeneiskolai elmélet-oktatásban a spirális módszerek alkalmazását, ami sok-sok ismétlést, visszatérést jelent.

Tananyag, témakörök

1. évfolyam (Alsófok 5. osztály)

A magyar népdalok típusai.

A Gregorián zene: a zenei középkor. *Egyszólamúság.*

A reneszánsz zene: *klasszikus vokálpolyfónia. (Palestrina, Lassus, Josquin stb.)*

A barokk zene: *Vivaldi, Bach, Handel...*

Oratórium, passió, prelúdium, fuga, concerto, motetta, korál, szvit...

2. évfolyam

A rokokó: (a gálans stílus) : *a Bach - fiúk, J. Stamitz. A szimfonikus zenekar születése.*

A bécsi klasszikusok. *Klasszikus nagyformák: szonátaforma. A szimfónia. Zongoraszonáta.*

A romantika zenéje. *Szimfonikus költemény. Programzene.*

A XIX. sz-i magyar zene: *a verbunkos, Liszt, Erkel...*

A XX. sz. első fele: *Sztravinszkij, Debussy, Ravel, ...*

A XX. sz.-i magyar zene: *Kodály, Bartók.*

Követelmény a két évfolyam elvégzése után:

A tanuló ismerje a magyar népdalok típusait, stílusait.

Ismerje a zenetörténeti korszakok legfontosabb műfajait, zeneszerzőit.

Ismerje a zenetörténet legalapvetőbb formáit: szonátaforma, triós forma, rondóforma.

Különböztesse meg az egyes korszakok zenéit.

Ismerje fel a tanult zeneművek témáit.

ZENEISMERET

a továbbképzőben

(heti egy vagy két óra)

Az alapkör 1. 2. osztályban tanultak elmélyítése.

Zeneismeret-zenetörténet

Heti két óra

Négy kötelező szolfézs elvégzése után kötelezően választható tárgy

A zeneismeret szintetizáló tantárgy keretében tanultak kiegészítése, elmélyítése zenetörténeti-zeneirodalmi ismeretekkel.

Elsősorban továbbképzőben ill. közismereti középiskolai tanulmányokat folytatóknak ajánlott.

A tanulmányok folyamán zenei témájú könyvek olvasása kötelező.

Könyvjegyzék: (dólt betűkkel a kötelező olvasmányok)

A Hét zeneműve
Barabás: Mozart párizsi utazása
 Bartha D.: Beethoven és kilenc szimfóniája
 Bólyai Boémek és pillangók
Cziffra: Ágyúk és virágok
Dániel Anna: Teréz küldetése (Beethoven és a Brunszwick család)
 Dobszay: Magyar zenetörténet
 Eösze : Kodály Zoltán
 Fábián I.: A XX. sz. zenéje
 Fodor A.: Sztavinszkij
 Frid: M. P. Muszorgszkij
 Gál Gy.S. : Ismerkedés a zenetörténettel
 Gál Gy.S.: Egy faun délutánja
Gál: Az én zeneszerzőm (sorozat).
 Glücke: Szerzetesek, polgárok, trubadúrok
 Goldmark: Emlékek életemből
Homolya I.: Bakfark
 Homolya I.: Palestrina és Lassus
 Jemnitz S.: Chopin
Juhász: Gershwin
Kobajasi: Karmester
Kolneder: Vivaldi
 Kroó: Bartók kalauz
Kroó: Berlioz
Láng: A Tamás templom karnagya
 Magyarország zenetörténete I-II. (Szerk:Raj.B.)
 Miért szép századunk zenéje
 Molnár A.: Romantikus zeneszerzők
 Pándi M.: Hangversenykalauz I-IV.
 Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához
 Petrovics: Ravel
R. Rolland: Beethoven
R. Rolland: Zenei utazások...
R. Rolland: Lully
 Rajeczky B.: A gregorián ének kézikönyve
 Rajeczky B.: Mi a gregorián?
 Rosen: A klasszikus stílus
Sadie: Mozart
 Solti Gy. :Emlékeim
Sólyom Gy.:Haydn
 Szabolcsi B. : A magyar zenetörténet kézikönyve
 Szabolcsi B.: Bevezetés a zenetörténetbe
Szegő J.: Embernek maradni
Székel J.: A halhatatlan kedves
Székel J.:Chopin párizsban
Székel: Elindultam...
 Till G.: Opera
 Várnai P. Oratóriumok könyve
 Verfel: Verdi

Eszközjegyzék: jó minőségű magnó, CD-lejátszó, zongora.

Minél több partitúra.

Értékelés: Osztályzattal. (szorgalom nélkül)

Koncert fúvószenekar

Négy kötelező szolfézs elvégzése után kötelezően választható tárgy.

Koncert Fúvószenekarunk 1994 óta két kiemelt arany minősítéssel, ezáltal fesztivál zenekari címmel rendelkezik. Repertoárján klasszikus átiratok, eredeti fúvószenekari koncert darabok szerepelnek.

Az elmúlt évek darabjai közül megemlíthető:

Nyitányok:

Beethoven: István király

Egmont

Erkel: Hunyadi László

Ünnepi nyitány

Suppé: Könnyűlovasság

Költő és paraszt

Verdi: Nabucco

Strauss: Denevér

Offenbach: Orfeusz az alvilágban

Egyéb művek:

Doppler: Magyar fantázia 2 fuvolára és zenekarra

Hidas Frigyes: Capriccio

Bernstein: West Side Story

Berlioz: Rákóczi induló

Kodály: Intermezzo

Strauss: Császárkeringő

Déli rózsák keringő

Bécsi vér keringő

Hubay Jenő: Hejre Kati!

Csermák: Díszpalotás

Brahms: 1. 3. 5. 6. magyar tánca stb.

A művek megszólaltatásának színvonala lemérhető a megjelent CD-nkről.

Mivel a „klasszikus” művek megtanulása együtt jár az eredeti szimfonikus mű alapos **elemzésével, megismerésével**, a tagok komoly **elméleti felkészültségre** tesznek szert.

Mindezek alapján indokolt, hogy a komoly zenekari munkában való részvétel elfogadható legyen **kötelezően választható tantárgyként** mindaddig, amíg a zenekar birtokolja az arany minősítést hangverseny zenekari kategóriában.

A fenti lehetőség elmaradása esetén féltő, hogy a már négy éven át szolfézst tanuló, nem pályára készülő növendékek abbahagyják zenei tanulmányaikat, mert a 12-18 éves tanulók nem tudnak heti 4-5 óránál – ennyi a főtárgyi és a zenekari próba ideje, - több időt zenetanulásra szánni. Nem beszélve arról, hogy a zenekari munkába való bekapcsolódás **oktatásunk egyik fő célja**. (A zeneiskolai tanulmányok befejezése után is zenekari tagok maradhatnak.)

A zenekari munkába általában 3-4 évi hangszerstanulás után kapcsolódnak be. Gyakorlat, hogy a tanulók előtte egy-két évi kamarazenei stúdiumokon vesznek részt. Ez mintegy a zenekari munka előképzője.

A zenekari munka heti minimum kétszer 45 perces összpóbából és egy-egy foglalkozásnyi szolámpóbából áll.

Eszközígény:

Próbaterem, a létszámnak megfelelő kottatartó, székek, mappák, egy kottapult, dobfelszerelés, dallamjátszó ütőhangszerek, (xilofon, zenekari harangjáték, vibrafon), zongora, üstdob-pár, kottatár, (legalább 40 eredeti művel,) CD lejátszó, magnetofon, hordozható ötvonalas tábla,

Értékelés: kiválóan megfelelt, jól megfelelt, megfelelt, (nem felet meg.).

NÉPZENEI ALAPISMERETEK

Heti 2 x 45 perc kötelező és választható tárgy

A népzenei ismeretek tantárgy tanításának célja, hogy a népi hangszert és éneket tanuló tanulók számára olyan elméleti és gyakorlati ismereteket közvetítsen, melyek leírják, elemzik, összefüggéseiben megvilágítják a népzene működésének törvényszerűségeit, ezzel szolgálva a tanulók hangszeres–énekes fejlődését.

Az előképző évfolyamok célja, hogy fejlődjön ritmus– és térérzéke, intonációs készsége, értelmi képessége, emlékezőtehetsége, erősödjön szabálytudata, közösségi magatartása, az anyanyelv ismerete, a népzene szeretete.

A tanulók életkoruknak megfelelően ismerjék meg és éljék át a jeles napokhoz, ünnepekhez, a munkaalkalmakhoz, a gazdasági évhez kötődő népszokásokat.

Érezzék át a hétköznapi és ünnepek váltakozását, cselekvő módon vegyenek részt a szokások eljátszásában.

Készítsenek az ünnepekhez tartozó hagyományos tantárgyakat, tantárgyi kellékeket.

Éljék át a közösségi együttlétek hagyományos alkalmait, és ismerjék meg közösségteremtő és hagyományörző szerepét.

Váljon fogékonnyá a népszokások, népi játékok zenei anyagának elsajátításával a népzene befogadására.

Az alapfok évfolyamain

Foglalja össze, ismételje át az előképző évfolyamaiban tanult zenei alapismereteket.

Fejlessze a tanuló

- általános zenei képességeit: hallását, ritmusérzékét, intonációs képességét, zenei emlékezetét,
- a zenei írás–olvasást, különös tekintettel a népzenei műfaj sajátosságaira,
- zenei gondolatvilágát, stílusérzékét, zenei ízlését, általános esztétikai érzékét.

Ismertesse meg

- a magyar népzene történeti rétegeit,
- a magyar népzene stílusait, műfajait,
- népzenei dialektusokat,
- a változatképződés szerepét, tényezőit és törvényszerűségeit,
- a vokális és hangszeres népzene jellemzőit,
- a népi hangszerek osztályozását, kialakulását, történetét, formai és szerkezeti jellemzőit, elterjedtségét,
- a magyar népzeneben jellemző hangszeres együtteseket,
- a népzene és néptánc kapcsolatát,
- az emberi élet szakaszaihoz és fordulóihoz és a jeles napokhoz kötődő népszokásokat,
- a népzene szerepét a hagyományos paraszti kultúrában, valamint megőrzésének, használatának lehetőségeit a jelenkorban.

Ösztönözze a tanulót

- önálló munkára,
- népzenei koncertek, egyéb rendezvények látogatására, azokon való szereplésre,
- a népzenei hagyomány ápolására, értékeinek megőrzésére és továbbadására.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek átadása

- Mondókák, gyerekjátékok és népszokás dallamok éneklése, eljátszása.
- A ritmusértékek nevének, jelének és gyakorlónevének elsajátítása. Ritmusmotívumok hangoztatása, visszatapsolása, olvasása negyed, nyolcad és negyed szünet értékekkel.
- Dalfelismerés ritmusról, ritmusfelismerés dallamról.
- A különböző tempók közötti különbségek érzékelése.
- Hangmagasság–megfigyelés. Magas és mély képzet kialakítása.
- A dallami jelrendszerek: kéz–, betűjel, hangjegy és a vonalrendszer megismerése.
- A relatív szolmizáció bevezetése.

Követelmény

Mondókák, gyerekjátékok és népszokás dallamok élményszerű éneklése, eljátszása.

Ismerje fel

- kottáról a tanuló a negyed, nyolcad, fél, egész ritmusértékeket és szünet– jeleiket,
- a szinkópa ritmust
- a szolmizációs hangok kézjeleit, valamint a hangok viszonyított helyét a vonalrendszeren,
- a kis és nagy szekund fogalmát
- a G– és F–kulcs hangjait.

Tudja

- alkalmazni a ritmuselemeket 2/4–es, 3/4–es, 4/4–es ütemekben.
- a hiányos ritmust kiegészíteni 2/4–ben.
- érzékelni a tanuló az egyenletes lüktetést
- önállóan dalt kezdeni
- dallamfordulatokat visszaénekelni, és rövid motívumokat memorizálni, belső hallással elképzelni
- a ritmikai és dallami elemeket írásban összekapcsolni.

Legyen képes

- a ritmusmotívumokat folyamatosan olvasni és hangoztatni.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek átadása

- Mondókák, gyerekjátékok, népszokás dallamok, népdalok éneklése, eljátszása.
- A tiszta, kifejező éneklés készségének kialakítása csoportosan és egyénenként.
- Az egyenletes lüktetés és a dalok ritmusának érzékelése, megfigyelése, megszólaltatása gyakorlónevekkel.
- A „belső mérés” kialakítása.
- A különböző tempók közötti különbségek érzékelése.
- A belső hallás kialakításának kezdeti lépései.
- Motívumok éneklése, olvasása, felismerése belső énekléssel, kirakása a vonalrendszeren.
- Dalfelismerés, dallambújtatás.
- Mozgás és játék rögtönzése.

Követelmény

Mondókák, gyerekjátékok, népszokás dallamok, népdalok élményszerű éneklése, eljátszása.

A „belső” lüktetés kialakítása.

Az egyenletes lüktetés és a dalritmus összekapcsolása.

A negyed, páros nyolcad és a negyed szünet ritmusjeleinek folyamatos olvasása gyakorlónevekkel.

A hangok szolmizációs neve, kézjele. Elhelyezés a vonalrendszeren.

Zeneileg pontos éneklés csoportosan és egyénenként is.
A zenei írás–olvasás bevezetése a csoport képességeitől és a tanulók életkorától függően.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek átadása

- ütempáros népzenei dallamok, régi és új stílusú népdalok
- az őszi és tavaszi jeles napokhoz fűződő népszokásdallamok az öt magyar népzenei dialektus anyagából válogatva.

Elméleti ismeretek

- A népzene gyűjtés célja, módszerei, jeles népzene gyűjtők
- A határozott kötődésű dallamok hordozó–alkalmai: az emberélet fordulói, a naptári ünnepek, bizonyos munkák, tevékenységek általános jellemzői. Az őszi és tavaszi népszokások tartalma, a hozzájuk fűződő hiedelmek, szokások.
- A vokális népzene szövegműfajainak megfigyelése, megismerése
- A magyar népi hangszerek öt fő csoportja, a csoportok jellemzői, alcsoportjai. Az idiophon magyar népi hangszerek jellemzőinek ismerete, megszólaltatásuk módja és alkalmai, jelentőségük, illetve a hangszerekhez fűződő hiedelmek, szokások.

Zenei írás–olvasás

- Könnyebb gyermekdalok szolmizációs hangokkal való leírása.
- Ütempáros népdalok éneklése kottakép alapján.

Zenehallgatás

A tanult

- ütempáros népzenei anyag,
- népszokás dallamok,
- népi hangszerek eredeti felvételeken való bemutatása.

Követelmény

A tanult népdalok éneklése szöveggel és szolmizálva, kotta nélkül.

Ismerjék a tanult népszokások tartalmát, a hozzájuk fűződő hiedelmeket, szokásokat, és tudjanak 5 dallampéldát énekelni, és eljátszani.

Ismerjék vázlatosan a tanult magyar népi hangszerek alkotórészeit, fajtáit, hozzá fűződő szokásokat, hiedelmeket, illetve ismerjék fel azokat külsejük és hangzásuk alapján.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek átadása

Dallamanyag:

- régi és új stílusú népdalok,
 - a téli jeles napokhoz fűződő népszokásdallamok
- az öt magyar népzenei dialektus anyagából válogatva:

Elméleti ismeretek:

- A magyar népzenei dialektusterületek és az egyes területek jellemző kistájai, néprajzi csoportjai vokális és hangszeres népzenejének bemutatása jellemző dallampéldákkal.
- A hangszeres népzenei hagyomány: funkciók, alkalmak, műfajok, zenei vonások.
- A membranophon magyar népi hangszerek jellemzőinek ismerete, megszólaltatásuk módja és alkalmai, jelentőségük, illetve a hangszerekhez fűződő hiedelmek, szokások vázlatos leírása.
- A téli népszokások tartalma, a hozzájuk fűződő hiedelmek, szokások.

Zenei írás–olvasás

Egyszerűbb régi és új stílusú népdalok lejegyzése hallás után, illetve éneklése kottakép alapján.

Zenehallgatás

A tanult

- népdalok,
 - népszokás dallamok,
 - népi hangszerek
- eredeti felvételeken való bemutatása.

Követelmény

A tanult népdalok éneklése szöveggel és szolmizálva, kotta nélkül.

Ismerjék vázlatosan:

- a magyar népzenei dialektusterületeket dallampéldákkal.
- a tanult népszokások tartalmát, a hozzájuk fűződő hiedelmeket, szokásokat, és tudjanak 5 dallampéldát énekelni, és eljátszani.
- a tanult magyar népi hangszerek alkotórészeit, fajtáit, hozzá fűződő szokásokat, hiedelmeket, illetve ismerjék fel azokat külsejük és hangzásuk alapján.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek átadása

Dallamanyag:

- régi és új stílusú népdalok,
 - a nyári népszokásokhoz fűződő népdalok
- az öt magyar népzenei dialektus anyagából válogatva.

Elméleti ismeretek:

- A népdalok zenei jegyeinek megfigyelése, a népdalelemzés szempontjai.

- A magyar népzene stílusainak, átfogó ismerete, zenei vonásainak ismerete jellemző dallampéldákkal
- A kötetlen (ütempáros és recitativ) szerkezetek zenei jellemzői, dallampéldákkal
- Az aerophon magyar népi hangszerek jellemzőinek ismerete, megszólaltatásuk módja és alkalmai, jelentőségük, illetve a hangszerekhez fűződő hiedelmek, szokások vázlatos leírása.
- A nyári népszokások tartalma, a hozzájuk fűződő hiedelmek, szokások.

Zenei írás–olvasás

Díszítés nélküli egyszerűbb, régi és új stílusú népdalok lejegyzése hallás után, valamint azok kottaképről éneklése.

Zenehallgatás

A tanult

- régi stílusú magyar népdalok,
 - népszokás dallamok,
 - népi hangszerek
- eredeti felvételeken való bemutatása.

Követelmény

A tanult népdalok éneklése szöveggel és szolmizálva, kotta nélkül.

Ismerjék vázlatosan

- a magyar népzene stílusainak zenei vonásait jellemző dallampéldákkal
- a tanult népszokások tartalmát, a hozzájuk fűződő hiedelmeket, szokásokat, és tudjanak 5 dallampéldát énekelni, és eljátszani
- a tanult magyar népi hangszerek alkotórészeit, fajtáit, hozzá fűződő szokásokat, hiedelmeket, illetve ismerjék fel azokat külsejük és hangzásuk alapján.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek átadása

Dallamanyag:

- régi és új stílusú népdalok,
 - az emberi élet fordulóihoz és szakaihoz kötődő szokásdallamok
- az öt magyar népzenei dialektus anyagából válogatva:

Elméleti ismeretek

- A régi stílus stílusrétegeinek áttekintő ismerete, zenei vonásainak ismerete, jellemző dallampéldákkal
- Az énekes előadásmód elemei és jellemzői.
- A chordophon magyar népi hangszerek jellemzőinek ismerete, megszólaltatásuk módja és alkalmai, jelentőségük, illetve a hangszerekhez fűződő hiedelmek, szokások vázlatos leírása.
- Az emberi élet fordulóihoz és szakaihoz kötődő népszokások áttekintő ismerete. A születéstől a házasságig terjedő szokások jellemző dallampéldákkal.
- A népballada fogalma, előadásának jellemzői, fő csoportjai és jellemzőik.

Zenei írás–olvasás

Egyszerűen díszített régi és új stílusú népdalok lejegyzése hallás után és kottakép alapján való éneklése.

Zenehallgatás

A tanult

- népdalok,
- népszokás dallamok,
- népi hangszerek eredeti felvételeken.

Követelmény

A tanult népdalok éneklése szöveggel és szolmizálva, kotta nélkül.

Ismerjék vázlatosan

- a régi stílus stílusrétegeit, azok zenei vonásait, jellemző dallampéldákkal,
- a tanult magyar népi hangszerek alkotórészeit, fajtáit, hozzá fűződő szokásokat, hiedelmeket, illetve ismerjék fel azokat külsejük és hangzásuk alapján,
- a tanult népszokások tartalmát, a hozzájuk fűződő hiedelmeket, szokásokat, és tudjanak 5 dallampéldát énekelni, és eljátszani.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek átadása

Dallamanyag:

- régi és új stílusú népdalok,
- az emberi élet fordulóihoz és szakaihoz kötődő szokásdallamok az öt magyar népzenei dialektus anyagából válogatva:

Ismeretanyag

Elméleti ismeretek

- Az új stílus zenei vonásainak áttekintő ismerete, jellemző dallampéldákkal.
- A vokális népzene lírai szövegtípusainak megfigyelése, megismerése.
- A hangszeres előadásmód elemei és jellemzői.
- A magyar néptáncok zenei anyaga az öt népzenei dialektusban, a legfontosabb kistájak megismertetésével.
- Az emberi élet fordulóihoz és szakaihoz kötődő népszokások áttekintő ismerete. A házasságtól a temetésig.

Zenei írás–olvasás

- Autentikus népzenei felvételtől szöveges népdal egy versszakának, és egyszerű hangszeres dallam lejegyzése.
- Régi stílusú népdalok megfigyelése és elemzése (sorszerkezet, hangsor, kadenciaképlet, ambitus, dallamvonal, ritmika, metrum, előadásmód, műfaj, földrajzi besorolás).
- A magyar népzeneben jellemző hangsorok, ritmikák, metrumok megfigyelése, felismerése, megszólaltatása.
- Egyszerűen díszített régi és új stílusú népdalok kottakép alapján való éneklése.

Zenehallgatás

A tanult

- népdalok,
- népszokás dallamok,
- népi hangszeres tánczene eredeti felvételeken való bemutatása.

Követelmény

A tanult népdalok éneklése kotta nélkül, stílushűen, átéléssel.

Ismerjék vázlatosan

- az új stílusú népdalok zenei vonásait, jellemző dallampéldákkal,
- a magyar néptáncok kíséretének legfontosabb zenei anyagát, jellemző dallampéldákkal
- a tanult népszokások tartalmát, a hozzájuk fűződő hiedelmeket, szokásokat, és tudjanak 5 dallampéldát énekelni illetve eljátszani

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek átadása

Dallamanyag:

- régi és új stílusú népdalok, az öt magyar népzenei dialektus anyagából válogatva.

Elméleti ismeretek

- A magyar népzene és zenetörténet összefüggéseinek áttekintő ismerete.
- A hagyomány változása; változatképződés, a folklorizmus és folklorizáció jelenségei a népzeneben.
- A magyar népzene függőleges tagozódása egy falun belül.
- A magyar népzenei előadás jeles énekes és hangszeres egyéniségei.
- A dallam és szöveg kapcsolata, a dallam és hangszer kapcsolata.
- A vokális magyar népzenei előadásmód, hangvétel, díszítés.

Zenei írás–olvasás

- Régi és új stílusú népdalok megfigyelése, lejegyzése és elemzése (sorszerkezet, hangsor, kadenciaképlet, ambitus, dallamvonal, ritmika, metrum, előadásmód, műfaj, földrajzi besorolás).
- A magyar népzeneben jellemző hangsorok, ritmikák, metrumok megfigyelése, felismerése, leírása és megszólaltatása, kapcsolatuk a magyar népzenei stílusokkal.
- Díszített népdalok éneklése kottakép alapján.

Zenehallgatás

A tanult

- népdalok,
 - népszokás dallamok,
 - népi hangszeres tánczene
- eredeti felvételeken való bemutatása.

Követelmény

A tanult népdalok éneklése kotta nélkül, stílushűen, átéléssel.

Ismerjék vázlatosan

- A magyar népzene és zenetörténet összefüggéseit.
- A folklorizmus és folklorizáció jelenségeit a népzeneben.
- A magyar népzenei előadás jeles énekes és hangszeres egyéniségeit.
- A vokális népzenei előadásmód jellemzőit.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

- a magyar népzene fogalmát, történeti fejlődését,
- népzenei stílusait, műfajait, földrajzi dialektusait,
- a népzene és más folklórműfajok kapcsolatát,
- a népzene és a műzene összefüggéseit,
- a magyar népi hangszerek osztályozását, történetét, jellemzőit, elterjedtségét, az állandó és alkalmi hangszeregyütteseket
- a magyar népzenei kutatás történetét, legjelentősebb gyűjtőit és kutatóit, a legfontosabb kézikönyveket és publikált népzenei felvételeket, az önképzés lehetséges autentikus forrásait.

Legyen képes

- hallás után népdal, illetve egyszerűbb hangszeres népzene lejegyzésére, illetve kottakép alapján való eléneklésére, azok formai és tartalmi elemzésére,
- a tanult népzenei anyagból 100 népdal átélt, kifejező népdal eléneklésére kotta nélkül.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A Népzenei ismeretek, mint főtárgy:

Gyakorlati vizsga: írásbeli és szóbeli vizsga

A Népzenei ismeretek, mint kötelezően választható tantárgy:

Gyakorlati vizsga: írásbeli vagy szóbeli vizsga

A vizsga tantárgya és időtartama

Népzenei ismeretek

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 2x45 perc.

A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

A Népzenei ismeretek, mint főtárgy:

Írásbeli vizsga:

- Egy vokális dallam lejegyzése autentikus felvételtől szöveggel együtt.
- Egy hangszeres dallam lejegyzése autentikus felvételtől.
- Egy, a magyar népzene tanult témaköreiből összeállított, húsz kérdésből álló feladatsor megoldása.

Szóbeli vizsga

- A tanult témakörökből összeállított 20 kérdésből álló tételsorból húzott kérdés kifejtése.
- A tanult anyagból a tanár által kijelölt 100 népdalból kiválasztott 2 népdal eléneklése és elemzése.

A Népzenei ismeretek, mint kötelezően választható tantárgy:

Írásbeli vizsga:

- Egy vokális dallam lejegyzése autentikus felvételtől szöveggel együtt.
- Egy, a magyar népzene tanult témaköreiből összeállított, tíz kérdésből álló feladatsor megoldása

Szóbeli vizsga

- A tanult témakörökből összeállított 10 kérdésből álló tételsorból húzott kérdés kifejtése.
- A tanult anyagból a tanár által kijelölt 50 népdalból kiválasztott 2 népdal eléneklése és elemzése, a népdalok stíluskörbe sorolásával, származási helyének felismerésével.

Az írásbeli vizsga értékelése

- feladatsor: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz; fogalmazásmód, helyesírás;
- fogalmazás: információtartalom, felépítés, fogalmazás, helyesírás,
- dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak, helyes szövegleírás.

A szóbeli vizsga értékelése

- stílushű, átélt előadásmód a népdalok éneklésében,
- általános népzenei ismeretek helyes alkalmazása a népdalok elemzésben (hangsor, metrum, ritmus, kadencia, ambitus, szerkezet, előadásmód, stílus, stílusréteg),
- a népzenei szakkifejezések ismerete,
- népzene-történeti tájékozottság,
- népzenei stílusismeret,
- a felelet logikus felépítése, szerkesztettsége, tartalmi helyessége, pontossága;
- önálló, folyamatos előadás.

Ájánlott tananyag évfolyambontás nélkül

Magyar Néprajzi Lexikon: www.mek.oszk.hu/02100/02115/html

Magyar Néprajz kötetei: www.mek.oszk.hu/02100/02152/html

Dömötör Tekla: A népszokások költészete (Budapest 1974) Akadémiai Kiadó

Gelencsér Ágnes: Magyar népzenei alapismeretek (Budapest 1994) Calibra Kiadó

Magyar népdalok. Egyetemes Gyűjtemény I–II. Közreadja: Kovács Sándor és Sebő Ferenc (Budapest 1991, 2008.)

Magyar Népzene Tára. Szerk. Bartók Béla – Kodály Zoltán,

– I. Gyermejátékok Sajtó alá rendezte: Kerényi György (Budapest 1951) Akadémiai Kiadó

– II. Jeles napok Sajtó alá rendezte: Kerényi György (Budapest 1953) Akadémiai Kiadó

– III. Lakodalom. Sajtó alá rendezte: Kiss Lajos (Budapest 1955–56) Akadémiai Kiadó

– IV. Párosítók. Sajtó alá rendezte: Kerényi György (Budapest) Akadémiai Kiadó

– V. Siratók. Sajtó alá rendezte: Kiss Lajos és Rajeczky Benjamin (Budapest 1966)

Akadémiai Kiadó

– VI. Népdaltípusok 1. Sajtó alá rendezte Járdányi Pál és Olsvai Imre (Budapest 1973)

Akadémiai Kiadó

– VII. Népdaltípusok 2. Járdányi Pál rendszerében szerkesztette: Olsvai Imre (Budapest 1981)

Akadémiai Kiadó

– VIII. Népdaltípusok 3. Sajtó alá rendezte: Vargyas Lajos. (Budapest 1992) Balassi Kiadó

– IX. Népdaltípusok 4. Sajtó alá rendezte: Domokos Mária. (Budapest 1995) Balassi Kiadó

– X. Népdaltípusok 5. Sajtó alá rendezte: Paksa Katalin. (Budapest 1997) Balassi Kiadó

Paksa Katalin: Magyar népzene-történet. (Budapest, 2008.) Balassi Kiadó

Sárosi Bálint: Hangszerek a magyar néphagyományban (Budapest) Planétás kiadó

Sárosi Bálint: Hangszeres magyar népzenei hagyomány (Budapest) Balassi kiadó

Sebő Ferenc: Népzenei olvasókönyv (Budapest, 2009.) Hagyományok Háza

Vargyas Lajos: A magyarság népzeneje. (Budapest, 2002.) Planétás Kiadó

Hangfelvételek

Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézet, Multimédiás adatbázisok:

www.zti.hu

Publikált népzenei felvételek: a Magyarországon megjelent eredeti felvételeket tartalmazó hangzó kiadványok felvételei

– Bartók-rend

– Kallós Zoltán gyűjtései

Bodza Klára – Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola I–II. Budapest, Hagyományok Háza

Bodza Klára – Vakler Anna: Magyar népi énekiskola III–IV. Budapest, Hagyományok Háza

Magyar Hangszeres Népzene Szerk.: Sárosi Bálint LPX 18045–47 (Budapest 1980)

Hungaroton

Magyar Népzene 1–3. Szerk.: Rajeczky Benjamin LPX 10095–98, LPX 180001–04, LPX 18050–53 (Budapest 1969–72) Hungaroton

Magyar Népzenei Antológia (Budapest 1985–93) Hungaroton

– I. Tánczene. Szerk.: Martin György, Németh István, Pesovár Ernő – LPX 18122–16

– II. Észak. Szerk.: Tari Lujza, Vikár László LPX 18124–28

– III. Dunántúl. Szerk.: Olsvai Imre LPX 18138–42

- IV. Alföld. Szerk.: Paksa Katalin, Németh István LPX 18159–63
- V–VI. Erdély (Kelet 1–2.) Szerk.: Sárosi Bálint, Németh István (Budapest 1993/95) MTA Zenetudományi Intézet
- VII Moldva, Bukovina Szerk.: Domokos Mária, Németh István – HCD 18264–67
- Videofelvételek*
- A téli ünnepkör hagyományaiból (Budapest 1954–55) Néprajzi Múzeum
- Asszonyfarsang Mátraalmáson (Budapest 1967) Néprajzi Múzeum
- Busójárás Mohácson (Budapest 1955) Néprajzi Múzeum
- Csobánolás – A bukovinai székelők betlehemes játéka Tevelen (Budapest 1948) Néprajzi Múzeum
- Hónapsoroló I–II. (Budapest) Televideo
- Húsvéti népzene, megvirágzott a diófa, bakanóták (Budapest) Televideo
- Játékok, játékfüzetek (Budapest) Magyar Művelődési Intézet
- Leányok megéneklése karácsony estéjén (Budapest 1978) Néprajzi Múzeum
- Mohai farsang (Budapest 1967) Néprajzi Múzeum
- Népi játék (Budapest 1995) Néprajzi Múzeum
- A magyar tekerő (Budapest 1978) Néprajzi Múzeum
- Hónapsoroló I–II. (Budapest) Televideo
- Lucázás Fejér megyében (Budapest 1971) Néprajzi Múzeum
- Muzsikáló szerszámok (Budapest) Televideo
- Népművészeti értékeink, Gyurkó Pál kanászkürtje (Budapest) Televideo
- Örökség I., Dudanóta (Budapest) Televideo
- Aratás, hordás Istenmezején (Budapest 1956) Néprajzi Múzeum
- Gyúrói pünkösdlés (Budapest 1951) Néprajzi Múzeum
- Hónapsoroló I–II. (Budapest) Televideo
- Muzsikáló szerszámok (Budapest) Televideo
- Nádsíp és kolomp készítése (Budapest 1965) Néprajzi Múzeum
- Pünkösdlés – Galgamácsa (Budapest 1948) Néprajzi Múzeum

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

A követelmények elsajátításához szükséges szakirodalom, kotta, hangzó anyag.
 Audiovizuális lejátszó berendezés.
 Kottatartók.
 Metronóm.

ÉNEKKAR

Heti 2 x 45 perc választható tárgy

A szolfézs alapfok 4. évfolyama után választható tantárgy.
 Programját ld. a központi tantervben.

A tanulók életkoronkénti összetételére tekintettel elsősorban a háromszólamú vegyeskari és a 2 - 3 szólamú női kari művel megtanulása kerülhet előtérbe.
 Főleg reneszánsz kori, barokk és 20. sz-i művek.
 Javasolt művek:

Josquin: Ave vera virginitas

Josquin: Ave Maria
 Ism.sz.: Kék ibolyácska
 Palestrina: Már búcsúmat veszem
 O. Vecchi: Néked zeng
 Marenzio: Zöld már az erdő lombja
 O. Lassus: Domine Deus
 Purcell: Pásztor, pásztor
 Mozart: Mily szép ez (Varázsfuvola)
 Mozart: Már int a hajnal (Varázsfuvola)
 Schubert: Május-dal
 Mendelssohn: Búcsú az erdőtől
 Erkel - Kölcsey: Himnusz
 Egressy - Vörösmarty: Szózat
 Liszt: Hajnalozó
 Bartók: Ne menj el
 Kodály: Gergelyjárás
 Farkas F.: Hajnalnóta stb.

Az évvégi beszámolók

Az év végi beszámoló anyagát úgy kell összeállítani, hogy belőle **meg lehessen állapítani a tanuló tudásszintjét** az adott évfolyam követelményeihez viszonyítva.

A beszámoló alkalmával az iskolánkban egységes **"Vizsgalap"**-ot használunk, amelyet a tanszak jellegének megfelelően kell kitöltenie a főtárgyi tanárnak

A beszámoló anyaga:

Skála: az évfolyamnak megfelelő formában, hangnemben.

Gyakorlatokból derüljön ki belőle az év közben elvégzett (megtanult)

tananyag - ritmikai, dallami stb. elemek - megértése, Etűdökből a tanult elemek alkalmazásának készsége,

Előadási darabokból a tanuló muzikalitásának, előadói készségének, memóriájának a szintje.

Derüljenek ki a tanuló erényei és hiányosságai.

KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG

AZ ALAPFOKÚ KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

1. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság - alakítása mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata nemcsak a kézügyességet, technikai érzékenységet fejleszt, hanem kialakítja a képességet a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének gyakorlatára.

2. A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, vizuális tapasztalataira építve gyarapítja ismereteiket, fejleszt a képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző

évfolyamokon a tanulók képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

3. A képző- és iparművészeti oktatás a vizuális kultúra ágait, a műfaj sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és továbbéltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében és a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában.

A KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI OKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI, FELADATAI

Irányítsa a tanuló figyelmét az emberi és a természeti környezet esztétikumára, szépségére.

Ismertesse meg az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeit, az értékmegőrzés formáit.

Ismertesse meg a kommunikáció művészi formáit, a képző- és iparművészet műfaji sajátosságait.

Ösztönözze a tanulót az önkifejezés eszköztárának gazdagítására, és készítse fel a tanult művészi kifejezőeszközök alkalmazására.

Készítse fel a tanulót

- a látvány megfigyelésére, értelmezésére, analízisére,
- a vizuális információk, közlemények megértésére,
- a képi gondolkodásra, a vizuális absztrakcióra,
- tapasztalat, képzelet, emlékezet utáni ábrázolásra,
- a legfontosabb kifejezési eszközök, kompozíciós eljárások ismeretére,
- a kifejezési eljárások használatára,
- élmények, gondolatok, érzelmek vizuális kifejezésére,
- a képi nyelv kifejezési szándék szerinti megválasztására,
- a média által közvetített üzenetek befogadására, értelmezésére,
- a vizuális önkifejezésre, alkotásra,
- tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek, modellek készítésére,
- tervezésre, konstruálásra,
- a kifejezési technikák, a tárgykultúra anyagainak ismeretére,
- eszközhasználatra, anyagalakításra,
- a baleset- és munkavédelmi előírások betartására,
- tárgykészítésre, környezetformálásra,
- a kézműves tevékenységek gyakorlására,
- a jelentés, az esztétikum felismerésére, értelmezésére,
- a rendeltetés - a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggéseinek felfedezésére,
- a mindennapok, a természet szépségének, a művészetek, a műalkotások befogadására,
- a vizuális művészetek, a környezet- és tárgykultúra megismerésére,
- a műelemzési eljárások alkalmazására.

Tegye lehetővé

- a néphagyomány, a népi kultúra élményszerű megismerését.

Alakítsa ki a tanulóban

- az esztétikum iránti igényt,
 - az esztétikai élményképességet,
 - az alkotó magatartást és ehhez tartozó pozitív beállítódásokat, szokásokat.
- Fejlessze a teremtő képzeletet és az improvizációs készséget.

KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

A képzés ideje: 12 év
Évfolyamok száma: 12 évfolyam

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Vizuális alapismeretek	2-4	2-4										
Rajz-festés-mintázás			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Műhely-előkészítő			2	2								
Műhelygyakorlat					2	2	2	2	2	2	2	2
Szabadon választható tantárgy			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Szabad sáv			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Összesen:	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A rajz-festés-mintázás és a műhelygyakorlatok óraszama 1-3 vagy 3-1 arányban átcsoportosítható.

A képzés tanszakai, tantárgyai

Az előképző komplex művészeti tantárgya:

- Vizuális alapismeretek

Kötelező tantárgyak:

- Rajz-festés-mintázás

- Műhely-előkészítő, műhelygyakorlat

Kötelező műhelygyakorlat választható tanszakai:

- Képzőművészet: grafika, festészet, szobrászat

- Média: fotó-videó

- Iparművészet: bábkészítő, bőrműves, fatárgykészítő, fémműves, kerámia, kézművesség, makett- és papírtárgykészítő, textilműves, tűzzománckészítő

Szabadon választható tantárgyak:

- Művészettörténet

- Népművészet

A szabad sáv keretében a fenti tantárgyak vagy a műhelygyakorlatok bármelyike választható.

A rajz-festés-mintázás tantárgy biztosítja a képző- és iparművészeti alapozást.

A műhely-előkészítő foglalkozások során a tanuló a képzés több területével ismerkedhet meg.

A műhelygyakorlat teszi lehetővé a képző- és iparművészeti szakirányú tevékenységeket.

A képzőművészet, iparművészet és média területén a helyi lehetőségektől függően a fenti műhelyek közül a tanuló érdeklődésének és képességeinek megfelelően választhat.

A képző- és iparművészet-oktatás kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével a tanuló más művészeti ág (zeneművészeti, táncművészeti, szín- és bábművészeti ág) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok központilag meghatározott tanítási óráin részt vehet.

A MŰVÉSZETI ALAP VIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

1. A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

2. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsgatantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbíráلható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem, felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A vizsga tantárgyai:

- rajz-festés-mintázás
- műhelygyakorlat

A fentiekén felül szabadon választható vizsgatárgy:

- művészettörténet,
- népművészet

A szabadon választható vizsgatárgyak esetén a művészeti alapvizsga és záróvizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll.

A szabadon választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző- és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga- vagy záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható rajz-festés-mintázás tantárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

4. A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsgatantárgy végső eredmény meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga-tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

II. Fejezet

KÖZÖS KÖTELEZŐ TANTÁRGY

RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

Az alapfokú művészetoktatás 12 évfolyamára a program a következő cél- és feladatrendszert határozza meg:

- a látás és a látványértelmező képesség fejlesztése,
- a látványértelmezésben szerepet játszó tényezők tudatosítása,
- a megjelenítő és a kompozíciós képesség fejlesztése,
- a vizuális gondolkodás képességeinek fejlesztése
 - = az elemzés,
 - = az elvont gondolkodás,
 - = a képi gondolkodás,
 - = a képzettársítás és a szintetizálás (sűrítés),
- jártasság a térábrázolásban és a geometria alapelemeiben,
- jártasság kialakítása az anatómiai ismeretekben,
- a plasztikai és a síkművészeti technikák készségszintű elsajátítása,
- az egyes festői és szobrászi technikák, valamint a médiaművészet (intermédia) megismerése, alkalmazása,
 - a művészettörténet nagy korszakainak ismerete,
 - a vizuális kifejezőkészség fejlesztése.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a rajz-festés-mintázás alapelemeit,
- a vizuális gondolkodás formáit és nyelvezetét,
- a tervezéstől az alkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a plasztikai, rajzi, festészeti technikák alkalmazásának módjait,
- a sík és tér törvényszerűségeit a képzőművészet világában.

A tanuló legyen képes

- a látványt értelmezni,
- a kompozíciós ismereteket alkalmazni,
- síkban és térben alkotásokat létrehozni,
- a művészettörténet nagy korszakait ismertetni.

A tanuló a továbbképző végén ismerje

- a vizuális nyelv kifejezőeszközeit,
 - azok jel- és jelentésrendszerét,
 - a sík- és térábrázolás szabályrendszerét,
 - az ábrázoló geometria alapelemeit,
 - a rajzi, festészeti és plasztikai ábrázolás leggyakrabban használt eljárásait,
 - a médiaművészet (film, videó, animáció) kifejezőeszközeit és azok jelrendszerének alapjait,
 - a képi konvenciók, a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
 - az anatómia alapvető törvényszerűségeit, azok ábrázolási konvencióit,
 - a művészettörténet nagy korszakait.
- A tanuló legyen képes
- a tanár által vagy önállóan kijelölt témák (korrektúra segítségével történő) feldolgozására,
 - a művészeti alkotómunka különböző elemeinek egyidejű alkalmazására,
 - sík- és térbeli művek létrehozására,
 - konkrét és elvont képi és plasztikai gondolatok megjelenítésére,

- a látvány, illetve a képi megjelenítések elemző értelmezésére, sokrétű feldolgozására (tanári segítséggel),
- a nagy művészettörténeti korok eredményeit saját alkotó munkája során felhasználni.

A RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

Rajz-festés-mintázás max. 90 perc

2. A vizsga tartalma

A gyakorlati vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló vizuális gondolkodása, ábrázoló, kifejező készsége, tervező képessége, képtárgyalkotó tudása.

A feladatmegoldás tükrözze a tanuló látványmegfigyelő, értelmező, megjelenítő, elemző, a gondolati tartalomnak megfelelő átíró, kifejező, alkotó készségét, a képzőművészeti ágakról - grafikáról, festészetéről, szobrászatról -, a képzőművészeti ágak műfajairól, a különböző műfajok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét, a tanuló képzőművészeti technikákban való jártasságát, képességét.

A rajz festés-mintázás gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott alkotás.

A dokumentáció szemléltesse az intézmény által meghatározott komplex képzőművészeti (rajzi, festési, mintázási elemeket magába foglaló) feladat megoldásának fázisait (tanulmányrajzok, tervvázlatok, színtervek, anyagkísérletek, faktúratanulmányok...). A tanuló által benyújtott alkotás a feladatra adott megoldás vagy megoldások.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén és ideje alatt önállón készített tanulmány.

Az intézmény által meghatározott gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, szabadon választott eszközökkel (grafikai, festészeti vagy plasztikai eljárásokkal) készített tanulmány témája lehet:

- természetes forma,
- mesterséges forma,
- forma és mozgás,
- forma, tér, szerkezet.

3. A vizsga értékelése

Rajz-festés-mintázás gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- megfigyelő, látvány- és karaktermegjelenítő képesség,
- gondolati tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró, kifejező készség,
- képzőművészeti technikákban való jártasság,
- kísérletező készség,
- tervező, feladatmegoldó készség,

- kreativitás,
- manuális készség.

A RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás max. 120 perc,

2. A vizsga tartalma

A gyakorlati vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló vizuális gondolkodása, látványmegfigyelő, -értelmező, a gondolati tartalomnak megfelelő átíró, kifejező készsége, tervező képessége, képtárgyalkotó tudása. A feladatmegoldás tükrözze a tanuló művészeti ismereteit, a képzőművészeti ágakról - grafikáról, festészetéről, szobrászatról -, a képzőművészeti műfajokról, a különböző műfajok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett tudását. A tárgyalkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló képzőművészeti technikákban való jártasságát, képességét, tudását, művészi igényességét.

A rajz-festés-mintázás gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott projektfeladat.

A projektfeladat megoldását bemutató portfólió szemléltesse az intézmény által meghatározott komplex képzőművészeti (rajzi, festési, mintázási elemeket magába foglaló) feladat megoldásának menetét (időterv, folyamatterv), fázisait (tanulmányrajzok, tervvázlatok, szerkezeti rajzok, forma- kompozíció-, és színtervek, anyagkísérletek, faktúratanulmányok, plasztikai kísérletek, makettek, látvány- és arcualattervek...), a feladatra adott választ vagy válaszokat.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén és ideje alatt önállóan készített tanulmány.

Az intézmény által meghatározott gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, szabadon választott (grafikai, festészeti, plasztikai) eljárásokkal készült tanulmány témája lehet:

- természetes formák,
- mesterséges formák,
- külső vagy belső tér,
- térben megjelenő figura,
- portré.

3. A vizsga értékelése

Rajz-festés-mintázás gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- megfigyelő, látvány- és karaktermegjelenítő képesség,
- gondolati tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró, kifejező készség,
- tervező, feladatmegoldó készség,
- képzőművészeti technikákban való jártasság,
- kísérletező készség,
- kreativitás,
- manuális készség,
- művészeti ismeretek,

- esztétikai érzékenység,
- tárgyalgató készség,
- a feladatmegoldás egyedisége, minősége, összhatása.

III. Fejezet

KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ MŰHELYGYAKORLAT

GRAFIKA TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A grafikai műhelygyakorlat tanítási célja az egyedi és sokszorosított grafikai eljárások megismerése.

A grafika két fő területének: a képgrafikus és az alkalmazott grafikai tevékenységnek megismertetése.

A grafikai műhelygyakorlat célja, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanuló

- ismerkedjen meg a grafikai tevékenységhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókkal,
- sajátítsa el a grafikai munkához szükséges technikai eszközök használatát,
- ismerkedjen meg a grafika lehetőségeivel és korlátaival (sokszorosítható grafikák, illusztráció, reklámgrafika stb.),
- tudja kiválasztani és alkalmazni az egyéniségének megfelelő grafikai technikát,
- ismerje a szaknyelvet,
- legyen tájékozott a grafika művészettörténetében,
- tevékenységének végzésében váljon önállóvá,
- legyen nyitott az új médiumok megismerésére (számítógép),
- felkészültsége legyen alkalmas arra, hogy tanulmányait szakirányban tovább folytathassa.

A grafikai műhelygyakorlat feladata, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanulót ismertesse meg

- a grafikai tevékenységhez szükséges technikai anyagok, eszközök, szerszámok működésével, kezelésével,
- a grafikai művészet egy-egy kiemelkedő képviselőjével,
- a segédanyagok tulajdonságaival, használatával,
- a szabványokkal, a méretekkel, az installálási törvényekkel,
- a szakma rövid történetével,
- a képzőművészeti, gyakorlatban, a feladatokban felhasználható vizuális elemekkel (pont, vonal, szín stb.),
- a képépítés törvényszerűségeivel,
- a színelmélet alapjaival.

A grafikai műhelygyakorlat feladata, hogy a tanulóban

- fejlessze ki a feladatok elvégzéséhez szükséges önálló, kreatív, alkotói módszert,
- alakuljon ki véleménynyilvánítási igény és képesség,
- alakuljon ki a készített mű esztétikus megjelenítésének képessége.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a képépítés alapvető szabályait,
- a tanult grafikai technikákat, ezek továbbfejlesztési lehetőségeit és korlátait,
- az egyedi és sokszorosított grafika - különösen a megismert magasnyomási eljárások - sokszínű technikai lehetőségeit,
- a grafika történeti és technikai sajátosságait,

- a nyomtatásra és dűckészítésre alkalmas papírfajtákat, a linó és fém anyagokat.

A tanuló legyen képes

- az eddig megismert grafikai technikák alkalmazására,
- vázlatkészítésre, motívumgyűjtésre, feldolgozásra, átírásra, dúcra dolgozásra,
- az egyedi és sokszorosított grafika - különösen a megismert magasnyomási eljárások - sokszínű technikai lehetőségeinek alkalmazására,
- esztétikus képi megjelenítésre.

A tanuló a továbbképző végén ismerje

- a legújabb nemzetközi és hazai sokszorosított grafikai törekvéseket és azok képviselőit,
- a hazai kortárs grafika eredményeit.

A tanuló legyen képes

- önálló kifejezőkészségre és grafikai komponálásra,
- technikailag tiszta és kevert technikájú lapok létrehozására,
- az iparban használatos reklámhordozók (könyv, lemezborító, plakát) tervezésére,
- klasszikus sokszorosított grafikai faximile reprodukció készítésére,
- önálló gondolatokkal és képi világgal bíró illusztrációk létrehozására,
- kiállításra alkalmas munkák alkotására.

A tanulók értékelése a Prelúdium Művészeti Iskolában

A tanár joga és kötelessége a tanulók teljesítményének folyamatos értékelése.

Az értékeléssel kapcsolatban támasztott alapvető követelmények:

- Legyen tárgyilagos, objektív, a teljesítményt értékelje.
- A tanuló előmenetelét kellő számú - havi legalább egy - érdemjeggyel kell értékelni.
- Az évközi értékelés a tanulást serkentse. Igazítsa el a tanulót abban, hogy milyen szinten sajátította el a tudnivalókat.
- Az értékelés legyen változatos.

A tanulók teljesítményének mérési formái: tanórai munka, tanszaki meghallgatás, vizsgakoncert, évvégi beszámoló, vizsga.

Félévkor és évvégén írásos formában értékeljük a tanulók teljesítményét az alábbiak figyelembevételével:

Jeles érdemjeggyel kell értékelni a tanuló teljesítményét, ha jól, kreatívan, önállóan alkalmazza a tanultakat. Az évfolyam minimális követelményeinek maradéktalanul eleget tesz.

Jó érdemjeggyel értékeljük a tanulót, ha önállóan alkalmazza a tanultakat, de nem nélkülözi a tanári útmutatást, irányítást. Az évfolyam minimális követelményeinek jórészt eleget tesz.

Közepes érdemjegyet érdemel a tanuló, ha a számonkért ismereteknek csak a fő momentumait birtokolja, és hathatós segítségre szorul.

Elégséges érdemjegyet kell adni a tanulónak, ha a tanultakat csak jelentős tanári segítséggel, és akkor is csak hiányosan tudja visszaadni. A minimális követelményeket nagy hiányosságokkal birtokolja.

Elégtelen az osztályzat, ha kiderül, a számonkért anyagban járatlan, felkészületlen. A minimális követelményeknek a legcsekélyebb mértékben sem képes megfelelni.

A tanulók szorgalmának értékelése

A szorgalom minősítésekor a tanulmányi munkához való viszonyt, a tanuló adottságai és az elért eredmény közötti arányokat minősítjük.

A zeneiskolában a főtárgy és a kötelező tárgy szorgalmát minősítjük.

Példás szorgalmú az a növendék, akinek munkavégzése megbízható, pontos, rendszeres és eredményes.

Jó szorgalmú ha többnyire felkészülten jelenik meg az órákon, rendszeresen, megbízhatóan dolgozik, de némi ösztönzésre szorul.

Változó szorgalmú, ha esetenként figyelmetlen, munkájában gyakran megbízhatatlan, rendszertelen, ezért fokozott ellenőrzésre szorul.

anyag szorgalmú, ha a tanulmányi munkában megbízhatatlan, feladatait csak ritkán végzi el, Szétszórtság, érdektelenség jellemzi.

Felvétel a Prelúdium Művészeti Iskolába

Az iskola zenei szakán évek óta bevált gyakorlat, hogy az általános iskolák első osztályosaiból kiselőképző, második osztályosaiból előképző csoportokat szervezünk. Ezekbe a csoportokba nincs felvételi, ide minden jelentkező tanuló a térítési díj megfizetése után beiratkozhat.

A zeneiskola hangszeres tanulóit ezen előképzős csoportokból válogatjuk ki, az előképzős tanár javaslatai ill. a tanuló és szülei szándékai alapján.

Az év közben kimaradó hangszeres tanulók helyére ugyancsak az előképzősök közül választjuk ki a tanulókat a fenti szempontok segítségével.

Elsősorban vidéki növendékek esetén - ahol egyelőre nincs lehetőség előképző szervezésére, - lehetőség van arra, hogy olyan tanuló kezdjen hangszeres tanulmányokat, aki nem járt előképzőbe. Ezekben az esetekben meghallgatjuk a jelentkezőt, felmérjük adottságait, hiszen pótolnia kell lemaradását.

A néptáncot tanulni szándékozók esetében az első és második osztályosok részére - nem kötelező jelleggel, - népi játék csoportokat indítunk. A népi játékot elvégzők részére automatikusan biztosítjuk a néptánc osztályokban a helyet.

Ha népi játék elvégzése nélkül jelentkezik a tanuló néptáncra, ebben az esetben megvizsgáljuk ritmusérzékét, mozgásbeli adottságait.

Az iskolába a beiratkozás mindig a tanév első napjaiban történik a bizonyítvány leadásával és az első félévi térítési díj befizetésével.

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

- a tantestület véleményezése
- a diákönkormányzat véleményezése
- Szülői szervezet véleményezése
- tantestület részéről jóváhagyás és elfogadás
- fenntartói jóváhagyás és elfogadás Érvényességi időtartam: a jogszabályi változások rendelkezése idejéig

FELÜLVIZSGÁLAT, MÓDOSÍTÁS

A programot a törvények, rendeletek változása szerint módosítani kell.

Egyébként évente újraértékelendő. A változtatásokhoz a tantestület és a fenntartó jóváhagyása a szükséges

ELFOGADÁS

A pedagógiai program nyilvános dokumentum, a klientúra és a szakma részére is hozzáférhető a zeneiskola titkárságán.

Szerződés az intézmény, a fenntartó és a működtető között, mely értékelhetővé, ellenőrizhetővé teszi az intézmény tevékenységét, az iskolának az egyeztetés folyamán lehetősége nyílik arra, hogy csak olyan feladatokat vállaljon, melyhez a fenntartó és a működtető a pénzt és más feltételeket biztosítja.

A nyilvánosságra hozatal ill. hozzáférhetőség módjai:

- A Pedagógiai program bármikor megtekinthető:
- az iskola irodájában, igazgatójánál és helyettesénél,
 - a Szülői Szervezet mindenkori elnökénél,
 - létrehozása után az iskola könyvtárában.

ZÁRÓGONDOLATOK

Kérjük a fenntartót, és minden iskolánkat támogató társadalmi szervezetet, hogy nyújtsanak segítséget mindazon értékek őrzésére, amit ez a program képvisel.

Kérjük bizalmukat, pedagógusaink erkölcs és anyagi megbecsülését, mert ezt a programot csak egy stabil, hosszútávon együtt gondolkodó és dolgozó nevelőtestület tudja megvalósítani!

Bicske, 2020. szeptember 2.

Nagy László
igazgató

A Bicskei Prelúdium Alapfokú Művészeti Iskola nevelőtestülete a 2020. augusztus 25-i értekezletén-előzetes áttanulmányozás és véleményezés után -a Prelúdium Művészeti Iskola módosított Pedagógiai Programját egyhangúlag elfogadta.

A fentieket a nevelőtestületi értekezletről készült jegyzőkönyv tartalmazza.

Bicske, 2020. augusztus 25o.

.....
Sulyokné Guba Judit
igazgatóhelyettes
sk.

.....
Nagy László
igazgató
sk

1. SZ. MELLÉKLET

Az Etyeki Alapfokú Művészeti Iskola története

Etyek zenei múltjához szorosan kapcsolódik a **svábok nemzetiségi kultúrája**. Történeti források emlékeznek meg a falu első harmonikásáról Zieglerről, aki később zenész dinasztiát alapított. A harmonikához társult fúvós hangszerek elvezettek a **sváb fúvószenekar** kialakulásához. A Kirsh dinasztia már táncmultságokon, ünnepeken, egyházi eseményeken szolgáltatott zenét. 1946 - a svábok kitelepítése - után, kisebb csoportokat nem számítva, a falu gazdag zenei élete törést szenved. A régi dalok őrzői közül kiemelkedett a **Kleofász házaspár**, Mihály és Borbála, akik hiteles nótafák, a sváb néphagyomány őrzői voltak.

A zenei élet újraéledését jelentette az **Ifjúsági Fúvószenekar** megalapítása **1979**-ben. **Jávor Zoltán** munkája nyomán megnőtt az érdeklődés a zenetanulás iránt. 1980-tól a zenei élet alapját az általános iskolából kikerülő ifjú fúvósok jelentik.

1983-ban megalakult Etyeken a **Bicskei Zeneiskola kihelyezett tagozata**, mely a mai intézmény jogelődje. Jávor Zoltán vezetésével a Zeneiskola, valamint a sváb hagyományokkal és klasszikus kamarazenével egyaránt foglalkozó Fúvószenekar jelentős sikereket ért el. Ezt reprezentálják a fesztiválokon, versenyeken elért eredmények, külföldi szereplések. Az első tanárok közül Hassler János munkássága emelendő még ki, aki 1979-től 2005-ig dolgozott folyamatosan a zeneoktatásban.

1991-ben Etyek község önálló **művészetoktatási intézményt** alapít Buzás Bálint vezetésével. A képzés kínálata az 1992/1993-as tanévtől a táncművészeti, valamint a képző- és iparművészeti ággal bővült.

A helyi hagyományok ápolása a színvonalas népi ének- és néptáncoktatás hírnevet hozott a falunak, az iskolának egyaránt. A Sváb dalkör, a Kaláris népi együttes, a Rigófütyty tevékenysége és sikerei Magdó Ildikó és Fábíán Éva szakmai munkáját dicsérik.

Bodó-Bán Enikő és János néptáncoktatói tevékenységének köszönhetően többször jártak növendékeink a Gyimesi Nemzetközi Néptánc-táborokban, valamint több erdélyi és németországi, testvérvárosi- és cserekapcsolatot ápolva számos szereplésen arattak sikert.

A képzőművészeti tanszak az 1976-ban alakult **Etyeki Műhely** hagyományait folytatja, mely tevékenységében a műhely néhai vezetőjének, a Magyar Örökség-díjas Csókos Varga Györgyinek munkásságát, szellemiségét követi. Lakatos Lilla textilművész tanárnő az alapítás óta vezeti a tanszakot.

Herceghalomban 1995-2006 között működött az etyeki Művészeti Iskola kihelyezett tagozata. Az iskola igazgatója 1996-tól Demlyén Krisztina volt, aki az önálló Zeneiskola megalakulásától tanított Etyeken szolfézst.

A Nemzetiségi Művészeti Iskola vezetője 2001-2009 között Tóthné Neogrády Mária volt. Az ő nevéhez fűződik a 2007. évi Szakmai Minősítő eljárás előkészítése. Büszkék vagyunk arra, hogy az eljárás eredményeként iskolánk elnyerte a ***Kiválóra Minősített Alapfokú Művészetoktatási Intézmény*** címet.

Az iskola 2001-ben új helyre költözött, a volt Polgármesteri Hivatal épületébe. Ez a tanárok és az iskolavezetés számára is pozitív változást jelentett. Jobb feltételekkel működhetett a művészetoktatás, kialakításra kerültek a szaktantermek, megvalósult a valódi értelemben vett iskolaszerű működés. Több jelentős pályázat segítette az eszközbeszerzést, az infrastruktúra fejlesztését.

Herceghalomban és Etyeken a zeneoktatás és a néptánc-tanítás működött igen sikeresen. Sok emlékezetes szereplés fűződik Fehérvári Gábor karnagy, Megyeri István és Kiss Sára néptánc-tanárok nevéhez. A Jam Session Fesztiválok, Fehérvári Gábor szervezésében 2002-2007 között, több száz térségi ifjúsági zenész nagysikerű koncertjét jelentették.

A „Magyar-kút” ÁMK 2004-ben alakult, melynek a Nemzetiségi Alapfokú Művészeti Iskola egyik intézményegysége volt a Német Nemzetiségi Általános Iskolával és a Könyvtár Közművelődéssel, egészen 2012-ig.

A Művészeti Iskola jelentős sikereket és hírnevet ért el az országos szakmai versenyeken, művészeti találkozók, az **Etyeki Kezes-lábos**, valamint **Pincefesztiválok**on.

Az etyeki művészeti iskola, saját komplex nevelési programja a „**Korok-Népek játéka**” **alkotótábor**, melynek keretében, különböző művészettörténeti korszakokkal foglalkozunk. Intézményünk a 2011/2012-es tanévben ünnepelte **20 éves jubileumát**. Köszönjük az intézmény régebbi és jelenlegi tanárainak az áldozatos munkáját, valamint Etyek Község Önkormányzatának az elmúlt 20 évben nyújtott szellemi és anyagi támogatását.

Büszkék vagyunk a 2003-ban elnyert **Etyek Községi Életéért**, valamint a 2007-ben számunkra odaítélt **Etyek Kultúrájáért Díj-ra**.

Az elmúlt években végzett - közízlést is formáló - tevékenységünkkel folyamatosan bizonyítottuk, és a jövőben is bizonyítani kívánjuk, hogy hatékony nevelő-oktató munkánk által

elért eredményeink a hitvallásunkat igazolják, miszerint a művészet „*Szépséggé-rögzített emberi megnyilvánulás*”. Készen állunk az elkövetkező évek sikereit is véghezvinni.

KLASSZIKUS ZENE

Művészeti Iskolánk a klasszikus zenei tanszakok tekintetében a következő kínálatot nyújtja: **furulya; fafúvós hangszerek: fuvola, klarinét, szaxofon; rézfúvós hangszerek: trombita, kürt, tenorkürt, tuba; ütőhangszerek és zongora.**

Mellette kötelező tantárgyként négy évig szolfézsrá, utána zeneirodalomra járnak növendékeink. A szaktanárok kis létszámú kamaracsoportokat működtetnek, melyek az együtt zenélés örömét adják a gyerekeknek. Pár év hangszeres tanulás után a nagy hagyományokkal bíró fúvószenekar tagjaiként mutathatják meg a nagyközönség előtt tudásukat.

A Fehérvári Gábor vezette Fúvószenekar térségi zenei fesztivált alapított 2002-ben. A „**Jam Session**” **Térségi Fúvószenekari Fesztivált** házigazdaként először Herceghalomban és Etyeken rendeztük meg, majd Sósúton és Biatorbágyon. A zenekar helyi fellépéseivel és évente megrendezett Gálahangversenyével méltán arat sikereket. **A fúvószenekar CD-, valamint DVD felvétellel rendelkezik és Németországban vendégszerepelt.**

1979-ben kezdődött Etyeken a zeneoktatás. Jávör Zoltán karmester-zenetanár keze alatt szerveződött az ifjúsági zenekar. Az akkori növendékek 30 év után úgy gondolták, újraszervezik ezt az együttest. Az **Alte Edecker Musikanten** és iskolánk szoros együttműködését bizonyítja több közös koncert. A zenei szakok kiemelt jubileumon vettek részt 2009-ben, „**30 ÉVES A ZENEOKTATÁS ETYEKEN**” címmel, melyen bemutatkoztak a régi zenészek és a művészeti iskolások egyaránt. A rendezvény szervezője az említett Alte Edecker Musikanten volt, akiknek kezdeményezésére a közös produkció erejéig az iskola zenekara is fellépett. Az idősebb generáció igen inspiráló hatással van a fiatal korosztályra, így azóta is sok-sok közös produkció született az együtt zenélések alkalmával.

Növendékeink minden tanévben nyilvános koncerteken szerepelnek, mely rendezvényeket az iskola szervez. Az eredményes oktatásról tanúskodik, hogy az évek során számos megyei, regionális és országos versenyen szerepeltek növendékeink, szép eredményekkel.

A jelentős zenei rendezvényeink

PINCEFESZTIVÁL – Nagyszínpad - Zenekari, kamarazenei bemutató; **ETYEKI BÚCSÚ** - A Művészeti Iskola Fúvószenekarának koncertje; 2007. **BIATORBÁGY - 15 éves a művészetoktatás - Jubileumi gálaműsor**; 2007. Pincefesztivál keretében - **Teret Adunk a Zenének - IX. Európai Ifjúsági Zenei Fesztivál**; 2009. **30 ÉVES a Zeneoktatás Etyeken**; 2012. **20 éves az Etyeki Művészeti Iskola – Régi növendékek koncertje, Gálaműsor**

Rendszeres versenyek, külső szereplések

Zongoraverseny – Dég; Négykezes zongoristák Találkozója – Seregélyes; Zeneiskolai Találkozó – Sárbogárd; Klarinét kamarazenei fesztivál – Dunaújváros; Regionális trombitaverseny – Veszprém; Fejér megyei rézfúvós verseny; Maros Gábor Szóló- és duó - Ütőhangszeres Verseny – Győr; Fejér megyei ütőhangszeres találkozó – Mór; Országos Klarinétverseny

Büszkék vagyunk a művészeti pályát választó növendékeinkre, akik ezen a területen is tovább viszik Etyek hírnevét.

NÉPZENE

Az etyeki Nemzetiségi Művészeti Iskolában az országban elsők között alakult népi ének tanszak. A művészeti iskola tanulói az elmúlt húsz évben több jelentős népzenei fórumon, versenyen szerepeltek kiemelkedően Magdó Ildikó, Fábíán Éva, Csige Ildikó Molnár Boglárka, Koczka Andrea, Kremper-Kerekes Enikő és Miályik Virág Anna tanárnők munkásságának köszönhetően. A tanszak oktatói mindig fontosnak tartották, hogy a gyerekek életkorához kapcsolódó, valamint a naptári év jeles napjaihoz kötődő énekes szokásdallamok határozzák meg a repertoárt. Célunk, minél színesebb és gazdagabb dalkincs kialakítása, megismertetve a növendékekkel az öt magyar népzenei dialektust, valamint szűkebb régióink és Etyek hagyományát, szoros összhangban a néptánc tanszakkal.

Szólistáink, énekkettőseink, valamint együtteseink minden évben EZÜST, ARANY illetve KIEMELT ARANY minősítést szereztek a Fejér megyei Népdaléneklési Versenyeken. A tanszak tanulói rendszeres fellépői Etyek községi rendezvényeinek, a Szüreti felvonulásnak, az Etyeki Búcsúnak, nemzeti ünnepeinknek, az adventi eseményeknek, valamint a Magyar Kultúra Napjának. Az országos hírű Pincefesztivál és Kezes-lábos Fesztivál „Nyitott udvar” rendezvényén minden évben nagyszerű népzenei- és néptánc-gálaműsort szerveztünk a művészeti iskola udvarán, tanszakaink és tanáraink közreműködésével, valamint meghívott együttesek részvételével.

Legemlékezetesebb események, szereplések, eredmények

Papp Anikó - Papp Zsuzsanna énekkettős: A testvérpár tagjai 1993-tól versenyeztek, ebben az évben ők képviselték Fejér megyét az országos "KI MIT TUD"-on, melynek a televíziós válogatóján is énekeltek. Minden évben a legjobb minősítéseket kapták a minősítő

versenyeken, majd 1997-ben megkapták a NÉPMŰVÉSZET IFJÚ MESTERE állami kitüntetést.

Damásdi Szilvia: 1999. Minisztériumi szervezésű Országos Népzenei Verseny / Gödöllő: NÍVÓDÍJ; 2000. IX. Országos Népzenei Fesztivál / Bonyhád: KIEMELT NÍVÓDÍJ

Bényei Csenge: Székesfehérvár - megyei népzenei versenyek döntői - 1999: ARANY, 2000: ARANY minősítés

A tanszak sikeres szólistái voltak még: **Kovács Eszter, Szabó Tünde, Kondor Oktávia, Bíró Zsófia, Tóth Bernadett.**

1995-ben népdalkör alakult az énekes lányokból. Már ebben az évben a KÓTA-tól ARANY minősítést kaptak, majd 1996-ban DÍSZOKLEVELET. Ugyanebben az évben az I. Fonó Népzenei Versenyen I. HELYEZÉS-t értek el, ekkor vették fel a **RIGÓFÜTTY DALKÖR** nevet. Sok-sok versenyen kaptak ARANY-, KIEMELT ARANY minősítéseket.

Magdó Ildikó tanárnő 1996-ban, munkássága elismeréseként, Etyek Község Önkormányzatának képviselő-testületétől Etyek Kultúrájáért Díj-ban részesült.

Csige Ildikó 2004 óta a tanszak tanára, mellette a 2009/2010-es tanévben Molnár Boglárka tanított még a tanszakon, illetve 2012. óta Koczka Andrea.

2005-ben a Rigófütyty utánpótlásaként megalakult a **KISRIGÓ énekegyüttes**, akik a KÓTA által szervezett „**Éneklő Ifjúság**” hangversenyen már 2006 tavaszán elnyerték az „ARANY, DIPLOMÁVAL” minősítést.

2006 októberében elkészült a tanszak CD-je, „**Menek, anyám, menek...**” címmel.

Két egymást követő évben (2006., 2007.) a legfiatalabb együttesként a Kisrigó KÜLÖNDÍJ-ban részesült az „**Élő népzenei hagyományaink**” versenyen, a budapesti Lipótvárosi Napokon.

2006 óta a „Fülemüle” Alapítvánnyal közösen minden évben megrendezi intézményünk a „**FÜLEMÜLE**” NÉPZENEI FÓRUM-ot. Nagy örömünkre a rendezvényen minden évben igen nagy számban vesznek részt művészeti- és zeneiskolák növendékei a környező településekről, a régióból és Budapestről egyaránt. Rendezvényünk szakmai színvonalát biztosítja a népzénészekből álló zsűri, melyre minden évben jeles szakembereket sikerül felkérnünk.

Székesfehérváron, 2007-ben, a **Pesovár Ferenc V. Országos Csoportos Népdaléneklési Versenyen** a Kisrigó énekegyüttes KIEMELT ARANY minősítést kapott. 2013-ban, a **VII. Országos Csoportos Népdaléneklési Versenyen** a Csilipán énekegyüttes és Kenderzsupp citeraegyüttes közös produkciója: ARANY minősítést, a Kisrigó énekegyüttes: KIEMELT ARANY minősítést ért el.

Az adventi időszak több eseményben is bővelkedik számunkra: a Falu Karácsonya, az adventi zenés áhítat a református templomban, a lucázás szokásának felelevenítése december 13-án, és az adventi koncert a katolikus templomban. 2007 decemberében felkérést kaptunk a Duna Televízió **Magyar karácsony** című műsorában való közreműködésre, melynek élő adásban tettünk eleget. 2011-ben abban a megtisztelő lehetőségben részesültünk, hogy az európai adventi vásárok egyik legnevesebbjében, a budapesti **Vörösmarty téren** léphettünk fel az ünnepi időszak első vasárnapján.

Az **Országos Népzenei Verseny döntőjén, Gödöllőn**, 2008 áprilisában **Szilágyi Zselyke** szólista DICSÉRŐ OKLEVÉL-ben, a **Kisrigó énekegyüttes** KIEMELT NÍVÓDÍJ-ban részesült, majd 2011-ben **Szabó Sára** szólista II. HELYEZÉST, a **Csilipán énekegyüttes** pedig I. HELYEZÉST ért el kategóriájában. Ugyanekkor, ugyanitt Csige Ildikó TANÁRI KÜLÖNDÍJ-at kapott.

2014-ben **Vajda Róza** szólóének kategóriában II. HELYEZÉST ért el, a **Kisrigó énekegyüttes** pedig csoportos kategóriában KÜLÖNDÍJAT kapott.

2008 tavaszán a néptánc tanszakkal közösen közreműködtünk a sepsiszentgyörgyi **Folker együttes** Kecsketánc című CD-bemutató koncert-sorozatán Etyeken és a környező településeken.

2008 szeptemberében kibővült a népzene tanszak, megalakult az utánpótlás korosztályból a **CSILIPÁN énekegyüttes**, valamint a citerásokból a **PERGETTYŰ**, később a **KENDERZSUPP citeraegyüttes**.

2009-ben „Cifra Palota” címmel rendezte meg minden vasárnap a Művészetek Palotája családi játszóházát. A sorozat keretében **Hetedhét ország** címen minden hónapban egy-egy magyarországi város és megye mutatkozott be. A Fejér megyei Művelődési Központ felkérésére vett részt művészeti iskolánk népzene tanszaka ezen a rendezvényen.

Minden évben részt veszünk az **Országos Táncháztalálkozó és Kirakodóvásáron** a „**TÁGASSÁGOT NEKÜNK IS!**” rendezvényen, mely az országban működő művészeti- és zeneiskolák népzene szakos növendékeinek nyújt bemutatkozási lehetőséget.

Többször képviseltük Etyeket és Fejér megyét a „**TISZÁN INNEN – DUNÁN TÚL**” Országos Népdaléneklési Minősítő Versenyen, a Néprajzi Múzeumban. 2009-ben **Szabó Sára és Szilágyi Zselyke énekkettőse** ARANY minősítést, a Kisrigó együttes szintén ARANY minősítést kapott. 2011-ben a Kisrigó KIEMELT ARANY minősítést, 2012-ben **Nagy Lajos Levente EZÜST**, Szabó Sára KIEMELT ARANY, **Szabó Sára és Szabó Zsuzsa énekkettőse** ARANY minősítésben részesült.

Nagy örömünkre már öt növendékünk sikeres Művészeti Alapvizsgát tett népi ének főtárgyból. **2010-ben: Juhász Eszter, Rácz Dorottya és Szilágyi Zselyke**, majd **2012-ben: Szabó Sára és Nagy Lajos Levente**.

Csige Ildikó tanárnő két kitüntetésben részesült művészeti iskolánkban nyújtott szakmai munkássága révén: 2009. - **Etyek Kultúrájáért Díj** - „a népi ének oktatás területén elért kiváló eredményeiért”, valamint 2010. **Artisjus – díj**, mely az Artisjus Zenei Alapítvány Kuratóriumának elismerése a „zenei oktatásban végzett kiemelkedő munkáért”.

Sváb dalkör

Az etyeki Nemzetiségi Művészeti Iskola Sváb dalköre 1993 óta működött, tagjai az iskola népi énekesei voltak. **Sváb / német műsorával** a dalkör első hivatalos elismerését 1995. április 26-án szerezte a **KÓTA által adományozott ARANY minősítéssel**, ami mellé Országos Dicséretet kapott.

Számos belföldi és külföldi fellépés, fővárosi gálaelőadás fűződött a nevükhöz – 1996. január / Néprajzi Múzeum - Magyar Kultúra Napja; 1996. Zene Világnapja.

A nemzetiségi kultúra ápolása terén, a KÓTA által szervezett minősítón, **1997-ben Arany Rozmaring szinttel megkoronázott ARANY, DIPLOMÁVAL** eredményt értek el Tatabányán. Ennek köszönhetően kapott a dalkör meghívást az 1997. szeptemberi, **Egerben** megtartott, **Országos Népzenei Gálára** is, ahol műsorukról rádiófelvétel készült.

A dalkör sváb repertoárját az etyeki - országosan ismert - Kleofász házaspártól (Mihály és Borbála) gyűjtött anyag alkotta, melynek gyűjtője Magdó Ildikó tanárnő volt. Énekeseink többször jártak testvértelepülésünkön, **Remshaldenben** is.

Csige Ildikó tanárnő 2009-től kapcsolódott be a Rosmarin sváb hagyományőrző népzenei együttes munkájába. Az itt szerzett tapasztalatait felhasználva a művészeti iskola népi ének tanszakának repertoárját fokozatosan bővíti. Ennek bizonyítéka a biatorbágyi Regionális Német Nemzetiségi Énekversenyen elért eddigi eredményeik: 2011-ben **Szabó Sára, Szabó Zsuzsa és Szilágyi Zselyke** a Kétszólamú kiscsoportos egyházzenei ének kategóriában **ARANY** minősítést kapott, valamint megkapták a kategória **REGIONÁLIS NÍVÓDÍJ**-át is. 2012-ben a **Kisrigó énekegyüttes** egyházzenei ének kategóriában szintén **ARANY** minősítést szerzett.

Nagy örömünkre szolgált, hogy 2012 májusában, iskolánk 20 éves jubileumi gálaműsorán, egykori és jelenlegi népzene tanszakosaink közös műsorszámmal örvendeztették meg a hallgatóságot. Köszönet érte mindenkinek, aki ezt küldetésének tekintette.

NÉPTÁNC

A tanszak népi játék, néptánc, folklórismeret és népi ének tantárgyak oktatásával foglalkozik. A hagyományos népi műveltségen belül a táncos anyanyelv elsajátítását tűztük ki célul, az improvizáció, vagyis a szabad táncalkotás, a megtanult táncmotívumok és motívumsorok felhasználásával.

Az oktatás elméleti és gyakorlati képzés keretében folyik, a folklórismeretet tanórakeretben, a táncelméletet a gyakorlatba ágyazva sajátítják el a növendékek. A munka tánc történeti és néprajzi ismeretekre épül, melyek a növendékek életkori sajátosságainak megfelelően kerülnek bevezetésre. Tanulóink megismerkednek az alaptechnikákkal, a magyar néptánc jellegzetes motívumkincsével. A technikák fokozatos megismerésével és alkalmazásával etűdöket, táncfolyamatokat hoznak létre, az archív tánc kincs tanulmányozásával a néprajzi hitelességre törekedve.

A munkánknak fontos eleme a csoportos alkotások létrehozása, olyan koreográfiák tanulása, melyben akár több korosztály is részt vehet.

Tanáraink voltak az elmúlt 20 évben: **Sárkány Miklós és Sárkány Zita, Bodó-Bán János és Bodó-Bán Enikő, Arató András, Megyeri István és Megyeri-Kiss Sára, Balogh Viktor**, jelenleg pedig **Kiss Zsuzsanna** a művészeti iskolánk néptánc tanára. Etyeken a művészeti iskolában beindított néptánc és népi ének tanszak létrejöttével, indult meg - az intézményes oktatás keretein túl - a **tánc házak** sora. A Nemzetiségi Művészeti Iskola, a Zsámbéki-medence Tájvédelmi Egyesület, a Signum kórusok szervezésében indultak el a tánc házi alkalmak, színesedett a település kulturális élete. A Bodó-Bán János és Enikő által vezetett tánc házak mindig valamilyen jeles naphoz kötődtek, így lett belőle sorozat **Aprók tánca** címen. Mindezt természetesen kiegészítették a felnőtt tánc házak is. A helyszín a Kulturális Kezdeményezések Központja volt, mely egyúttal a művészeti iskola épületeként is funkcionált akkoriban. A Bodó-Bán házaspár által szervezett **Nemzetközi Gyimesi tánc táborokba** évente sok-sok etyeki jutott el.

2000 szeptemberétől kezdett Etyeken, valamint a herceghalmi tagintézményben tanítani Kiss Sára tanárnő. 2003 áprilisától férje, Megyeri István vette át a munkát. 2006-ig, majd 2009-2011. között tanítottak a néptánc tanszakon, igen nagy sikerrel. Az ő nevükhöz fűződik, hogy valamennyi évfolyamnak külön nevet adtak, így voltak az **Aprók, Csozogók, Kopogós, Szökellő és a „Magyar-kút” csoport**. Az idősebb tanulók bevonásával műhelymunka is folyt kamaracsoportokban, ennek a munkának

az eredményei voltak a Magyar- kút Táncegyüttes koreográfiái.

A tanszak bemutatói közül a legismertebbek

Minden évben bemutatjuk munkánk gyümölcsét a szülőknek és a nagyközönségnek egyaránt. Ennek keretei: **tanszaki bemutatók, nyílt órák, adventi koncertek, évzáró Gálaműsor.** A téli ünnepkör kiemelkedő eseményei a **lucázás és a betlehemezés**, melynek során a befogadó családok is aktív résztvevőivé válnak a hagyományőrzésnek.

Éveken át részt vettünk fellépőként az Etyeki Búcsún, valamint a Pincefesztivál és a Keze-lábos Fesztivál programjain.

Etyek testvértelepülése a németországi Remshalden. A Testvérvárosi találkozók alkalmával megindult az etyeki németek hagyományainak oktatása is. **Sváb táncházakat** tartottak Etyeken és Remshaldenben. Művészeti iskolánk néptánc tanszakának anyagát minden tanévben színesítjük **sváb koreográfiákkal** is.

A Nagycsaládosok Etyeki Társasága 2000-től - az Etyeki banda, valamint a művészeti iskola tanárainak közreműködésével - hagyományőrző programokat indított útjára, úgy, mint **Farsangi bál, Etyeki Búcsú.**

A Hosszúlépés Kulturális Egyesület és Táncegyüttes kezdeményezésére 2008 őszétől a **szüreti népszokások** elevenednek meg Etyeken, valamennyi művészeti csoport részvételével, egyúttal folytatják a farsangi hagyományok ápolását is, téltemetéssel, tánc házzal fűszerezve. Ezek a rendezvények művészeti iskolánk, illetve valamennyi civil művészeti csoport részvételével zajlanak.

2008 tavaszán a népzene és néptánc tanszak tanulóival közreműködtünk a sepsiszentgyörgyi **Folker együttes Kecsketánc című CD-bemutató koncertsorozatán.** Koncerteket és tánc házakat tartottunk Etyeken és a környező településeken.

2009 januárjában a „Magyar-kút” ÁMK Könyvtár-közművelődés intézményegységgel rendezvénysorozatot indítottunk **„Járd ki lábam, járd ki most... - moldvai és gyimesi tánc ház a Tatros együttessel”** címmel. A sorozat alkalmi a népzene- és néptánc tanszak növendékei aktív részvételével zajlottak. A rendezvényt a Nemzeti Kulturális Alap Népművészeti Szakmai Kollégiuma támogatta.

Néptáncosainkkal is évek óta látogatói vagyunk az **Országos Tánc ház Találkozó és Kirakodóvásár**-nak.

A különböző térségi és országos **versenyeken, fesztiválokon** eredményesen szerepelnek a tanszakunk növendékei.

2002 őszén néptáncsoportoknak szervezett **Országos Tanulmányi Versenyen** vettek részt Győrben.

2003 tavaszán **Szendrei Bence és Kovács Eszter** az Országos Tanulmányi Verseny döntőjébe jutottak Szarvasra.

2005 tavaszán az **Országos Tanulmányi Verseny szólótánc (Szendrei Bence) és páros tánc (Kovács Eszter – Tokai Réka)** kategóriáiban a debreceni selejtezőn jártunk.

Csoportos tanulmányi verseny - regionális bemutatója – **Tata** 2005., **Székesfehérvár** 2010.

Az **Ürömi Öröm Néptánc Fesztivál** vendégei voltunk 2004, 2005-ben, 2010-ben.

A **Budafoki Pezsgő- és Borfesztivál** vendégei voltunk 2002-ben és 2003-ban.

2005-ben vendégszerepeltünk a **Hegyvidéki fesztivál** keretében a budapesti XII. kerületi MOM Művelődési Házban.

A **Nógrád Nemzetközi Folklórfesztiválon** vettünk részt Füleken és Losoncon 2005-ben.

Nyári népzenei- és néptánc-táborokba minden évben sokan kapcsolódtak be növendékeink és szüleik is, ahol gyarapíthatták tudásukat és öregbítették hírnevünket: 2003. – Pécsvárad, 2003 - Szék - **Erdélyi tánc tábor**, 2004. – Magyarlapád, 2005. - Kincsesbánya

2003-tól vendégkapcsolatba kerültünk több táncegyüttessel. Évente jártak nálunk - vagy mi náluk - a **Füleki Rakoncások**, illetve **Budapest-Hegyvidékről a Jókaisok**.

2005 tavaszán Etyeken tartotta **Regionális közgyűlését az Örökség Gyermektánc Egyesület**, Kovács Norbert 'Cimbi' elnökletével.

Vendégkoreográfusként segítették a néptánc tanszak munkáját. 2001-ben Putz Katalin és Jocha Balázs rábaközi táncokat, 2004-ben Tóth Zoltán és Mihó Erika érsekcsanádi táncokat tanított.

A néptánc tanszakon is több művészeti pályára készülő növendékre lehetünk büszkék, néhányan közülük művészeti szakközépiskolában, illetve Táncművészeti Főiskolán folytatták / folytatják tanulmányaikat. Többen aktív táncosai civil csoportoknak.

2012 májusában, iskolánk 20 éves jubileumi rendezvényhetén és nagyszabású gálaműsorán, a lelkes egykori néptáncosok fölelevenítették két emlékezetes koreográfiát, „**Magyarlapádi karikázó**” és „**Húzd meg a harangot**” címmel.

KÉPZŐMŰVÉSZET

A tanszak az **Etyeki Műhely** hagyományait folytatva, képző- és iparművészeti ágak oktatásával foglalkozik. A hagyományos kézműves oktatás szervesen épül az iparművészeti területek tematikájába. Az oktatás műhelygyakorlatokban folyik, fő területe a **Kézműves** és a **Textil műhely**.

A kézműves oktatás célja a **komplexitás**, a természetes anyagok megismerése, az ősi anyagalakítási módok alkalmazása játékok, tárgyak készítéséhez. A növendékek megismerkednek az alapttechnikákkal, a nemezeléssel, szövással-fonással, agyagmunkával, textilfestéssel, batikolással, papíralakítással. A technikák fokozatos megismerésével és alkalmazásával készülnek a saját tervezésű babák-bábok, mesefigurák, agyagedények, tarisznyák, szőnyegek, maszkok, társasjátékok, kendők, terítők, saját tervezésű ruhadarabok, tértexilek, domborművek, zászlók.

A munkának fontos eleme a **csoportos alkotások létrehozása** is. Közösén készítünk nagyméretű textilképeket, nemezsőnyeget, díszletképeket. A tárgyakat és a képeket dekorációként alkalmazzuk az iskolai környezet alakításában.

Kötelező tárgy a Rajz - Festés - Mintázás, továbbá a Vizuális alapozó gyakorlatok valamint a Grafika és festészet alapjai, mely megfelelő technikai ismeretekkel alapozza meg a műhelymunkát. A munka **művészettörténeti és néprajzi ismeretekre** épül, melyek a növendékek életkori sajátosságainak megfelelően kerülnek bevezetésre.

A tanszak munkáit minden évben két vizsgakiállításon mutatjuk be.

Saját rendezvényünk a **Térségi Gyermekművészeti Kiállítás és Pályázat**, melyen más művészeti iskolák is bemutatkoznak gyermekalkotásokkal. A pályázat korábban a Föld napja rendezvényhez kapcsolódott, évenként különböző környezetvédelmi és hagyományőrző témát bemutatva. Jelenleg a művészeti iskolák - Textil szakos növendékeinek bemutatkozására ad lehetőséget az **Ariadné – MINITEXTIL Kiállítás és Pályázat**.

Újszerű kezdeményezésünk, hogy a kézműves és textiles növendékek minden évben nagyszabású, tematikus **Divatbemutatóval** zárják az évet, melyen minden képzőművészeti tanszagos növendék szerepel. Ezt a Pincefesztiválon, és az Évzáró Gálán mutatták/mutatják be növendékeink.

Számos térségi és országos versenyen szerepelnek eredményesen és nagy sikerrel a kézműves és a textiles növendékek. A legfontosabbak: a Szentendrei Skanzen országos képzőművészeti pályázata, a Zsámbéki Medence Idegenforgalmi Egyesület képzőművészeti pályázata, környezetvédelmi rajzpályázatok. Legkiemelkedőbb díjaink:

Országos Kézműves Verseny - Szentendre 2008. / **Mráz Fanni, 2. korcsoport - III. helyezés**

Országos Textil Verseny - Győr 2009. / **Balogh Réka, 2. korcsoport - II. helyezés**

Országos Textil Verseny - Győr 2009. / **Fedics Laura, 1. korcsoport - II. helyezés**

Országos Grafikai Verseny - Baja 2010. / **Bodócs Usher Ruby, 3. korcsoport - Különdíj**

A háromévenként megrendezésre kerülő országos tanulmányi versenyeken a továbbiakban is versenyeztetjük legszorgalmasabb növendékeinket.

A Képzőművészeti tanszakon több művészeti pályára készülő növendékre lehetünk büszkék, többen szakközépiskolában folytatják tanulmányaikat.

Lakatos Lilla tanárnő elismerései közé tartozik az 1979-ben elnyert **Népművészet Ifjú Mestere** állami kitüntetés, valamint a textilművészi munkássága elismeréseként 2002-ben kapott Etyek Kultúrájáért Díj.

A tanszak tanárai voltak: **Miksa Bálint, Szarvas Ildikó, Csabai Erzsébet, Nagy Bertalan, Lucza Daniella, Gyöngyösi Kinga.**

„KOROK - NÉPEK JÁTEKAI” - NYÁRI ALKOTÓTÁBOR

A nyári alkotótáboroknak régi hagyománya van Etyeken. A művészeti iskola első alkotótáborát 1995-ben szerveztük meg - **Népek Játékai- Alkotótábor** címmel. Régi kézműves technikákkal ismerkedtek meg a gyerekek, készítettek játékokat játszottak gyerekjátékokat.

A táborok 1997-től tematikusak,- művészeti korok bemutatását célozzák meg. Az első táborban az őskorral, majd a Görög kultúrával foglalkoztunk. Helytörténeti táborunk 2000-ben volt **Etyeki üzenet** címmel.

A 2006-ban, a **Középkori Alkotótáborral** új programot fogalmaztunk meg, melyben **a zene-, a tánc-, és a divattörténet** kapták a fő hangsúlyt. A művészeti iskola tanárainak közös munkájával született meg a **művészettörténeti korszakokat bemutató táborunk**. Minden táborozó játékosan megismeri a korszak kulturális háttéranyagát, énekel, táncol, színdarabot ad elő, jelmezt-, díszletet készít. Az alkotótáborral mindig ellátogatunk egy múzeumba, mely az adott kort mutatja be építészetével, tárgyi anyagával, múzeumpedagógiai foglalkozással.

A későbbiekben is folytatjuk az új művészeti korszakok megismerését a művészeti nevelés módszereivel. Fő támogatónk a táborok szervezésében a „Fülemüle” Alapítvány.

„FÜLEMÜLE” MŰVÉSZETOKTATÁSI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI ALAPÍTVÁNY

A 2002-ben bejegyzett Fülemüle Művészetoktatási és Közművelődési Alapítvány, az alapító okiratának gondolatait idézve, **"az Etyeken élő fiatalok művészeti nevelésének, kulturális igényeinek és közművelődésének támogatásáért létesült."** Településünkön a gyerekek nemcsak a számolást, olvasást, betűvetést, hanem a művészetek szeretetét is elsajátíthatják a művészeti iskola tanszakain. Az alapítvány az itt folyó oktató-nevelő munka hatékonyságának növelését segíti. Gyermekünk már számtalanszor bebizonyították, hogy tudásukat érdemes ország-világ előtt megmutatni, öregbítve ezzel Etyek jó hírnevét. Az iskola művészeti csoportjainak, együtteseinek versenyeken, pályázatokon, fesztiválokon való megjelenését az alapítvány az utazás költségeinek részbeni vagy teljes fedezésével támogatja. Célja, hogy

minden kis művész a képességeihez mértén megmutathassa tehetségét a fellépéseken, kiállításokon.

Céljaik között szerepel még tanulmányi kirándulások, művészeti táborok, hangverseny-látogatások szervezése és anyagi támogatása, valamint minden olyan ötlet segítése, amely az Etyeken élő gyermekek művészeti nevelésének, tehetséggondozásának lehetőségét rejti. Éppen ezért közreműködnek kiállítások, táncházak, népzenei versenyek, művészeti előadások szervezésében is.

Az alapítvány a különböző támogatóktól érkezett **adományokból, jótékonysági rendezvények bevételeiből, pályázati pénzekből** tudja megvalósítani célkitűzéseit. Mindent megtesz, hogy anyagi forrásait bővítse, bízva abban, hogy így az általuk nyújtható segítség is bővíülhet.

A „Fülemüle” Művészetoktatási és Közművelődési Alapítvány tevékenységéért 2008-ban Etyek Kultúrájáért Díj-ban részesült.

MŰVÉSZETI PÁLYÁN TEVÉKENYKEDŐ, TOVÁBBTANULÓ TANÍTVÁNYAINK, AKIKRE BÜSZKÉK VAGYUNK

Zeneművészet

Papp Anikó és Papp Zsuzsanna	Népművészet Ifjú Mestere állami kitüntetés	tanáraik: Magdó Ildikó, Fábián Éva
Tollner Katalin	Egressy Béni Zeneművészeti Szakközépiskola, Budapest – klarinét szak	tanár: Hassler János
Vadas Eszter	ELTE, Budapest - Ének-zene, karvezetés szak	tanár: Hassler János
Németh Balázs	Weiner Leó Zeneművészeti Szakközépiskola, Budapest - tuba szak	tanár: Bényei Tibor
Balogh Zsófia	Egressy Béni Zeneművészeti Szakközépiskola, Budapest - fuvola szak	tanár: Fehérvári Gábor
Ölvedi Márk	Egressy Béni Zeneművészeti Szakközépiskola, Budapest - trombita szak	tanár: Bényei Tibor
Vendli Áron	Szent István Gimnázium és Zeneművészeti Szakközépiskola, Budapest - klarinét szak	tanár: Fehérvári Gábor
Szabó Sára	Nemes Nagy Ágnes Művészeti Szakközépiskola, Budapest - dráma tagozat	tanár: Csige Ildikó

Nagy Lajos	Talentum Tánc- és Zeneművészeti	tanár: Csige Ildikó
Levente	Szakközépiskola, Budapest - ének szak	

Táncművészet

Gárel Mária	Népművészeti Szakközépiskola, Fót – néptánc szak	tanár: Bodó-Bán Enikő
Vadas Zsófia	Táncművészeti Főiskola – kortárstánc szak	tanár: Bodó-Bán Enikő
Papp Zsuzsanna	Táncművészeti Főiskola	tanárai: Bodó-Bán Enikő, Bodó-Bán János
Balogh Viktor	Talentum Tánc- és Zeneművészeti Szakközépiskola, Budapest; Állami Népi Együttes, Budapest	tanárai: Bodó-Bán Enikő, Bodó-Bán János
Fülöp Krisztina	Népművészeti Szakközépiskola, Fót - néptánc szak	tanárai: Kiss Sára, Megyeri István
Remport Zsófia	Hang - Szín - Tér Művészeti Szakközépiskola, Bodajk - táncos (modern, kortárstánc); Talentum Tánc- és Zeneművészeti Szakközépiskola, Budapest - táncos	tanárai: Kiss Sára, Megyeri István, Bodó-Bán Enikő
Opiczner Márton	Táncművészeti Egyetem - Néptánc szak	tanárai: Kiss Sára, Megyeri István, Balogh Viktor, Bodó-Bán Enikő, Bodó-Bán János

Képző- és iparművészet

Kiss Noémi	ötvös mester	tanár: Lakatos Lilla
Bíró Katica	divattervező	tanár: Lakatos Lilla
Prilap Kolja	könyvkötő	tanár: Lakatos Lilla

Egger Zsófia	ELTE, Budapest - művészettörténet szak	tanár: Lakatos Lilla
Nagy Dóra	Tanárképző Főiskola, Szombathely - kézműves tanár szak	tanár: Lakatos Lilla
Rák Melinda	Népművészeti Szakközépiskola, Fót - szövő szak	tanár: Lakatos Lilla
Mráz Lilla,	Kolumbus Gimnázium, Etyek - művészeti tagozat, média szak	tanár: Lakatos Lilla
Balázsi Dániel	Rajz tagozatos középiskola, Budapest	tanár: Lakatos Lilla
Tornyai Flóra	Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar, Pécs - festőművész szak	tanárai: Lakatos Lilla és Nagy Bertalan
Hesz Deborah	Modell Divatiskola, Iparművészeti-, Ruha- és Textilipari Szakközépiskola és Szakiskola, Budapest	tanár: Lakatos Lilla
Porubszky Alexandra	Hang - Szín - Tér Művészeti Szakközépiskola, Bodajk - grafika szak	tanár: Lakatos Lilla
Mráz Luca	Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola, Budapest - kerámia szak	tanár: Lakatos Lilla
Szilágyi Zselyke	Hang - Szín - Tér Művészeti Szakközépiskola, Bodajk - animáció szak, jazz-ének szak	tanárai: Lakatos Lilla, Csige Ildikó
Gasztarisz Athina	Hang - Szín - Tér Művészeti Szakközépiskola, Bodajk - festő szak	tanár: Lakatos Lilla
Kaizler Anna	Hang - Szín - Tér Művészeti Szakközépiskola, Bodajk - festő szak	tanár: Lakatos Lilla
Szücs Anna	Képzőművészeti Szakközépiskola, Budapest - divattervező szak	tanár: Lakatos Lilla

2. sz. melléklet

Az etyeki telephely külső kapcsolatai

Intézményünk rendszeres kapcsolatot tart:

- a község nevelési-oktatási intézményeivel,
- a megyei, térségi alapfokú zene- és művészeti iskolákkal, középfokú szakképző iskolákkal
- szakmai-, és érdekképviselői szervezetekkel:
 - ✓ Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetsége
 - ✓ Örökség Gyermek Népművészeti Egyesület
 - ✓ KÓTA - Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége
 - ✓ Táncház Egyesület
 - ✓ Magyar Fúvószenei és Mazsorett Szövetség
 - ✓ Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete
 - ✓ Iparművészeti Múzeum
- a helyi nemzetiségi önkormányzatokkal
- **A Segítő Kéz Szociális Alapszolgáltató Intézmény**
- a helyi egyházakkal
 - ✓ Római Katolikus Egyházközség
 - ✓ Etyeki Református Egyházközség
- az etyeki Civil Szervezetekkel
 - ✓ az Etyeki Németek Egyesülete
 - ✓ Rosmarin Hagyományőrző csoport
 - ✓ Alte Edecker Musikanten zenekar
 - ✓ Signum Etyeki Kórusok Egyesülete
 - ✓ Etyeki Hosszúlépés Kulturális Egyesület
 - ✓ Etyeki Versmondók Köre
 - ✓ Nagycsaládosok Etyeki Társasága
 - ✓ Fasor Társaság
- a testvérváros művészeti együtteseivel, oktatási intézményeivel.